وَذَكِّرْ فَإِنَّ الذِّكْرٰى تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِيْنَ

انوار المجالس

پښتو

فرمودات

حضرت صاحب المرتبت شیخ القرآن والحدیث پیرطریقت

رهبرشریعت الحاج خلیفه صاحب دین محمد مدظله العالی

خلیفه مجاز

حضرت شیخ المشائخ خلیفه صاحب داد محمد غزنوی مدظله العالی

جلداول

ناشر
خانقاه عالیه مجددیه عمریه
ڈیره اسماعیل خان

واٹس ایپ گروپ
کفایت دینی کتب خانہ
کفایت اللہ ابن صدیق
ٹیلی گرام واٹس نمبر
+923247442395
+923052488551
کفایت pdf واٹس ایپ ٹیلی
گرام چینل دینی کتب خانہ

وَذَكِّرْ فَإِنَّ ٱلذِّكْرَىٰ تَنفَعُ ٱلْمُؤْمِنِينَ

انوار المجالس

اول جلد

فرمودات

شیخ القرآن و الحدیث پیر طریقت رہبر شریعت شمس مشائخ الحاج خلیفه صاحب دین محمد مد ظله العالی

خلیفهٔ مجاز

حضرت شیخ المشائخ خلیفه صاحب داد محمد غزنوي مدظله العالی

خپرونکی

خانقاه عالیه مجددیه عمریه

روح المدارس روحانیه (ڈیره اسماعیل خان)

کتاب پیژندنه:

نوم　　انوارالمجالس

فیوضات　:　شیخ القران والحدیث حضرت

خلیفه صاحب الحاج مولوي دین محمد مدظله العالی

تولونکی اوترتیب کونکی:　مولوي سید محمد عمرفاروقي

کمپوزران　　مولوي محمداکرم نعماني،

فضل الرحمن فضلي او ولي محمدتائب

دوم چاپ　　اول جلد / ۲۰۰۰ توکه

دچاپ کال　　۱۴۲۲ / محرم الحرام – ۱۳۹۰ ل قوس

دچاپ ټول حقوق له لیکوال سره خوندي دي

خپرونکی　　خانقاه عالیه مجددیه عمریه

روح المدارس روحانیه (دیره اسماعیل خان)

بسم الله الرحمن الرحيم

ډالۍ

زه دغه كتاب نسبت جناب شيخ الاسلام والمسلمين مجاهد كبير حضرت صاحب نورالمشائخ (قدس الله سره) ته كوم ، چې ټوله اسلامي نړۍ د هغه داحساناتو پور وړي ده.

(فاروقي)

فهرست

شمېره	فهرست	مخ
۱	دمشائخو کرامو تقريظونه	۱
۲	دجمع کونکي ځوخبري	۵
۳	دپيل خبري	۷
۴	(۱) مجلس / دنقشبنديې طريقه له چاڅخه پيل شوې؟	۸
۵	(۲) مجلس /د اولياء کرامو بيان	۱۴
۶	ولي چاته وايي !	۱۵
۷	(ولي) د صوفياء کرامو په اصطلاح کې	۲۰
۸	فناء القلب	۲۱
۹	د بقاء بالله يا فى الله مقام	۲۲
۱۰	د (ولي) علامې	۲۳
۱۱	د (ولي) تعريف او ولي په غيب علم نه	۲۸
۱۲	د ولايت اول سبب او ولايت په څه سره	۳۱
۱۳	د ولايت دوهم سبب	۳۳
۱۴	د اولياء کرامو اقسام	۳۴

۱۵	د اولیاء کرامو آخري انجام او عاقبت	۳۵
۱۶	په قبر کې اولیاء کرامو ته زېرې	۳۸
۱۷	د ولایت نتیجه	۴۱
۱۸	توجه په څلور قسمه ده	۴۶
۱۹	(۳) مجلس / له خپل مرشد سره مینه او....	۵۰
۲۰	دخپل پیر په اراده دحضرت خضرعلیه السلام نه اعراض کول	۵۰
۲۱	چې تعلق وي نو د پیر له خوا به هم توجه ...	۵۳
۲۲	یوه دردوونکې واقعه	۵۶
۲۳	د صبر واقعه	۵۷
۲۴	دحضرت مجدد صاحب رحمة الله علیه لطیفه	۵۸
۲۵	دبازاردوډۍ په نیکو خلکو هم اثر...	۶۰
۲۶	داخبار په کتلو سره ږیره پرېښودل	۶۱
۲۷	(٤) مجلس / د اولیاء الله تصرفات او....	۶۳
۲۸	په اول بیعت سره د ولایت مقام ته رسیدل	۶۵
۲۹	یو مرید په اوله وظیفه کې کمال.....	۶۶

۳۰	د يو آغا صاحب قصه	۶۷
۳۱	ديوې سيدې ګونډې قصه	۶۸
۳۲	د حضرت مجدد الف ثاني (قدس الله سره) واقعه...	۷۰
۳۳	له مرګه وروسته له مريدانو سره شفقت...	۷۳
۳۴	(۵) مجلس / تَبَرُّکْ بِآثَارِ الصَّالِحِيْن	۷۵
۳۵	په کوم ځای کې چې کوم ولي وخت تېر کړي د هغه مقام ورته حاصلېږي	۷۵
۳۶	په حيواناتو کې د حضرت نبي کريم ﷺ معجزه	۷۶
۳۷	په نباتاتو کې معجزه	۷۸
۳۸	حضرت نبي کريم ﷺ له رحلت نه وروسته هم د خپل امت د ښېښې غوښتنه کوي	۸۳
۳۹	حضرت نبي کريم ﷺ له روضې	۸۴
۴۰	مرشدين خپل مريدان هيڅکله نه هيروي	۸۵
۴۱	د بني اسرائيلو د يو بدمعاش قصه	۸۷
۴۲	خپل مريدان خپل شيخ ته پيش کول	۹۰
۴۳	د حضرت نورالمشائخ (قدس الله سره) کرامت	۹۲

۴۴	دحضرت(کستم) خلیفه صاحب کرامت	۹۳
۴۵	(٦) مجلس / د جذب ثبوت اود صبر واقعات	۹۶
۴۶	دحضرت عبدالخالق غجدواني قدس سره نصیحت	۱۰۵
۴۷	صبر څه ته ویل کیږي !	۱۰۷
۴۸	پیغمبرانو د الله تعالیٰ ﷻ لوی امتحانات وي	۱۱۰
۴۹	توله شپه ذکر کول د کتاب د علم دزیادت سبب کیدل	۱۱۲
۵۰	(۷) مجلس / وخت یو نعمت دی.....	۱۱۸
۵۱	دحضرت ابوبکر صدیق ﷺ په لباس خدای پاک ﷻ فخر کوي......	۱۲۰
۵۲	د حضرت علي ﷺ د فقر او غُربت واقعه	۱۲۲
۵۳	د حضرت علي رضی الله عنه د فقر واقعه	۱۲۵
۵۴	(۸) مجلس / د طریقت اصول او آداب	۱۲۸
۵۵	دکابل دمتصرف دیوخلیفه صاحب سره چلند	۱۳۰
۵۶	ادب	۱۳۲
۵۷	د مشائخو کرامو له نسبونو سره احتیاط	۱۳۴
۵۸	درسول الله ﷺ لخوا دیو سید او بزرگ ملامتي	۱۳۵

۵۹	د مشائخو غیبت د فیض د حِرمان سبب گرځي	۱۳۷
۶۰	د سُوءِ خاتمې (بدانجام) علامه	۱۳۹
۶۱	نیك خلك په خپلو خدمتګارانو خفه کېږي	۱۴۰
۶۲	د حضراتو لخوا دیوملا صاحب وهل	۱۴۱
۶۳	د حضراتو په رانګ دزمځکې بنوریدل	۱۴۲
۶۴	داولیاء کرامو سره دګستاخۍ انجام	۱۴۳
۶۵	(۹) مجلس / د دیني علماوو عقیده	۱۴۶
۶۶	د اولیاؤالله وو د قبرونو ژوند دنیاوي برزخي دی	۱۴۸
۶۷ ۶۸	له چا څخه چې په ژوند کې د فائدې توقع وي نو پس له مرګه هم شته !	۱۴۹
۶۹	د زیارت په وخت کې به مخ کومې خواته کول پکار ده!	۱۵۲
۷۰	وسیله	۱۵۳
۷۱	د مشائخو کرامو په رابطه څومره مُهم	۱۵۶
۷۲	د نیکو خلکو په یوه توجه دبدوګې ...	۱۵۷
۷۳	دسراج المشائخ صاحب په توجه دیوطالب دخولې دبدبوۍ ورکیدل	۱۵۸

۷۴	(۱۰) مجلس / شقاوت او سعادت	۱۶۰
۷۵	نېك بختي او علامې يې	۱۶۱
۷۶	بد بختي او علامې يې	۱۶۲
۷۷	دنېكو خلكو په مجلس انسان ته دولايت مقام حاصلېږي	۱۶۳
۷۸	دنېكو خلكو په دعا يو قاتل جنت ته	۱۶۷
۷۹	دحضرت نجم الدين كبرى يو نظر په	۱۶۷
۸۰	صدقه بايد د ګمګيانو په لاس وركړل شي	۱۷۲
۸۱	(۱۱) مجلس /آيا تكليفونه او مصائب	۱۷۶
۸۲	دحضرت يوسف ﷺ دعبرت نه ډكه قيصه	۱۷۹
۸۳	روغ خلك به په آخرت كې د مصيبت زده خلكو په حال غبطه كوي	۱۸۲
۸۴	په حضرت ابوبكر الصديق ﷺ باندې دخداى پاك ﷺ سلام	۱۸۶
۸۵	۱۲ مجلس / له نيكو خلكو سره مشابهت	۱۸۸
۸۶	په نيت باندې دپوره عمل اجرور كوي	۱۹۱
۸۷	د نېكانو سره پېژند ګلوي په آخرت كې فائده لري	۱۹۲

۸۸	د شجرې د لوستلو فائده	۱۹۳
۸۹	د یونیك شخص په واسطه شیدي اوشهد	۱۹۶
۹۰	داخلاص په وجه یو شخص ته د داتا.......	۱۹۸
۹۱	(۱۳) مجلس / دباطني مرضونو دعلاج لارې	۲۰۳
۹۲	دامام غزالي (قدس الله سره) لنده پیژندنه	۲۰۴
۹۳	حضرت داود طائي د عیبونو دنه په کوته.....	۲۰۷
۹۴	حضرت عیسی علیه السلام ادب له چا زده......	۲۱۰
۹۵	کومه خبرچې دزړه له تل نه وي په زړونو...	۲۱۵
۹۶	(۱٤) مجلس / دذکرد مجلس اهمیت	۲۱۸
۹۷	کوم ذکر غوره اوبهتر دی د جهر.....	۲۲۰
۹۸	۱۵ مجلس / د ((لطائف خمسه)) ځایونه.....	۲۲۶
۹۹	د زړه صفات	۲۲۸
۱۰۰	قرآن کریم د متقیانو له پاره هدایت ده	۲۳۳
۱۰۱	۱٦ مجلس / د ذکر اهمیت اودا چې انجام....	۲۳۷
۱۰۲	رښتیا ویل د دنیا او اخرت د نجات سبب دی	۲۴۰
۱۰۳	د نیکو خلکو سره کیناستل توجه ده	۲۴۶

۱۰۴	۱۷مجلس / د نفس مراتب اود اخلاص او.....	۲۴۸
۱۰۵	دحضرت علي ﷺ او قاضي شُريح واقعه	۲۵۱
۱۰۶	څوک چي دخدای پاک ﷻ تابع شي مخلوق.....	۲۵۸
۱۰۷	۱۸ مجلس / د اخلاص او توبې په بيان کې	۲۶۱
۱۰۸	دمالك بن دينار دبزرگي سبب کيدلو قصه	۲۶۱
۱۰۹	دمالك بن دينار(رحمه الله) دنوم وجه اوسبب	۲۶۴
۱۱۰	دعمر په اخير کې ديويد معاش دعاجزي.....	۲۶۵
۱۱۱	دوزخ ته به اول شهيد ، عالم او سخي ننوځي	۲۶۸
۱۱۲	(۱۹)مجلس / د جنت انعامات او مقامات	۲۷۰
۱۱۳	اول صدقه په خپل عيال ده	۲۷۴
۱۱۴	په مخلوق باندې دخدای پاک ﷻ رحم	۲۷۷
۱۱۵	حضرت ابوبکر صديق ﷺ دټولو نيکو.....	۲۸۱
۱۱۶	دحضرت اميرالمؤمنين لخوا ديو مريض	۲۸۲
۱۷۷	دخدای پاک ﷻ لخوا دحضرت ابوبکر.....	۲۸۳
۱۷۸	(۲۰) مجلس / له دېرو مجلسو څخه	۱۸۶

دمشانخو کرامو تقريظونه

تقريظ

جامع المعقول والمنقول خليفه صاحب مولوي عبدالرحيم اخندزاده

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله و کفی و سلام علی عباده الذين اصطفی هوالذی بعث رسوله بالهدی ودين الحق ليظهره علی الدين کله.

امابعد:

محترم خليفه صاحب شيخ الحديث والتفسير مولوي دين محمد چې کوم کتاب د(انوارالمجالس) جوړکړی، ډېر بهترين اومفيد کتاب دی. دعلماء حق له پاره يو چراغ ده. مخکې ما له محترم خليفه صاحب سره ملاقات چېرته نه و کړی. خو تېر کال له ډېرهٔ اسماعيل خان نه تر کويټې پورې ديوسفر ملګري و. واقعاً چې دا محترم دانبياوو عليهم السلام وارث اود دين له شعائرو څخه دی. دده خدمتونه که دتصانيفوپه واسطه دي اوکه د تقريرونو اويا دمجالس ذکر

په واسطه اوياهم دتدريس په واسطه مسلمانانو ته رسيدلي دي ،دده د مقبوليت لويه نښه ده.

داسې طريقه چې دحضراتو کرامو اومُقتدايانواثرات ژوندي پاتې شي دده تګلاره ده. مدرسه يې دقرآن کريم او نبوي احاديثو مرکز دی. مونږ بايد په ټول توان سره دده احترام او خدمتونه وکړو. دده خدمتونه که په انټرنيټ وي اوکه په بله ذريعه، بايد خلقو ته ورسول شي.

پدې هکله دمولوي صاحب سيدمحمد عمر فاورقي اودده ملګرو خدمتونه دستائلو وړدي. الله تعالی دې د دارينو اجر ورکړي.

آمين يا رب العلمين

(خليفه صاحب مولوي صاحب) عبدالرحيم اخنزاده
عفی الله عنه
خانقاه عاليه مجدديه عمريه فضليه محمديه زرمت پکتيا
دجمادالثانی ۱۲ / ۱٤۳۲ هجري

تقریظ

شیخ التفسیروالحدیث خلیفه صاحب مولوي سدوزی غریقي
جانشین خانقاه عالیه مجددیه عمریه فضلیه ارغندی کابل

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله الذی جعل الانسان مظهراً لکل الکمالات وجعل الانسان خلیفة فی الارض لتکمیل الکمالات الازلیة و افضل مادة التراب من مادة النار لاجل المذکورات. لذا اختار للخلافة البشر لا الجن. والصلوة والسلام علی خیر خلقه الذی هو المقصود بالوجود ذاتاً و غیره عرضاً. وعلی آله و اصحابه الذین هم خلاصة اثر الاخلاص و الحب فی الله الذین لهم اجر غیر ممنون.

امابعد:

ما بنده عاجز د شیخ القرآن والحدیث خلیفه صاحب دین محمد دامت برکاته دتصنیف انوارالمجالس (اول مجلس) مکمل او (دویم مجلس) سرسري مطالعه کړ، ډیرخوشاله اوزما د خفه زړه درد یې دوا کړ. ځکه چې په تنی پنځلسمه هجري پیړۍ کې شریعت، طریقت، حقیقت، مذهب ډیر یتیمان دي. حتی چې مصداق د (سیعود غریباً) گرځیدلي

دي. په ننی نړۍ کې له هر طرفه په طریقت اومذهب ضربې، حملې شروع دي. نوکه نن څوک دشریعت ، طریقت، حقیقت، مذهب (د اهل سنتو والجماعت) واقعي سلفي څېرې په عین بنه ساتي په کوم تغیر او تبدیل عندي او تقلیدي سره تغیر ورنه کړي نوزما په عقیده به هغه شخص مصداق ددې وي چې (فطوبی للغرباء).

نوزما په شخصي او کم علمه عقیده پورتنی کتاب د ننۍ زمانې دسوالونو ښه جواب دی. خداوند متعال ﷺ دې د خلیفه صاحب په علم او عمل کې زیادت راولي. او خداوند متعال جل جلاله دې دده دغه سیاهي په وینو د شهیدانو غالبه وګرځوي. اودده دتقریرونو راجمع کوونکی مولوي محمد عمرته دې هم پوره پوره اجرونه ورکړي.

آمین یا رب العلمین

(خلیفه صاحب مولوي) احقرالعباد سدوزی غریقي
خانقاه عالیه مجددیه عمریه فضلیه ارغندۍ کابل
دجمادالثانی ۱۹ / ۱۴۳۲ هجري

دجمع کونکي څوخبرې

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين ولاعدوان الا على الظالمين والصلوة والسلام على سيدنا محمد سيد المرسلين وامام المتقين وعلى اله واصحابه اجمعين.

امابعد:

دالله تعالى ﷻ بې حده زيات حمد اوثنا ادا کوم چې د محترم شيخ الحديث والتفسير پير طريقت الحاج خليفه صاحب دين محمد نقشبندي دتقريرونو دراټولونو خدمت يې ماته راپه برخه کړ. خدای پاک ﷻ دې په خپل لوی دربار کې قبول کړي اوټولومسلمانانو دې دهدايت سبب وګرځوي.

ددې تقريرونو (انوارالمجالس) په راجمع کولوکې تقريباً شپږ کاله تيرشول. جناب خليفه صاحب دوړې دورې له تدريس سره سره دخپلو مريدانو دلانبه ترببه له پاره دهرې جُمعې له لمانځه وروسته دطريقت اوسلوک په اړه هر ارخيزه هدايات اولارښوونې شروع کړې. نو ما په هغه وخت کې له ځان سره دا فيصله وکړه چې تر خپله وسه به دده مبارک ملفوظات په کيسټو (فيتو) کې ثبتووم او کتابي شکل به ورکوم.

په دې مجلسونوکې دطريقې نقشبنديې په باره کې ، د پير مريد اداب، د ولي تعريف او علامې، د ولايت شرايط اود طريقت مکمل اصول بيانيدل. تردې چې دا مجلسونه (۶۰) ته ورسېدل. خو د ډېرو مشکلاتو او موانعو سره سره د ملګرو د بار بار غوښتنې سره سره ،نوماهم ددوی دغوښتنوپه اساس دې کارته اراده وکړه او په پوره دوه کاله دغه مجلسونو تکميل شو او چاپ ته مو وسپارل. او ددې تقريرونو په اصلاح څو ملګرو لکه مولوي صاحب محمد اکرم (نعماني) مولوي صاحب فضل الرحمٰن (فضلي) هم پوره همکاري وکړه. خدای پاک دې دا خدمت ورته قبول او دخپلې رضا سبب وګرځوي.

دلته يوه خبره ضرور بولم چې ترخپل وس پورې مې داصلاح پوره کوشش کړی خوبيا هم انسان عاجز دی کيدای شي املائي يا علمي غلطي پاته شوې وي نودهغو نسبت به ما ته کېږي جناب خليفه صاحب ته ونشي اوکه چاته کومه غلطي په نظر ورشي نوهيله لرم چې ماترې خبرکړي ترڅو په اينده چاپ کې يې اصلاح وشي، ډېره منته به مو وي.

الله پاک ﷻ دې دا مجالس دعامو مسلمانانو له پاره خصوصاً مُريدانو او مخلصينو ته دهدايت ذريعه وګرځوي .اوالله تعالی ﷻ دې له مونږ نه دغه خدمت په خپل دربار کې قبول او په آينده کې مودې خدای پاک ﷻ د دين له خدمت څخه نه محروموي.

آمين ثم آمين په همدې هيله .

مولوي صاحب سيد محمد عمرفاروقي (لوګر /خروار)

۲۴دجمادالثاني ۱۴۳۲هجري

دپیل خبري

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذی علم اولیاء ه طرق الوصول الیه. و اخرجهم من الظلمات الی النور ثم قربهم لدیه. والصلوة والسلام علی سیدالانبیاء والمرسلین وعلی آله و اصحابه و اولیاء أمته الذین هم نجوم الاهتداء الیه.

امابعد

فاعوذ باالله من الشیطن الرجیم

بسم الله الرحمن الرحیم

(أدْعُ اِلٰی سَبِیْلِ رَبِّکَ بِالحِکْمَۃِ وَالمَوْعِظَۃِ الحَسَنَۃِ)

[سورة البقرة / ١٨٥آیة]

(۱) مجلس

د نقشبندي طریقه له چاڅخه پیل شوې؟

دازموږ طریقه نقشبندیه چې دحضرت صدیق اکبرؓ په واسطه باندې له حضرت نبي کریمﷺ څخه رانقل شوېده او زموږ دطریقې نسبت ده مبارکؓ ته کیږي.داهغه شخصیت دی چې داهل سنت والجماعت عقیده ده چې له حضرت نبي کریم ﷺ څخه وروسته په ټول امت کې بهترین اوغوره مقام لري.

حضرت نبي کریمﷺ چې کله دمعراج په سفرکې له سدرة المنتهی څخه پورته شونوحضرت جبرائیلؑ له ده څخه پاتې شونو حضرت نبي کریمﷺ گوښی پاتې شو په هغه وخت کې په ده باندې ډېرد هیبت حالت راغلی نوددې له پاره چې دحضرت نبي کریمﷺ له زړه څخه هغه ډاراوهیبت ورک شي نوخدای ﷻ حضرت پیغمبرﷺ ته دحضرت ابوبکرالصدیقؓ په غږ باندې غږ وکړیعنې الله ﷻ خپل غږدده دآواز په شان ورکړ خولو نوحضرت ابوبکر الصدیق ؓ خودحضرت محمدﷺ ډېر نیږدې ملگری دی اوښه یې پېژني او دایې ورته وویل چې زه الله ﷻ یم اوته مې بنده یې دحضرت ابوبکرالصدیقؓ مناقب له حده زیات دي موږچې په بخاري شریفه کې دده مناقب وویل نوبیایوه ملگري ویل وایې خوب مې لېدلوچې یو ډېرلوړغروې نودهمدې غره په بیخ کې حضرت

ابوبکر الصدیق﷛دبرېښناپه شان ولاړوي نودغره سرته وخيژي په ځنګ پوري مي حضرت محمد ﷺولاړوي اوداتوري راته وايي چې د صديق اکبر﷛کرامات منئ؟

ګرانوورونو!دغه طريقه چې دهغه په واسطه راغلي داپه عشق اومحبت له حضرت پيغمبر ﷺسره يې چې ؤراغلي اودې خبرې ته موچې پام وي دادومره لوی مقام يې ځکه چې له ټولوڅخه دده مبارک﷛محبت له حضرت نبي کريم ﷺ سره زيات ؤځکه ترټولوخواږه شيان يې له حضرت رسول اکرمﷺڅخه قربان کړي ووچې هغه عبارت له ځان،مال، اواولادڅخه دي ترديې پورې چې خپله حضرت نبي کريمﷺفرمايي چې ماته دهيڅادنياادومره ګټه نده رسولې لکه دحضرت ابوبکر الصديق ﷛دنياخوږ پيغمبر حضرت محمدﷺفرمايي چې په دنياکې له ماسره هرچانېکه کړې د هغو بنوبدله مې ورکړېده خويوازې دحضرت ابوبکرالصديق﷛له ماسره دومره ښېګړې کړې چې اللهﷻبه يې بدله په ورځ دقيامت ورکوي.

خوهغه داطريقه دومره پټه ساتلې وه چې يووخت حضرت جبرائيل﵇راغی اوحضرت نبي کريمﷺ ته وايي چې خدای پاک زه رالېږلی يم چې زمالطرفه په حضرت ابوبکرالصديق﷛باندې سلام وايه اووروسته له سلامه يې دمريضې پوښتنه وکړه چې څرنګه يې نوحضرت نبي کريمﷺحضرت ابوبکرالصديق﷛ته وايي چې الله تعالی حضرت جبرائيل﵇رالېږلی دی اودالله تعالی سلام يې درته راوړی دی اوستا دمرض پوښتنه کوي چې څرنګه

دی نوده مبارک ﷺورته وویل چې الحمدلله ښه یم حضرت نبي کریمﷺورته وایي چې څه مرض دی ؤهغه ورته وایي چې غاښ مې خوږیږي نوحضرت نبي کریمﷺورته وایي چې څومره وخت کیږي هغه مبارک ورته وایي چې دوه کاله کیږي ګوری دومره عشق چې له محبوب څخه پرته بل چاته یې حال نده ویلی دوه کاله به یې دغاښ ددردحال چاته نه ښکاره کېدلو.

تفاسیرولیکلي چې بیاکله حضرت ابوبکرالصدیقﷺوفات کیدلوکله چې صحابهٔ کرامﷺدده کوټې ته ورننوتل نودکوټې دچت لرګي یې داسې تک تورشوي وونوصحابهٔ کرامو پوښتنه وکړه چې داکوټې اوراخیستی که څه وجه ده چې دادچت (بام) لرګي داسې تورشوي دي نووایي چې حضرت ابوبکر الصدیق ﷺچې په وظیفه ذکرباندي لګیاؤکله چې سهار راپورته کېدلونو دخولې مبارکې څخه یې یواه ووتلو داسې غږ راووتلو چې دهغه غږسره ،سره دکباب غوندې بوی راوتلولکه زړه یې چې دعشق له وجې کباب شوی وي نودده داسویلي هغه ګرموالی دبام په لرګیوبا:ي پریوتلو نوهغه لرګي څکه تور شویدي.

دېره پاکه طریقه ده خوداپاکه طریقه یوازې اویوازې په دېرمحبت باندې رانقل شویده تردې پورې چې مونږخپل مشایخ کرام وینودکوم خلیفه صاحب به چې له حضرات کرامو سره محبت زیات ؤدهغه مقام به هم پرنوروباندې لوړؤ

حضرت انوارالمشائخ جناب فضل الدین خلیفه صاحب چې په ارغندي خلیفه صاحب باندې یې شهرت درلود اودېره لویه

هستي الله ﷺ پيداکړي وه دحضرت صاحب نورالمشائخ نورو خليفه صاحبانو پخپله خوله داويلي وو چې ده ته دادومره لوی مقام چې خدای ﷻ ورپه برخه کړی و دادده دعشق وجه وه چې دده له حضرت صاحب سره محبت اوعشق زيات وو ځکه دده په ټولو مجلسونو کې به دحضراتو دمجلسونو دهغوی دکراماتو يادونه کېدله اوپه دې خبره هم پوهېدل په کاردي چې ترڅوپوره له خپل شيخ سره محبت نه وي کامل شوی ترهغه پورې له حضرت نبي کريمﷺسره محبت نه پيداکيږي اوچې له حضرت نبي کريمﷺسره محبت نه وي پيداشوی ترهغه وخته پورې له خدای پاکﷻسره محبت مينه اوعشق نه پيداکيږي نوپه دې لاره کې محبت ساتل په کار دي.اومحبت په دهرتعلق ناسته پاسته کيږي کله چې له خپل شيخ سره محبت ددين په خاطرپيداشونودامحبت دپيغمبر ﷺدمحبت ذريعه اووسيله ګرځي او د حضرت پيغمبرﷺ محبت بيادپرور دګارﷻ دمحبت اوعشق ذريعه ګرځي بياسړی دفنااوبقا مقام ته رسيږي دامقام چې پيداشونوبزرګي هم سړي ته ور په برخه کيږي بزرګي له دې څخه عبارت ده چې خدای ﷻدرڅخه خوشحاله شي.

لنډه خبره داچې داسې دعشق مقام ته الله تعالی يوسړی ورسوي نوداډېرلوی مقام دی ځکه الله تعالی خپله فرمايي ﴿ وَرِضْوَانٌ مِّنَ ٱللَّهِ أَكْبَرُ ﴾.

ليرضاكول دالله تعالى دجنتونو ،نعمتونوله دنيا اومافيها
څخه غوره اوبهتره دي نوپه دې اساس بايد كوشش وكړوچې نيت
مودالله ﷺدرضاله پاره وي محبت اخلاص اوحال بايدخلكوته ونه
وايو خپل مقام بايدچاته ښكاره نه كړونوچې مونږاوتاسې دالله
تعالى ﷺ سره مينه اومحبت وكړواودالله تعالى ﷺ په دين غيرت
وكړو نوالله تعالى ﷺ خود ډيرغيرتي ذات دى ډير رحيم ذات دى
اوالله تعالى ﷺ بياسړي يوازې نه پريږدي لكه په حديث شريف كې
چې راځي ﴿ من كان لله كان الله له ﴾چې ته الله تعالى ﷺ ته
ورنيږدې كيږې الله تعالى ﷺ اودهغه خوږ پيغمبرحضرت محمد
ﷺبياله تاسره خپلوي كوي اولياء كرام سرې خپلوي بيازمونږ
تقصيراتوته نه ګوري الله تعالى ﷺ وايي چې يوبنده ماته يوه
لويشت رانيږدې كيږي زه هغه ته يوګزورنيږدې كيږم اوچې څوك
ماته يوګزرانيږدې كيږي زه هغه انسان ته يوه غيږورنيږدې كيږم
اوچې څوك ماته په قراره،قراره راځي زه هغه ته په منډه ،منډه
ورځم دامعنى چې زمارحمت ډيرنيږدې دى كه نه الله تعالى
خومنډه نه وي نوچې اخلاص ،عشق اومحبت پيداشي بياپه لږ
عمل سره هم الله تعالى ډيرثوابونه وركوي په دې شرط چې داعمل
داللهﷺ درضاله پاره وي دمثال په ډول كه يوسړى دوه ركعته نفل
لمونځ وكړي خوچې دالله تعالى اودهغه عشق، محبت اواخلاص
پكې زيات وي دادوه ركعته بياترزرو ركعاتونو نفلو څخه غوره
دي يوه جذبه دالله تعالى درضاله پاره دټولو انسانانو اوپيريانو
ترعبادت څخه غوره ده خوچې دخداى پاك درضاله پاره وي

نو داپه وظیفوباندې لېږدوام همیشوالی پکارده چې لېږمحبت پیدا شي زمونږزیاتره ملګري چې دلته راشي نوچې وظیفې ورسره کوونودرې ، څلوریاپنځه کاله یې دخپلو مشائخو سره تعلق نه وي راغلی یعنې په کلونو ، کلونوتعلق نه وي ورسره نوتاسې پام وکړئ چې یوسړی په کلونو ، کلونوورک وي اوتعلق نلري نوبیابه دده وظیفې څرنګه وشي اوسره له دې چې بیابه له طریقت څخه شکایت کوي اوداشک ورته پیداکیږي چې خدای مکړه دازما وظیفې چې نه کیږي نوالعیاذبالله دانوپه طریقت کې څه نشته نولیږکوشش وکړئ چې دهمیشه له پاره ذکروکړو نوڅوک چې څومره چې دالله تعالی ﷻ ذکراویادونه کوي دومره یې له الله تعالی ﷻ سره محبت اومینه زیاتیږي دپیغمبر ﷺ یادونه چې څومره زیاته کیږي دومره له پیغمبرﷺسره محبت زیاتیږي له اولیاء کراموسره چې څومره تعلق پیداکیږي دومره محبت زیاتیږي اووظائف بیابنه کیږي بیانوداعشق دی چې سړی خدای تعالی ﷻ ته رسیږي داپرته له عشق دالله تعالی ﷻ څخه نه کیږي نومقصدپه طریقت کې دشریعت پابندې ډېره ضرورده اوپه ذکرباندې دوام اومحبت د خپلواسلافو اومشائخوسره چې دطریقت غورچاڼ دغودریو ته راوزي نودغه درې لارې که په چاکې پیداشوې هغه انسان خدای پاک ﷻ ته رسیږي.

وآخردعوانا ان الحمدلله رب العلمین

(۲) مجلس

د اولياء کرامو بيان

د ولايت تعريف
د اولياء کرامو علامې
د ولايت شرطونه

الحمد لله رب العلمين والعاقبة للمتقين والصلاة والسلام
على خير
خلقه نبينا وشفيعنا ومولانا محمد وعلى اله واصحابه
اجمعين (أَلَآ إِنَّ أَوْلِيَآءَ ٱللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ)

خبردار شئ ! واورئ ! دا خبره چې بېشکه د الله دوستان نشته په دوی باندې څه خوف اونه به وي دوی غمجن په ورځ د قيامت کې.

دوستان د الله څوک دي ؟ خدای پاک يې صفات بيانوي اووايي : (الذين آمنوا) هغه کسان چې ايمان يې راوړی وي (وکانوا يتقون) او چې ځان يې ساتلی وي له ګناهونو څخه. او له خدای پاک ﷻ نه وېرېدل. نو بياددغو اولياء کرامو له پاره څه انعام ده ؟ (لهم البشرى) ددوی له پاره زېرى ده (فى الحيوة الدنيا

، د دنیا په ژوند کې (وفی الاخرة) اوپه ورځ د آخرت کې (لاتبدیل لکلمات الله) نشته بدلېدل د کلماتو د الله تعالی لره . (ذلك هو الفوز العظیم) دا زېری چې د دواړو جهانونو کامیابي ده دا ډېره لویه کامیابي ده.

۱ ــ ولي چاته ویل کېږي ؟
۲ ــ اولیاء الله په څو قسمه دي ؟
۳ ــ د ولي څه علامې دي ؟
۴ ــ د ولایت سبب څه ده ؟
۵ ــ د اولیاء کرامو عاقبت څه ده چې خدای پاک ﷻ بیا اولیاوو ته څه ورکوي ؟

ولي چاته وايي ؟

۱ ــ ولي : ولي ماخوذ له (وَلِيَ) نه ده، ولي چې مصدر ده هغه په معنا د قرب سره راځي، ولیه قرب ته ویل کېږي. ولي د اسم فاعل صیغه ده. چې ماخوذ له (وَلِيَ) نه ده دا په معنا د قریب ، په معنا د محب ، په معنا د صدیق، په معنا د ناصر. په دغو ټولو معناوو باندې راځي.

اوس دغه ولي چې په معنا د قرب سره شو، دا قرب ... د الله اود مخلوق په منځ کې نسبت واخلو یعني (ولی د الله) نو ... لته دوه قسمه قربونه دي.

اول قسم:

اول قسم قرب او نژدیکت د الله مخلوق ته هغه بلاکیف قرب دی ، هغه بلاکیف چې مونږ ته علم نشته ، ایجاد او پیدا ښت ددغو مخلوقاتو ده الله په هغه قرب باندې چې الله تعالی فرمایي: (نحن اقرب الیه من حبل الورید) مونږ نژدې یو دغه انسان ته د غاړې تر رګونو هم. د هغه قرب په بنیاد یې انسان پیدا کړی ، ددغه آیت تشریح بنا بر ظاهر داده مونږ بنده ته ورنږدې یو د غاړې تر رګونو. اوس دا قرب کوم قسم کیفیت ده ؟ بې له تصوف نه تقریباً حل به نه شي. د تصوف په اصطلاح کې به لنډ تفسیر دلته وکړو: څوک چې موجد د یو چا وي ، جوړونکی د یو شي وي، مثلاً هغه د کارخانې والا مستري په هغه شي علم لري که نه یې لري ؟ دی به د هغه شي په نواقصو ښه خبر وي ، که په خپله به هغه شی په خپلو نواقصو ښه خبر وي. مثلاً : موټر ده مستري یې جوړوي ، دغه مستري ته ددغه موټر ټولې پُرزې معلومې دي، ددغه موټر کمالات او نقصانونه موټر ته ښه معلوم دي او که انجینیر ته ؟ نو دا انجینیر موټر ته ورنږدې ده د موټر له ځان څخه. ځکه چې څومره قرب راځي علم راځي ، دا قرب خو ذریعه د علم له پاره ده. دا انجینیر له موټر نه په موټر باندې ډېر نږدې ده. لهذا دا یو مثال کافي ده. ﴿وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ﴾ . الله مخلوق ته ورنږدې ده ددوی د غاړې تر رګونو هم. خالق د مخلوقاتو ده که نه ده ؟ چې موجِد او پیدا کوونکی د مخلوقاتو په خپله الله پاک ﷻ

ده ، نو ددغو مخلوقاتو کمالات او ددغو مخلوقاتو نقصانات دا به الله تعالیﷻ ته ښه معلوم وي که په خپله به دغه بنده ته ښه معلوم وي؟ نو (اقرب از من به منی) ته نږدې يې ماته له ما نه . زه خپل ځان ته دومره نه يم رانږدې لکه ته چې رانږدې يې. اوس نو داغه قُرب علمي ده چې ثمره دهغه ايجاد ددغه مخلوق ده..

نو يو قرب بلا کيف د خداوند متعالﷻ مخلوق ته ده چې اثر يې پيدا کول ددغو مخلوقاتو دي.

دوهم قسم:

دوهم قسم قرب د الله مخلوق ته قرب د محبت ده، هغه اول قسم قرب د ايجاد و ، دا دوهم قسم قرب د

محبت ده، دغه قرب محبت په نسبت سره د مخلوق اود الله پاکﷻ په منځ کې چې راځي دا بيا يو قرب بلاکيف ده، مکاني نه ده چې په ځای کې سره نږدې وي خو په علم مکاشفه سره هغه هم متصور کيږي ، په قرب جسماني باندې لکه دوه اجسام چې سره نږدې وي داسې تمثيل يې راتلای شي په عالم مثال کې په کشف د مشاهدې سره ، ددغه اثر اوعلامه هغه دا توفيق د عبادت ده چې الله پاکﷻ ورنږدې ده مخلوق ته نو ده ته توفيق د عبادت ورکوي، مخلوق چې ورنږدې ده الله ته نو دالله د اطاعت، بندګي محبت پيدا کيږي. د هغه اثر بيا محبت د الله ده چې د الله دده سره محبت پيدا کيږي، خو دغه قرب د محبت بيا متفاوتې درجې لري.

ادنی محبت د خدای پاکﷻ له بنده سره چې پیدا کېږي د هغې کمه رتبه ایمان ده. خدای پاکﷻ فرمايي: «اَللّٰهُ وَلِيُّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوا» الله مُحِب دوست دهغو خلکو دی چې ایمان یې راوړی وي له کافر سره الله پاکﷻ محبت نه کوي. نو منشاء د قرب د ادنا رتبې دپاره داده چې: سړی به مسلمان وي . اعلی درجه د محبت هغه د انبیاوو علیهم السلام مقام ده. په انبیاوو کې بیا د سید الرسل حضرت محمدرسول اللهﷺ ده، چې دهغه ترقیات غیر متناهي دي. په مقام ددغه حب کې چې د هغه نه صاحب د مصداق چې څوک نه وي تعبیر نه شي کولای خو صرف د حدیث په تقاضا باندې حضرت نبي کریمﷺ فرمايي چې: خدای پاکﷻ فرمايي چې: ماته زما بنده په فرائضو رانژدې کېږي ،بیا چې نفلي عبادات کوي رانژدې کېږي ترډې پورې چې دی زما محبوب شي ، زما محبت ورته پیدا شي، او کله چې زما محبت ورسره پیدا شو نو زه دده سترګې شم، چې په ما باندې لیدل کوي، زه دده لاسونه شم چې په ما باندې نیول کوي، زه دده پښې شم چې په ماباندې رفتن کوي. اوس دغه قرب بلاکیف د محبت ده چې دخداوند متعالﷻ اود بنده په منځ کې دومره د نزدیکت حالت پیدا کېږي چې آن په یو وجود سره تعبیر کېږي. او لکه مخکې چې مې درته وویل چې: په یو وجود سره ورنه تعبیرکېږي چې: الله پاکﷻ به د قیامت په ورځ یوسړي ته وایي چې: زه مریض وم، ته زما پوښتنې ته رنغلې. زه وږی وم، تا ماته ډوډۍ رانه کړه. زه

تږی وم، تا ماته اوبه رانکړې. هغه سړی به ورته ووایي چې: خدایه پاکه ! ته خو نه مریض کېږې. او نه وږی کېږې او نه تږی کېږې !
خدای پاک به ورته ووایي چې: فلانکی دوست زما مریض و ته یې پوښتنې ته ورنغلې، فلانکی دوست زما وږی و تا ډوډۍ ورنه کړه. فلانکی دوست زما تږی و او تا اوبه ورنه کړې. الله پاک وايي چې زه یې سترګې شم، لاسونه او پښې یې شم. زه یې ژبه شم. نودا په محبت کې د قرب متفاوتې درجې دي. د ایجاد په لحاظ یې رتبې متفاوتې نه دي. هر مخلوق چې الله پاک ﷻ پیدا کوي، نو الله پاکﷻ علم پرې لري، قرب د ایجاد د ټول مخلوق علی السویه دی، خو قرب د محبت هغه بیا متفاوتې درجې لري.

ادنا درجه د محبت په ایمان پیدا کېږي، تردغه نه چې لږ وړپورته شي په تقوی باندې بیا پیدا کېږي، لکه وروسته به تشریح بیا دوه واړې وکړو، په تقوی کې چې څومره زیادت راځي دغومره په درجو د قرب د محبت کې جګوالی راځي، چې انسان بیا الله پاکﷻ ته دومره ورنږدې شي چې بیا سمع، بصر او ید او رجل نه تعبیر کېږي، چې زه دده سترګې شم، زه یې لاسونه او پښې شم او زه دده ټول اندامونه شم.

دا د لغت په اصطلاح د (ولی) د لفظ درته ما دوه ترجمې وکړې. چې هغه په معنا د قرب راځي، همداسې (ولی) په ډېرو معانیو سره راځي. دغه (ولی) چې په معنا د قرب ده، قرب په دوه قسمه شو، یو قرب د ایجاد ده او بل قرب د محبت ده.

(ولي) د صوفياء کرامو په اصطلاح کې

د صوفيانو کرامو په اصطلاح کې (ولی) هغه چاته ويل کېږي چې: دده زړه هميشه د الله پاک ﷻ په ذکر باندې مشغول او مصروف وي. (**يسبحون الليل والنهار لايفترون**) شپه ورځ د خدای پاک ﷻ په ذکر لګيا وي، بيا سُستي پکې نه پيدا کېږي.

دوهم: (ولي) د صوفياء کرامو په اصطلاح کې هغه چاته ويل کېږي چې زړه يې د الله پاک ﷻ له محبت نه ممتلی (ډک) وي. زړه به يې د الله تعالی په ذکر په هر آن کې مشغول وي.

دريم: زړه به يې د الله پاک ﷻ له محبت نه ډک وي، حتی که د بل چا سره محبت هم کوي هغه به د الله پاک ﷻ د رضا له پاره وي. لکه حضرت نبي کريم ﷺ فرمايي: (**ان احب الاعمال الی الله الحُب فی الله و البغض فی الله**) بهترين داعمالو هغه دا چې د چا سره محبت کوې هم دخدای له پاره او که بغض کوې هم د خدای له پاره نوچې هغه بهترين د اعمالو ده، هغه مقام به بيا ورته نصيب کېږي. لکه حضرت نبي کريم ﷺ وايي: (**ومن اعطی لله ومنع لله و احب لله و ابغض لله فقد استکمل الايمان**). چاچې راکړه ورکړه يواځې د خدای د رضا له پاره کوله معنا دا چې نېک او ښه سړی ده څکه ورسره راکړه ورکړه کوي، چا چې منع هم خاص د خدای پاک ﷻ د رضا له پاره وکړه، معنا داچې بد سړی ده په ګناهونو لګيا ده، که محبت له چاسره کوي او که بد يې ايسه وي هم. يعنې

هرڅه یې د الله پاک له پاره وي. نو زړه یې ډک وي په محبت د الله. حتی که دځان سره محبت کوي هم د الله پاکﷻ له پاره یې کوي چې زه د الله پاکﷻ یو مخلوق یم اوکه د بل سره محبت کوي هم د الله پاک د رضا له پاره یې کوي.

فناء القلب

چې له دې نه په دوهمه اصطلاح د صوفیه کرامو تعبیر کېږي په فنا د قلب سره. چې ددغه انسان زړه د الله پاکﷻ په عشق او محبت کې دومره فاني شي چې د بل چا یاد بالکل ورته نه پیدا کېږي. په زړه کې یې یواځې د الله پاک محبت وي بل څه ورته نه پیدا کېږي. ددې ثمره بیا داده چې زړه مستغرق د الله پاکﷻ په ذکر شو، ثمره یې داده چې ددې انسان ظاهر او باطن بیا دواړه په شریعت برابر شي، د ظاهر او باطن اصلاح یې وشي. اخلاق یې په شریعت برابر شي. حسد، ریا، کبر عُجب او نورخومره مُهلک امراض چې وي هغه بیا ورڅخه لرې شي او هغه نېک صفات یې په زړه کې ځای ونیسي. چې ددې نه په اصطلاح د صوفیانو کرامو کې تعبیر په فنا د نفس سره کېږي.

یو فنا د قلب ده او بله فناء د نفس ده. دګناهونو له پاره، اماره بالسوء څوک ده؟ خو نفس ده، چې زړه اصلاح شو، زړه د الله پاکﷻ په ذکر لګیا شو، د الله پاکﷻ له محبت نه ډک شو نو نفس به یې تابع کېږي، بیا له نفس څخه هغه رذیله اخلاق ټول

ختميږي ، نفس بيا په نيکو اخلاقو متصف کېږي. نو بيا له دې
ځخه تعبير په فنا د نفس سره کېږي.

دبقاء بالله يا في الله مقام

چاته چې فناء القلب او فناء النفس پيدا شو ، نو بيا له دې نه
وروسته مقام د بقاء راځي. مونږ او تاسې چې خط زده کړو او
تاسې مطول کې بيا د علم په تعبير کې ويلي دي چې ملکه انسان
ته حاصله شي. ملکه يو کيفيت راسخه ته ويل کېږي، داسې نه
چې اول دې يو دوه تکي زده کړل ، بيا دې پرېښودل تردې پورې
چې هغه دې هېر شول، دې ته بقا نه ويل کيږي، بلکې دې ته ويل
کېږي چې انسان بيا په هغو صفاتو باندې رنګ شي، د الله
پاک ﷻ په عشق او محبت کې رنګېدل ککړېدلو ته ويل کېږي، په
حسنه صفاتو باندې رنګېدل ، معنا دا چې متصف وګرځي. هغه
دده ملکه وګرځي. لکه د الله پاک ﷻ په حسنه صفاتو رنګېدلو ته
وايي لکه الله پاک ﷻ فرمايي: ﴿ **صِبْغَةَ اللهِ وَمَنْ اَحْسَنُ مِنَ اللهِ
صِبْغَةً**﴾ دا د الله پاک د دين رنګ ده. مثلاً دغه جومات ته مونږ يو
رنګ ورکړو هغه به زياتي په دغه دېوال پورې پاتې وي. نو دغه
ته بقا ويل کېږي.

يو فناء ده او بل بقاء ده. چې د الله پاک ﷻ په عشق او ياد
کې زړه فاني شو ، نفس فاني شو ، له غير الله نه تعلق ختم شو ،
اوس که بېرته خداى نخواسته دا کمالات يې پرېښودل،
رياضتونه ، کوششونه او بندګي يې پرېښودله نو بيا دا موقعه

بېرته له لاسه څخه وځي ، او چې کوشش کوي او له خدای پاک ﷻ څخه وېرېږي او خپل خالق لايزال ته متوجه وي بيا دغه صفات دده ملکه وګرځي. د ملائکو تسبيحات او تحميد دهغوی ملکه ګرځېدلي ، له ذکر نه بغير يې ژوند تنګيږي. زمونږ دغه ساه اېستل او اخيستل دا د نفس يوه ملکه ګرځېدلې ده، که ساه مو بنده شي نو مړه کېږو په عذابېږو. نو دغه چې مقام د فنا او بقا پيدا شو نو بيا به عبادت نه بوج کېږي.

نو اولياء کرام او صوفياء کرام د (ولي) تعبير په دې سره کوي چې زړه يې د ذکر او محبت الهي نه مستغرق وي، هغه ددغه آيت معنا ده چې (وكانوا يتقون) په الله پاک ﷻ تصديق لري خو له دې سره سره ډارېږي هم. له مخالفت څخه يې هميش ځان ساتي. نو هميش يې الله په ياد وي. په زړه کې يې د الله پاک ﷻ محبت وي. د ګناه محبت نه پيدا کېږي.

دا د قرآن کريم هغه ترجمه ده کومه ترجمه يې چې اهل تصوف کړې ده. کنه نفس مؤمن ته هم د قرآن کريم په اصطلاح کې (ولي) ويل کېږي. خودا د اولياوو د تصوف په اصطلاح کوشش ده چې سړی يو مقام ته ځان ورسوي. هغه دغه مقام ده.

د (ولي) علامې

چې مونږ يې په ريښتيا سره وپېژنو چې دا ولي ده، په ظاهره يې څه علامې دي ؟

د «ولي» علامې: امام بغوی رحمه الله حديث رانقل کړی دی چې خدای پاکﷻ فرمايي (ان اوليائى من عبادى الذين يذكرون بذكرى و اذكرهم بذكرهم) زما دوستان زما له بندګانو څخه هغه خلک دي چې زما په یاد دوی یادیږي خلکو ته او ددوی په یاد زه یادیږم خلکو ته.

دوهم تعبير يې داسې شوی دی چې: امام بغوی فرمايي چې: د «ولي» علامه داده چې: (اذا رُؤا ذُكِرالله) كله چې دوی وليدل شي نو الله پاکﷻ خلکو ته وريه ياد شي.

دريم تعبير يې داسې ده چې: د «ولي» علامه داده چې ددوی په مجلس سره د انسان په زړه کې د الله پاک سره مينه او محبت پيدا شي چې ددوی مجلس کوي، ددوی واقعات بيانوي نو اثر يې بيا داوي چې نفس مجلس شروع کړي نو له الله پاکﷻ سره يې مينه په جوش راشي. تعلق يې پيدا شي.

اوس دلته بنيادي خبره داده چې: ددغه «ولي» علامه چې په حديث شريف کې ذکر شوه چې په دده په ليدلو سره انسان ته خدای پاکﷻ وريه ياد شي. دده په ياد سره سړي ته الله پاکﷻ يادیږي. ددې څه وجه ده؟ چې دا ولي ده، بنده ده، هغه خالق ده، الله ده، دده په ليدلو سره سړي ته هغه یادیږي، دده په مجلس سره انسان ته خدای پاک یادیږي دا څنګه؟ نو وجه يې داده چې مخکې ما درنه وويل چې «وَلِيَ» قُرب ته ويل کيږي، قرب د محبت هغه بلاکيف درجه ده. چې د خدای پاکﷻ سره د څينو اشخاصو دومره نزديکت راشي چې معيت ذاتي راشي، خدای

پاک ﷻ فرمايي چي: بيا ددغه انسان سترګي، غوږونه، لاسونه او پښي بلکي هر اندام يي زه شم. اوددغه بنده اوخدای پاک په مابين کي داسي قرب بلاکيف راغی چي معيت ذاتي ده نو د يووالی له وجي نه چي اوس مثلاً دواړه لاسونه يوځای دي، اوس چي يو ويني نو بل هم ورسره ليدل کېږي، چي ښی لاس يادوي چپ هم ورسره ياديږي، چي چپ لاس يادوي نو ښی هم ورسره په خپله ياديږي.

ددي مثال داسي ده لکه : لمر په څلورم آسمان کي ده ، خو چي دا شيشه ورته مخامخ شوه، هغه رڼا د لمر په دغه ديوال لګيږي ، لمر سره له دي چي د باندي ده ، په شيشه کي نشته. يوي کړکی ته چي سري شيشه مخامخ کړي ددغي شيشي رڼا او تجلي هلته په ديوالـه باندي لګيږي، لکه څرنګه چي د لمر رڼا د باندي په ديوالـه لګيږي ځکه چي ددغي شيشي او لمر په منځ کي يو علاقه د قرب راغله ، هغه انوار او شعاع چي دلمر وه هغي په دغي شيشي کي ځای ونيوه. نو په دي کي هم دا کمال پيدا شو. چي دا شيشه اوس بل شان رڼا کوي. بلکي د شيشي نه چي کومه رڼا په ديوالـه لګيږي ددي رڼا اثر او تيزوالی تر هغي رڼا زيات وي کوم چي له لمر څخه په ذات خود صادريږي.

همدارنګه پنبه (مالوچ) درواخلئ ، ځيني داسي شيشي شته چي دهغي ورانګه يا شعاع په مالوچو ولګيږي نو اور واخلي ، د لمر په خپله وړانګه او رڼا باندي اور نه اخلي اوددي شيشي

په دننه کې چې د لمر کومه وړانګه راغله د هغې په واسطه اور اخلي

دوړغي مثل تجلي چې اعتصام په مثل ثاني کې ده په مقام ثاني کې چې مخکې مونږ ذکر کړ چې: (فلما تجلی ربه للجبل) کې مي معنی درته کړې وه، چې دهغه تقرر دلته په دوهم مکان کې راغی. ددغه په دغه ځای باندې اثر زيات شو. ولې زيات شو ؟ ځکه چې دلته علاقه د قرب ده، دا شيشه اودا پنبه د مکان په لحاظ هم سره نژدې دي، چې د لمر او پنبې په مابين کې په مکان کې بُعد (لرې والی) موجودده نو د لمر له رڼا نه اور نه اخلي اوددغې نژدې شيشې له رڼا نه پنبه اور اخلي. مسلمان ده يو اځې يې کلمه ويلې ده، له الله سره يې تعلق جوړ شو، ځکه الله پاک فرمايي: (اَللّٰهُ وَلِيُّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا) خو جذب نه ورته پيدا کېږي ، عشق او محبت ورسره نه وي، د خدای پاک ﷻ د ذکر په وخت کې ورسره ژړا نه وي، حضور برابربدل ورسره نه وي، لکن چې د بنده سره يې تعلق جوړ شو بيا دغه شيان پکې پيدا کېږي. ولې ؟ ددوی مناسبت او قرب سره ده، ددغه قرب په لحاظ دغه اثر پيدا کېږي. کله چې لمر ته دلته شيشه مخامخ ونيسو نو ددغې شيشې پرک چې څوک ويني نو لمر ورته په ياديږي او کنه ؟ نو هغه انوار چې ددغه ولي په سينه کې وي ددغو انوارو په مشاهده او ليدلو سره الله ورته په ياديږي. اصلي مبدء الفيض خو خداوند متعال ﷻ ده. هغه انسان ته ور په ياد شي.

یا دوهمه وجه داده چې خدای پاک په دغو اولیاوو کې ماده د استعداد د تاثر من الله د تاثیر فی غیر الله یې پیداکړې ، دغو اولیاوو کې قوت او استعداد ددې ده چې هغه فیوضات چې د الله تعالیﷻ له طرف نه نازلیږي په مخلوق باندې دهغو قبولي کولی شي، تاثر من الله معنا دخدای پاکﷻ له لوري چې کوم تاثیرات راځي دهغه تاثر کولی شي قبولي او برداشت یې کولی شي اوبیاچې هغه تحمل په دوی کې راغی ځای یې ونیو بیا په دوی کې خدای پاکﷻ ماده د تاثیر ایښې ده چې بیابه نور مخلوق ترې متاثر کېږي، اوس نو چې دهغه انوار او فیوضات په ده کې راغلل، ده تاثر قبول کړ، له دې نه چې تاثیرراځي نو فی الحال الله پاکﷻ انسان ته وریه یاد شي لکه مخکې مې چې په مثال کې درته وویل چې د شیشې پړک سرې په دېوال وویني نو سړي ته لمر ور په یاد شي چې لمر راختلی ده، په دغه شیشه کې قابلیت د تاثر د لمر د شعاعو ده، د لمر د شعاعو د اجتماع قابلیت یې په ځان کې راوستی ، اوس په دغه کې اثر هم خدای پاکﷻ ایښی ده، قو ت د تاثیر چې ددغه هغه شعاع چې دلته ټکی جمع شوې دې بېرته له دغه نه په بل کې هم اثر کوي، اوس نو چې په بل کې اثر راغی اثر چې څوک ووینې مؤثر وریه یادیږي دا اثر ددغې شیشې چې هلته پیدا شو په دغه کې اصلي اثر د څه شي نه پیدا وو مؤثر لمر و

نو له دغه ولي سره چې دغه مقام ده چې سړي دی ووینې نو الله پاکﷻ سړي ته ور په یادیږي وجه یې داده چې د اللهﷻ سره

دده علاقه پیدا شوې ده، نو له الله ﷻ څخه یې تاثرات د فیوضاتو کړې دي، ددغو فیوضاتو اثر چې په بل ځای کې راغی نو سړي ته هغه وربه یادیږي. چې اصلِ مؤثر هغه ده. دا د ولایت له پاره موږ څه تشریح وکړه چې: د ولي علامه داده چې تعریف مو مخته ذکر کړی وو. دا مو علامه ورته ذکر کړه چې: ددوی په لیدلو سره به الله پاک ﷻ انسان ته وربه یادیږي. د الله پاک ﷻ په یاد به دوی سړي ته وربه یادیږي. اودغه طریقه د یاد ده چې ددوی ظاهر شکل دې ولید، د سنتو او شریعت پابندي دې ولیده نو دهغه له وجې نه له شریعت سره ستا محبت پیدا شو. هغه سنت طریقو په تا کې تاثیر وکړ. نو څکه الله پاک ﷻ درته په یاد شو.

اودا چې څوک د اذکارِ باطنه وو څښتن وي چې د کوم ولي په مجلس کې کیني نو لطائف یې خود بخود چالان شي. (اذا رؤا ذُکرالله) چې دوی ولیدل شو نو الله یې هم په یاد شو. هغه دده په زړه اوپه لطائفو کې چې کوم تاثر من الله راغلی هغه تاثیر فی الحال په بل کې هم راغی، دهغه لطائف هم ورسره چالان شول، چې کله دی ولیدل شي نو الله ﷻ وربه زړه کیږي.

د (ولي) تعریف او ولي په غیب علم نه لري

د (ولي) هغه تعریف نه ده کوم چې په عوامو کې مشهور ده. تفسیر لیکي چې: د عوامو په نزد (ولي) دې ته ویل کیږي چې هغه به کرامات لري، خارق العادة کارونه به ورڅخه صادریږي، داسې

شیان به دده په لاس کېږي چې عام انسانان له هغه څخه عاجزه وي، اویا به دی په مغیباتو (پټو خبرو) باندې خبر وي. نودا د ولي علامه نه ده، لکه زمونږ اکثره خلک اوس هم په دې عقیده دي چې ولي ته به د ټولې پټې خبرې معلومې وي او هرڅه چې دی غواړي کولی به یې شي. نه! دا دعوامو اصطلاح ده. دا د ولي علامه نه ده. ځکه د ډېر داسې اولیاء الله دي چې نه کرامات لري او نه په مغیباتو باندې علم لري. لکه حضرت نبي کریمﷺ فرمایي: (لو کنت اعلم الغیب لاستکثرتم من الخیر) که زه په غیب پوهېدی ما به د خپل ځان له پاره ډېر خیر جمع کړی وای، بلکې د اولیاوو په اصطلاح کرامت ته (حیض الرجال) ویل کېږي یعنې دا د نرانو حیض ده او ښځې ته چې حیض ورشي په خپله جامه باندې شرمیږي، هغه د وینو ځایونه چاته نه ورښکاره کوي، پټوي یې.

کامل ولي ته چې کوم کرامت خدای پاکﷻ ورکړی هم وي نو دی یې خلکو ته نه ښکاره کوي، له خلکو څخه یې حتی الامکان پټوي. که کله ترې صادر شي په وخت د غلبې د حال کې؛ چې دی د جذب په حالت کې وي په خپل کنټرول او اختیار کې نه وي، هلته د خدای پاکﷻ عشق په ده دومره غالب شي چې له اختیاره ووځي، نو یو کرامت ورڅخه صادر شي، نور پټ شیان نه شي لیدلای. یا خوارق صادرېدل دا شرط یا علامه د ولایت نه ده، دا له اولیاوو الله نه پرته نورو ته هم پیدا کېږي، بلکې غیر مسلمانو ته هم پیدا کېدای شي.

مونږ اوتاسې په میبذی او صدرا کې ویلي دي چې: یوه ډله د یونان د علماوو وه چې هغو په کشف کار کاوه، او سره له دې چې د کوم سماوي دین تابع هم نه و، خو بیاهم کشفیات ورته پیدا کېدل. دا خوارق خو جوګیان هم کولای شي، چې جوګ پوخ کړي او بیا په هوا الوزي. نو که یو څوک په شریعت برابر نه وي او له هغه څخه خوارق صادرېږي دا ولایت او کرامت نه بلکې استدراج ده. نور داچې کرامت په قرآن کریم ثابت ده. مخکې مو هم د حضرت بي بي مریم په واقعاتو کې ویلي دي چې بې وخته میوې به ورته راتلې. او نور هم وروسته د کراماتو خبره را روانه ده. کرامت د اولیاوو حق ده.

زمونږ د عقیدې موافق که له نفسِ کرامت نه څوک منکر شي نو په اتفاق سره ورته ضال او مضل ویل کېږي، خو په کفر کې یې شک ده.

اوپه دغه ولي کې چې دغه کمالات پیدا شول د حضرت ابن عمررضی الله عنهما نه دغه حدیث مبارکه منقول ده، هغه وایي چې: چاته دغه مقام پیدا شو چې مقام دولایت ده نو هغه به له هیڅا نه هم ځان پورته او ښه نه بولي، دا علامه یې ابن عمر رضی الله عنهما ذکر کړې ده.

حضرت مجددالف ثاني شیخ احمد سرهندی فاروقي قدس الله سره وایي چې: څوک خپل ځان د کافر فرنګي نه بهتر وبولي نو هم د الله پاکﷻ معرفت پرې حرام ده.

حضرت سعدي رحمه الله وايي: *نهد شاخ پُرمیوه سر بر زمین*
دا قانون ده سفيدار او چينار پورته منډې وهي ځکه چې بې مېوې ده، هره بې مېوې ونه چې وي مخ پورته به روانه وي، خو منه چې له مېوې نه ډکه شي چې څومره ډکيږي نو درنيږي ښاخونه يې لاندې د ځمکې خواته راکاږه شي. د خُرما ونه جګه ده خو ميوه يې چې په سر کې ده ميوه يې کوزه راخورنده وي.
نو څوک چې د خدای پاکﷻ حقيقي ولي وي نو هغه به يې له خلکو نه غټه نه وايي. ځان به له نورو عامو مسلمانانو بهتر او ښه نه بولي.

د ولايت اول سبب او ولايت په څه سره پيدا کيږي؟

د (ولي) د ولايت سبب څه شی ده؟ ولايت پـه څه پيدا کيږي؟ اصل کې سبب د حصول د ولايت له پاره انعکاس د انوارو د حضرت رسول اللهﷺ ده، د انسان په سينه کې چې د حضرت نبي کريمﷺ مشکوة النبوة د سينې مبارکې فيوضات، انوار او اخلاق دې داچې چېرې منعکس شوي، دغه رڼا چې چېرې ولګېده نو هلته بيا ولايت پيدا کيږي. خو په ظاهر کې ددغه انعکاس له پاره سبب څه شی ده؟ دا د نبيﷺ د سينې انعکاس چې د ولي پـه سينه کې راځي ددې له پاره څه سبب ده؟ نو ددې له پاره دوه عمده سببونه دي: (**کثرة المجالسة مع النبیﷺ فی حياته**) له حضرت نبي کريمﷺ سره ډېره ناسته په ژوند کې. يا دده له نائبانو

اوو ارثانو سره خو چې ناسته په محبت او په انقیاد وي، چې کوم حکم هغه کوي او دی یې په ښه طریقه سره ومني. اشتباه، تردد او انکار ورسره نه وي. نو یو په دې سبب باندې مقام د ولایت پیدا کېږي. دا ولې پیدا کېږي؟ددې وجه به هم درته په لنډه توګه روایم یو راځي دغه ناسته او انقیاد یې ولې ددې سبب کېږي؟او نور نه کېږي؟

ځکه چې څوک ددغو خلکو سره کېني دهغه زړه د دین په رنګ رنګ شوی دی، یعنې ظاهر او باطن یې د خدای پاکﷻ په دین برابر دي. نو ته چې له ده سره کېنې، ستا د زړه تعلق چې دده له زړه سره پیدا شو نوهغه د دین رنګ او انوار او فیوضات چې دده په زړه کې دي هغه به د تا زړه ورنه اخلي، ستا زړه به هم رنګیږي، په دې سره مقام د بقا پیدا کېږي، فنا خو راځي مقام د بقا پیدا کېږي چې دده په ناسته کې محبت پیدا کېږي بیا الله پاکﷻ سرې ته ورپه یادیږي، بیا په زړه کې هغه د الله پاکﷻ نوم قرار او تمکین نیسي. دده ظاهر قالب چې په شریعت باندې برابر ده دده په ناسته او تعلق کې هغه به په تا باندې اثر کوي چې د تا ظاهر به په شریعت باندې رنګیږي، خو د نبي صلی الله علیه وسلم د انوارو انعکاس چې راځي هغه به د شریعت په متابعت راځي.

د ولايت دوهم سبب

دوهم سبب د ولايت د حصول له پاره: کثرت (ډيروالی) د ذکر ده: چې څوک ذکر ډېر کوي دغه سړي ته به بيا د ولايت مقام پيدا کېږي. دا بيا ولې سبب ده؟ ځکه چې د انسان زړه د ګناهونو له امله زنګ نيسي، چې ګناه وشي نو په زړه کې تور داغ پيدا شي، که توبه وايستل شي بيا هغه داغ لرې کېږي او که نه بيا ځای نيسي. د حضرت نبي کريمﷺ مبارک حديث ده چې: (لکل شئ سقالة وسقالة القلب ذکرالله) د هرې اوسپنې له پاره د هرشي له پاره ربګمال شته، صفايي يې پرې کېږي چې هغه زنګونه يې بيا ببرته لېرې کيږي او د زړه له پاره ربګمال د الله پاکﷻ ذکر ده. اوس نو دغه زړه چې د ګناهونو د کدوراتو له وجې توروالی پکې راغلی ده دا په ذکر سره صفا کېږي چې په زړه کې صفايي راغله نو قابل د انعکاس ګرځي، شيشه چې په خاورو کې پټه وي د لمر رڼا په دې کې انعکاس کېږي؟ دا شيشه چې په دې کې د لمر رڼا دومره ځای نيسي چې بيا بل ډېوال رڼا کوي دا په هغه صورت کې چې دا شيشه به صفا وي نو انعکاس چې په کوم زړه کې راځي هغه به صفا وي او ددې د صفايي لاره او طريقه حضرت نبي کريمﷺ يواځې ذکر ښودلې ده. چې (لکل شيئ صقالة و صقالة القلب ذکرالله) اوس نو دا ذکر چې څومره ډېرېږي دغومره صفايي پيدا کېږي، څومره چې صفايي ډېرېږي دغومره انوار ډېر پکې

ځاييږي، ځکه په اولياوو کې هم تفاوت ده، چې چاته ځومره انعکاس وي ، ځومره چې د يو چا د ذات اقدس ﷻ سره تعلق زياتيږي دغومره هلته فيوضات زياتيږي .

نودغه د ولي د ولايت له پاره چې مونږ سبب ذکر کړ ، په تفسير کې مې تقديم او تاخير وکړ .

د اولياء کرامو اقسام

دا اولياء بيا په دوه قسمه دي: مُريدين او مرادين .

نودا ځومره پورته بيان چې مونږ وکړو دا د مريدينو مقام ده، هغه ځوک چې خليل الله دي، مريد د خداى پاک ﷻ د محبت اراده لري، نودى به کوشش کوي اوپه دغو کوششونو باندې به خداى پاک ﷻ دى داسې مقام ته ر سوي چې بيابه د خداى پاک ﷻ عشق او محبت دده په سينه کې ځاى پيدا کوي. بيا به په نورو کې مؤثر واقع کيږي.

بله ډله د اولياوو ته (مرادين) ويل کيږي، چې مطلب دوى خپل مراد د رب تـه رسيدلي دي، مرادين پـه اصطلاح دوهمه محبوبين . يو محبين دي او بل محبوبين دي. يو مريدين دي او بل مرادين دي. مراد ته رسيدلي محبوب د کردګار دي، دهغه مقام بيا داده چې دالله ﷻ د چا سره محبت پيدا شو نو جبرئيل ﷺ ته حکم وکړي چې زه د فلانکي سره محبت لرم ، تـه محبت ورسره کوه، هغه په آسمانونو کې اعلان وکړي، هغوى راشي ځمکې ته د

خلکو په زړونو کې هغه خدای پاک ﷻ محبوب واقع کړي. د نېکو خلکو محبت له یو چاسره دا دلیل د محبت ده. هغه علامه چې ما مخکې ذکر کړې هغه ددې مرید وي.

او هغه اولیاء چې مرادین دي دهغو علامه داده چې د مسلمانانو به له ده سره ډېره جوړه وي. له یو چاسره چې د مسلمانانو مینه زیاتیږي او په زړونو کې یې قدر زیاتیږي دا ددې دلیل ده چې دی محبوب ده، ځوک چې په مشرب د حضرت رسول الله ﷺ وي هغه محبوبین دي، هغه مرادین دي، هغو ته خدای پاک ﷻ دغه مقام ورنصیب کړي.

د اولیاء کرامو آخري انجام او عاقبت

اوس تر تولو وروستنی خبره د اولیاوو کرامو انجام او عاقبت ده. اوس په قرآن کریم او احادیثو کې ...غو بزرګانو انجام څنګه بیان شوی دی؟ په قرآن کریم کې ددوی انجام داسې بیان شوی چې (لَهُمُ الْبُشْرٰی فی الحیوة الدنیا وفی الاخرة) ددغو اولیاء کرامو له پاره زېرې دي په ژوند ددنیا او آخرت کې. زېرې د دنیا په ژوند کې څرنګه دی؟ د حضرت نبي کریم ﷺ په ژوند کې، دد. په حیات مطهره کې زېری دا و چې ده به بشارت د جنت ورکاوه. ځوک چې د خدای پاک ﷻ ولي و هغه ته د حضرت نبي کریم ﷺ په ژبه وویل شول چې: (ابوبکر فی الجنة عمر فی الجنة عثمان فی الجنة علی فی الجنة طلحة فی الجنة) دغسې لس صحابهٔ کرامؓ

دي. دحضرت عبدالله بن سلام ﷺ په باب کې وايي چې: دا جنتي ده. د حضرت ابن عمر رضی الله عنهما په باب کې وايي چې: رجلٌ صالح) دا ډېر نېک سړی دی. حضرت علي ﷺ ته وايي چې ته ماته داسې يې لکه حضرت هارون ﷺ حضرت موسی ﷺ ته، خو يوا ځې فرق دادی چې له ما نه وروسته بل پيغمبر نشته. څوک چې مسلمان وي او زه چې د چا محبوب يم حضرت علي ﷺ به د هغه محبوب وي. (من کنتُ مولاه فعليٌ مولاه) د انصارو مبارکانو په حق کې حضرت نبي کريم ﷺ فرمايي او بشارت ورکوي چې: (حبُ الانصار من الايمان و بغض الانصار من النفاق) د انصارو مبارکانو د حضرت نبي کريم ﷺ سره محبت دا د ايمان علامه ده ولې هغه ټول د خداوند متعال ﷺ دوستان دي، څوک چې ددوی سره محبت کوي دا مسلمان ده. هغه ټول د الله پاک ﷺ اولياء او دوستان دي. څوک چې بغض ورسره کوي هغه منافق ده. د ټولو صحابه کرامو ﷺ په باب کې مجموعي بشارت د خدای پاک ﷺ له طرفه دادی چې: (رضی الله عنهم و رضوا عنه). د حضرت نبي کريم ﷺ له طرف نه بشارت دادی چې: (اصحابي کالنجوم بايهم اقتديم اهتديتم) همدارنګه د صحابهٔ کرامو په حق کې اود دوی د مرتبې په هکله دی مبارک ﷺ فرمايي چې: زما په صحابه وو پسې بد مه وایاست. که تاسې د اُحُد د غره په اندازه مال صدقه کړئ هغه ددوی د يو پاو او يا نيم پاو صدقې ثواب ته هم نه رسيږي. نو (لهم البُشرى فى الحيوة الدنيا) د حضرت نبي کريم ﷺ په ژوند کې

دخدای پاک ﷻ دوستانو ته د دده ﷺ په ژبه د جنت زېرې ورکول کېږي. د حضرت نبي کريم ﷺ د دنيا نه د انتقال نه وروسته اوس ددغو خلکو له پاره بشرې (زېرې) شته که نه؟ هو شته. هغه (رؤيا) خوبونه دي (رؤياء في النوم او في اليقظة) په ويښه ليدل دهغه نه تعبير په کشف سره کېږي، د خوب په حالت کې ليدل په خوب سره کېږي، ددغو خلکو له پاره بشرې کله الهامات د وظائفو د مراقبو په حال کې الهام ورته شروع شي، خپله ده ته يا يو بل ولي ته. دده مقام خدای پاک ﷻ په الهام سره ورمعلوم کړي. يا په خوب کې

حضرت نبي کريم ﷺ فرمايي چې: نبوت ختم شو خو بشارات به وي، څوک ورڅخه پوښتنه کوي چې: بشارات څه شی دي؟ حضرت رسول الله ﷺ ورته وايي چې: رؤيای صالحه (ښه خوبونه) دا څه معنا؟ مطلب داچې سړی په خپله خوب ويني اوپه خوب کې خپل حالات ښه ويني، يا يې بل څوک ښه ويني، خو خپل ځان ښه ليدل يا د بل له طرف نه ښه ليدل داپه هغه صورت کې چې دی به عملاً هم ښه وي. بيا به رؤيای صالحه ته اعتبار وي. د منافق او فاجر له پاره خوب اعتبار نه لري.

رؤيای صالحه ځکه بشارات دی او ځکه قابل دبشارت دي، ځکه چې دا د نبوت شپږ خلوېښتمه حصه ده. نو حضرت نبي کريم ﷺ فرمايي چې نبوت ختم شو خوبشارات به پاتې وي.

دا خو يې د دنيا انجام ده. اوپه آخرت کې يې انجام څه شی ده؟ (وفي الاخرة) ددوی له پاره زېرې دی په آخرت کی. له آخرت

نـه مطلب د ژنکدن حالـت، د قبـر حالـت اود حشر د اول وار د راپورته کېدا دا ټول عبارت دی. ځکه چې دا ټول د آخرت مقامات دي. نو ددغونېکانو او بزرگانو لـه پـاره زېرى دى. د ژنکدن پـه وخت کې ورتـه داسې زېرى دى چې: ﴿ يا ايتها النفس المطمئنة ارجعي الى ربك راضية مرضية فادخلي في عبادي وادخلي جنتي ﴾. ملائکې ورتـه راشي ، دغه ملائکې ددغـو انسانانو لـه پـاره زېرى ورکوي اود ژنکدن پـه حالت کې ورتـه وايي چې: ﴿ الا تخافوا ولا تحزنوا و ابشروا بالجنة التى كنتم توعدون ﴾ اوپـه دغـه حالت کې ده تـه دخداى پاک ﷻ لـه ملاقات نـه زيـات بـل شى محبوب نـه وي. اودايې رغبت وي چې هسې زر مې روح قـبض کـړل شي ترڅو دخداى پاک ﷻ ملاقات وکړم.

پـه قبـر کـې اوليـاء کـرامـو تـه زېرى

او پـه قبـر کې يې بشرى (زېرى) داده چې: دده عـمـل صـالح ورتـه پـه ښائسته شکل کې راشي زېرى ورباندې کوي چې انعامات الهي دې مبارک شه. دى ورڅخه پوښتنه کوي چې تـه څوک يې ؟ ستا رنګ د زېرې کوونکي دى، دى بـه ورتـه وايي چې: زه ستا هغه نېک عمل يم. ملائکې بـه ورتـه راشي هغه بـه هم پـه قبـر کې تـر پوښتنو اودده لـه صحي جواب ورکولو وروسته ده زېرى ورکوي چې مونږ مخکې لا پـوه وو چې تـه بـه مونږ تـه صحي جوابونـه راکوي. مونږ ولې پـوه وو ؟ يا لـه دې وجې چې مونږ ستا د دنيا اعمال صالحه ليدلي وو ، يا لـه ظاهري انوارو څخه مونږ معلومه

کړه. چې په قبر کې په ده د عبادت آثار پراته دي، چې د هغې په اثر يې ملائکې پېژني.
بيا ملائکې زېرى ورکړي چې د دنيا دغمونو اوتکليفونو څخه خلاص شوي ستا لـه پاره ابدي ژوند او راحت دى. (نَـمْ کنومة العروس) د نوي واده والا په شکل باندي آرام خوبونه کوه.
کله چې بيا له قبر نه راپورته شي بيا په هغه حالت کې هم ددوى لـه پاره بشرى وي. د قبر نه چې سرى راپورته شي د هيبت حالت وي، چې مخکې مي درته وويل چې: کله به داسي دروند هيبت وي چې يو بل به سره نه پېژني، لکن دلته ددغو بزرگانو هيبت او وېره هرڅه ختميږي، دلته بيا ددوى له پاره بُشرى وي. دا د اوليـاوو لـه پاره د زېري عاقبت ده انعام نه ده.
دا د زېري په مناسبت به يوه بله خبره هم وکړو. په حديث شريف کې حضرت نبي کريمﷺ فرمايي چې: زما په امت کې داسې خلک شته چې نه انبياء دي، نه شهداء دي خو پـه قيامت کې بـه ددوى پـه حالت بانـدې انبيـاء عليـهم السـلام او شـهداء کـرام هـم غِبطه او تمنا کوي. او حضرت نبي کريمﷺ قسم کوي چې: مخونه به يې د نور وي. د نور په منبرونو به ناست وي. په دوى به کومه وېره نه وي په هغه ورځ چې په نورو خلکو به خوف وي، دوى به نه غمجن وي په داسې حال کې چې په دې ورځ بـه نور خلـک غمجـن وي. نو صحابهٔ کرامو؆ پوښتنه وکړه چې: يارسول اللهﷺ! (مَنْ هُمْ ؟) دا څـوک دي ؟ حـضرت نبـي کـريمﷺ ورتـه وويـل چـې دا (المتحـابون فـی الله) دوى يـو د بـل سـره محبـت خـاص د خـداى

پاکﷺ د دین له پاره وي (من غير رحم بينهم ولا اموال يتعطونهم) بې د خپلوۍ او صلهٔ رحمي نه او بې د دنیا د مال او دولت له راکړې ورکړې نه دوی په خپل منځ کې محبت درلود. د محبت منشاء یې نه د خپلوۍ لحاظ وي نه مال او دولت وي بلکې یواځې الهي رضا وي.

نو دغو خلکو ته به الله پاکﷺ دغه مقام او مرتبه ورکوي. له حضرت عمرﷺ نه دا روایت نقل ده. دا محبت د خدای پاکﷺ د رضا له پاره چې دوه مسلمانان یې په خپل منځ کې کوي نو دا یې بیا انجام او انعام ده. دوی ته دا مقام ولې پیدا کېږي چې له هر قسم پرېشانۍ نه به په قیامت کې محفوظ وي؟ له حضرت معاذ بن جبلﷺ نه روایت ده چې: (يقول النبى صلى الله عليه وسلم قال الله عز وجل: وجبت محبتى للمتحابين فىّ والمتجالسين فىّ والمتزاورين فىّ والمتبازلين فىّ) [رواه مالك واحمد والطبرانى والحكم والبيهقى] د حدیث شریف آخري ټکی را نه هېر شو. خدای پاکﷺ فرمایي چې: زما محبت له هغو خلکو سره واجب ده چې دوی یو بل سره محبت زما د دین په خاطر کوي، له یو بل سره کېناستل زما د رضا له پاره کوي، د یو بل ملاقات ته چې ورځي خاص زما د دین په خاطر تګ راتګ زما له پاره کوي. او زما له پاره خپل مالونه خرڅه کوي.

د اولیاء کرامو ملاقات او دهغوی زیارتونو ته تلل قسم په خدای ده چې دومره زیاتې ګټې پکې دي چې په خپل عمل سره یې په ډېر وخت کې هم نه شي ګټلای. هغه دعاګانې او هغه کیفیت چې

دهغوى وويني نو بيا هلته انسان ته معلومات کېږي. نو خداى پاکﷻ وايي چې: له هغو خلکو سره زما محبت واجب ده چې دوى راکړه ورکړه ، تعاون، محبت زما د دين له پاره کوي. او چې له چا سره د خداى پاکﷻ محبت پيدا شو نو دى د محبوبينو له ډلې نه شو، اوس چې محبوب شو نو د خداى پاکﷻ د دوستانو او محببينو او مُرادينو له ډلې نه شو. څکه خداى پاکﷻ فرمايي چې: (الا انّ اولياءَالله لاخوف عليهم ولاهم يحزنون) چې زما په وليانو به نه خوف وي اونه به دوى غمجن وي.
اصل ثمره نتيجه د ولايت مونږ لا تراوسه ذکر کړې نه ده. واخې علامې، تعريف، د عاقبت په لحاظ په قرآن کې زېرى بيان شو.

د ولايت نتيجه

نو نتيجه د ولايت جنت ده. زېرى په دنيا کې ورکړل شو، صل ځاى د انعام به چېرته وي؟ په جنت کې به وي. دا زېرى دوى نه په قبر کې ورکړل شو، زېرى د حشر په حالت کې ورکړل شو. په نيامت کې به خداى پاکﷻ څرنگه مقام اولياء کرامو ته نصيب کوي؟ نو په حديث مبارک کې راځي چې: د اولياء کرامو ځاى به د مسلمانانو په نورو طبقاتو په جنت کې دومره پورته وي لکه مونږ چې له ځمکې نه آسمان ته گورو او هغه غټ ستوري چې په افق کې ځليږي، نو هلته به ددوى منازلو ته په جنت کې نور مسلمانان داسې گوري. او هغه انوار يې دي چې په قيامت کې به

دوی په هغو آسانو سپاره وي چې وزرونه به یې وي او زینونه به یې له یاقوتو او لاجبرو جوړ شوی وي. دوی چې کوم ځای ته وغواړي نو په هوا باندې به یې دغه آسان هغه ځای ته رسوي. د لاندنیو طبقاتو په انوارو به پټ والی او خفا راځي او پوښتننه به کوي چې دا زمونږ انوارات چا راپټ کړل . څکه خدای پاک فرمایي: ﴿ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ۝ حَدَآئِقَ وَأَعْنَـٰبًا ۝ وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا ۝ وَكَأْسًا دِهَاقًا ۝ ﴾ په رښتیا متقینو لره کامیابي ، باغچې ، انګور او پېغلې همزولې او جامونه د شرابو نه ډک به وي .

ددې آیت خودا معنا شوه چې قرب الهي د الله دوستي د هغه پیدا اینت هغه بې له دې نه نه راځي. خو سببونه یې دا شو. سبب خو مؤثر نه وي، مؤثر خو الله پاک ﷻ ده. څکه محبوبین مرادین دي هغه بیا ددغونه هغه مقام چې طبقه د اویسیانو ده چې خدای پاک ﷻ یې هغه مقام ته رسوي خو کوشش به دا کوو چې ترڅو له نېکو خلکو سره ډېره ناسته پاسته وکړو. نو څُې محبت وي او هغه هم په اخلاص کې نو بیا به کار جوړېږي. اوکه داسې نه وي نو بیا خو منافقین هم له پیغمبر ﷺ سره کېناستل، خو چې اخلاص یې نه درلود نو بیا دوی هم له دنیا څخه کافر ولاړل. په دې لاره کې به انقیاد او اطاعت وي اوکه هغه دخپلې طریقې له بزرګانو نه مخالفت او انکار شروع شي نو بیا سراسري هلاکت دی، ترقي به په خوب کې هم ونهویني.

حضرت صاحب مبارک ته چا شکایت وکړ چې صیب! دومره وخت مې په وظائفو کې تېر شو او هېڅ په مخ نه ځم اونه په څه بانديې پوهېږم. خلک چې وظيفې واخلي نو کشف او نوري لارې چارې یې ښې پر مخ روانې وي او ماته په دا دومره وخت کې هېڅ هم په لاس نه دي راغلي. وايي ده مبارک ورته وويل چې: خوراک کم کړه، مجلسونه کم کړه او ذکر ډېر کړه، د طريقت رنګ مه بدوه. حضرت مجدد صاحب قدس الله سره العزيز فرمايي چې:

چشم بند وگوش بند ولب ببند گرنه بینی سرحق برمن بخند

سترګې له غلط نظر څخه وساته، ژبه له غلطو خبرو څخه راايساره کړه او غوږونه غلطو خبرو ته مه نيسه. که بيا دې هم الهي اسرار ونه ليدل نو بيا په ما پورې وخانده. چې تا خو هسې راته خبره کړې وه او څه نتيجه يې نه درلوده.

دا اندامونه خو ټول د زړه جواسيس دي، زړه ددوی له لارې خرابيږي، ښائسته شی دې وليد نو ډ زړه محبت دې دالله پاکﷻ له ذکر نه راوګرځاوه. په غوږونو باندې دې سرود او آوازونه واورېدل نو دزړه محبت دهغه په طرف ولاړ. نو له دغو ناوړه او بې خونده کارونو څخه دغه اندامونه راايسار کړه په خپله به دې کارونه ټول که خدای ته منظوره وي جوړ شي. دا کارونه چې ته وکړې نو بيا به دې په وظائفو کې هم اثر وي. که نور په هېڅ نه پوهېږې نو په دې خو به ضرور پوهېږې چې قلبي اطمينان به ورته حاصل شي اود خدای پاکﷻ په بندګي به ورته لذت حاصليږي.

په خپله الله پاکﷻ فرمايي: ﴿ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُم بِذِكْرِ ٱللَّهِ ۗ أَلَا بِذِكْرِ ٱللَّهِ تَطْمَئِنُّ ٱلْقُلُوبُ﴾ د خدای پاکﷻ په ذکر زړونه آرام پیدا کوي. د وظیفې اصل ښه توب دغه ده داچې مونږ له هرچا سره وظیفې کوو ددې مشائخو کرامو د هریوه د وظائفو جلا جلا کیفیات وي. د یو چا دوظیفو په ښه توب او بېکارتوب څنګه پوهېږي دا علم الله پاکﷻ ورکوي، چې بیا له چانه پوښتنه وشي چې زړه دې تنګیږي او کنه؟ دی وایي چې هو! دا زړه یې ولې تنګیږي؟ څکه چې هلته په زړه کې کدورات وي نو څکه هلته زړه په تنګ وي. څکه چې مونږ مخکې په تفسیر کې ویلي و: هغه درې صحابهٔ کرامؓ چې پنځوس ورځې حضرت نبي کریمﷺ او نورو صحابهٔ کرامو ورسره مقاطعه کړې وه. او خدای پاکﷻ بیا ددوی حال داسې بیانوي: ﴿وَضَاقَتْ عَلَيْكُمُ ٱلْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ﴾ څمکه ورباندې تنګه شوه. دلته تفسیر لیکي: داچې توله څمکه پرې تنګیږي څکه چې زړه یې په تنګ ده، څکه کور خوند نه ورکوي، دا ئر د څه شي ده؟ د الله پاکﷻ د حُکم مخالفت. او چې کله یې توبه قبوله شوه نو څرنګه یې بیا شرح صدر نصیب شو. څکه چې هلته هغه کدورات ختم شو. داچې زړه ته تنګي پیدا کېږي دا هلته پیدا کېږي چې نظر خراب شي، غوږونه غلط څه واوري، خوراک غلط وشي، چې هرڅه غلط شي هلته فی الحال اثر پیدا کوي. خو په دې اثر باندې د اهل طریقت نه پرته نور خلک نه پوهېږي. په پاک ځای کې د بوی اثر ښکاره کېږي، په

سپینه جامه باندې اثر د خیرې ښکاره کیږي. ښنګیان ټوله ورځ نښنابونه صفا کوي سره له دې چې پوزه یې نه وي ترلې خو بوی هم نه ورځي.

په حدیث مبارک کې راځي چې: څوک دروغ ووایي نو کرام الکاتبین ملائکې چې همیش له ده سره ملګري وي اوودده اعمال لیکي، نو هغه ددغه شخص د دروغو له وجې یو میل لرې ولاړې شي. یو وخت حضرت نبي کریمﷺ ناست و چې څه بدبویي راغله، نو حضرت نبي کریمﷺ وویل چې: دا په کوم ځای کې منافقینو د مسلمانانو غیبت وکړ. اوس که څوک وایي چې دا غیبتونه خو نن صبا ډېرزیات کېږي نو اوس یې ولې د بدبویي احساس نه کیږي؟ نوجواب یې دادی چې په هغه وخت کې فضا پاکه وه، ګناهونه ډېر نه و، نو په صافه فضا او پاک ماحول کې د بدبویي اثر زر ښکاره کیږي. په تتې کې د بدبویي اثر زر نه ښکاره کیږي اوپه پاک ځای کې زر ښکاره کیږي. په حدیث شریف کې دي چې: په زړه کې د ایمان نور وي. داچې د خدای پاکﷻ ذکر ډېرېږي نو نور زیاتیږي. اوس نو چې ګناه وي نو طبعاً هغه نور ختمیږي. سترګو چې رڼا لیدلې وي نو چې کله برق ولاړ شي تیاره پیدا کېږي. او په تیاره کې چې څوک روان وي لکه داشپانه تول عُمر د شپې په غرونو کې روان وي او څه فرق نه ورکوي. خو له کور نه چې څوک راووته او په کور کې یې برق وي بیا نو لار نهویني. چې یو ځل رڼا وي نو بیابه په تیاره پوهیږي. چې له اول نه یې تیاره وي بیا د تیارې درباندې څه اثر نه وي.

دغه د وظیفو په اصطلاح کې هم دا خبره ده، دا زمونږ وظیفې ډېرې کمزورې دي.
په بخاري شریف کې د توجهاتو څلور قسمه ذکر کېږي:

توجه په څلور قسمه ده

اوس توجه خو په څو قسمه ده دلته کومه توجه شوې ده؛نو کتابونو لیکلي چې توجه په څلور قسمه دي:
اول توجه انعکاسي، دوهم القائي، دریم اصلاحي او څلورم اتحادي، ددغو څلورو قسمو توجو مثالونه په محسوساتو کې په مختصره توګه بیانیږي:
دانعکاسي توجه: مثال داسې دی لکه چې یو سړی خوشبويي استعمال کړې وي او یو مجلس ته ورشي، نو ددغه مجلس ټول خلك دده له دغې خوشبویۍ نه مستفید شي او منفعت ورته ورسیږي، لکن کله چې هغه سړی د مجلس نه ووت یا هغه خلك له مجلس نه ووتل نو خوشبويي ختمه شي څکه چې داعارضي فائده وه، نو ابتداً چې سړی مرید شي اوله یوه پیر یا خلیفه صاحب نه بیعت وکړي؛ نو د دې نفس بیعت دومره ګټه ده ته رسیږي چې کله هم دخپل پیر او مرشد په مجلس کې ناست وي نو د هغه مرشد د انوارو انعکاس او استفاده کولی شي، یا د هغه شیخ په زړه کې چې کوم انوار او فیوضات چې د خدای پاك ﷻ له طرفه نازلیږي د هغه فیوضاتو او انوارا تو تجلیات دده په زړه باندې

هم راځي اوشوق دوظیفې ورسره پیدا کیږي ،لکن کله چې دی دخپل مرشداوشیخ له مجلس نه جداشي بیاهغه اثرنوي.

یالکه دبرق بلف چې بل شي اوهغه بلف ته مخامخ یوه شیشه کېښودل شي نوترڅوچې برق بل وي ددغې رڼایي په دغه شیشه کې وي،نودغه شیشه دهغې رڼا نه انعکاس کوي، اوپه بل څه شی باندې هم ورانګه غورځوي خوکه چېرته بلف مړشي یاشیشه له برابرې لرې کړای شي؛نوهغه انعکاس اورڼایي هم ختمه شي ،نومرید هم په ابتدایي مرحله کې دخپل پیراومرشدپه یواځې بیعت سره چې ترڅوده خپل وظایف نه وي شروع کړي دومره ګټه ورته رسوي چې دپیرپه مجلس کې کیناست نودشیخ دزړه دانواروانعکاس دده زړه ته کیږي لکن کله چې سره جداشي هغه اثرختم شي.

دوهم قسم توجه القائي ده :ددې مثال داسې ده لکه چې پخواني شیطان چراغونو کې به سرې تیل اوپلته واچول اوبیابه یې له بل چراغ نه بل کړ،نودی به رڼاشو ،دابیاتردې بل چراغ پورې ترلې نه دی چې بل چراغ وي نورڼاکوي اوکه نه وي نو رڼا نکوي ،لکن رڼایي ضعیفه وي په کم باد سره مړکیږي ،نوی مریدهم چې کله اذکارشروع کړي یوڅه ترقي وکړي دهغه اولني حالت نه چې توجه انعکاسي وه یوڅه په وظیفوکې کوشش شروع کړي نودده په زړه کې خپل انوارپیداشي دهغواذکارواثرپیداشي،نوکله چې له خپل شیخ سره وي نوانوارېې ډیر تېزوي اوچې کله دخپل شیخ نه جداشي نوانوارڅونه ختمیږي خواحتیاط غواړي اودشریعت په چوکاټ باندې به خان برابره

وي، خوکه خوراك ګډوډ شي ،مجلس ګډوډ شي اوبې احتياطي وشي نوبيا انوارختم شي اوبيابيرته تياره جوړه شي.

دريمه توجُه اصلاحي دي: داله مخکښنيو دارونه قوي ده ددې داسې مثال ده لکه يولوی درياب چې اوبه پکې رواني وي اوله دې درياب نه يوورو کی نهرجدا شي ،په دغه نهرکې دخپل ګنجايش په اندازه اوبه پکې رواني وي ،خودغه نهريه کم شي نه بنديږي ترڅوچې دده په خوله کې لويه تيره نوي لوېدلې اوخوله يې بنده شوي نوي اوله دې نهرنه يوې اوبلې خواته لرونه نوي شوي، دارنګه دمريدحال دی چې کله په خپلو وظايفوکې شه کوشش وکړي نودد ې کوشش داسې اثر پيدا کيږي چې نفس له خپل پيرسره رابطه ونيسي نودته يې فيض اوبرکت دهغه نهريه شکل رسيږي چې دافيض اوبرکت په ماмولي لهواولعب اوبيکاره مجلسونو نه ختميږي ترڅوچې لوی ګناهونه ورنه صادرشوي نوي دافيض اوبرکت جاري وي، اوکه چيرته لوی ګناهونه صادرشي نوترڅويې چې اصلاح نوي شوي ،چې هغه عبارت ده له توبې نه ،ترهغه دشيخ فيض اوبرکت بيانه جاري کيږي، څکه چې اصل نهرخوشته خوپواخې خوله يې بنده شوي دی، کله چې په اخلاص توبه وباسي هغه فيوضات بيرته ده ته دپخوا په شان جاري شي.

څلورمه توجُه اتحادي ده: داتوجُه اخرنی مرحله دتوجُوګانو ده چې شيخ خپل زړه دمريدزړه ته متوجې کړي ،نوشيخ القادنسبت تامه وکړي يعنې خومره کمالات اوفيوضات چې په ده کې وي هغه ټول دخپل ځان مريدته منتقل کړي، نويه هغه کې هم هغه کمالات اوفيوضات پيداشي چې دهغه په پيرکې موجودو ،داچې بيعت انتهاته

رسېږي او د خلافت سلسله ورته پيدا کيږي نو خپل ټول کمالات خپل مريد ته انتقال کړي، دد دا معنا نه دی چې شيخ له دغو فيوضاتو او کمالاتونه خالي شي بلکې د شيخ د فيوضاتو مثل په مريد کې پيدا شي[1].

د هر مُريدان داسې دي چې د مشائخو سره ګډ وي ښې وظيفې کوي، ښه کوشش کوي، خو چې کله بل ځای ته ولاړ شي چې يو څه وخت تېر يږي، تعلق ختم شي، دلته خو د کثرت مجالست سبب ده، چې ناسته ولاړه به ډېره کوي، چې ناسته ولاړه ختمه شوه محبت ختمېږي. ما درته وويل چې دا ولي مؤثر ده؟ ځکه چې هغه دده د زړه شی د ستا زړه ته راځي. دده د قالب شی ستا قالب ته درځي. چې تعلق ختم شو هغه شی پردی شو او بېرته په ورو ورو درنه ځي. محبت به له نيکو خلکو سره ساتو. بيا نو اميد شته چې خدای پاک ﷻ به يو څه پيدا کړي.

﴿لَهُمُ ٱلْبُشْرَىٰ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَفِى ٱلْـَٔاخِرَةِ ۚ لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمَـٰتِ ٱللَّهِ﴾ خدای پاک ﷻ د خبرو تبديل نشته چې ولي ته يو وار بشارت او وعده خدای پاک ﷻ ورکړه نو بيا په دې کې تغير او تبديل نه راځي. و ذلک هو الفوز العظيم

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمين
وصلى الله تعالى على خير خلقه محمد وعلى اله واصحابه
واتباعه واهل بيته اجمعين

---

(1) ضياء البخاري شرح صحيح البخاري اول ټوک ۲۰۵مخ.

(۳) مجلس

له خپل مرشد سره مينه او محبت اوله هغه سره د تعلق اهميت

په طريقت کې تر ټول اهم او ضروري شی دادی چې ديو سالک له خپل شيخ سره تعلق زيات وي، د مخکنيو اولياء الله وو حالاتو اوواقعاتو ته که څوک وګوري دوی ته چې څومره لوړې مرتبې اومقامات په لاس ورغلي دي داټول په ملازمت ، محبت،انقياد اودخپل شيخ دخدمت کولو له امله ورته په لاس ورغلي دي.

دخپل پير په اراده دحضرت خضرعليه السلام نه اعراض کول

په يوه واقعه کې راځي چې شاه نقشبند رحمة الله عليه د امير کلال بخاري رحمه الله دليدلوله پاره له خپل کور څخه ووت، په لاره کې حضرت خضر ﷺ په مخه ورغی، شاه نقشبندرحمة الله عليه هيڅ ورته ونه کتل، نوبيا حضرت خضر ﷺ خان وروپيژانده چې زه خضر يم اوپه ماپسې خلک له لرې لرې ځايونو څخه کوښښونه کوي چې له ماسره ووينې اوته زما لوري ته هيڅ التفات نه کوې! نوده په خواب کې ورته وويل چې: زه له خپل کور څخه دخپل پير او مرشد دليدلو په اراده راوتلی يم، نه ستا له پاره. يعنې حضرت خضر ﷺ په مخه ورغی، هغه ددې تمنا او آرزو لري چې شاه صاحب رحمة

الله علیه ورسره مجلس وکړي، خو دی حضرت خضر ﷺ ته توجه نه کوي، حضرت خضر ﷺ چې دچا معاون جوړيږي هلته جوړيږي چې دچا له خپل شیخ سره تعلق اومحبت وي، یو ولی چې دچا معاون واقع کیږي داهلته چې دهغه له خپل شیخ سره تعلق جوړ وي.

ددغي سلسلې چې څومره مشایخ کرام دي آن تر حضرت حضرت نبي کریم ﷺ پورې نودچاچې له خپل شیخ سره تعلق او محبت وي نوددغو تولو له ده سره علاقه پیداکیږي اوکه خدای مه کړه په دغه لړه کې یې له یوه سري څخه نفرت وشو او کرکه یې ورڅخه وکړه بیانو دټولو ورڅخه کرکه اونفرت کیږي، څکه ددوی تول کار یواځې د الله ﷻ له پاره وي، اودچاکار چې یواځې د خدای تعالی ﷻ لپاره وي اوته له هغه سره عناد کوې نودا په اصل کې ددغې تولې سلسلې سره عناد دی، نوځکه د سړي کار خرابیږي، داچې دیوه سړي تعلق او محبت پیداکیږي خوددغه نیت له وجې پیداکیږي چې دخدای ﷻ رضا له پاره ده.

په پیر یا استاد کې چې کوم کمال ده هغه هم ددغه دین له امله ده، نوڅوک چې ددوی سره محبت لري هم هغه ددغه دین په خاطر یې لري، که هغه دنیاوي تعلقات په شخصیاتو باندې بنا وو لکه چې حضرت حضرت نبي کریم ﷺ فرمایي چې: کله سړی مړ شي ، له ده سره درې ملګري روان وي، عمل یې هم ورسره وي، دنیا هم ورسره تریوڅه اندازې پورې وي، خو په پای کې دغه خپل خپلوان او هستي جایداد ورڅخه بیرته راګرځي، یواځې همدغه خپل عمل ورسره په قبر کې وي.

نوکه له یوچا سره دشخصیت په بنا ملګرتیا او دوستي وه اوددین په خاطر نه وه، نودشخصیت په لحاظ دهغې دوستۍ. ورته هېڅ ګټه نه رسیږي، هغه هم دخدای تعالی ﷻ یو بنده اومخلوق ده، په خپله په هرڅه کې الله تعالی ﷻ ته محتاج ده،نوتاته به يې څه ګټه ورسیږي؟ اوچې کله تعلق او محبت ددین په خاطرشو لکه یوڅوک له عالم سره محبت کوي هغه دهغه د علم له امله يې کوي، نو خامخا به يې ده ته ګټه رسیږي.

ځکه حضرت حضرت نبي کریم ﷺ فرمايي چې له علماوو سره مينه او محبت دا په حقيقت کې له ماسره ده او له ماسره مينه اومحبت له الله تعالی سره محبت ده، له علماوو کراموسره دښمني لهٔ ماسره دښمني ده اوله ماسره دښمني له الله تعالی ﷻ سره دښمني ده.

نو دعلماء کرامو ، حضرت نبي کریم ﷺ او الله تعالی ﷻ تعلق سره ترلی ده، مطلب داچې له یوه سره محبت له ټولو سره محبت ده اوله یوه سره دښمني او عداوت له ټولو سره دښمني ده.

نو تر ټولو اړین او ضروري شی او ضروري خبره داده چې دیوه مُرید او سالک له خپل شیخ سره علاقه وي.

مطلب داچې په دغو مجلسونو کې ممانعت نشته، مثلاً دیوې طریقې چې څومره مشائخ کرام دي لکه زمونږ دحضرت صاحب مبارک د سلسلې چې څومره مشائخ کرام دي ددوی ټولو په خپل منځ کې یوبل ته اجازه شته، مطلب داچې په ورتلو، صحبت، توجه

کولو اوپه وظیفو بدلیدلو کې یوبل ته اجازه شته. خو اعتماد به دې په خپل شیخ وي. په اوله ورځ چې دې له چاڅخه بیعت کړی، که څه هم دبل چا په مجلس کې تاته څه تاثیر پیدا کېده بیابه هم ته داوایې چې داماته دخپل مرشد له طرفه ده، له چاسره چې زما تعلق دی،څکه دغه لار اول هماغه مرشد درته خلاصه کړې ده. دبلې سلسلې دمشائخو سره دغسې په مجلس او صحبت کې څه ممانعت نشته، خوپه وظیفو کې کله کیفیات بدل وي، د هرشیخ خاته خصوصیت وي، ددې له وجې کله کله په وظیفو کې څه تکلیف پیداکېږي.

له دې وجې نه چې دخپل مرشد سره تعلق ډېر ضروري ده د نقشبندیې مبارکې سلسلې کتابونه لیکي چې: که دچا له وسه پورې وي نویاید له خپل مرشد سره هره ورځ ووینې، اوکنه په جُمعه کې دې ورسره ووینې، اوکه داسې هم نه شي کولای نوپه میاشت کې دې خامخا ورسره ووینې ، که بیاداهم نه شي کولای نوپه دوه درې میاشتو کې دې ورسره ووینې، که امکان دلیدلو یې نه وي رابطه دې جاري ساتې اورابطه دې نه پرېږدي.

چې تعلق وي نود پیر له خوابه هم توجه وي

مرحوم سراج المشائخ احمد ضیاء خلیفه صاحب ته مونږ ورغلي وو، نوپه رابطه اوتعلق کې خبره سره یاده شوه، نو خلیفه صاحب وویل چې: مخکینیو سالکینو دا اشعار زیاتره په حقیقت باندې

ويلي دي ، لكه مولانانقيب احمد صاحب د (پنج كتاب) په حاشيه كې ليكلي دي:

که راته ګوري درته ګورم

که راته نه ګوري پروا دي نه لرمه

دغه پورتنی مصرۍ ددې آيت مضمون دی چې الله تعالیٰ ﷻ فرمايي: (فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ) تاسې ما يادوئ زه به تاسې يادوم.

نوله خپل مرشد او شيخ سره چې دسالک تعلق اومحبت وي نودغسې به دهغه له لوري هم محبت اوتعلق پيدا كيږي. له دې امله حضرت نبي كريم ﷺ فرمايي: (تَهَادُوا تَحَابُّوا) يوبل ته تحفې وركوئ چې محبت مو سره پيدا شي، دخدای تعالیٰ ﷻ د رضا تعلق مو سره پيدا شي، له دې لارې ستاسې كار ډېر جوړيږي. په يوه بله مصرۍ كې وايي چې:

مينه به تلو راتلو زياتيږي

كله راځه كله به زه درځم مينه

داهم ددغه آيت او حديث شريف مضمون ده.

اوپه بل حديث قدسي كې حضرت نبي كريم ﷺ فرمايي: چې خدای پاک ﷻ وايي چې: (څوک ما يادوي نو له ماسره به يې محبت پيداشي، اودچاچې له ماسره مينه اومحبت پيدا شو نوپه مابه عاشق شي، څوک چې په ما باندې عاشق شو نوزه به په ده باندې عاشق شم اوپه چاچې زه عاشق شوم نوپه خپل عشق كې يې قتل

کوم اوچې په خپل عشق کې يې قتل کړم نوبيادهغه (ديَتْ) زما ديدار ده.

نو اصل غرض اومطلب داده چې د ډېرو سالکينو او مُريدانو حال داسې ده چې په کشرتوب کې يې بيعتونه کړي وي اوبياد ډېرو لويو کتابونو طالبان وي اوهغه سلسله تولې ورځخه پاتې وي. ددې بواځينی علت دادی چې دهغو له خپلو مشائخو سره تعلق ختم شوی وي، مريد چې پنځه يا شپږ کاله له خپل مرشد او مربي سره ونه ويني نودهغه به له خپل شيخ سره څه تعلق اومحبت وي؟ نودهرچا چې له خپل شيخ سره محبت اوتعلق وي، نودهغه چې يواځې سترګې پرې لګيږي بيايې دغه مريد له توجه څخه دباندې نه وي، دهغه هم بيادغسې په دعاګانو کې برخه وي، به هرحال! په هرعنوان باندې چې وي تعلق يې خامخا ورسره وي.

الحمدلله خدای تعالی ﷻ مونږ اوتاسې ته په دې ژوند کې دومره موقع او فرصت راکړی دی، که په مونږ کې غفلت نه وي ، نودومره سختي او تنګي لانه ده راغلې چې مونږ دين او دينداري ته خلاص نه يو، يعنې څوک مو په شريعت، علم يا طريقت باندې دومره نه خوروي چې مونږ نه علم ته خلاص يو، نه ذکر ته خلاص يو اونه له خپلو مشائخو سره تعلق ساتلای شو.

که يوڅوک دصحابهٔ کرامو ﷺ ژوند ته يو نظر وکړي نوبه هغوی مبارکانو باندې ډېر زيات تکليفونه تېر شوي دي، همدارنګه په مخکينو اولياء الله مبارکانو باندې څومره تکليفونه تېر شوي دي؟

يوه دردوونکې واقعه

په (حيات الصحابه) کې د حضرت خبابؓ په هکله يوه واقعه رانقل کوي چې حضرت خبابؓ حضرت عمرؓ ته راغی، حضرت عمرؓ ورته پورته شو اودې يې په خپل ځای کښېناوه. حضرت عمرؓ ورته وويل: د دې ځای د کښېناستلو يواځې ته لائق يې؛ يو بل څوک هم شته چې هغه تر تا هم ور او حقدار دی، ده ورته وويل: هغه څوک ده ؟ حضرت عمرؓ ورته وويل چې: هغه حضرت بلالؓ دی، ځکه چې هغه د اسلام په راوړلو کې د ېرزيات تکليفونه تېر کړي دي. حضرت خبابؓ ورته وايي چې: نه ! زما دې په خدای قسم وي چې ترما يې زيات تکليفونه نه دي تېر کړي، ځکه ده د کفر په وخت کې هم ، چې کفارو به عذاب ورکاوه ،نو ده له پاره داسې يو څوک د سپارښتنې پيدا کېدل چې دی له هغه عذاب څخه خلاص کړي. په ما باندې داسې وخت هم راغلی دی چې يو وخت کافرانو راته اور بل کړ ، کله چې اور صاف او سکاره جوړ شول، نو يې د غه سره انګار باندې يې څملولم اوبرسېره په سينه باندې يې راته پښه کېښوده ، زما دې د خدای په ذات قسم وي ترڅو پورې چې تر څو هغه د اور سکروټې زما په وينو او وازدو سړې شوې نه وې ترهغې پورې مې ملا ځمکې ته ونه رسېده، بيا حضرت خبابؓ ورته خپله شاه لوڅه کړه او ورته يې وويل چې داد هرې سکروټې ځای دی، هرځای يې داغل شوی و، حضرت عمرؓ چې

ولیدل نو وبې ویل چې ما تراوسه داسې تکلیف د چا نه و لیدلی چې په اسلام کې دې په چا دومره تکلیف تېر شوی وي.
نو دا داسلام له پاره و، دا داسلام له امله و، چې اسلام یې قبول کړی و، بل یې هېڅ جُرم اوګناه نه وه، خودوی مبارکانو داهرڅه د اسلام له پاره په ځان تېرول اوپه سر او سترګو یې قبولول.

د صبر واقعه

حضرت خبابؓ فرمایي چې: زه حضرت نبي کریمﷺ ته ورغلم، دیﷺ د کعبې مبارکې سیوري ته ناست و، شړۍ یې په ځان باندې راپېچلې وه، نو ما ورته وویل چې: یا رسول اللهﷺ مونږ ته خو د کفارو له لوري ډېر تکلیفونه رارسیږي، تاسې دعا وکړئ چې دا تکلیفونه له مونږ څخه لیرې شي، نو رسول اللهﷺ راجګ شو او وې ویل چې: له تاسې څخه مخکې داسې خلک هم وو چې د اوسپنې په ګومنځو یې دبدن تولې غوښې تورل شوي دي، غوښې او رګونه به یې د اوسپنې په ګومنځو غوځېدل، خو له دې دومره زور زیاتي سره سره یې بیاهم خپل دین ته شاه نه دې وراړولې، خپل دین یې نه دی پرې ایښی اوتاسې بیادومره زر په تکلیف شوئ.
نود بدن غوښې توږل، شکېدل، په دوی باندې د اورونو بلیدل داټول ددې دین له پاره و. مونږ ته یقیناً د فکر اوتاسف ځای دی.
په هر لحاظ، په مونږ باندې الله تعالیﷻ وسعت راوستی دی، مونږ نه دومره منډو ترړو او ستړیو ته مجبوره یو چې مشائخ

مبارکان نه پیدا کېږي، لکه په مخکې وختونوکې به خلک له افغانستان څخه روان شو تر شام یا هندوستان پورې به تلل، بیابه یې یوڅوک پیدا کړ او بیعت به یې ورسره وکړ، خو هغه د هماغه وخت خلک وو، هماغسې یې عِشق و، بیا الله تعالیٰ ﷻ همداسې مقامات هم ورپه برخه کړل. زمونږ په هرځای کې داسې صالح خلک پیدا کیږي چې تعلق ورسره وساتو، خودغفلت له امله په پنځو شپږو کلونوکې هم وخت نه پیدا کوو اونه له خپل پیر اومرشد سره رابطه ساتو.

دحضرت مجددصاحب رحمة الله علیه لطیفه

حضرت مجددصاحب رحمة الله تعالی علیه ته یوڅوک داسې شکایت کوي چې د ېر وخت کېږي وظیفه مې اخیستې ده اوزه یې تراوسه پورې په هیڅ اثر نه پوهېږم، دی مبارک ورته په خواب کې لیکي چې:

چشم بند، گوش بند، لب بند گرنه بینی سرِحق بر من بخند

له گناهونو څخه سترگې بندې کړه ، غوږونه بند کړه، ژبه اوخوله بنده کړه، نوکه بیادې هم د الله تعالیٰ ﷻ اسرار ونه لیدل بیا راپورې وخانده.

زمونږ نظرونه چېرته دي؟ زمونږ څرنګه مجلسونه دي؟ څرنګه خبرې اورو؟ ددې ټولو اثر براه راست په زړه باندې وي. نوبياهم وايو چې زړه په وظيفه باندې نه پوهېږم

يو وخت کې حضرت ضياء المشائخ صاحب قدس الله سره ته يوچا په خط کې دا شکايت ليکلی وچې: صاحب! دېر وخت کېږي چې وظيفه مې اخيستې ده، خويه دې دومره وخت کې زه په خپله وظيفه نه پوهېږم. ده مبارک ورته په ځواب کې وليکل چې: (محبه! دېر خوراک پرېږده، دېر مجلس پرېږده، دېر خوب پرېږده، ذکر دېر کوه، دطريقت رنګ مه بدوه.

نواصل طريقت دې ته ويل کېږي، مونږ ټول همدا شکايت کوو، خو اصل خای ته مو پام نه ده او دا سوچ نه کوو چې مونږ کړي څه دي؟ څومره کوښښ مو کړی ده؟

الله تعالىﷻ مونږ ته امر کوي (فَٱذْكُرُواْ ٱللَّهَ قِيَٰمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ) په ولاړې، ناستې په ملاستې په ټولو وختونو کې خدای يادوئ! (وَٱذْكُرُواْ ٱللَّهَ كَثِيرًا) خدای يادوئ خو دېر يې يادوئ! دا مونږ ته د خدایﷻ اوامر دي ، حکمونه يې دي، نو مونږ کله وربانديې عمل کوو، په شواروز کې کله پنځه دقيقې وظيفه کړې يا نه کړې، بياهم شکايت کوو چې وظيفې مې نه کېږي.

نو عرض داده چي تعلق له خپل شيخ سره ډېر ضروري ده، چي ديو څا څومره وس کيږي بايد تعلق وساتي، کثرت دذکر ضروري ده، چي بايد سړی ذکر وکړي.

اودا خبره چي ذکر سړی له کتاب څخه باسي ، نه له کتاب څخه څوک باسي، مونږ تر کتاب کتلو دغه نور بېکاره اوفضول مجلسونه ډېر کوو، په دغو اوقاتو کې بايد ذکر وکړو، دناستې، ولاړې، حتی د جنابت په حالت کې هم ذکر کيږي، اودس ورته شرط نه ده، نولړترلږه بايد دا بېکاره وختونه په ذکر تېر کړو، بياوګورئ چي په ذکر کې اثر پيدا کيږي او کنه؟

الحمد لله داسې ملګري شته چي يوه ورځ په بازار کې وګرځي بيايې په وظائفو کې فرق راغلی وي،څکه خو هغه ماحول، محيط خراب ده، هغه په ده باندې اثر کوي، يواځې بازار ته په تللو باندې، نوداچې سړی ټوله ورځ دغسې په خراب مجلس کې تېره کړي، ټوله ورخ يې له دغسې ملګرو سره وي، بيابه نو ولې وظيفې نه خرابيږي.

دبازارډوډۍ په نيکوخلکوهم اثرکوي

يوسړی دحضرت صاحب مبارک قدس سره په وخت کې ډېر جذب . کېده، نوحضرت صاحب مبارک چاته ووېل چي: د هوټل ډوډۍ ورکړئ ؛ ده ورته ووېل چي دهوټل ډوډۍ خو صاحب زه نه خورم، حضرت صاحب مبارک ورته ووېل چي: ستا جذب به هم نه قرارېږي ، څکه دهوټل په مړۍ باندې د مسکينانو سترګې لګيدلې

وي، نوستا له پاره هيڅ ګناه نه ده، دا دوه‌ی چې هلته له تنور څخه راوځي او مسکين ورته ګوري اووس يې نه لري، دهغه له امله دغه اثر پکې پيداکيږي، چې د نيک انسان حالت ورسره بدليږي. زمونږ مجلسونه، محيط تول په دغه لوري روان دی، مطالعې مو د نورو کتابونو وي، په اخبار هرڅوک پوهيږي، هرڅوک يې اخلي، راډيو نيسي، اخبار ګوري، دنوروعقيدو اونورو کتابونو ورته معلومات وي، خو هيڅا هم دغه دطريقت دکتابونو مطالعې ته ملا ونه تړله، دطريقت کتابونه يې ونه کتل، د اولياء الله مبارکانو حالات يې ونه کتل، نوبياڅرنګه به يې په ذکر کې اثر پيدا شي.

خومره مو چې وس رسيږي د اولياء الله دواقعاتو او حالاتو کتابونه ګورئ! زمونږ داتجربه ده چې نفسِ د کتاب د اول مخ په خلاصولو سره دسړي قبض ختميږي، نودومره اثر پکې پيدا شي، نوخودبخود قبض له منځه ځي اوعشق اومحبت پيدا کيږي.

داخبارپه کتلوسره زړه پرېښودل

يوه ډاکټر ماته قصه کوله چې: د (ضرب مؤمن) اخبار دا فائده وه چې ماډېر کوت، نود زړيږي فضائل مې پکې وليدل او ولوستل، نو زړه مې پرېښوده، نوچې يواځې داخبار په کتلو باندې دومره ګټه ده ته ورسېده، نوداچې يوڅوک له نيکو خلکو سره علاقه ساتي، ناسته ولاړه ورسره ولري، کتابونه يې ګوري، نوبيابه څرنګه اثر نه پکې پيدا کيږي؟ بلکې خامخا به پکې پيدا کيږي.

و آخر دعوانا ان الحمد للہ رب العلمین

و صلی اللہ تعالی علی خیر خلقہ سیدنا و سندنا و شفیعنا و مولانا محمد و علی آلہ و اصحابہ و اتباعہ و اھل بیتہ اجمعین

(٤) مجلس

د اولياء الله تصرفات او استعدادونه

مولوي صاحب اميرګل چې د منبع العلوم په مدرسه کې سپين
ږيرى استاذ او د حضرت صاحب مبارک مريد و؛ هغه دا قصه کوله
چې په يووخت کې چې هغه وخت زه طالب وم، مولوي صاحب
اسماعيل چې د بل کوم مرشد خليفه و، زه لمانځه ته مخکې کړم،
له لمانځه وروسته يې راته ويل چې: عجيبه ښه خاوره دې ده ، که
کوښښ وکړې، ډېر کار به وکړې، يعنې د قابليت په لحاظ باندې،
نو د طالبانو حال ته چې سرى فکر وکړي بنيادي خاوره يې ډېره پاکه
ده، نو به هغو کې دا صحبت هم اثر کوي، داعشق او محبت هم
موجود وي، له دې امله چې د صحابهٔ کرامو ﵃ سينې ډېرې پاکې
وې، نو د طريقت دغه نني رسم ورواج په هغه وخت کې بالکل
شهرت نه درلود، ځکه چې د وى يواځې د رسول الله ﷺ د مجلس
او صحبت له امله ورته صفايي حاصلېدله، نو د غسې اذکار لکه دا
اوس چې په طريقت کې دي لکه: (لطائف نفي و اثبات او مراقبې)
دغو ته د هغوى ضرورت نه وو، نو يواځې د رسول الله ﷺ د صحبت له
امله د دوى کامله تزکيه کېدله، دغه شى له هغوى ﵃ څخه په را

وروسته طبقاتو کې چې کله دنيوي علائق زياتېدل نوبيا مشائخ کرامو ددغه طريقت له پاره ځينې اصول (اذکار او سبقونه) غوره کړل،نو زه په هغه بنياد فکر کوم چې دعوامو اوطالبانو په دغه ژوندکې هم فرق دی، عوام الحمدلله مسلمانان دي، ډيري يې په اسلام کې سپينې کړي دي، تکليفونه يې تېر کړي دي، په جهاد اونورو عباداتو کې يې شرکت کړی دی، خوددوی عام محيط اوماحول چې ده، هغه په داسې محيط کې دی چې کدورات پکې ډېر وي، نودهغې له امله په دوی باندې ډېر زر اثر نه کېږي، ددوی متاثره کېدل ترهغه مجلسه پورې وي، نوکه په هغه مجلس کې ورته څه اثر پيدا شو، نوبيا تربيا اوکه نه دهغو عامو مجلسونو له امله په دوی کې ډېر زر تحول راځي، اودا دطالبانو چې کومه زندگي ده ، هغه داسې ده چې ټول وخت يې له کتاب يا له استاد ،يا له مطالعې، درس او تدريس سره وي، نوددوی عام ماحول صاف وي، بيا که لږ تکليف په ځان راولي په هغه لږ تکليف ددوی ډېر کار کېږي.

بيضاوي ، مشکوة او نورو کتابونو چې کوم تحقيق کړی دی،نودا وايي چې : د انسان له پاره ډېر خطرناک شی ګناوې دي، ترڅو چې يې له ګناوو څخه ځان نه وي په څنګ کړی نوانسان ترقي نه شي کولای، نو له دې امله طالبان پاک دي اوپه لږ تکليف سره يې کار جوړېږي.

په اول بیعت سره د ولایت مقام ته رسیدل

حضرت نورالمشائخ قدس الله سره ته دهرات له لوري یو عالم راغی، په اوله ورځ یې چې بیعت ورسره وکړ، وظیفه یې واخیسته، د وظیفې په دغه اول حالت کې یې یوه چیغه له خولې څخه ووتله اولکه د اور لمبه رڼا یې خلکو ولیدله، په هغه ځای حضرت صاحب مبارک دستاربندي ورته وکړه اوخپل خلیفه یې وټاکه.

بیا سپین ږیروعلماءکرامو استفساراً پوښتنه وکړه چې زمونږ د جالس کاله، دچا شل کاله، د چا دېرش کاله، اته کاله، اودچا پنځه کاله په طریقت کې تېر شوي دي اودخلافت اجازه ورته نه کېږي اود د په دغه یوه مجلس کې کار وشو؟ نو حضرت صاحب مبارک ورته وویل چې: ده لرګي تیار تول کړي وو، یواځې زما له طرفه د اور لګولو ضرورت و، یعنې وختونه یې بې ځایه نه وو تېر کړي، له ګناو څخه یې ځان ساتلی و، ددې له امله چې دګناوو څخه یې ځان ساتلی و، یواځې چې دا لاړ خلاصه شوه، نو کار یې هم څکه خلاص شو.

يو مريد په اوله وظيفه کې دا نوارالمشائخ صاحب له قبر نه تلاوت اوريدل

حضرت قطب المشائخ دين محمد خليفه صاحب رحمة الله عليه ماته قصه کوله چې يوه مريد ته مې په اوله ورځ وظيفه ورکړه، اوبيا مې د حضرت انوارالمشائخ فضل الدين خليفه صاحب قدس الله سره زيارت ته ولېږه، کله چې بېرته راغی نوما ورځخه وپوښتل ، ده راته وويل چې ما وظيفه کوله نو له قبرمبارک څخه په يو، خواږه آواز باندې داسې قرائت شروع شو چې ما داسې قرائت تراوسه پورې نه دی اورېدلی. نو خليفه صاحب مبارک ويل چې په هغه ورځ يې ټول کار خلاص شو. نوزه چې په خپله دطالبانو دا حالت ګورم سره له دې چې دا دمخکنيو مشائخو کرامو حالات چې سړی واوري انسان ډېر مايوس شي خوبياهم چې سړی هغه آثار وويني ، هغه محبت وي،نود سړي له پاره اميد پيدا شي، چې په دغه لړ شي باندې هم خدای پاکﷻ ډېر کار کوي، بياخود فتنو دور دی، آخر وخت دی. لکه حضرت نبي کريمﷺ فرمايي: (که چېرته وروستني خلک لس فيصده لاس له ګناهونو څخه ونيسي نوخدای پاکﷻ به دغو خلکو ته هغه کرامات وربه برخه کړي کوم يې چې صحابهٔ کرامو﷢ ته ورکړي وو چې هغوی لس په لسو کې عمل کړی وو.

طالب ته چې لږ څه ورپیدا کېږي نو یوبښه خوب یې لیدلی وي، د هغه دزړه تسکین خدای تعالیٰ ﷻ کوي، ځکه خدای تعالیٰ ﷻ په خپل دین باندې غیرت کوي، چاچې په دین لږ لاس نیولی وي، نو ډېر زر اثر ورته ښکاره کېږي.

د یوآغا صاحب قصه

یو آغا صاحب له ماسره په په وړه دوره کې د مشکوة شریف کې درس وایه، تر نسب پورې مې خبره یاده کړه، بیاده راته ویل چې ماته به په خپل نسب کې شک پیدا کېده چې مونږ آیا سیدان یو او کنه؟ ځکه چې په افغانستان کې سیدان له کومه راپیدا شول؟ نو د طالبانو دتحریک په وخت کې مزارشریف ته تللی وم، نو هلته (دحضرت علي ﷺ روضی مبارکې) ته ولاړم، نو هلته مې دخان سره دا دعا وکړه چې خدایه پاکه! که زه سید یم، نودلته ماته یو اثر ښکاره کړې چې زما د زړه تسکین وشي، نوڅه سورتونه مې وویل، وظیفه مې شروع کړه، د وظیفې په حالت کې کوټه جوړه شوه، کله چې کوټه جوړه شوه، نو حضرت علي ﷺ، حضرت حسن ﷺ، حضرت حسین ﷺ او حضرت فاطمة الزهرا رضی الله تعالی عنها راغلل، نوزما د زړه تسکین وشو چې رښتیا مونږ سیدان یو، یعنې الله تعالیٰ ﷻ دومره رحیم ذات ده چې دهغه مخلص بنده دزړه تسلي اوتسکین یې دومره زرترزره وکړ، په دغې یوې دعا چې په هغه پاک ځای کې یې وکړه، ځکه په ښکو ځایونوکې دعاوې ډېر زر قبلیږي. اوداځکه چې د انبیاوعلیهم السلام او اولیاء کرامو

رحمهم الله تصرفات له مرګ نه وروسته ختميږي نه بلکې زياتيږي. ځکه علائق بدني ختم شي، په هر شي باندې الله تعالیٰ ﷻ ورته علم ورکوي.

ديوې سيدې کونډې سره د نه همدردۍ واقعه

د ساداتومبارکانو يوه کونډه چې په کور کې يې د هر فقر او غربت وو، دا ديوه شتمن مسلمان کور ته ددې له پاره ورغله چې که ځه مرسته اوکومک راسره وکړي، ماشومان خواران يې وږي وو، دماښام وخت وو، کله چې ورغله نو يې ورته وويل چې: زه سيده کونډه يم، يتيمان بچيان راپاتې دي، د پالنې يې هېڅوک نشته، که ته ځه مرسته راسره وکړې، نوهغه مسلمان ورته وويل چې: ستا سره ددې خبرې ځه ثبوت او شجره شته چې ته سيده يې! دې کونډې ورته وويل چې زما خوله سند ده، زه په خپله خوله اقرار کوم چې زه سيده يم، نور ته له ماڅخه ځه سندغواړې، دې کمبخت مسلمان ورته وويل چې: سيدان د هر دي، په دې سيدانو پسې زه نه شم رسېدای. دغه مبارکه سيده کونډه د هر پرېشانۍ له امله له دې خای ځخه نااميده ووتله، اوديوه يهودي کور ته چې په دې علاقه کې په سخاوت باندې مشهور و، ورغله، هغه ته يې پناه ورو، هغه شپه ورکړه، دشپې دغه مالدار او شتمن مسلمان اودغه يهودي دواړه په يوه کيفيت باندې خوب ويني، دا مالدار مسلمان خوب ويني چې دقيامت ورځ اود حشر ميدان جوړ ده، جنت ده،

اویه دغه جنت کې یوه بنګلې مانۍ (بنګله) ولاړه ده، دې مسلمان له جناب محمدرسول اللهﷺ څخه پوښتنه وکړه چې: حضورﷺ! دغه بنګله دچا ده؟ حضرت نبي کریمﷺ ورته وویل چې: دا دیوه مسلمان سړي ده؛ ده ورته وویل چې: زه هم مسلمان یم، که دابنګله ماته راکړې؛ حضرت نبي کریمﷺ ورته وویل چې: له تاسره ددې خبرې څه ثبوت او شجره ده چې ته مسلمان یې؛ ته څه دلیل لرې؟ دغه شتمن او مالدار مسلمان ورته وایي چې زه په خپله خوله اقرار کوم چې زه مسلمان یم، بس همدا زما دلیل دی. حضرت محمد رسول اللهﷺ ورته وویل چې: ستا به په یاد وي چې زما یوه لور درته راغلې وه، هغې درته په خپله خوله څوڅو خله داوویل چې زه سیده یم، تاولې دهغې خبره نه منله.

همدارنګه دغه یهودی په خپل کور کې همداسې خوب ويني، سم دلاسه راپورته شو، تول کورنۍ اوخپلخانه یې راپورته کړه، کلمه یې وویله اوټول په اسلام باندې مشرف شول. سهار دغه شتمن او مالدار مسلمان دهغه یهودي کورته راغی، او ورته وایي چې مابنام ستاسې کور ته یوه مېلمنه راغلې وه؟ هغوی ورته وویل چې: هو ! راغلې وه، ده ورته وویل چې: راوېې باسه،که له ماڅخه راضي اوخوشاله شي، نو څلور زره درهم به ورته ورکړم. هغه دکور څښتن چې ترډې دمخه یهودي و، او ددې صحنې له لیدلو وروسته مسلمان شوی و؛ ورته وویل چې: (زه د جنت بنګله په څلور زره درهمه نه خرڅوم) څکه ده هم هغه حالت او خوب په خپلو سترګو لیدلی و.

اوس دا دومره تېز تصرف ده، چې يو اخي دده دنسب يوځوک خه
شو، هغه دی هلته براه راست د حضرت نبي کريمﷺ ورباندې پام و،
هغه مسلمان ته يې هم هرڅه ورولیدل چې ارمان پرې وکړي اوکافر
ته يې هم ورولیدل چې دهغه له پاره دنيکبختی اوداسلام راوړلو
ذريعه شوه.

نوچې انسان د الله تعالیﷻ اوجناب حضرت نبي کريمﷺ شفقت
او مهرباني، ته وګوري همدارنګه د اولياء الله کرامو مينې او محبت
ته چې سرې وګوري، که يوڅوک له چا سره په ښه نيت او اخلاص
سره محبت وکړي ، تعلق ورسره وساتي، همدومره دهغه ورته زر
پام ورګرځي، دده کار زر جوړيږي، دچا د کورنۍ چې څوک څومره
عزت اومحبت اواحترام وساتي ديوچا له متعلقينو سره چې څوک
دعزت او احترام معامله کوي هغه هم دغومره ورڅخه راضي او
خوشاله وي.

دحضرت مجدد الف ثانی (قدس الله سره) عجيبه واقعه

حضرت مجددصاحب قدس الله سره فرمايي چې: زه لاهلک وم
چې پلار مې د (قادريه) طريقې خليفه و، يو وخت کې زه ډېر سخت
ناروغ وم، شاه کمال کيتهلی قدس الله سره چې دقادريې طريقې يو
پير و، په لار باندې تېرېده، نو پلار مې زه په غېږکې واخيستم او
هغه ته يې وروستم، ترڅو مې دم کړي، شاه کمال کيتهلی رحمة الله
عليه زه دم کړم اوخپلې لاړې يې په خوله کې راکړې، وروسته چې

بیادده کار په نقشبندیه کې په مخ ولاړ، دستاربندي یې وشوه، نو ډېر وخت وروسته دی وایي چې دسهار په وخت کې په مراقبه ناست یم، دمراقبې په حالت کې د شا له لوري څوک راغلل او چوپانه (چپن) یې راواغوستله، سر مې چې راپورته کړ، د شاه کمال کیتهلی قدس الله سره لمسی ده، نوډېر په احترام ورپورته شوم اوستړې مشي مې ورسره وکړه، بیا مې ترې پوښتنه وکړه چې: دا چپن دځه شي له پاره ده، مجدد صاحب قدس الله سره وایي چې: ده راته وویل چې دا چوپانه زما نیکه شاه کمال کیتهلی قدس الله سره له ماسره ایښې وه، چې د پیران پیر صاحب رحمة الله علیه (حضرت شاه عبدالقادر جیلانی) له خوا څخه ده، اودا یې راته ویلي و چې دا چپن به ته هغه چاته ورکوې چې زه یې بیا درته امر وکړم، اودا درې شپې کېږي چې دی ماته امر کوي چې دا چوپانه حضرت مجدد صاحب ته ورکړه، خوزما زړه نه پرې کېده، نن شپه یې په انتهایي تهدید سره راته غصه وکړه، نوزه مجبوره شوم اودا چوپانه مې تاته راوړه، حضرت مجدد صاحب قدس الله سره وایي چې دا چوپانه مې واغوسته او د خپلې خانقاه په لوري روان شوم او هلته په مراقبه کېناستم، د مراقبې په وخت کې راته دا فکر پیدا شو چې د اولیا، کرامو هم عجیب تصرفات وي چې خِرقه مخکې وراغوندي اوکار یې وروسته خلاصوي، یعني ما خو په قادریه سلسله کې کار نه دی کړی، نودقادریې طریقې چوپانه ماته مخکې راورسېده، اوکار به وروسته کېږي، مجدد صاحب قدس الله سره وایي چې: یواځې په همدې تصور سره زما له پلاره نیولې تر پیران

پیر صاحب پورې چې دقادریې سلسلې څومره اولیاء کرام وو ټول راحاضر شول اود قادریه طریقې چې څومره تصرفات اوفیوضات وو ټول زما سینې ته راداخل شول، په دغه حالت کې ماته دا فکر راپیداشو چې داڅه نادره ده چې زه دنقشبندیه طریقې یم اولاړم دقادریه په طرف، نوپه عین حالت کې دنقشبندیه طریقې داولیاء کرامو آن تر شاه نقشبند مبارک قدس الله سره روحانیات ټول راحاضر شول، شاه نقشبند صاحب او پیران پیر صاحب دواړه په یوه مرتبه کې سره ناست دی، وروسته د چشتیه طریقې په څه مناسبت باندې چې هغوی هم څه دم یا تعویذ راته راکړی و، هغه مشائخ مبارکان ټول راته حاضر شولو د سهروردیه طریقې حضرات هم حاضر شول، تردې پورې چې دغه معارضه اومقابله زما په هکله شروع شوه، څوک وایي چې دی زمونږ دطریقې دی ، دقادریه طریقې مبارکان وایي چې زمونږ دطریقې دی خکه چې اول لاړې په خوله کې مونږ ورته ورکړي دي او اوس یې چوپانه هم زمونږ اغوستې ده، د نقشبندیه طریقې مبارکان وایي چې نه داسې نه ده، بلکې بیعت یې زمونږ په دې لار کې شوی دی، کمالات یې ټول په دغه لار کې واقع شوي دي، مجدد صاحب قدس الله سره وایي چې: دامنازعه د غرمې تر وخت پورې وه چې د جناب محمدرسول الله ﷺ روحانیت راحاضر شو، دځلورو واړو طریقو مشائخو اختیار ده ﷺ ته ورکړ، حضرت نبي کریم ﷺ دا فیصله وکړه چې: دی که څه هم قابل او مستحق دځلورو سره طریقو ده، مګر دده کار په نقشبندیه

کي مشهور دی، نویه دي باندي فیصله وشوه. [حضرت کرام نقشبندیه \ صفحه \ ۲۱۹].

نوتاسي دا فکر وکړئ چي: دومره زیات تعلق و چي دطفولیت او وروکتوب په وخت کي یې لاړې د قادریه طریقي ده ته ورکړې وې، دم یې ورته ورکړی و، دهمدې لارې چي څومره مشائخ وو ټول وریسي متوجه وو، نوچي دیوې لارې تعلق جوړ شوی وي له هغې نه ددوی دومره قوي تعلق او رابطه جوړیږي، داچي سړی مخلص معتقد شي نوبیابه ولې دهغوی نظر په ده باندې نه وي؟

له مرګه وروسته له مریدانو سره دحضراتوکراموشفقت

په یوه وخت کي حضرت نورالمشائخ (قدس الله سره) ته یوچا مبلمستیا وکړه، دی مبارک په هدیره باندي تېربده، موټر یې ودراوه، اویوه قبرته څلور ساعته په مراقبه ناست و، کله یې چي سر راپورته کړ، نو یوه خلیفه صاحب ورته وویل چي: صاحب! خلکو به ډېر انتظار کړی وي، ده مبارک ورته وویل چي: ددغه قبرڅښتن یوه ورځ زمونږ په لنګر کي ډوډۍ خوړلې وه، زما مرید نه دی، کله چي موټر په لار تېربدو نودقبر په عذاب اخته و، نوزما غیرت دا نه منله چي زه دي ډوډۍ ته روان یم اوزما یو علاقمند دي په عذاب اخته وي، نوچي ترڅو اخلاص او اعتقاد وي، معمولي تعلق وي،دهغو مشائخو کرامو غیرت دانبیاوو علیهم السلام غیرت ده،

چې دنبي په هکله آیت راځي ﴿اَلنَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِٱلْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ﴾. بیاهغه شفقت او غیرت ترمرګه ددوی مبارکانو هم نه هیریږي، په انسان پسې یې پام وي، خو داخبره ورسره شرط ده چې دوی ته به دې اعتقاد وي، له دوی سره به دې اخلاص وي، ځکه کله چې اعتقاد نه وي، نوخامخا به انکار وي اودمقابلې صورت به مخې ته راځي، نو چې مقابله راغله نوبیایې انسان ته فیض، برکت اوخیر نه رسیږي.

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمین

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه سیدنا وسندنا وشفیعنا و مولانا محمد وعلی آله واصحابه واتباعه واهل بیته اجمعین

اَللّٰهُ

(۵) مجلس

تَبَرُّک بِآثارِالصَّالِحِیْن

په کوم ځای کې چې کوم ولي وخت تېر کړي دهغه مقام ورته حاصلیږي

محترمو مسلمانانو ! د صحابهٔ کرامو ﷺ تاریخ ته که خیر شو او په غور سره یې مطالعه کړو له هغې څخه ددوی له حضرت نبي کریم ﷺ سره اخلاص، مینه محبت اوعقیده له ورایه ځلیږي.

دصحابهٔ کرامو ﷺ په حالاتوکې راځي چې: حضرت نبي کریم ﷺ به چې له خولې مبارکې څخه لاړې مبارکې توکولې حتی چې بلغم به یې توکول بیابه هم صحابهٔ کرامو ﷺ لاسونه ورته نیول، بیابه یې په خپلو مخونو باندې هغه لاسونه تېرول.

په یوه روایت کې د حضرت نبي کریم ﷺ په هکله راځي چې کله به ده ﷺ اودس کاوه، نوصحابهٔ کرامو ﷺ به لاسونه ورته نیولي وو، او په خپلو مخونو باندې به یې بیاهغه لاسونه راتېرول، که به دچا لاسونه دده ﷺ هغو اوبو ته و نه رسېدل نوهغوی به ددې نورو صحابهٔ کرامو ﷺ دلاسونو لاندې خپل لاسونه ورمُښل ترڅو دحضرت نبي کریم ﷺ د اوداسه له اوبو څخه په یوه نه یوه طریقه برخه واخلي. نو اوس که په دې کې ګټه او برکت نه وای (څکه چې دشارع په حضور

کې خو د ناروا کار کېدل امکان نه لري) حضرت نبي کريمﷺ شارع ده، هغهﷺ کله هم داسې نه دي کړي چې صحابهٔ کرامو﷢ دې (العياذبالله) کوم ناروا عمل کړی وي اودی دې پرې چوپه خوله پاتې شوی وي، په دې خو زمونږ عقيده ده چې په ټولو انبياووعليهم السلام کې نفساني خواهشات اوغوښتنې نشته چې دخپل نفس دغوښتنې له امله دې دوی يو کار وکړي، داسې واقعې د حضرت نبي کريمﷺ په حضور کې څوڅو ځله تېرې شوي دي.

نوکه په دې کار کې خير نه وای ، دغه کار دخير اوبرکت ذريعه نه وای، نو صحابهٔ کرامو﷢ بيا ولې داسې عمل کاوه، نومعلومه ده چې په دې کې دوی مبارکانو ضرور يوڅه ليدلی وو، چې د (صالحينو) په آثارو يې تبرک خان ته حاصلاوه.

په حيواناتوکې دحضرت نبي کريمﷺ معجزه

حضرت نبي کريمﷺ ته يو سړی راغی اوداشکايت يې وکړ چې زمونږ يو اوښ ياغی او سرکشه شوی دی، اوس کار ورڅخه نه شو اخستلای، نو حضرت نبي کريمﷺ له يوڅوصحابهٔ کرامو﷢ سره هغه باغ ته ورروان شول په کوم باغ کې چې دغه اوښ و، په کوم کوهي چې يې دغه اوښ تړلی دی، نوچې حضرت نبي کريمﷺ د اوښ په لوري ور روان شو، نو داوښ څښتن ورته وويل چې: يارسول اللهﷺ دغه اوښ بالکل چورلټ ليونی شوی، هرڅوک چې ورنږدې شي نو خولې پرې لګوي، هسې نه چې تا. ې ته څه تکليف در

ورسوي، حضرت نبي کريمﷺ ورته وويل چې: زه ورخم، کله چې حضرت نبي کريمﷺ ورغی نو اوښ يوه اوبل لوري ته وښوربده، سر بې په خمکه ومونبه او حضرت نبي کريمﷺ ته يې سر په سجده کښېنود، نو ددې واقعې له ليدلو او تېرېدلو وروسته حضرت نبي کريمﷺ د اوښ څښتن ته وويل چې: دا اوښ په مونږ خرڅ کړه، هغه ورته وويل چې: زمونږ د کور دنفقې دغه يوه ذريعه ده، بل څه نه لرو، حضرت نبي کريمﷺ ورته وويل چې: اوښ ماته ددې شکايت وکړچې کار راباندې ډېر کوي اوپه نس مې بيا موړ نه ساتې.

حضرت عمرﷺ څومره د اوچتې مرتبې اودڅه عجيبومناقب څښتن ده؟ نوهغهﷺ حضرت نبي کريمﷺ ته وايي چې: ستاسې دومره لوی شان ده چې حيوانات تاسې ته سجده کوي، نوکه مونږ ته اجازه راکړې مونږ به هم درته سجده وکړو، نوتاسې فکر وکړئ چې په دې خبره سره څومره نفساني خواهشات پوره کېږي؟ خوحضرت نبي کريمﷺ ورته وايي چې: که له خدای تعالیﷻ نه پرته بل چاته سجده روا او جائز وای نوما به ښځو ته امر کړی وای ترڅو خپلو مېړونو ته سجدې وکړي. خکه دمېړه په ښځه باندې ډېر زيات حقوق دي، حضرت نبي کريمﷺ حضرت عمرﷺ ته ددې اجازه نه ورکوي، ترڅو دهﷺ ته سجده وکړي.

په نباتاتوکې د حضرت نبي کريم ﷺ معجزه

يو صحابي ﷺ راغی حضرت نبي کريم ﷺ ته وايي چې : که تاسې يوه معجزه ښکاره کړئ ترڅو زما پوره يقين راشي اوتصديق مې ښه کامل شي، حضرت نبي کريم ﷺ ورته وايي چې: هغې ونې ته ورشه اودا ورته ووايه چې د خدای تعالیٰ ﷻ رسول په تا باندې سلام وايي او غواړي دې، دغه صحابي ﷺ هغې ونې ته ورغی اوحضرت نبي کريم ﷺ سلام او پيغام يې ورته ورساوه، ونه په حرکت شوه، اوله څلورو طرفونو څخه يې ريښې راوختې او را روانه شوه، کله چې د حضرت نبي کريم ﷺ حضور ته راورسېده، نو سر يې په سجده کېښود ، نودغه صحابي ﷺ وايي چې : بس ماته دامعجزه کافي ده، حضرت نبي کريم ﷺ بېرته ونې ته امر کوي ترڅو خپل ځای ته ولاړه شي، ونه بېرته ولاړه، همدغه صحابي ددې صحنې له ليدلو وروسته حضرت نبي کريم ﷺ ته وايي چې که ته ماته دا اجازه راکړې ترڅو زه هم تاسې ته سجده وکړم. خو حضرت نبي کريم ﷺ ورته وايي چې د خدای تعالیٰ ﷻ له ذات پرته بل چاته سجده نه ده روا.

په يوه روايت کې راځي چې د حضرت نبي کريم ﷺ لاسونه او پښې يې ورښکل کړي دي، خو ممانعت يې نه دی کړی، ځکه چې دا جائز عمل ده، مګر د سجدې اجازه يې هيچاته هم نه ده کړې، هغه داودا سه اوبه چې صحابهٔ کرامو ﷺ به په خان باندې مُبلې يو جائز عمل و ، منعه يې ورڅخه نه ده کړې، خو چې کله د شريعت په خلاف

عمل و، بیایې له هیڅا سره هم تسامح نه دی کړی، کله چې دی ﷺ
په توله نړۍ (دنیا) کې پواخې و هم دحق اعلان او اظهار یې کړی
دی، بیایې چې کله ملګري پیدا شول بیایې هم دحق خبرې ملګرتیا
کړې ده.

نومطلب مې دا و چې په خاې کې هم برکت وي، په لباس کې هم
برکت پیدا کېږي، په پس خورده کې هم برکت وي، په مستعملو
اوبو کې هم برکت پیدا کېږي، په هر استعمال شوي شي کې برکت
پیدا کېږي، ځکه کتابونه لیکي چې: په کوم خاې باندې چې
دکومې مرتبې او مقام څښتن تېر شي اویا وخت پرې تېر کړي هغه
خاې په نسبت سره نورو خایونو ته یوه مرتبه او مقام پیدا کوي، لکه
څرنګه چې دهغه شخص مقام دی.

هغه خاوره چې دحضرت محمدرسول اللهﷺ له مبارک وجود سره
نښتې ده، هغه خاوره تر بیت الله شریف هم بهتره ده، هغه تر عرش
عظیم هم بهتره ده، دمدینې منورې خاوره چې بابرکته اوپاکه ده
هغه له دې امله ده چې دحضرت نبي کریمﷺ سره یې نسبت ده،
څومره مقام چې درسول اللهﷺ ده په هغه خاوره کې یې هم هغه
حیثیت اینبی ده.

قرآن عظیم الشان ته بې اودسه لاس وروړل یو ناروا عمل ده،
ځکه په آیت شریف کې راغلي (لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ) خو قرآن کریم
ته چې کوم ګتې (پوښ) ورکړل شوی چې له دې مخکې یوه عامه
ټکه اوکاغذ و، هرڅوک یې په هر حالت کې استعمالولای

شي،خوکله چې دغه ګته له قرآن عظیم الشان سره ولګېدہ نوبیادومره داحترام لاتق شو لکه څومره چې قرآن عظیم الشان دی، بې اودسه لاس وروړل ورته نه دي جائز. اوس دغه کاغذ چې تردې مخکې دکاندار هرشی پکې خرڅولای شول خو کله چې له قرآن عظیم الشان سره ولګېده نوبیاخدای تعالیٰﷻ ورته دومره عظمت ورکړ چې بې اودسه به لاس نه وروړې.

دجومات ځمکه چې مخکې جومات پرې جوړ نه و، هر رنګه تصرف پکې جائز و، بلکې بیت الخلاء هم پکې جوړېدای شوه. خوچې کله دغه ځمکه دجومات له پاره وقف شوه، دخدای تعالیٰﷻ دعبادت له پاره منتخب اوخانګړې شوه، نوبیا ترقیامته پورې دغه ځای دومره محترم شو چې که جومات ړنګ هم شي بیاهم له دغه ځای سره ادب په کار ده، فتاواوې لیکي چې: په دغه ځای باندې د جنب (په چا چې غسل فرض شوی وي) دهغه تېرېدل هم پرې ناروا دي، دګندګې اچول پرې ناروا دي، په دغه ځمکه باندې دحیضې او نفاسې تېرېدل ناروا دي. اوس دغه ځمکه له جومات څخه مخکې دهرشي د استعمال قابل وه، خو وروسته چې یې دجومات حکم پیدا کړ، نوبیادومره عظمت ورحاصل شو چې تر قیامته پورې بیاددې ځمکې احترام په خلکو لازم دی اوهیڅ رنګه تصرف پکې نه شي کولای، دا برکت دعبادت له امله پکې پیدا شو.

په اشخاصو کې چې هم برکت پیدا کېږي هغه هم ددغه عبادت له امله دی، خاوره چې جماد ده، مکلف نه ده، هغه فرش ده، حیوانات وربانديې ژوند کوي، خوچې دعبادت له پاره وقف شوه،

نو شرافت پکې پیداشو، انسان چې په ټولو ژوندو سرو کې اشرف المخلوقات دی، الله تعالیٰ ﷻ فرمايي (وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِيٓ ءَادَمَ) دغه اشرف المخلوقات بيا اشرف ترين دمخلوقاتو په عبادت سره ګرځي، څکه الله تعالیٰ ﷻ فرمايي: (إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ ٱللَّهِ أَتْقَىٰكُمْ) څومره چې انسان ته عزت وربه برخه کېږي هغه په تقوی سره کېږي، نو په دغه انسان کې به بياڅرنګه عزت نه پيدا کېږي، خاوره عزتمنه ګرځي، د بل چا دعبادت له وجې، چې بل څوک سجده ورباندې کوي، نو په خپله عابد چې په عبادت لګيا ده ، هغه ته به خدای تعالیٰ ﷻ څومره مقام ورکوي، اوهغه مرتبه بيا ختميږي هم نه، نبي چې دحيات په حالت کې کوم مقام درلود تر قيامته پورې يې دنبوت مقام نه ختميږي، بلکې په قيامت کې هم نه ختميږي.

اوس يوڅوک چې د ولايت مقام ته ورسيږي اوولايت ته په دين سره رسيږي، په بې دينې څوک نه رسيږي، چې يو ځل دخدای ﷻ په دين باندې دخدای ﷻ د اولياوو څخه شو، (إِنْ أَوْلِيَآؤُهُۥٓ إِلَّا ٱلْمُتَّقُونَ) دخدای پاک ﷻ دوستان نه دي مګر متقيان، دغه د دوستي پيغام بيا الله تعالیٰ ﷻ نه ختموي. دا بيا له مرګه وروسته هغه قبر هم هغسې مقام پيدا کوي، څکه دخدای ﷻ د دوست قبرده، د حضرت ابوايوب انصاري ﷜ ، امام بخاري، حضرت ابو موسی کاظم رحمهم الله په حالاتو کې راځي چې: دا خبره په تجربې سره ثابته ده چې ددوی قبرونه مستجاب الدعوات دي، هلته دعاوې قبليږي.

کله به چې باران نه کېده، نوخلکو به ویل چې درځئ دامام
بخاري قبر ته، دحضرت ابوایوبؓ قبر ته چې دعا وکړو،
دابوموسی کاظم رحمه الله قبر ته درځئ چې ورشو دعا وکړو، ا
دهغه وخت علماء دي چې دیارلس څوارلس سوه کاله مخکې تېر
شوي دي، دغه د اوس وخت علماء نه دي.

دادهریوه قبر ته په ورتلو سره به یې اثر په دنیا کې ښکارېده،
بارانونه به کېدل، ددې وجه داوه چې ددې خلکو مقام شته ،مقام
یې ورک نه دی، په کوم نېک ځای کې چې عبادت وشي هغه
عبادت مستجاب اوقبلېدونکی دی، په کعبه شریفه کې عبادت یو
په یو لک دی، یوه وجه یې کتابونو دا لیکلې ده چې: په دغه کوم
ځای چې طواف کېږي په دغه ځای کې اویا انبیاء کرام علیهم
السلام ښخ دي، په منی شریف کې جومات ده، مسجد نمره، ددې
جومات په هکله ویل شوي دي چې: په دغه ځای کې اویاوو انبیاء
کراموعلیهم السلام لمونځونه کړي دي، تر ننه پورې دغه ځای ته
خلک ورځي او عبادت پکې کوي، که دمقام تبرک ختمېدای نو نن
ورځ خو په هغه ځای کې انبیاء کرام علیهم السلام نشته، نو بیا
خلک ولې هلته ورځي او لمونځونه کوي؟ نو معلومه شوه چې په
هغه ځای کې آثار او برکات موجود وي. ځکه خلک هغه ځای ته د
ورتلو کوښښ کوي.

دحضرت نبي کریمﷺ د مقام او مرتبې په هکله دقرآن کریم صریح
آیت ده چې دمنافقینو په حق کې راځي: وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذ ظَّلَمُوٓا أَنفُسَهُمْ

جَآءُوكَ فَٱسْتَغْفَرُوا۟ ٱللَّهَ وَٱسْتَغْفَرَ لَهُمُ ٱلرَّسُولُ لَوَجَدُوا۟ ٱللَّهَ تَوَّابًا رَّحِيمًا (سورة النساء) معنا داچې که چېرې دوی له ګناه او بدعمل کولو وروسته پښېمانتیا ښکاره کړې وای، الله ﷻ او رسول الله ﷺ ته یې رجوع کړې وای اودوی ته پیغمبر ﷺ مغفرت غوښتی نودوی به الله تعالی په داسې حال کې موندلای وای چې ددوی توبه به یې قبلوله اورحم به یې پرې کړی و.

حضرت نبي کريم ﷺ له رحلت نه وروسته هم د خپل امت د ښېنې غوښتنه کوي

یو اعرابي (کوچی) په دې نیت له کوره څخه راووت چې زه به رسول الله ﷺ ته دخپلو ګناهونو حالت بیان کړم،ترڅو دی ﷺ زما له پاره له الله ﷻ څخه مغفرت وغواړي، نوخدای پاک به مې توبه قبوله کړي، کله چې دی مدینې منورې ته راغی نو حضرت نبي کريم ﷺ له دنیا څخه رحلت کړی و، نودی د حضرت نبي کريم ﷺ قبر مبارک ته ورغی او ورته وایې چې: ای د الله رسوله ﷺ! ما ډېر ګناهونه کړي دي او اوس له خپلو ګناهونو څخه توبه ګار یم، اوداهم راته معلومه ده چې الله تعالی فرمایلي دي چې که ماته څوک په اخلاص توبه وباسي نو یې توبه قبلوم، نو دده ﷺ په مبارک قبر باندې یې خان ورغورځاوه، اوخاوري یې په خان شیندلې، چې زه ډېر ګناهکار یم، ستا قبر ته راغلی یم، که ته مې شفاعت وکړې ! نو له قبر څخه

حضرت نبي کريمﷺ ورته آواز کوي چې: (قد غفرت) تاته مغفرت وشو.

نوهغه دده چې کوم مقام او مرتبه دژوند په حالت کې وه، پس له مرګه هم هغه مرتبه خدای تعالیﷻ ورځخه نه ده اخیستې.

حضرت نبي کريمﷺ له روضې مبارکې نه خپل لمسي ته دسلام جواب ورکول

دحضرت مولانا حسين احمد مدني رحمه الله په هکله کتابونه ليکي چې دی وايي زه چې کله مدينې منورې ته ورسيدم، ملګري راسره وو. ماچې کله دحضرت نبي کريمﷺ مبارکې روضې ته سلام واچاوه، نو له هغه لورې ماته په اوچت غږ ځواب راکړ شو چې: (وعليک السلام يا بُنَی) ای بچيه! په تا دې سلام وي، حضرت نبي کريمﷺ خپل خلک پيژني.

داسې واقعې زمونږ په مشائخو کرامو کې هم تيرې شوي دي، چې د ډېر ادب له امله نږدې ورنه غلو، او په برنډه کې به ناست وو، نود روضې مبارکې له لورې راباندې غږ وشو چې راځئ زما طرف ته: دا د حضرت نبي کريمﷺ مقام الله تعالیﷻ ورځخه پس له مرګه نه ده اخيستی. د ولي مقام هم پس له مرګه نه ورکېږي، دچاچې په ژوندکې کوم مقام او حيثيت وي پس له مرګ ځخه يې تصرفات زياتيږي او کميږي نه.

مرشدين خپل مريدان هيڅکله نه هيروي

دحضرت انوار المشائخ (خليفه صاحب فضل الدين قدس الله سره) يومُريد قصه کوله چي: دده له رحلت څخه وروسته څه ډېره موده زه ددوی مدرسي ته نه وم تللی. کله چي بيا ورغلم او دمرحوم خليفه صاحب مبارک قبر ته کېناستم نو په وظيفه کي ويده شوم او خوب وينم چي دی مبارک په کوټه کي ناست ده او زه ور روان يم، کله چي په دروازه ورننوتم نويه خپل نوم يې ياد کرم چي: نورالرحمانه! په خير راغلي او ستړی مه شي! ما ورته وويل چي: خليفه صاحب! زه خو داډېر وخت نه وم راغلی، ما خوداسي فکر کاوه چي تاسي به زما نوم هېر کړی وي، ده راته وويل چي په دنياکي خو لاڅه کوې په آخرت کي دې هم والله العظيم کي هېر کرم، تا خو لاپرېږده چي مور اوپلار دي هم نه هېروم. ګورئ عزتمنو! دغه اصلي مقام ده، دا هېڅکله هم نه ورک کېږي.

زمونږ خيني ملګري چي دفراست خاوندان دي، ماته حالات بيانوي چي کله مونږ د مرحوم انوارالمشائخ مبارک قبر ته ورشو نوله قبر څخه يې داسي خوشبويي راپورته کېږي چي مونږ دهغې حِس په دنياکي نه شو کولای. دا ولي؟ څکه چي هغه مقام يې ختم نه دی، هغه په خپل حال پاتې دی، بلکي ترهغې هم لاړيات ده. تصرفات يې په خپل حال بلکي ترهغې لاړيات دي. د هر يو ولی الله

چې کوم مقام وي هغه نه ختميږي اوڅوک چې يو وار د الله تعالیٰ ﷻ ولي اودوست شو نوبياپه الله تعالیٰ ﷻ دومره ګران وي چې که څوک بيا ورسره دمقابلې فکر اوسوچ کوي نو الله تعالیٰ ﷻ له دغه انسان سره د جنګ جګړې اعلان کوي (مَنْ عَادَ لِيْ وَلِيًّا فَقَدْ آذَنْتُهُ بِالْحَرْبِ) چاچې زما له دوست سره دښمني کوله ، له داسې انسان سره زما له لوري د جنګ اعلان دی.

ګورئ! دی بيا خدای تعالیٰ ﷻ ته دومره محبوب شي چې الله تعالیٰ ﷻ بيا دهغه له لوري دجنګ اعلان کوي اودده په خورولو الله تعالیٰ ﷻ خفه کيږي.

الله تعالیٰ ﷻ فرمايي چې: که ماته بنده رانږدې شي زما په لاره روان شي، زما د اوامرو او نواهيو پوره پوره اتباع وکړي، نوترډې حده ماته رانږدې شي چې زه بيادده سترګې شم چې په ما باندې ګوري، زه دده لاسونه شم چې څه پرې رانيسي، زه دده پښې شم چې په هغې باندې مزلونه وکړي.

د ډېرو خلکو واقعاتو ته چې سړی وګوري چې که يوځل الله تعالیٰ ﷻ په دوستي نيولی وي نوبيا يې انبياء کرام عليهم السلام دهغو خلکو په عزت کولو باندې مامورکړي دی.

د بني اسرائيلو د يو بدمعاش قصه

د بني اسرائيلو په هکله يوه مشهوره واقعه ده چې: په يوه علاقه کې يو مشهور فاسق او بدعمله انسان و، تردې اندازې يې سرکشي زياته وه چې ددغې سيمې خلک ورڅخه په عذاب شول، مقابله يې ورسره نه شواى کراى، خلکو دده له ضرر څخه دخلاصون په هيله الله تعالى ﷻ ته زارۍ شروع کړې چې دده څخه مو خلاص کړه، حضرت موسى ﷺ ته الله تعالى ﷻ امر وکړ چې: ورشه اودغه فاسق له دې ښار څخه وباسه ! موسى ﷺ له ښار څخه وويست اويوه کلي ته ولاړ، بيا الله تعالى ﷻ موسى ﷺ ته امر وکړ چې له هغه کلي څخه يې هم وباسه! له کلي څخه يې هم وايسته ترڅو دغه کليوال ورڅخه په عذاب نه شي، ولاړ اود صحرا مخه يې ونيوله ، څه موده وروسته دغه فاسق شخص مريض شو ، مرض يې وار په وار پسې سختېده. تردې چې د مرگ حالت ته راورسېده. نوپه دې حالت کې يې د الله تعالى ﷻ لوري ته پام شو اوپه خپلو گناهونو يې پښېمانتيا ښکاره کړه، له ډېره غمه په ژړا شو، په ژړا کې وايي چې: که اوس مې مور واى په ما به يې رحم کړى واى، زما په دغه ذلت به يې ژړا کوله، که زما پلار واى نوڅه مرسته به يې راسره کړې واى، تول تدبير او انتظام به يې په لاس کې و، که مې ښځه واى نوزما په بېلتون به يې ژړل اوکه مې خپل اولاد واى نو زما په جنازه به يې ژړلي و اودا دعا به يې کړې وه چې: اى خدايه!

زمونږ دغه ضعيف او ګنهکار پلار ته چې له ښاره يې کلي اوله کلي نه يې ښېديا او صحرا ته خلکو وشاړه او اوس د نااميدي په حالت کې د آخرت په لوري روان دی، نو خدايه! ته پرې رحم وکړې، کاشکې مې داسې اولاد وای، داخبرې کوي او ژاړي.

له دې وروسته ته الله تعالیٰ ﷻ ته زارۍ کوي چې يا الله! چې په دنياکې خو دې زما زړه دخپلو خپلوانو په جدااوالي او فراقت باندې وسوځواه، نو ای خدايه! په آخرت کې مې دخپلو ګناهونو له امله د دوزخ په اور نور مه سوځوه! ای خدايه! زه خو دې په دنيا کې له خپلو خپلوانو څخه جلا کړم خو ته مې په آخرت کې له خپل رحمت څخه مه بېلوه!

راوي وايي چې په دې حالت کې د الله تعالیٰ ﷻ رحمت په خوښن راغی اود جنت حورو ته يې امر وکړ چې يوه ورته د مور او بله ورته د ښځې په بڼه ورشئ. او غِلمانو ته يې حکم وکړ چې : تاسې ورته د اولاد په شکل ورشئ ! او دوه وو ملائکو ته يې حکم وکړ چې تاسې دده د پلار په شکل کې ورته ورشئ اودده په مرګ وژاړئ.

دلته دده د نزعې حالت ده او څه ګوري چې سر ته يې مور او ښځه ناستې دي او ورته ژاړي، پلار او اولادونه يې ناست دي او پرې ژاړي. ددې صحنې له ليدلو وروسته يې ساه وختله. د ساه له وتلو وروسته الله تعالیٰ ﷻ موسی ﷺ ته امر کوي چې په فلانۍ دښته کې زما يو دوست پروت ده، ورشه اود جنازې ، کفن دفن مراسم يې په ځای کړه. کله چې حضرت موسیٰ ﷺ ورغی او ګوري چې

داخو هغه فاسق ده چې مونږ له ښاره کلي ته اوبیا مو له کلي څخه صحرا ته راووېست نو حیران شو چې خدایه داخو هغه څوک ده چې تا یې ماته له ښاره د ابستلو امر کړی و، نن په دښته کې پروت ده اود جنت حورې ، غلمان او ملائکې دې ورته په ژړا کولو ماموري کړي دي اوماته دي هم امر وکړ چې زما د دوست د کفن دفن او جنازې انتظام وکړه ! الله تعالیٰ ﷻ ورته وایي چې: د غریبي، مسافرې او مرض له امله ، اوبه خپلو ګناهونو د پښېمانتیا له امله یې توبه واېسته ،ماته یې رجوع وکړه، نوبه دې اساس مې دی له خپلو اولیاوو څخه وشمېره.

ګورئ! د وخت فاسق ده، خو چې کله یې توبه واېسته ، الله تعالیٰ ﷻ ته یې رجوع وکړه نوبیا د الله تعالیٰ له خاصو دوستانو څخه حساب شو، دومره په خدای تعالیٰ ﷻ ګران شو چې خپل نازولې پیغمبر ته امر کوي چې ورشه ! او زما د دوست دجنازې اوکفن دفن دانتظام چارې سمبال کړه. دجنت حورې ، غلمان اوملائکو ته حکم کوي چې ورشئ اوپرې وژاړئ ترڅو یې دزنکدن په حالت کې تسلي وشي.

نوچې دیوچا په توبه الله تعالیٰ ﷻ دهغه له ټولو تقصیراتو وراتېرېږي، دخپلو اولیاوو له جملې څخه یې ګرځوي ، نوچې یوڅوک شپېته او اویا کاله د الله تعالیٰ په دوستي او بندګي کې تېر کړي ، دخدای تعالیٰ ﷻ له دوستانو سره وخت تېر کړي نودهغه به څومره درجه او مرتبه وي؟ نو عزتمنوخبره مې دا کوله چې دا مقامات ختمېږي نه ، دهغوی خاپونه قابل احترام دي، اولیاوالله د

ځمکې په سر باندې داسې عزتمن دي لکه د آسمان ستوري، دوی په ځمکه دغسې ځليږي، په جنت کې يې هم دغسې مقامات او مرتبې دي.

لاندې طبقې د مسلمانانو به داولياؤ الله مقامات داسې وينې لکه مونږ چې له ځمکې نه آسمان ته ګورو اود آسمان ستورې وينو. دوی چې په جنت کې په هوا يوطرف اوبل طرف ته ګرځي ددوی انوار به په جنت کې رڼا کوي، په لاندې طبقې د مسلمانانو به يې سيوری پرېوځي اوګوري به چې په هوا باندې يو نوراني مخلوق روان دی. له دوی نه به نور خوتيږي.

نوددوی مقامات دغسې د ترقې په حالت کې دي، اوڅوک چې دوی ته په عزت قائل وي ، په زړه کې يې احترام کوي، نودغسې به دهغوی هم په دوی باندې نظر وي.

خپل مريدان خپل شيخ ته پيش کول

حضرت پيران پير صاحب سيد دہ، دده يو خليفه په بل ځای کې اوسيږي،هغه هم سيد دہ، هغه خپلو مريدانو ته وايي چې: درځئ د حضرت پيران پير صاحب ليدلو ته ورشو، مريدان يې ورته وايي چې مونږ ته ته کافي يې ! ته مو پير او استاد يې ! نوهغه ته د ورتلو څه ضرورت دہ؟ دی ورته وايي چې: نه ! دهغه مقام خان ته دہ، درځئ چې ورشو ! کله چې دوی ور روان شول نود پيران پير صاحب

له کور ښخه د هر لري حضرت پیران پیر صاحب خپلو مریدانو ته امر کړی دی چې: زما په غاړه کې پړی واچوئ او ما په څلورې دده طرف ته ور روان کړئ! کله چې په دښته کې یوبل ته په مخه ورغلل، نو د پیران پیر صاحب دغه خلیفه سمدلاسه له زمري ښخه کوز شو، ځکه دی په زمري او مریدان یې په آسونو سپاره وو، له کوزېدو سره سم یې په پیران پیر صاحب باندې غږ وکړ چې تا ولې داسې کړي دي؟

نو پیران پیر صاحب ورته دده مقام ذکر کوي او ورته وایې چې: کله ته له خپل کور ښخه را روان شوې، نو حضرت بي بي فاطمه رضی الله عنها او حضراتو حسنینو ﷺ په تا باندې پام و، نودهغوی مبارکانو د نظر له امله زه ستا مخې ته په دغه حالت کې راووتم.

نو ګورئ د پیران پیر صاحب مرتبه اومقام وګورئ چې هغه دځومره اوچتې مرتبې او مقام شخصیت ده. خودی دلته خپل شاګرد اوخپل خلیفه ته له کوره د باندې آن صحرا ته پړی په غاړه په څلورې ولې راوځي له هغه سره د حضرت نبي کریم ﷺ د نسب احترام په زړه کې و. په آغاصاحبانو کې دا تاثیر ولې موجود دی، د انبیاوو علیهم السلام د نسبت له وجې نه. د اولیاء الله کرامو په نسبونو کې ولې تاثیر دی، ځکه چې دهغو مخکنیو اسلافو نظر ورېسې وي. که دوی مړه هم دي خو نظر یې مړ نه دی. یعنې مطلب داده چې دوی ته حقیقي حیات ثابت دی. نوپه کوم ځای کې چې دوی اوسېدلي وي هغه ځای به تر قیامته پورې په انوارو باندې مُنّور وي، هغه ځای نه خالي کېږي،هغه ځای ته چې سړی څومره احترام ولري له هغه ځای نه دغومره مقام ورته حاصلېږي.

په یوه وخت کې یو خلیفه صاحب راغلی و نوما دخپل قصور اظهار ورته وکړ چې ماته دحضرت انوارالمشائخ صاحب په ژوند کې دهغه قدر معلوم نه و، نوموړي دده هیڅ ادب او خدمت نه دی کړی، په کوم وخت کې چې موقع او وخت و نوموړي له هغه وخت څخه استفاده ونه کړه اودغه دی اوس یې ارمان کوو، نوده راته وویل چې: اوس نو کله لرې ده، داسې خو نه ده چې خلیفه صاحب مبارک له دنیا څخه ولاړ اوتاثیرات یې هم نشته، دخلیفه صاحب قبر ته چې څوک په احترام ور روان شي زما دې په خدای قسم وي چې هغه اثر پکې پیدا کېږي.کوم خوند او لذت چې دده په مجلس کې هغه ولې اوس هم په دې مجلس کې موجود ده؟ زموږ په شان دعاجزو خلکو چې تراوسه په خپله وظیفه هم نه پوهېږو زموږ په دې خبرو کې ولې دومره تاثیر پیدا کېږي ځکه چې دا دهغو بزرګانو نظر ده. دهغوی شفقت ده، دا ددوی لورینه ده چې په موږ یې لري اوموږ د دوی لاس نیولی دی اودوی ته مونسبت کېږي.

دحضرت نورالمشائخ(قدس الله سره) کرامت

موږ (نکې) ته تللي وو اوله حضرت قطب المشائخ (خلیفه صاحب دین محمد) سره ګرځېدو ،محمد جمال مولوي صاحب هم راسره و، یو کلي دیوه نفر کور ته ولاړو، هغه راته ویل چې: زه به مو هغې کوټې ته ورولم چې حضرت صاحب نورالمشائخ او حضرت

صاحب ضیاء المشائخ دواړه راغلي وو او زمونږ په کور کې یې دننه موږوی ټک وهلی و، چې په هغه کې به مونږ د هلکانو ځانګو اړوله چې خدای ﷺ یې له مرضونو نه وساتي. نوکله چې هلته ورغلو او بېرته مهمانخانې ته راغلو نودلته یې بیادغه مجلس شروع کړ چې کله به حضرت صاحب او رئیس صاحب مبارکان دلته راغلل نو خلکو به یې ډېر احترام کاوه، مجلس دوام وکړ، نود نطب المشائخ صاحب له خولې نه بې اختیاره وویل شول چې: دا اوس چې زه راتلم مخکې حضرت صاحب روان و، اوس چې دلته راتلم حضرت صاحب موجود و، هغه کوم مقام یې چې و هغه نه دی ورک شوی.

دحضرت شیخ المشائخ عنایت الله (کستیم) خلیفه صاحب کرامت

زه د (کستیم) خلیفه صاحب مبارک ته کله نه وم ورغلی، یوځل ورغلم نو خبر شوم چې دی مبارک حج ته تللی دی، نو زه لږ څه خفه شوم، چې کاشکې مې لیدلی وای، زه رښتیا درته وایم چې کله په فلانکوځ کې سپور شوم داسې کیفیت راته پیدا شو چې په ډېر وخت کې مې نه وو لیدلی. هغه خپل اثرات ښکاره کړل چې که زه نه یم هم ځای مې خالي نه دی. نوچې خومره مو له وسه پورې وي ادب کوئ.

نو غرض داچې په هرشي کې اثر د دین له امله پیدا کېږي او دین هېڅکله هم نه ختمېږي. دخدای ﷻ د دین اعزاز نه په دنیا اونه هم په آخرت کې ختمېږي. داچې په قیامت کې څوک د څوارلسم دسپوږمۍ په شکل راپورته کېږي ولې ؟ څکه چې په دنیا کې ډېر په اخلاص د الله تعالی ﷻ عبادت کړی دی.

په یوه روایت کې راځي حضرت نبي کریم ﷺ فرمایي: (کله چې جنتیان جنت ته داخل شي نو د نور ممبرونه ورته جوړ شي، نو جنتیان به وایي چې په دنیاکې له موږ سره یوه وعده شوې وه موږ دهغې وعدې په انتظار یو اوهغه داچې د خدای ﷻ دیدار به څه وخت زموږ په نصیب شي ؟ نوالله تعالی ﷻ به ملائکو ته امر وکړي چې حجاب پورته کړئ ، ملائکې به ورته وایي چې: یا الله ! ﷻ په دې خلکو کې خو داسې خلک هم شته چې په دنیاکې یې ګناهونه هم کړي دي، هغوی کله ستا ددیدار لائق دي؟ نو الله تعالی ﷻ به ورته وایي چې: دا هغه ذاکرین دي چې په ذکر کې به یې ژړل.

څکه که دخدای ﷻ له وېرې دمج د سر په اندازه هم له کومې سترګې څخه اوښکه تویه شي نو بیاهغه مخ په دوزخ باندې حرام دی یعنې دوزخ یې نه شي سوځولای، نوداچې یو ساعت سرې په اخلاص وژاړي نوبیادې عواقب په آخرت کې ډېر ښه دي، د آخرت ژوند وربا ندې برابرېږي. نوچې دې ته مویام وي چې په وظیفه، ختم اوژړا کې مو دخدای ﷻ رضا مطلب وي نوبیابه اثر کوي، څومره اثر چې په دنیاکې پیدا کوي له هغې نه زیات اثر به یې په آخرت کې هم وي انشاء الله.

وآخر دعوانا ان الحمد للہ رب العلمین

وصلی اللہ تعالی علی خیر خلقہ سیدنا وسندنا و شفیعنا ومولانا محمد وعلی آلہ واصحابہ واهل بیتہ اجمعین

(٦) مجلس

د جذب ثبوت او د صبر واقعات

اَللّٰهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُّتَشَابِهًا مَّثَانِيَ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَىٰ ذِكْرِ اللّٰهِ ۚ ذَٰلِكَ هُدَى اللّٰهِ يَهْدِي بِهِ مَن يَشَاءُ ۚ وَمَن يُضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٢٣﴾

[سورة الزمر]

الله تعالیٰﷻ دقرآن کریم صفت داسې ذکر کوي چې: ښائسته خبره يې نازله کړې ده او مضامين يې يوله بل سره متاشبه او مکرر دي، اثر يې داده چې ددغو آياتونو په اورېدلو سره کوم خلک چې له الله تعالیٰ څخه ويرېږي نو دوی چې د عذاب آياتونه واوري نو بدنونه يې خيږه شي ، پوستکي يې خيږه شي او بياچې کله هغه آياتونه واوري چې په هغو کې د مسلمانانو له پاره انعامات ذکر شوي دي نو زړونه يې مطمئن اوپه آرام او پوستکي يې بېرته نرم شي.

له دې آيت څخه د جذب ثبوت کېږي.

داچې د قرآن کريم په اورېدلو کې يوڅاته جذب پېښيږي دغه جذب شته او که نه؟

نو تفسير مظهري / ۸ جلد/ ۲۰۸ مخ / سورة الزمر کي علامه بغوي (صاحب المصابيح) په خپل تفسير کي ليکي چي: داسي صرفيان کرام چي د آياتونو د اورېدلو په اثر په دوی باندي بي هوښي راځي نوددې خلکو په هکله دی خپله رايه داسي بيانوي: (دغه خلک چي دقرآن کريم د اورېدلو له امله په دوی باندي بي هوښي راځي دا ددوی کمال نه ده، بلکي بدعت ده، څکه دا وېره ده چي شيطان دي په ده باندي دا اثر کړی وي. د صحابهٔ کرامو ﷺ او مسلمانانو حال الله تعالیٰ ﷻ داسي بيان کړی دی چي پوستکي يې خيره کېږي او بېرته نرمېږي.

حضرت عبدالله بن زبير ﷺ وايي چي ما د خپلي آنا (نيا) حضرت اسماء رضی الله عنها بنت سيدنا ابی بکرالصديق[1] ﷺ نه پوښتنه وکړه چي: کله به صحابهٔ کرامو ﷺ قرآن کريم اورېده نوددوی به څه کيفيت او حالت وو؟ نو دې مبارکي خپل لمسي ته وويل چي: دصحابهٔ کرامو ﷺ به داسي کيفيت او حالت وو چي له سترګو نه به بي اوښکي بهېدې، دعذاب د آياتونو د اورېدلو له امله به يې بدنونه خيره کېدل اوچي کله به يې بياد رحمت آياتونه واورېدل نوزړونه به يې بېرته په قراره او ارام شول. دې ﷺ وايي چي ما خپلي آناته وويل چي: دلته خو ځيني داسي خلک هم شته چي د آياتونو داورېدلو له وجهي نه بې هوښي پرې راځي. نو دې مبارکي وويل

---

[1] حضرت اسماء رضی الله عنها د حضرت نبي کريم ﷺ خوښينه هم ده، څکه دحضرت عائشې رضی الله عنها خور ده.

چې: (اعوذبالله من الشیطن الرجیم) [زه په خدای سره پناه غواړم له شره شوي شیطان څخه]

حضرت عبدالله بن عمر رضی الله عنهما په عراق کې روان ده، په یوه ځای کې خلک په چا باندې راټول دي، ده وویل چې دا څه پیښه ده؟ هغو ورته وویل چې: دلته یوسړی ده کله چې قرآن کریم واوري اویاهم دخدای تعالیٰ ﷻ د ذکر په مجلس کې ورګډ شي نوپه ده باندې دخدای تعالیٰ ﷻ د وېرې له امله بې هوښي راځي. حضرت عبدالله بن عمر رضی الله عنهما ورته وویل چې: (اِنَّا نَخْشَ اللّٰهَ وَلَا نَسْقُطُ) موږ له خدای څخه وېرېږو خو غورځېږو نه. دا شیطان ده ته ننوتلی ده، داسې جذب نشته چې په هغه کې بې هوښي وي، ځوک ولوېږي او بې اختیاره شي.

مګر بل طرف ته چې ځوک نورو دلائلو ته متوجه شي نو له هغو څخه معلومېږي چې جذب شته.

په ایت شریف کې راځي ﴿حَتَّىٰ إِذَا فُزِّعَ عَن قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ ۖ قَالُوا الْحَقَّ﴾ اوس دا دملائکو حالت ده، چې کله الله تعالیٰ ﷻ د وحیې کولو اراده وکړي نودی په خپله بلاکیفه کلام وکړي،دالله تعالیٰ ﷻ دکلام له اوریدلوسره آسمان او عرش عظیم په حرکت کې راشي اوټولې ملائکې بې هوښه شي،لومړنی ملائکه چې په هوښ کې راځي نودا نورې ملائکې ورځخه پوښتنه وکړي چې خدای پاک ﷻ څه وویل ؟ دی ورته وایي چې حق یې وویل، دا فیصله یې وکړه.

نو اوس هغه دي چې په ملائکو باندې د الله تعالی ﷻ دکلام د اوريدلو له امله بې هوښي راغله.

حضرت موسی ﷺ له الله تعالی څخه د ليدلو هيله کوي، چې ای خدايه! که ما ته خپل ديدار رابه برخه کړې! الله تعالی ﷻ ورته وايي چې ته ما نشې ليدای ! خوبيا به هم زه په غره باندې يوه تجلی وکړم نو که هغه غر په خپله ځای باندې تم شو نو ته مې هم بيا ليدلی شې. (فَلَمَّا تَجَلَّىٰ رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا وَخَرَّ مُوسَىٰ صَعِقًا) کله چې الله تعالی غره ته تجلی وکړه نو غرټوټه ټوټه شو او حضرت موسی ﷺ بې هوښه ولوېده.

اوس له دې تفصيل څخه وروسته دوه قسمه خبرې ځرګندې شوې:

۱ـ د امام بغوی چې دحضرت اسماء اوحضرت عبدالله بن عمر ؓ په قول باندې دليل نيسې. اووايي چې داسې څه حالات نشته چې په سړي به بې هوښي راځي . او هلته له قرآن کريم څخه معلوميږې چې په انسان بيهوښي راځي ، په پيغمبر اوملائکو عليهم السلام باندې بې هوښي راغلې.

دحضرت نبي کريم ﷺ په شان کې حضرت ام المؤمنين عائشه صديقه رضی الله عنها فرمايي چې: کله به په ده ﷺ باندې وحيې نازله شوه نوله داسې کيفيت سره به مخ شو چې په يخ ژمي کې به د ده ﷺ له مبارک بدن څخه خولې روانې وې.

نو دغو دواړو طرفونوته چې سرې وګورې نو قول فیصل او حق خبره داده چې د قرآن کریم د ویلو په وخت کې برکات او انوار زیاتیږي ، دخدای تعالیٰ ﷻ د ذکر په وخت کې هم انوار زیاتیږي ،نواوس چې برکات زیاتیږي نود خلکو په احوالو او استعدادونو کې ډېر زیات توپیر او فرق ده، انسان اوملائکو ته چې وګورو نود انسان استعداد له ملائکې څخه زیات ده، ځکه خدای تعالیٰ ﷻ دخپل خلافت له پاره بنی آدم مختار کړ ﴿إِنِّي جَاعِلٌ فِي ٱلْأَرْضِ خَلِيفَةً﴾ انسان یې خپل نائب اوخلیفه ټاکلی دی، نه ملائکه. ﴿إِنِّيٓ أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ﴾ په هغو مقاماتو چې په انسان کې دي زه پرې پوهیږم تاسې علم پرې نه لرئ. نوملائکې چې هر وخت الهي کلام واوري دوی به هوښه کیږي ، د انسان استعداد ترهغوی لوړ دی. حتی تر غرونو او آسمانونو د انسان استعداد لوړ ده. ځکه الله تعالیٰ ﷻ فرمايي چې ﴿إِنَّا عَرَضْنَا ٱلْأَمَانَةَ عَلَى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَٱلْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَن يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا ٱلْإِنسَٰنُ﴾ نود انسان استعداد په مخلوقاتو کې ترهرڅه لوړ ده، آسمان چې وحیې واوري نوپه حرکت راځي ، غر نه چې یوه تجلی وشوه نو ټوټه ټوټه شو ،مګر موسیٰ ﷺ ټوټې ټوټې نه شو، یواځې بیهوښه اوبېرته راپه واک شو.

نوخبره داده چې کله الهي فیوضات او برکات په یوه ځای اوپاپه خلکو باندې راډېر شي نو که خلک د لوړ استعداد خاوندان ود نودوی دهغو برکاتو او فیوضاتو تحمل کولای شي، په دوی کې ددې فیوضاتو اثر پیدا کیږي، چې ژړا ورځي اویایي پوستکي خیږ

شي، لکه د صحابهٔ کرامو‌ؓ استعدادونه د حضرت نبي کریمﷺ د مصاحبت او مجالست له امله قوي وو.

اوکه استعدادونه کمزوري وي، برداشت يې نه شي کړای، نو بيا بې اختياره شي، يابه لوېږي اويابه بې هوښه کېږي، ياچيغې اوفرياد شروع کړي.

اوس نو چې خبره په استعداد بنا شوه نو دصوفياء کرامو په سلسله کې چې دقرائت په حالت کې څينوته داسې کيفيت پيدا کېږي څينو ته نه پيدا کېږي، نويا خوداده چې چاته چې دغه کيفيت پيدا کېږي دا له وجد نه پيدا کېږي، ياداچې هغه سړي ته نبض کم رسيږي اودده استعداد زيات ده، ډېر خلک داسې وي چې د ډېرو غټو فيوضاتو څښتنان وي مګر جذب تراوسه په هغوی کې چا نه دی ليدلی، استعداد يې قوي دی، دقوت استعداد له امله دېرلو فيوضاتو تحمل کړای شي نوځکه جذب نه پرې راځي اونه په عذاب کېږي.

اوکله بيا داسې وي چې دفيوضاتو برداشت نه شي کړای نو هغه بيا بې صبره شي.

حضرت اسماء اوحضرت ابن عمرؓ چې يوې وويل چې: (اعوذبالله من الشيطن الرجيم) اوبل وويل چې: شيطان يې خېټې ته ننوتلی دی. نودوی خو يا قياس په خپل خان کړی دی چې دوی ته جذب نه پيداکېده، ددوی استعداد قوي و نو ويلي يې دي چې

دا د شیطان اثر ده. اویا دوی ته دهغو خلکو په باب کې خبره شوې چې دوی په تکلف سره جذب کاوه، نوځکه یې داخبره کړې ده.

نوداجذب دقرآن کریم د ویلو په وخت کې که داسې وي چې سړی په اختیار کې وي، او سره له اختیاره غورځي حتی ددغو متجاذبینو په هکله له یوچا نه څوک پوښتنه کوي. او وایي چې که سړی د بام په سر ناست وي، ده ته تلاوت شروع کړل شو، اویه دغه شخص باندې جذب راشي چې دی له خپل ځان څخه خبر نه وي اوله بام څخه لاندې راولوېده، نودا په رښتیا سره دخدای پاکﷻ له پاره جذب ده. اوکه دځان د ضرر او دفعې معلومات ورته کېدل اوله ضررې شیانو څخه ځان ساتي اوبنه پوهېږي مګر بیاهم قصداً ځان وهي خلکو ته ځان ښیي بیا توهم د شرک ده. له دې امله که د نقشبندیه طریقې زیاتره کتابونه وکتل شي نو زیاتره په دې تاکید کوي چې: ترڅو پورې چې دچا اختیار وي نو باید تحمل او برداشت وکړي، قصداً ناړې سورې جورې نه کړي، ځکه دا شرک ده، ځکه ریا شرک ده، خو خلکو ته ځان ښیي ، مګر فی نفسه د قرآن له آیاتونو څخه جذب ثابت ده، ځکه ملائکې بې هوښه شي، آسمان وغوځېږي ، موسیٰ‌ﷺ بېهوښه شوی،مګر انسان ته چې الله تعالیﷻ قوي استعداد ورکړی وي نوبیاهغه ځان سمبالولای شي، اصلاً په انسانانو کې فرق ده، ځکه مونږ مخکې خبر وکړه چې په انسان کې د خاورې عنصر دی، لکه لمر له څلورو آسمانونو څخه راوځي اوځمکه یې برداشت کوي، دغسې د الله تعالیﷻ د انوارو برداشت هم انسان کوي.

که کله په یوچا باندي جذب راځي نو وظيفه دي نه کوي، اوکه جذب حالت غلبه پيداکوي نو په خفيه دي درود شريف وايي، سترګي دي نه پټوي اودچا رابطه دي نه نيسي.

جذب تخصيص ترکوم ځايه پوري ځانګړی نه ده، چې په يوچا کې د ذکر په حالت کې جذب پيداکيږي دا غيراختياري پيداکيږي اوپه حديث شريف کې راځي چې: د ذکر ځای جومات ده، له حضرت نبي کريم ﷺ سره صحابهٔ کرام ؓ ناست وو ،يو کوچنی نوی مسلمان شوی د جوماتو او صحبت له آدابو څخه ناخبره و، جومات نه چې کله ننوت نود جومات په يوه کونج کې په بولو ودربده، او بولې يې وکړې ، صحابهٔ کرام ؓ ورته په غوصه شول، حضرت نبي کريم ﷺ ورته وويل چې: پرې يې ږدئ، بولې (متيازې) مه پرې بندوئ ، کله چې هغه صحابي ؓ له بولو نه خلاص شو نوبيا حضرت نبي کريم ﷺ راوغوښت اوپه نرمه طريقه يې پوه کړ، څکه چې نوی مسلمان شوی و، په ادابو پوه نه و، معذور و، نو حضرت نبي کريم ﷺ ورته وويل چې دا جوماتونه ددې له پاره نه دي جوړ شوي چې څوک دې پکې بولې او قاذورات وکړي، جوماتونه دذکر له پاره جوړ شوي دي، د لمانځه او دقرآن کريم دتلاوت کولو له پاره جوړ شوي دي.نود ذکر خپل ځای جومات ده، اوجذب چې چاته بې اختياره پيداکيږي نود ذکر ځای جومات ده ، نوپه جومات کې به جذب هم ورته پيداکيږي.

دا تخصيص بيا تر جوماتو پوري نشته چې په دښته کې دې سړي ته جذب پيداکيږي نوهغه دي روا وي اوکه په جومات کې

پیداکېږي هغه دې ناروا وي. کله چې دا عمل اختیاري نه ده، اوهغه د الله ﷻ دذکر له تاثیره پیداکېږي، دقرآن او ذکر له امله تاثیر پیداکېږي دذکر ځای جومات ده نوپه جومات کې سړي ته خامخا جذب پیداکېږي.

له حضرت نبي کریمﷺ څخه روایت شوی دی چې: صحابهٔ کراموؓ ته فرمایي: کله چې تاسې د جنت په باغچوتېرېږئ نوپکې څرېږئ ،صحابهٔ کراموؓ ورته وویل چې د جنت باغچې څه شی دي؟ حضرت نبي کریمﷺ ورته وویل چې: هغه د ذکر حلقې دي. په کوم جومات کې چې ذکر کېږي تاسې ورشئ اوشرکت پکې وکړئ دا په حقیقت کې دجنت د میوو خوراک دی. یعنې دجنت د دخول سبب دی، الله تعالیٰ ﷻ یې ددې په سبب باندې جنت ته داخلوي. خو بیاهم جائز ده، په هغه کې خبره نشته مخکې مو څو څو خله بحث وریاندې کړی دی.

خود جذب په هکله احتیاط په کار ده، څومره چې دسړي په وس کې وي کنټرول په کار ده، د نقشبندیه طریقې ښېګڼه اوبهترې چې په نورو طریقو باندې ده دهغې یو علت دادی چې دا لار له ریا څخه خالي ده، په دې لار کې له الله ﷻ اومخلوق نه پرته بل څوک خبر نه وي. نوددې له امله داخبره چې څومره پټه وي حتی الامکان چې څومره یې له وسه وي بهترې په دې کې ده چې کار په خفیه وي، مګر کله که له اختیاره ووت نوبیاهغه بېله خبره ده.

مجذوب په هکله کتابونه داسې واقعات رانقل کوي چې داسې کیفیات خلکو ته پیښ شوي دي چې له بام نه لویدلي دي او پښه یې مات شوې ده، ځکه غیر اختیاري عمل ده، یوڅوک خان په اور باندې نه سوځوي اوخپل ځان نه خوږوي، په غیر اختیاري امورو باندې یې خدای تعالی ﷻ هم نه نیسي. اوچې خبره بیا دعشق الهي ته راشي، بعضې اشتباه خو پکې نشته ،بواځې خبره د احتیاط ده، چې باید په دې لاره کې احتیاط وشي چې خلک داګمان او فکر ونه کړي چې طریقت له چیغو اونارو وهلو څخه عبارت ده، اویاڅوک دا فکر وکړي چې په طریقت کې کمال داده چې څوک ډېرې چیغې ووهي، نو اصل خبره داده چې په دغه سرې باندې باید له خدای ﷻ نه پرته بل هیڅوک خبر نه شي، دغه دوستي او اخلاص درته د آخرت له پاره یوه سرمایه ده، اوکه خلک ووایي چې فلانکی شخص ډېرې ښې وظیفې کوي، ډېر ښه جذب کېږي ،داسې ذاکر ده اوداسې ناري وهي خو چې نیت یې دخدای ﷻ رضا نه وي نو څه فائده وربانډې مُرتّبه نه ده، نو حتی الوسع باید انسان خپل ځان په واک کې وساتي اوله کنټرول څخه ونه وځي.

دحضرت عبدالخالق غجدواني قدس سره خپلومریدانو ته بهترین نصیحت

حضرت خواجه عبدالخالق غجدواني قدس الله سره په یوه تفصیلي نصیحت کې خپلو شاګردانو اومخلصینو ته وایې چې:

تاسې اول ځانونه اولیاء جوړ کړئ ، له ځانونو څخه هغه خلک جوړ
کړئ چې په هرآن، هره لحظه کې مو له خدای سره علاقه وي،
هغهﷺ مو په یاد وي، له خدای تعالیﷻ نه یوه لحظه هم مه غافله
کېږئ! خو که بیامو هم وس نه رسېده اودغه مقام ته رسېدای نه
شوئ نوبیاددغسې خلکو په ځان اومال خدمت وکړئ ترڅو یې
تاسې هم په عبادت او خدمت کې ورشریک شئ ا ولې ؟ ځکه
داهغه خلک دي چې ددوی دحق له جذباتو نه یوه جذبه دټولو
انسانانو او پېریانو له عبادت سره برابره ده.

ځکه هغه د اور لمبه ده، دکوم اور ؟ د عشق الهي د اور لمبه ده.
چې له هغه نه بې اختیاره وځي.

پتنګ چې ددنیا له دغې رڼا سره مینه لري،په دغه رڼا باندې
دومره عاشق ده چې خپل ځان ورباندې وسوځي، داچې څوک
دخدای پاکﷻ په انوارو باندې مین ده، هغه انوار اوتجلیات ورته
ښکاره شي ، دهغو په عشق کې داسې پېښنه هم راځي چې دهر
بزرګان د جذب په حالت کې دومره بې اختیاره شوي دي چې روح
یې هم قبض شوی دی.

سالک فرمايي:

ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز   کان سوخته را جان شد و آواز نیامد

سالک هغه چرګ ته چې سهار وختې ناري وهي هغه ته وايي چې
عشق له پتنګ څخه زده کړه چې یوځل له نوادرو څخه خبر شو

نوبیا بې په دوهم ځل خبر راشي او ولاړ پکي مې هم شو، نودچاچې دخدای تعالی ﷻ سره عشق زیاتیږي بیاپه دې لاړ کې فنا کیږي اوچې فاني شو نوبیاپه تکلیفونو باندې صبر کوي اوهېڅ پروا یې نه کوي

بله خبره داده چې که مریدانوته په دغه لاره کې څه تکلیف رسیږي، جذب په خپله تکلیف ده، نوچې په دغه تکلیف باندې صبر وکړي نوپه صبر باندې کوم مقام ورته ورکول کیږي.

صبر څه ته ویل کیږي؟

صبر په لغت کې بندوالي ته ویل کیږي.

صبر په درې قسمه ده: صبر على الطاعة. صبر عن المعصية. صبر على المصيبت.

صبرعلى الطاعة: لمونځ،اودس، روژه، جهاد، حج اونور عبادات په نفس باندې سخت وي، نوکه له دې سخت والي سره سره څوک عبادت کوي نودې ته صبر على الطاعة وایي.

صبرعن المعصية: مطلب داچې نفس غواړي چې زنا، غلا وکړي، شراب وڅښي ، خواهش یې د ګناهونو په لوري وي، اوته نفس له ګناهونو راوګرځوي. دې ته صبر عن المعصية وایي.

صبرعلى المصيبت: دامعنا چې کوم تکلیف دمال، اولاد اوځان ورته لاسیږي، په کوم مصیبت اخته شي، له مرضونو اونورو آفاتو سره

لاس او ګرېوان شي، نو نفس ددې مخالفت کوي اوته پرې صبر کوې ، له الله تعالی ﷻ نه پرته يې بل چاته نه بيانوې. نو دې ته صبر على المصيبت وايي.

صبر على الطاعة ، چې دخدای تعالی ﷻ په بندګي باندې څوک صبر کوي نود قيامت په ورځ ددغو صابرينو له پاره په جنت کې (۳۰۰) درجې دي، چې له يوې درجې څخه تر بلې درجې پورې دومره مسافه ده لکه څومره مسافه چې د آسمان او ځمکې تر منځ ده.

صبر عن المعصية: چې له ګناهونو څخه څوک صبر کوي نوددې انسان له پاره په جنت کې (۲۰۰) درجې دي، چې ددغو درجو په منځ کې تفاوت د اووم اسمان اود ځمکې تر اووم طبقه پورې ده.نو فاصله دومره زياته شوه.

صبر على المصيبة: چې څوک کوي، دده له پاره په جنت کې (۷۰۰) درجې دي ، هره درجه له بلې سره دومره فاصله لري لکه له عرش عظيم نه تر تحت الثرى پورې.

اوس نو که سړی کوشش وکړي اوپه عبادت باندې ځان عادت کړي نو نفس يې ورسره نه مني سرزوري کوي، عبادت او ذکر نه برداشت کوي اوته په خپل نفس باندې زور راولې په تنګ يې کړې ، په طاعت باندې صبرکوې، نوددې په عوض کې هغه د جنت درې سوه درجې دي ، داچې نفس د ګناهونو په لورې خې نو معلومه خبره ده چې انسان تباه کېږي نوچې څوک له ګناهونو څخه راګرځي نودا له ګناهونو څخه ځان ساتنه هم بيادومره درجه لري، ثواب يې هم زيات ده. شپږ سوه درجې دي.

باچې په عبادت کې څه تکلیف انسان ته پیدا کېږي ، مرضونه ، په خوبي پیدا کېږي، نور تکلیفونه پیدا کېږي په هغه باندې چې صبر کوي، نو بیایې هغه مقام ده چې نه سوه درجې ورکوي چې هره درجه یې لکه له عرش عظیم نه تر تحت الثری پورې.

نول وخت داکوشش په کار ده چې هر وخت سړی په هر رنګه تکلیف اخته وي نو باید له خدای تعالیٰ ﷻ نه پرته یې بل چاته شکاره نه کړي او نه بل چاته شکایت وکړي. یوداسې چې څوک دې مرض او مسکنت حال وپوښتي او ته ورته ووایې هغه بېله خبره ده ، هغه شکایت او بې صبري نه ده، بې صبري داده چې مرض، مسکنت یا بیکسي په چا باندې راشي نوله دغو مرضونو، مسکنت او بیکسي نه به شکایت نه کوي په دغو به بې صبري نه کوي اوهرځای به یې نه بیانوي چې زه خو له دې حالت نه ډېر په تکلیف کې یم، در په در شوم ،نودا بیا شکایت ده، دا شکایت به نه کوي.

دایو لوی تکلیف ده چې یوسړی په عباداتوکې کوښښ کوي ترڅو یوه مقام ته خان ورسوي او رسیږي نه، نویه دې حالت کې چې انسان خدای تعالیٰ ﷻ ته التجا کوي، له بنده نه یې نه غواړي، نویه دې سره الله تعالیٰ ﷻ دغه بنده ته هماغه مقامات ورکوي.

نوتوله معامله باید له خدای تعالیٰ ﷻ سره وي، بندګان وسیله دي، داکټر وسیله دی، مولوي صاحب وسیله دی، پیر وسیله ده، زیارت وسیله ده، هغوی د خدای تعالیٰ ﷻ په ورکړه باندې کفایت

کوي، په خپله ددوی په وس کې هېڅ هم نشته، نوداچې سړی ډاکټر ته ځي، نوپه حقیقت کې یې اعتماد په خدای پاک ﷻ باندې وي امید به یې خدای پاک ته وي، که یوڅوک زیارت ته ورځي یابل هرځای ته چې ورځي امید اوالتجاء به یې خدای پاک ﷻ ته وي. نوپه دې سره به یې بیا الله تعالیٰ ﷻ مشکلات ورحل کوي، څومره چې څوک الله تعالیٰ ﷻ ته نږدې کېږي نوبیادهغو خلکو صبر کول هم ډېر اجر لري او خدای پاک ﷻ په همداسې خلکو باندې ډېر ډېر تکالیف او امتحانات راولي.

د الله تعالیٰ ﷻ لوی امتحانات په خپلو پیغمبرانو وي

حضرت زکریا ﷺ د خپل اُمت په وخت کې کفارو پسې واخیست اود مرګ اراده یې ورته کړې وه، دی په منډه باندې روان ده، په یوه ځای کې یوه غټه ونه په مخه ورغله، ده له دغې ونې څخه پناه وغوښتله چې: ماته پناه راکړه ! کفار مې وژني، ونه ورته دوه خایه شوه، ده ته یې پناه ورکړه اوبېرته پرې راټوله شوه، کفار چې کله دې ونې ته راورسېدل نو شیطان بدبخته علیه اللعنة دوی ته دسړي په شکل کې راغی او دی ﷺ یې وروښود. او ورسره یې دا چل هم وروښود چې (اره) راوړئ اودغه ونه پرې اره کړئ ترڅو په دغه ونه کې دی هم اره اره شي، دوی چې کله اره راوړه او اره یې په ونه کېښوده او اره یې شروع کړه، دده بدن مبارک ته ورسېده، نوپه دې

حالت کې یې له خولې څخه چیغه ووته ، دخدای تعالیٰ ﷻ له لوري ورباندې غږ وشو چې: ګوره بیا آه ونه کړې، کنه نوم به دې د انبیاء کرامو علیهم السلام له صف څخه وباسم. ولې ؟ زه دې هبر وم چې نا وخې ته پناه ور وړه؟ نوده مبارک خپلې شونډې کلکې کړې تردې پورې چې ټول بدن یې اره اره شو، بیایې دوهمه چیغه نه ده کړې.

ګورئ بدن یې په منځ دوه ځایه شو، دڅومره لوړې مرتبې څښتن و خو چې کله یې التجا له الله تعالیٰ ﷻ نه پرته بل چاته شوه نو الله تعالیٰ ﷻ په دنیاکې پرې دا تکلیف راووست او ورسره یې د چیغې په وخت کې بیا دومره تهدید کړ چې ګوره چیغه ونه کړې ، که نه وې نوم به دې د انبیاء کرامو علیهم له صف څخه وباسم.

نو که یوڅوک طالب وي، مجاهد وي، صوفي وي، یا هم عالم وي هغه به په دغه لاره کې نسبت عوامو ته زیات تکالیف برداشت کوي، په عبادت کې به تکلیف کوي، ځان به له ګناه څخه په ساتلو مجبوره کوي، مصیبت او تکلیف که ورته پیداکېده نوبه هغې به صبر کوي ځکه (إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ) . نو مطلب مو دادی چې دا په نفس ډېره درنه ده چې هغه دې په عبادت کې ځان سختې ته ورکړي، خو که یوځل نفس راقابو شي، صبر وکړل شي،بیا دی په خپله عادت اخلي که هرڅومره شوخي او سرزوري پکې وي هغه له منځه ځي. هغه بغاوت یې ورک شي اوبیا انسان ته دنیکی په لوري الهام کوي او بیا هغه تکلیف چې دنفس له وجې به په عبادت کې ورته پېښېده هغه هم له منځه ولاړ شي.

ټوله شپه ذکر کول د کتاب د علم د زیادت سبب کیدل

ما له خپلو مشائخو کرامو څخه اوریدلي دي چې: زمونږ داسې معاصرین هم وو چې له ماخوستن څخه وروسته به په وظیفه کې کېناستل آن تر سهاره پورې. یوه ملګري خبره کوله چې: مابه ډېره وظیفه کوله، اود درس له امله دا راته سخته هم وه، نو مې له ځان سره فیصله وکړه چې یوځه به په ځان تکلیف راکم کړم نو به په کتاب ښه پوهېږم، مطالعه به مې روانه شي، نو دی وایي چې کله ما خوب ډېر کړ نو غفلت مې ډېر شو، نویه کتاب نه پوهېدم. خو چې کله مې بېرته هغه خپل معمول شروع کړ چې له ماخوستنه به‌تر سهاره پورې کېناستم نو وجود به مې هم سپک و، طبیعت به مې برابر و اوپه کتاب به هم ښه پوهېدم.

نوداچې څوک په عباداتو کې تکلیف تېر کړي نود الله ﷻ رحمت زیاتیږي، علوم لدنیه اوموهبیه یې په برخه شي، شرح صدر یې په برخه شي، سکون او اطمینان ورته حاصل شي.

په انبیاء کرامو علیهم السلام او صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم په ظاهره ډېر تکلیفونه تېر شوي دي خودا ټول به یې په ځان زغمل اوله دې سره سره به یې قلبي اطمینان هم وو، دخدای تعالیٰ ﷻ له لوري به راحت ورسره مل وو، او تکلیف به ورته آسانه و.

دحضرت علي ﷺ چې کله غیښی په ورانه کې ولګېده، کله یې چې هغه غیښی ورڅخه ایسته نو ډېر درد یې کاوه، ده ﷺ ورته وویل چې: کله زه په لمانځه ودرېږم نو بیا زه له ځان څخه ناخبره یم، نامې کولای شئ چې په هغه حالت کې راڅخه دا غشی وباسئ؛ کله چې دی ﷺ په لمانځه ودرېده نو یې غیښی ورڅخه واېست اودی پرې خبر هم نه شو، دده ورون یې ورڅېرې کړ خو دی بیاهم پرې خبر نه شو، نه دی اونه یې هم پښه ښورولې ده. نومطلب داچې دا نفس بیا دومره فنا فی الله شي، چې له خپل ځان څخه محوه شي.

دحضرت یوسف ﷺ په هکله مو مخکې قصه کړې وه چې د ښځو په حق کې راځي چې: ﴿ وَقَطَّعْنَ اَيْدِيَهُنَّ وَ قُلْنَ حَاشَ لِلّٰهِ مَاهٰذَا بَشَرًا ﴾ کومو ښځو چې یوسف ﷺ ولیده نو یې خپلې ګوتې پرې کړې، نوچې د بنده په عشق کې انسان دې مقام ته رسېږي چې له ډېرې حیراتیا څخه خپلې ګوتې پرې کوي، دهغه تجلیات اوانوار دومره پرې غالبه شوي دي چې له دې دومره سخت تکلیف سره سره دوی په ځان هم نه دي خبرې شوي اونه یې خپلو ګوتو او لاسونو ته فکر دی. نوداچې یوځوک په عبادت کې لږ تکلیف تېر کړي، دخدای تعالی ﷻ په عشق کې بیاورته دغسې مقامات په لاس ورځي.

لکه چې په یوه روایت کې راځي چې: کله یوځوک شهید کېږي نو د زنکدن تکلیف یې داسې دی لکه مېږتون (مېږی) یې چې وچیچي، دا ولې؟ ځکه چې په شهید باندې الهي عشق غالب وي، هغه خپل مقامات په همدې حالت کې په جنت کې له ورایه ویني،

هغه حجابات ټول پورته شي، کله چې دغه مقام ورته پیدا شو نو کله دی بیا ټوټې ټوټې هم شي نود هیڅ تکلیف احساس نه کوي.

که یوځوک په هر لحاظ کوښښ وکړي د الله پاک ﷻ مرسته به ورسره وي. د هدایت اواطمینان لارې ورته خلاصوي، درحمت دروازې پرې راپرانیزي، او هر ډول تکلیف بیا ورته آسانه وي، مګر اصلي او بُنیادي خبره داده چې له نفس سره به مقابله کوو، د نفس مقابلې ته چې جهاد اکبر ویلی شوی دی هغه له دې امله چې تل تر تله انسان د نفس په مقابل کې ولاړ وي، ځکه مثلاً که مونږ په جومات کې یو ساعت ذکر کوو، ژاړو، عبادت کوو، د آخرت په طرف مو پام وي، خو کله چې له جومات ځخه ووځو بیا مو هرڅه هېر وي او بېرته په ګناهونو لګیا شو، خدای ﷻ ، آخرت ، سوال اوځواب داټول مو هېر شي. نو قدرمنو دا جهاد اکبر هلته چې په ناسته په ولاړه، په دنیاوي معامله کې لنډه داچې په هرشي کې به خپل نفس ته متوجه وي، مقابله به یې کوي.

کله چې تاسي عبادت کوئ نو نفس درته وايي چې خلکو ته ځان وښیه چې څه ښه عبادت کوي، نو ته به له نفس سره مقابله کوي، په عباداتو اومعاملاتو بلکې په هر هغه عمل کې چې هغه الله تعالی ﷻ ته دنږدېوالي ذریعه وي اودی درسره مقابله کوي ته به هم ورسره په مقابل کې ولاړ یې، نوبیابه یوځوک د کمال حدودو ته رسیږي، انسان ترقي کوي اود الله تعالی ﷻ د دوستانو په ډله کې شمېرل کېږي، بیا ورته الله تعالی ﷻ د نیکي کولو ملاتکې ټاکي

ترڅو دی دنیکي کولو په لوري روان کړي اوله ګناهونوڅخه يې

ساتي

انبیاء کرام علیهم السلام معصوم دي، هېڅ ګناه نه کوي خو
اولیاء الله معصوم نه دي، د شریعت په اصطلاح محفوظ دي. یعني
د انبیاء کرامو علیهم السلام له ګناهونو څخه د ساتنې ذمه الله
تعالی ﷻ په خان منلې ده، په هغوی کې د ګناهونو کولو شوق نه
پیداکېږي. مګر اولیاء الله ترڅو چې تصفیه او تزکیه پکې راغلې نه
وي نو کېدای شي چې ګناه ترې شوي وي خو چې یوځل دولایت
مقام ته ورسیږي نو بیا ورسره هغه ملائکې مقرري شي چې له ګناه
کولو څخه يې ساتي نو په دې سره دی محفوظ ګرځي، خو معصوم
نه دي، ځکه انبیاء کرام خو نه دي، خو که بالفرض ګناه ورڅخه
وشي خو بیا وروسته ورته الهي خشیت پیدا کېږي، صحابهٔ کرام ﷺ
چې ټول اولیاء الله دي، که به په دوی کې له چاڅخه لږ څه زیاتی او
کمی وشو نو سم له لاسه به حضرت رسول الله ﷺ ته راتلل اوورته ویل
به یې چې په مونږ دخدای تعالی ﷻ حکم جاري کړه! په خپله به یې
ویل چې له ماڅخه دا تقصیر شوی دی او هسې نه چې دا پیټی مې
بیا په آخرت کې دغاړې غړوندی شي اوبه عذاب اخته نه شم، نو له
اسه مې سنګسار کړه، یا مې اوس لاس پرې کړه، داهرڅه مې قبول
دي خود آخرت له عذابونو چې خلاص شم، نو له دې امله یې الله
تعالی محفوظ ګرځوي. خودې مقام ته رسېدل کوشش غواړي
زړې کوشش دې شروع کړ او ملا دې وتړله نوبیادې الله تعالی ﷻ

هم حفاظت کوي، بیاواجب تعالیﷻ ستا په قول، فعل،نیت، مجلس او صحبت تولو کې اثرپیدا کوي.

فائده:

که یوڅوک په یواځې ځای کې ناست وي نو تولې وظیفې کولای شي، خو که په یو مجلس کې ناست وي نوکه دچا یوه وظیفه ، یا دوه یا پنځه لطائف یا ذکر سلطان وي هغه کولای شي اوځه تاوان نه لري، مګر نفی او اثبات به په غټ مجلس کې نه کوي.

اودیوې طریقې چې دځومره مشائخو کرامو رابطې ونیول شي چاته د مرحوم خلیفه صاحب رابطه، چاته د دین محمد خلیفه صاحب رابطه، چاته د احمدضیاء خلیفه صاحب رابطه، چاته د داد محمد خلیفه صاحب رابطه، چاته د عنایت الله خلیفه صاحب رابطه، چاته دحضرت صاحب مبارک رابطه پیدا کېږي ، چاته چې د چا رابطه پیدا کېږي نوهغه دتولو فیض پرې راجلبیږي، رابطه چې څومره پورته برابرېږي دغومره کار هم ورسره جوړېږي. په یوه مجلس کې چې دیوه ملګري وظیفه په ښه طریقه ترسره شي نود پاتې تولو ملګرو کار ورسره برابر شي. خو یوه خبره داهم ده چې که یوملګري له اصلِ فیوضاتو څخه منکر وي ، دغې لارې ته په اخلاص قائل نه وي، له خپل شیخ سره د زړه له تله اخلاص ونه لري، نوبیاداسې هم پېښیږي چې ددغه یوه منکر په سبب دټول مجلس کار خراب شي او فیوضات پرټول مجلس بند شي.

علامه رومي ليکي: چې ديوه شوم (سپېره) له امله د ټول روم
ښار وسوځېد. نو کله داسې هم وي چې ديوه بې ادب له امله ټول
کار خراب شي.

نو د خبرې پای دادی چې څومره ديوه ملګري اخلاص وي،
نو د دغه يوه ملګري له امله چې الله تعالیٰ ﷻ يې کار برابر کړي د ټول
مجلس کار ورباندې جوړيږي. نو الله تعالیٰ ﷻ دې مونږ ټولو ته
واقعي اخلاص او مينه محبت راپه برخه کړي.

آمين ثم آمين

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمين

وصلى الله تعالى على خير خلقه سيدنا وسندنا وشفيعنا ومولانا محمد وعلى آله واصحابه واتباعه واهل بيته اجمعين

الله اکبر

(۷) مجلس

وخت یو نعمت دی چې باید ضائع نه کړل شي او د تکلیفونو بدله به خامخا ورکول کیږي

(عن ابی هریرة ؓ قال: سُئلَ رسولَ الله ﷺ ای الاعمال افضل ؟ قال الایمان بالله، قال ثم ماذا ؟ قال الجهاد فی سبیل الله، قیل ثم ماذا قال حج مبرور) وفی روایة محمد بن جعفر قال الایمان بالله ورسوله)

[رواه مسلم / ج ۱ / ص ٦۲]

(عن عبدالله ؓ عن النبی ﷺ قال افضل الاعمال او العمل الصلوة لوقتها و برالوالدین) [رواه مسلم / ج ۱ / ص ٦۲]

له حضرت نبي کریم ﷺ څخه پوښتنه شوي ده، چې په اعمالو کې ترټولو ښه کوم عمل دی ؟ نو ده ﷺ ورته په ځواب کې وویل چې: په الله تعالی ﷻ باندې ایمان، بیا ورڅخه پوښتنه شوي ده. چې بیا کوم عمل بهتر دی؟ نو بیا ده ﷺ ورته وویل چې: له مور او پلار سره ښه کول، بیاترې پوښتنه وشوه چې بیاکوم عمل بهتر دی ؟ ده ﷺ ورته وویل چې: په خپل وخت لمونځ کول.

داسې په متعددو طریقو پوښتل شوي دي ، بیا کله ده ﷺ یو رنګه ځواب ورکړی دی کله بل ډول.

زما اصل مطلب داده چې: دلته محدثين كرام ليكي چې كله كله حضرت نبي كريمﷺ يوچاته داسې خواب وركړی چې په تولو بنه عمل داده چې لمونځ په خپل وخت وكړل شي ، كله يې په خواب وركړی چې جهاد فی سبيل الله وكړي، كله يې بياداسې خواب وركړی چې صدقې وركړئ (اطعام الطعام) نوددې تولو بهترينه توجيه داسې ده چې : په كوم وخت كې به دكوم شي ډېر ضرورت و نو حضرت نبي كريمﷺ به دهغه موافق خواب وركاوه، لكه يوځاى كې چې د چوپوالي خبره بهتره ده، نو هلته علماء ليكي چې له چوپتيا څخه بهتر عمل نشته، چې سرى چُپ كيني اوچېرې چې دخبرو ضرورت وي هلته دې خبرې وكړي، څكه چې بيا هلته تر خبرو كولو بهتر عمل نشته، نو هرشى له خپل وخت سره موافق په كار ده. يعني كه كله دخبرو ضرورت وي، بيا بايد خبرې وشي اوكه دخبرو ضرورت نه و، له عبث مجلسونو څخه بايد خان وساتي، د مشر ، استاد، مرشد په مخكې بايد بيا رنه غږيږي، هلته بيا خاموشي ادب ده.

نور ددنيا ژوند دامتحان ژوند ده، انسان چې څاى، وخت اومحل ويېژني بايد له هغه سره ژوند غوره كړي. په هر قدم كې بايد دشريعت مكمله اتباع غوره كړي. نوبيابه دغه انسان دخداى تعالىﷻ په وړاندې دومره عزتمن وي چې بيا الله تعالىﷻ دده خوښه او رضا غواړي.

یوې خواته بار بار په آیت کې اورو او وینو یې چې: ﴿وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰ ۝﴾ زر ده چې تاته به رب هغه څه درکړي چې ته به پرې خوشحاله شې، نو اوس ګورئ چې حضرت نبي کریمﷺ دشریعت مکمل تابع ده، نو الله تعالیٰ ورته وایې چې: زر به دې راضي کړم. او بلې خواته دحضرت ابوبکر صدیقؓ په هکله چې کله ده یو غلام ﴿حضرت بلالؓ﴾ آزاد کړ نو کفارو به ویل چې ده خو له حضرت ابوبکرصدیقؓ سره احسانات کړي وو نوځکه یې آزاد کړ نو الله تعالیٰ دده په شان کې وفرمایل چې: ﴿وَمَا لِأَحَدٍ عِندَهُ مِن نِّعْمَةٍ تُجْزَىٰ ۝ إِلَّا ٱبْتِغَآءَ وَجْهِ رَبِّهِ ٱلْأَعْلَىٰ ۝ وَلَسَوْفَ يَرْضَىٰ﴾ معنا داچې زر به خدای تعالیٰ حضرت ابوبکر صدیقؓ راضي کړي، نوحضرت ابوبکرصدیقؓ ته به هم خدای تعالیٰ هغه مقام ورکړي چې دی به پرې راضي وي.

دحضرت ابوبکر صدیقؓ په لباس خدای پاکﷻ فخر کوي اوملائکې دده په شان لباس کوي

په یوه مجلس کې حضرت ابوبکرصدیقؓ حضرت نبي کریمﷺ ته راغی، یوه شړۍ یې له ځانه تاوه کړې وه، شړۍ خوپه بدن باندې نه تم کېدې نو په هغې کې یې سورۍ کړې و، اوبیایې په هغو سوريو کې څه لرګي او خلې ورکړي وو، اوهغه شړۍ یې پرې تکیه کړې

ور، جبرئیل ﷺ هم دي مجلس ته راغی، حضرت نبي کریم ﷺ ته یې سلام واچاوه، له سلام څخه وروسته یې له حضرت نبي کریم ﷺ څخه وپوښتل چې: حضرت ابوبکرصدیق ؓ ولې په داسې خواره شړي کې ناست دی؟ حضرت نبي کریم ﷺ ورته وویل : دده چې څومره دنیا اوهستي وه د مکې معظمې له فتحې څخه مخکې یې هغه ټوله داسلام په لاره کې صدقه کړه ،پوره لباس نه لري، نو ځکه یې دا شړي په ځان راتاوه کړي ده. نو جبرئیل ﷺ ورته وویل چې: زه الله تعالی ﷻ رالیږلی یم ، خدای تعالی ﷻ ویل چې حضرت ابوبکرصدیق ؓ ته مې سلام وایه او ورته ووایه چې: ته ددغه فقر په حالت کې له ماڅخه راضي یې اوکه ماته په غصه یې ؟ حضرت نبي کریم ﷺ حضرت ابوبکرصدیق ؓ ته مخ ورواړه او ورته یې وویل چې: رب تعالی ﷻ درته سلام رااستولی دی او وایې چې په دې حالت کې له ماڅخه راضي یې اوکه ماته په قهر یې ؟ حضرت ابوبکر صدیق ؓ په ژړا شو چې: آیازه به خدای پاک ﷻ ته په قهر یم ؟ زه راضي یم ، زه راضي یم، حضرت جبرئیل ﷺ حضرت نبي کریم ﷺ ته وایې چې: والله له کومه وخته چې ده ؓ دغه شړي په ځان راتاوه کړې ده نوخدای تعالی ﷻ له لورې د عرش ملائکو ته دا حکم شوی دی چې تاسې ټول دغه شړي واغوندئ او الله تعالی ﷻ وایي چې ابوبکر ته ووایه چې که ته له ماڅخه په دغه حالت کې راضي یې نوزه له تاڅخه راضي یم.

حضرت ابوبکر صدیق ؓ د حضرت نبي کریم ﷺ یو اُمتي ده،خو وختونه یې پېژندلي ، خپل حرکات، سکنات یې له شریعت سره

برابر کړي دي،نوبیایې مقام داده چې الله تعالیﷻ دده ﷺ رضا غواړي، سلام ورته را استوي او ورته وايي چې آیا ته له ماځخه راضي یې اوکنه ، نودا مقامات دوی ته هسې په لاس نه دي ورغلي،لوږې، تندې، قسماقسم تکلیفونه یې تېر کړي دي، نوبیاخدای ﷻ دا مقام ورکړی دی.

د حضرت علي ﷺ د فقر او غُربت واقعه

حضرت علي ﷺ وايي چې: زمونږ په کور کې زما اوحضرت فاطمې رضی الله عنها بِسترې نه وې چې مونږ پرې پرېوتلي وای،یو پوستکی و چې د ورځې به مو په هغه باندې هغه اوښ ته چې مونږ ته به یې اوبه را اېستې وابنه اچول اود شپې به زه اوبي بي فاطمه رضی الله عنها په هغه باندې ویده کېدو ، هغه فاطمه رضی الله عنها چې دحضرت حضرت نبي کریم ﷺ جز ده اود جنت دټولو ښځو سرداره ده.

حضرت عليؑ وايي چې زمونږ په کور ډېرې لوږې تېرې شوي دي، له کوره راووتم چې په لاز کې یو دینار پروت دی، ورته ودرېدم چې زه یې واخلم اوکه نه ؟ خوچې خپلې اود کورنۍ لوږې ته مې وکتل او څښتن یې هم نه و، نودا دینار مې راواخیست اوله ځان سره مې هغه تجار ته یووړ چې غله دانه یې خرڅوله، څه اوړه مې پرې واخیستل کور ته مې راوړل، حضرت فاطمې رضی الله عنها

ن مي وويل چي: دا اوره لانده کړه او ووړې ورخخه پخه کړه چي وې
خوړه، کله يې چې لانده کول نو له ډېرې کمزورۍ يې نشوای
لمدولای، د تندي وږښتان به پکې لګيدل اوله ډېرې کمزورۍ به
پرمخې پرې ولوېده.

بي بي فاطمه رضی الله عنها د حضرت نبي کريمﷺ د بدن يو جز
وه، خوداسې تکليفونه پرې تېرشوي دي چې ددې توان اوطاقت يې
نه درلود چې اوره لامده کړي. خودغه خلک و چې تکليفونه يې
ګالل اوبیاپه دنياکې پرې الله تعالیٰ داسې وسعت راووست چې
هغه حضرت عليؓ وايي چې: يو وخت زمونږ په کور کې په شپو
شپو خوراک نه پيداکېده اونن ورځ زما د مال څلوېښت زره صدقه
کېږي، دابيا په دنياکې الله تعالیٰ داسې وسعت پرې راوست.

حضرت حمزهؓ د حضرت نبي کريمﷺ تره او رضعي ورور يې دی
چې په اُحُد کې ټوټې اوشهيد شوی دی، دکفن په وخت کې دومره
شی نه و چې دی يې پکې پټ کړای وای، يوه شړۍ وه چې د سر
طرف به يې پټاوه نوپښې به يې لوڅې شوې اوچې پښې به يې
پټولې سر به يې لوڅ شو، آخر يې سر په شړۍ کې وربټ کړ اوپه
پښو يې واښه ورواچول اودیؓ يې بيا خښ کړ.

نوکه وختونه ضائع تېر نه شي اود دين له پاره تکليفونه په ځان
تېر کړي نو بيا الله تعالیٰ جل جلاله هم ډېر مهربان ذات دی. هم په
دنياکې خپل دوستان ساتي، دعزت ژوند يې په برخه کړي اود
شرافت مقام ورکړي، سکون او اطمينان يې په برخه شي

اوهمدارنګه په آخرت کې یې هم بیاپه هغومقاماتو نازوي چې بیا خدای جل جلاله ددغه انسان رضا غواړي اودی راضي کوي.

مونږ اوتاسې که د الله تعالی جل جلاله احساناتو او ښېګڼو ته وګورو سره له دې چې اعمال مو په هېڅ حساب دي خوبیامو هم ساتي. اوکه مونږ یوڅه اندازه په خپل اخلاص کې زیاتوالی راولو اوپه خان تکلیف تېر کړو نوبیا وګورئ چې د الله رحمت څرنګه په جوش کې راځي اود داسې رحمت معامله به راسره کوي لکه څرنګه یې چې له صحابهٔ کرامو ﷺ او انبیاء کرامو علیهم السلام سره کړې ده. خو بُنیادي خبره داده چې انسان لږ خان ته متوجه شي اوپه خان باندې یوڅه تکلیف راولي له نفس سره مجاهده اوله شیطان سره مقابله وکړي.

د هر صحابي ﷺ مقام ته چې ګوري دا مقام یې خکه موندلی چې هغه په خان دومره سختئ تېرې کړي دي چې بل چانه دي تېرې کړي. همدارنګه د هر ولي الله مقام ته چې ګوري هغه دا برخه له دې موندلې ده چې خان یې تکلیفونو ته ورحواله کړی دی. یو صحابي ﷺ مبارک وایي چې مونږ داسې وخت هم لیدلی دی چې پوره لنګ اوڅادر به مو نه وو. بلکې یو لنګ به مو وو چې د کارویار په وخت کې به مو له خان څخه راتاواوه، د خاورو اوخولو له لاسه مو په غاړو کې د خیرو طوقونه جوړ شوي وو. حضرت سعد ﷺ خپل زوی ته وایي چې: که زمونږ هغه حالت دې لیدلی وای چې مونږ به وږی او پوستکي اغوستي وو اوچې بیابه کله باران وشو نوډېر سخت

ځوانه به راځخه پورته کېدل لکه دمېږو له شپاله (يعنې د مېږو د دروازو خاى) څخه. اوس خو شکر دی په تاسې باندې راحت راغلی دی.

د حضرت علي رضی الله عنه د فقر واقعه

حضرت علي ﷺ فرمايي چې ما پوستکی اغوستی و اوله لوږې څخه په تنگ شوم، په کور کې هم څه نه وو اود باندې راووتم، د يوه يهودي باغ وو اود دېوال له يوه سوري څخه مې وروکتل چې د باغ مالک له کوهي څخه اوبه راباسي او ونې اوباغ پرې اوبه کوي، نوکله يې چې زه وليدلم نو يې راته وويل چې: ای وحشی ! مزدوري نه کوې ؟ ما ورته وويل چې کوم يې. د اوبو يوه بوکه په يوه خرما باندې، نوتردې اندازې مې کار ورسره وکړ چې زه په دې پوه شوم چې اوس مې دومره خورما گټلي دي چې زما نن ورځ او شپه پرې تېرېږي نور مې ورسره کار بس کړ. نو گورئ په دغه صحابهٔ کرامو ﷺ پورې به کفارو استهزاء کوله او حضرت نبي کريم ﷺ ته به يې ويل چې مونږ ستا په دغو ملگرو باندې شرمېږو، دوی ډېر زيات فقراء او مساکين دي، نوځکه له تاسره نه کېنو.

گورئ عزتمنو ! که څوک عزت غواړي، هغه په دين کې ده. که په ظاهره سړی خيرن وي، لوڅ وي، بې کسه اومسکين وي، هرڅنگه چې وي خوچې خدای پاک ﷻ عزت ورکړ نودغه شخص بیاپه دنیا

او آخرت کې له ټولو نه بهتره ده. اوکه په ظاهره یې هرڅومره بنه لباس برابر وي ،خوراک او څښاک یې هم ښه وي، خو چې له خدای تعالیٰ ﷻ څخه لیرې وي،نوبیا له دغه انسان څخه ذلیل انسان بل نشته.

نو عزت په دې کې دی چې په دین پورې لاس ونیسو اوکه خدای مه کړه له دغه دین سره مو بې پروایي وکړه اودغه دین ته مو په درنه سترګه ونه کتل بیابه د دغه دین له امله انسان بې قدره او بې عزته کېږي.کله چې په مونږ څه تکلیف راشي نو سمدلاسه راڅخه بې صبري وشي، نو عزتمنو سړی به تکلیف تېروي بیابه کامیابېږي.

اوس زمونږ طریقه دحضرت ابوبکر صدیق؃ په واسطه له حضرت نبي کریم ﷺ څخه رانقل شوې ده. نو زمونږ د قافلې دغه ستر سالار حضرت ابوبکر صدیق ؓ چې دې مقام ته رسېدلی، مونږ مخکې وویل چې په بدن یې پوره لباس نه وو او د لوږې له امله یې په نس پورې تیږې تړلې وې، په کور کې یې فرش نه درلود. اوبیاتاسې ته بهتره معلومه ده چې خدای تعالیٰ بیا څرنګه مقام ورکړ ؟ نو څوک چې په خپلو اسلافو پسې روان شي، دهغوی نقش قدم تعقیب کړي نو بیا الله تعالیٰ ﷻ دغه انسان له ناکامیانو څخه ساتي او د کامیابۍ تر پولې پورې یې رسوي، خو شرط داده چې مونږ اوتاسې یوڅه له ځان سره محاسبه وکړو اویوڅه خپل ځان ته متوجه شو. اوهمدارنګه له نفس سره محاسبه او له شیطان سره مقابله وکړو، نو بیا الله تعالیٰ ﷻ هم ډېر غفور او رحیم او ډېر غیرتي ذات دی.

ان شاء الله چې په نیمه لاره کې به نه پاتې کېږو او تر خپل منزله به که خدای کول په ډېره آسانۍ ورسېږو.

وما ذالك على الله بعزيز وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمين

وصلى الله تعالى على خير خلقه سيدنا و سندنا و شفيعنا ومولانا محمد وعلى آله و اصحابه واتباعه واهل بيته اجمعين

(۸) مجلس

د طریقت اصول او آداب

د خینو شیانو په هکله له ماځخه بېلې بېلې پوښتنې کېږي، څو زیاتې یې د مشائخو کرامو په هکله کېږي.

ددې پوښتنه ډېره کېږي چې که یو سالک له یوچا سره تعلق د بیعت ولري نو بیا له بل چاسره تعلق جوړولای شي او که نه ، په نورو مجلسونو کې کېناستلای شي او کنه ؟

نو عزتمنو د طریقت اصل اصول دادي : څوک چې له چاځخه بیعت وکړي، نو دده د کامیابۍ او ترقۍ ټول کار تر خپل شیخ پورې تړلی وي، دی به په خپل شیخ باندې کامل اعتماد کوي، د وظیفې په وخت کې به دخپل شیخ سره رابطه ټینګوي، اذکار به دخپل شیخ په اجازه کوي، هغه چې کوم شی ورته ونبایي نوهغه به کوي نو مطلب دادی چې له یوه شیخ سره د یو مرید اخلاص او تعلق څومره قوي شو نودغومره به دده هم کار په مخ روان وي.

او که داسې وي چې شیوخ ډېر شي، نو که داسې وي چې په یو طریقه کې وي لکه زموږ دحضراتو مبارکانو چې کومه سلسله ده،

په وظیفو او صحبتونو کې یې ممانعت نشته، حتی اکثره یوېل بې وظیفو د بدلبدلو اذن هم کوي، خو له دې سره سره به یې بیاهم ده وظیفو په خپل شیخ وي، هر مُرید چې اول یې له هرچاڅخه بیعت کړی وي نو کار یې ټول له دغه شیخ سره تړلی دی اوله ده څخه بوزېږي.

نبې ملګري بیا داسې وي چې تعلق یې له نقشبندیې سره وي خو له دې سره سره دقادریې شریفې له شیخ سره یې هم رابطه وي، دهغه ورته د خینو اذکارو اجازه ورکړي چې بیا وروسته دې مرید ناتوان کوي.

دا طریقه خپل خصوصیات لري ، دهغه خصوصیاتو موافق چې مری روان وي نو کار یې هم ډېر په مخ روان وي. زمونږ په سلسله کې خصوصاً بیا د حضراتو مبارکانو د سلسلې په ابتدائي مرحلو کې د خولې اذکار ببخي نشته، یواځې د سینې اذکار دي چې د لطائفو په نامه یادېږي، بیا د څه وخت په تېرېدلو سره دځینو اذکارو د ویلو اجازه ورکول کېږي ، ختمونه، تلاوتونه او نفلونه هم ډېرا وروسته وختونو کې وي. په ابتداء کې کار ټول په لطائفو منې کېږي. اود قادریې ملګري چې دهغوی ذکر ټول په خوله دی.

زمن نو چې هغه سړي ته څه وروبنیي نو زمونږ د طریقې کار یې وابنې، نو له دوه وو شیوخو ، دوو طریقو سره په یوه وخت کې کار کول اوله دواړه سره رابطه جاري ساتل نه دي په کار. بلکې باید له یوې طریقې سره کار وکړي. اوبیاچې کله یوه طریقه

پای ته ورسېږي، نوله هغې وروسته دې بیا د دوهمې، دریمې، اوڅلورمې طریقې وظیفې واخلي، هغه هم دخپل شیخ په اجازه به دې کې څه ممانعت نشته.

خوداچې سړی ټول اذکار په یوه وار په مخ بیایې، نوسړی پسې رسېدای نه شي اوددې په ځای چې کار جوړ شي هغه نور هم خراب شي، نوپه دې هکله ډېر احتیاط په کار ده.

ډېر ملګري په بازار کې په ملنګانو پسې ګرځي، څوک ورته وایي چې فلانکی ډېر غټ متصرف دی، دی به بیا له هغه ملنګ سره تعلق جوړ کړي ترڅو دعا ورته وکړي،له هغه سره ناسته پاسته شروع کړي. نوله دې ځحه اجتناب ضروري دی، ځکه د لېونیانو اوملنګانو په جامه کې کله ډېر غټ خلک وي نو که له چاڅخه دهغوی په مقابل کې کله بې ادبي وشي نو بیا یې ټول کار خراب شي.

دکابل دمتصرف دیوخلیفه صاحب سره چلند

دحضرت نورالمشائخ صاحب قدس الله سره یوه خلیفه صاحب چې د وردګو وو قصه کوله چې ما له حضرت صاحب مبارک څخه پوښتنه وکړه چې د کابل متصرف څوک دی؟ ده مبارک راته وویل چې: څه پرې کوې ؟ خو ډېر مې ټینګ کړ ، آخر یې راوښود چې په فلانکي ځای کې یو موچي ده ، د ونې ښخ ته ناست ده اوهغه د

...بل متصرف ده. زه ورغلم او بوټ مې ورباندې جوړ کړ. بیامې
...خل ور واچاوه چې دا خو دې سم نه دی جوړ کړی، زه دده
...وم حوصله معلوموم چې په متصرفینو کې څومره حوصله وي؟ درې
...لور خله مې بوټ ورباندې وګنډه بېرته به مې خلاص کړ خوده به
...یخ غوصه نه کوله. بل کال مې بیا حضرت صاحب مبارک ته ډېرې
...اری وکړې ترڅو د کابل متصرف راوښیي، بیا یې راوښود چې په
...لانکې خای کې یوسړی ده او هندوانې خرڅوي، سپینه خولۍ یې
...ه سر ده. هغه ته ورغلم او ورته مې وویل چې یوه هندوانه
...راکړه، هندوانه یې چې راکړه ما بېرته ور وویشتله چې دا خو روغه
...ه ده، ده راسره هندوانه تاو کړه او ورباندې ویې ویشتم چې زه خو
...ه موچي نه یم چې هغه به دې په عذاب کړ اوڅه به یې درته نه ویل

...اوس نو دلته په خپلو کیفیاتو کې فرق وي. په چا د حلم صفت
غالب وي، په چا د جلالیت صفت غالب وي. نوله داسې خلکو سره
...علق جوړول تاوان لري.

...دلته زمونږ ډېر ملګري دي چې د وظیفو په لین کې یې کار ډېر
...خراب وو او حالانکه ډېرې ښې وظیفې یې وې. بیا یې ویلي وو چې
...لته ملنګ وو او له هغه سره یې وظیفې کړې وې، د لیوني په
...باس کې وو او راته ویل به یې چې راځه وظیفې سره وکړو، نو هغه
...سره به یې وظیفې کولې نو ټول کارونه یې سره خراب شول.

نويه خپل شيخ باندې اعتماد کول، دهغه له دستور سره موافق ژوند کول، د اصولو مطابق ژوند کول دا د طريقت له پاره بنيادي او اهم رکن دی.

ادب

دوهمه غټه اومُهمه خبره داده چې په طريقت کې بايد انتهائي ادب وي. ځکه په اسلام کې ادب دی، دين ټول له ادب څخه عبارت دی (الدين کله ادب).

خينې ملګري په ډېره غټه غلط فهمي کې دي، هغوی دهرڅا په اړه خبره کوي، نسب ته هيڅ اعتبار نه ورکوي، لکه دا د وهابيانو مسلک هم ټول دغسې دی چې کوم آياتونه د يهودو د آباوو او اجدادو په هکله راغلي دي چې مونږ دهغو څه متابعت کوو چې زمونږ پلرونه په هغو باندې روان وو.

نودوی په دې دليل نيسي چې د ګُمراه پلار ته خو څه اعتبار نشته. د قرآن کريم څخه ثابته ده چې نسب ته ډېر اعتبارنشته. نه! بلکې نسب ته ډېر اعتبار شته ، په قرآن کريم ثابته ده. د حضرت موسی ﷺ او د حضرت خضر ﷺ په واقعه کې هغه يو دېوال چې ړنګېده نو حضرت خضر ﷺ ته په علم لدوني امر وشو اوهغه دېوال دوارو جوړ کړ. موسی ﷺ اعتراض وکړ چې ته دداسې خلکو دېوال جوړوې چې مونږ ته يې دوډۍ هم رانکړه ، خو وروسته له فراقت څخه چې کله حضرت خضر ﷺ خواب ورکاوه (وَكَانَ أَبُوهُمَا صَٰلِحًا)

یعنې دلته یتیمان وو ، دهغوی پلار یو نیک سړی و، جلالین تفسیر لیکي چې : په اوومه پښت کې یې نیک سړی تیر شوی و، دهغه د احترام له امله الله تعالیٰ خپلو دوستانو ته امر کوي چې دوال بې جوړ کړئ چې هغه خزانه یې ضائع نه شي. داچې نسب ته اعتبار نشته هلته چې عقیده بدله وي ، پلار مسلمان زوی کافر، زوی مسلمان پلار کافر، نو په هغه ځای کې بیا ګټه نشته. کله چې دواړه مسلمان وي، که په اعمالو کې فرق موجود وي هم یوبل ته ګټه شته. لکه چې په قرآن کریم کې رب تعالیٰ فرمایي ﴿أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ﴾ په جنت کې چې کله اولاد د جګې مرتبې څښتن وي اوپلار یې دغومره اعمال نه وي کړي نود اولاد د احترام په خاطر ورسره برخای کړي. کله مور اوپلار ډېر صالح اونیک انسانان تېر شوي وي، خو له دي سره اولاد هم مسلمان ده مګر نیک عمل یې کم دی، نوبیادجنت هغې درجې ته چې هلته یې مور اوپلار دي دی هم دهغوی په واسطه هغې درجې ته رسیږي. په خپله الله تعالیٰ فرمایي ﴿أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ﴾ نوکه نسب ته اعتبار نه وای نوبیا زوی ولې هغې مرتبې ته رسیږي په کومه کې یې چې پلار قرار لري. او الله تعالیٰ دهغوی دخوشالولو په خاطر باندې په ده هم رحم وکړي.

د مشائخو کرامو له نسبونو سره احتیاط په کار ده

ډېر ملګري داسې وي چې دمشائخو کرامو اود استاذانو د نسبونو په هکله طعن اوتشنیع کوي . که سوچ وکړو چې آخر ددې مجالسو څه فائده ده چې مونږ خاص کر د خپلو مشائخو د اولادونو په عملونو اودهغوی په کارونو کې بې ځایه مصروف او خبرې کوو ددې څه فائده ده؟ غیبت ده او کنه؟ که بالفرض زمونږ د استاد زوی بې لارې دی کم ترکمه مسلمان خو ده، بې لارې ده بیاپه ځانګړې ډول چې د استاذ زوی شي ددې عیب بیانول په حقیقت کې غیبت ده اوکنه؟ غیبت خو همدې ته ویل کېږي چې په یوچا کې یو عیب موجود وي اوته یې بیانوې اوداچې ته یې په حقیقت خبر هم نه وې اودبل په خوله لګیا یې، په خپله دې نه څه لیدلي، نه دې له نږدې ورسره ناسته پاسته کړې ، دده اخلاق درته معلوم نه دي، په عقیده یې خبر نه یې، تقوی او دیانت دې دده نه دی لیدلی، نویواځې دچا په ویلو باندې په دغو غټو نسبونو پسې غړېږې او له دې سره سره دا ملګري طالبان هم وي، شاګردان یې وي، مریدان یې هم وي. مونږ په خپله دا ملګري وینو چې کله څوک داسې بې ځایه خبرې کوي نوبه هغې سره نور ملګري ډېر سخت خفه کېږي، ځکه چې دا خو په حقیقت کې دخپل ځان په هکله خبرې کوي.

را چې سرې ترقي نه شي کولای دهغې بنيادي علت زمونږ دغه پورتنۍ کمزوري ده.

حضرت نبي کريمﷺ دخپلې اولادې (سيدانو) په هکله وايي چې: نېک يې ستاسې دي. يعنې تاسې ورځخه فائده اوګټه پورته کړئ: که سيد عالم وي نو سبق ورځخه ووايياست، که پير وي نو وظيفه ترې واخلئ، دم او تعويذ ترې کوئ، يعنې تاسې ته يې ګټه رسيږي. خو په بدو يې زه خفه کېږم. حضرت نبي کريمﷺ وايي چې زما په اولاد کې مثلاً يوسړی د اعمالو په لحاظ کمزوری و نوکه تاسې په دغه شخص پسې بد وايئ، دده په حق کې پوچه خوله استعمال کړئ نوزه ترې خفه کېږم.

درسول اللهﷺ لخوا ديو سيد او بزرګ ملامتي

د يوه ولي الله واقعه په يو کتاب کې رانقل شوې ده چې: په لاره روان وو، ډېر مريدان ورسره دي، نو يو سيد هلک په مخه ورغی، دې هلک دې ولی الله ته وويل چې: ای د بزګر زويه! تاځه دبدبه شروع کړې ده؟ نسب زما لوړ دی، زه سيد يم او خلک په تاپسې دلې دلې روان دي، نو هغه په مقابل کې ورته وويل چې: ماستا د پلار لار خپله کړه (يعنې زه د حضرت نبي کريمﷺ په لاره روان يم) نوځکه الله تعالی په ما کې دا خصوصيت اوځانګرتيا پيدا کړه چې خلک مې تابع دي او تا زما د پلار لار نيولې ده (چې هغه بزګر، دهقان اوجولاوو) نو ځکه خلک درځخه منحرف شوي دي.

د شپې دغه ولي حضرت نبي كريمﷺ په خوب كې وليد او هغه سيد هلک يې هم وينې ، ولی الله په خوب کې وليدل چې حضرت نبي كريمﷺ ورته په غوسه او ورځخه خفه ده، چې زما د نسب په اړه دې ولي بې ادبه الفاظ استعمال کړل، چې تا زما د پلار لاره نیولې ده چې هغه بزگر دی؟ او سيد هلک هم حضرت نبي كريمﷺ په خوب کې وینې چې هغه ته هم په غوصه دی چې زما د دوست او ولي په حق کې دې ولي بې ادبي وکړه چې (ای د جولازويه) . تا څه دعوه ورسره شروع کړې وه؟

سهار دواړه يو بل ته په معذرت ور روان دي چې په مخه سره ورغلل او يو بل ته عذر کوي ، څکه خو هر يوه حضرت نبي كريمﷺ په خوب لیدلی او عتاب یې ورته کړی وو.

زمونږ د هر ملگري داسې مجلسونه کوي او زه يې ورځخه اورم، دا خبرې ددې له پاره کوم چې زړه مې درباندې خوږېږي، له داسې بې هوده مجالسو ځخه ډډه وکړئ،خپلو اعمالو اوكردار ته متوجه شئ چې يو سړی طالب هم وي اوملا هم شي داخپل ژوند په شريعت نه شي برابرولای خپل خان نه شي برابرولای، خپل اهل اوعيال نه شي برابرولای، نو بيا ددنيا په خلكو پسې غږېدل كوم كمال ده ؟ آخر ضرورت څه ده چې په غتو نسبونو اوپه استادانو کې دوډی خیشته کړې وي. د هر ملگري راخي سره له دې چې په مونږ باندې جسماني تكليف هم وي بيايې هم برداشت كوو چې كه يوچاته مو فائده ورسيږي،خوددغه مجلس نه چې دا ملگري پورته شي نوبيا وايي چې دا خليفه صاحبان داوايي ، دفلاني كار خلاف دي، د فلانكي

کار داسې دی، او حال داچې دوی به مریدان وي، شاګردان به وي، درس ته به درته را روان وي، لاس به دې مچوي، نوآیا دا منافقت نه ده چې یوځاته د شیخ اواستاد په سترګه ګوري او وروسته بیا ورپسې غړېږي، کوم شرعي دلیل به هم درسره نه وي. نوداسې ملګري باید عبرت واخلي.

د مشائخو غیبت د فیض د حرمان سبب ګرځي

مسئله داده چې ترهغه سړي لوی دَوُس نشته چې په پیر اومرشد کې یې څوک غړېږي او دی ورته صبر کوي اودهغه غیبت ته یې غوږ نیولی وي. دیوچا په شیخ اویاهم استاد باندې طعن کېږي دی ورسره ناست وي، غوږ یې نیولی وي داډېره لویه بې غیرتي ده. څکه قرآن کریم حضرت رسول اکرمﷺ ته وایي چې: ته له یهودو سره په داسې وخت کې مه کېنه چې دوی په قرآن کریم مسخرې کوي، څکه که په دغه حالت کې ته ورسره ناست یې ، خپله که غیبت کوي اوکنه ، بې ادبي کوي او کنه خو چې دوی درباندې لګیا وي نوکه د خدای تعالیﷻ عذاب راغی ته به هم ورسره ختم شي،څکه ته هم په دغه بې دینی کې ورسره ګډ یې.

نو چې د استادانو او مشائخو غیبت کېږي او ملګري ورسره ناست وي نوکه دی دَوُس نه وي نو ورته ودې وایې چې نوردامجلس مه کوه. دایوه بنیادي خبره ده، څکه چې دین له ادب څخه عبارت دی، علم ټول ادب ده، چې په دین کې بې ادبي راغله نوله سره تر

پایه یې کار خراب شو. یواځې له پیر او مرشد سره د ادب خبره نه ده، بلکې په دې خبره باندې باید سر سره خلاص کړو چې له انبیاء کراموعلیهم السلام سره ادب، له کتابونو، اولیاء الله وو، علماء کرامو، خانقاوو، مساجدو، مدارسو، لنډه داچې له هر شعائر الله سره باید د ادب پوره پوره خیال وساتل شي. اوهمدا د دین فیصله ده

الله تعالی ﷻ فرمايي: ﴿ذَٰلِكَ وَمَن يُعَظِّمْ شَعَٰٓئِرَ ٱللَّهِ فَإِنَّهَا مِن تَقْوَى ٱلْقُلُوبِ﴾ تاسې وګورئ چې بیت الله ده، د صفا مروی غونډۍ پکې دي، دمقام ابراهیمؑ په خای تیره ده، اوتاسې یې وینئ چې مونږ یې احترام کوو، مونږ یې په عزت کولو مامور یو،څکه چې دا دخدایﷻ حکم ده چې دا د دین یو شاخ ده، د دین له شعائرو څخه ده څکه یې په احترام مامور یو. سره له دې چې هغه مکلف نه ده خودچا له وجې چې دغه ځای مشرف شوی دی نودهغه ځای ادب په مونږ باندې فرض دی. نوبیاچې انسان دخدای پاکﷻ دوست وي، دخدای پاکﷻ د اولیاوو له ډلې څخه وي دهغه ادب خو په طریقهٔ اولی ضروري ده.

د سُوءِ خاتمې (بدانجام) علامه

دا کتابې مسئله ده چې الله تعالیٰ ﷻ د یو چا د سوء خاتمې اراده
وکړي نو هغه شخص به د اولیاء الله وو طعن او لعن شروع کړي، د
اولیاء کرامو په طعن چې څوک بوخت شو نودا ددې ننبه ده چې
ددې انسان خاتمه خرابه ده. نودا مجالس بار بار اورو، دا ملګري
باید له داسې مجلسونو څخه ځان وساتي، کومه فائده پرې مرتبه نه
ده که یوه دیني خبره دیو چا په ګناه پورې معلقه وي بیان یې کړئ
ته ممانعت نشته. د صحابه کرامو ﷺ په باب کې د عقائدو مسئله
داده چې که دصحابهٔ کرامو ﷺ ګناهونه په دې نیت رانقل کړي چې
ددین مسئله وربورې تړلې وي دا روا دي، مثلاً اصول وایي چې: یو
سړی د واده څښتن ده اوزنا یې وکړه نودا سړی به په تیږو باندې
رجم کېږي. لکه حضرت ماعز ﷺ ، نوهغه دی د ضرورت له امله یې
په مثال او حجت کې د صحابي ﷺ عمل ذکر کړی دی. اوددغه
صحابيؓ په باب کې حضرت نبي کریم ﷺ فرمایي چې: داسې توبه
یې وایسته که په ټولو عربو تقسیم شي نودټولو له پاره دغه یوه توبه
کفایت کوي. اوس یې ګناه پاتې ده ؟ ولې الله تعالیٰ ﷻ نه دي ویلي
چې (رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ) نوکه ددین دیوې مسئلې اثبات پرې
کوې دا صحیح ده، نور دده په شخصیت کې به مداخله نه کوې،
دهغو توبه الله تعالیٰ ﷻ قبوله کړې ده، که ددین له مسئلې پرته یې

نور شخصیت بې خایه څېړي نوداشخص بیاداهل سنت والجماعت له عقیدې څخه وتلی دی.

د احادیثو فیصله ده چې په اسلافو (صحابهٔ کرامو، تابعینو، تبع تابعینو) پسې بدې خبرې کوونکی انسان له (ناجیه) فرقې څخه وتلی دی اوپه هغو نورو (۷۲) جهنمي فرقو کې داخل دی نودصحابهٔ کرامو ،تابعینو اوتبع تابعینو څخه رانیولې تر ننن عصر پورې مونږ ته دادب حکم دی اوددې حکم پوره پوره متابعت په مونږ لازم دی. نوباید چې دې خالیګاه ته ډېر متوجه شو.

نیک خلک په خپلو خدمتګارانو خفه کېږي

دحضرت نورالمشائخ صاحب مبارک په وخت کې دده مبارک د مدرسې اوښان وو،نو کله چې به یې له خلکو څخه غنم راټولول نودغه اوښان به یې ورلېږل، هلته به خپلو خپلو علماوو دا غنم راټول کړي وو اوبیابه یې مدرسې ته راوړل.

یوه کلي ته یې دغه اوښان ورلېږلي وو او کلیوالو د شپې له خوا دغه اوښان نار (وږي) تږلي وو، سهار چې هغو اوښنو غنم راوړل نو حضرت صاحب ته یې شکایت وکړ چې د فلانکي کلي خلکو زمونږ اوښانو ته خوراک نه دی ورکړی او وږي یې دړولي وو نوحضرت صاحب دهغې سیمې علماء راوغوښتل او ورته په قهر شو چې تاسې مدرسه پېژنئ او اوښان یې نه پېژنئ. اوس داچې

حضرت صاحب پېژنئ او خلیفه يې نه پېژنئ ، حضرت صاحب پېژنم اودهغه زوی یا لمسی نه پېژنم.

ځکه چې په اولیاء کرامو پسې غربېږي ګستاخي او بې ادبي يې کوي نو دوی دې په دې پوه شي چې ددې مبارکانو د ګوذار او څپېړي آثار بیا تر ډېره وخته وي.

دحضراتو لځوا دیوملاصاحب وهل

حضرت محمد امین جان آغا صاحب ماته ویل چې : په پخوا وختونو کې زمونږ په طریقت کې داسې وو چې مازدیګر به مو ختم کاوه، له ختم څخه وروسته به يې غږ وکړ چې فلانکی خلیفه شو اولقب يې دادی. نو یو سپین ږیری عالم و، دحضرت صاحب مرید هم وو، خوپه عام مجلس کې به يې دا خبره کوله چې ماته دا معلومه شوه چې فلانکی خلیفه شو او لقب يې دا شو . نو محمد امین جان آغا صاحب وايي چې: زه د نورالمدارس مدرسې ته تللی وم، نو د شپې مې خوب لیده چې زه او حضرت صاحب مبارک د مدرسې د لويې دروازې سره ولاړ یو، نو ومې لیدل چې هماغه سپین ږیری عالم د مدرسې په دروازه راننوت، کله چې مونږ ته رانژدې شو نو حضرت صاحب ماته امر کوي چې: (بزَن و بکَش این خبیث را) وېې وهه اوله مدرسې څخه دا خبیث وباسه، د طریقت رنګ يې بد کړی دی، نو دی وايي چې زه ادب کوم چې سپین ږیری عالم ده، له لاس څخه يې ونیسم چې ویې باسم، نو حضرت صاحب

بیا راته په غوصه شو چي زه درته وایم چي وهه یې اوته یې نه وهې
نودي وایي چي یو څو څپیړې مې په مخ وواهه، سهار چي راویښ
شوم نوپه هغه خاصه کوټه کې (چي په سلام خانه مشهوره وه)
ناست یم،نوپه دغه سوچ کې یم چي دغه دې څرنګه عجیب خوب
ولید، چي هغه سپین ږیری عالم اودحضرت صاحب مرید، او دلته
ماته حکم داسې وشو چي وهه یې . ګورم چي یوڅو دقیقې وروسته
سړی راغی پارچه یې راوړه چي فلانکی عالم وفات شوی ده، تاسې
یې جنازې ته غوښتي یئ.

دحضراتو په راتګ دزمکې ښوریدل

حضرت محمد امین جان آغا صاحب قصه کوله چي دتحریک
په وخت کې د غزني څخه راروان شو د (ښرني) په لوري په یوه
دښته کې چي چول بیابان ده. څه ګورو چي د سرک په غاړه یوه
کوچې ښځه ولاړه ده او لړګي یې تر شا نیولي دي، کله چي موټر
ورته راورسېدو نودا لړګي یې زما د موټر مخې ته واچول، موټروان
ته مې ویل چي موټر ودروه کېداې شي چي داسپین سري ښځه څه
عذر ولري، موټر هو ودراوه. زه ورکوز شوم پوښتنه مې ترې وکړه
چي مورې خیریت خو به وي؟ دې راته وویل چي ما تاته مېلمستیا
کړې ده، که له ماسره دوډۍ ته ولاړ شې، ما یوې او بلې خواته
وکتل چي نه کور اونه کلې شته،نو ماورته وویل چي مورې کور دې
چېرې دی ؟ دې راته وویل چي ددغې غونډۍ نه ها خوا. له موټر

سرا دری (۳) موټرونه وو، نو یوځه ملګري مو دغلته پرېښودل او
ور په پښو ورسره روان شو، دوه ساعته مو په پښو مزل وکړ، هلته
چې بوې کېږدی (خیمې) ته ورسېدو نو له شوروا او غوښو څخه
ډک لوښي ایښي وو، نو ډوډی مو وخوړه اوبیا مې ترې پوښتنه
وکړه چې موږ ته عام خیرات کړی وو او که زمونږ په رابطه چا خبر
کړی وو؟ نو دې راته وویل چې کله ته له غزني څخه را روان
شوې نو خمکه په حرکت شوه، نو زه وپوهېدم چې دحضراتو
مبارکانو یوڅوک په دې لاره را روان دی، نو مادغه تیاری له
مخکې څخه درته کړی وو.

نو محترمو ملګرو که غواړئ چې سعادت مو په برخه شي نو بیا
له دغسې بې ځایه غیبت او بې هوده مجالسو نه ترڅو مو چې وس
او توان وي ځان وساتئ! او که نه خدای مه کړه بیا به مو دنیا او
آخرت خراب وي.

داولیاء کرامو سره دګستاخۍ انجام

د دیرې د علاقې یو خلیفه صاحب چې حاجي هدایت الله
نومېده د قادریه سلسلې پیر اوپه نقشبندیه کې دجناب شیخ
الحدیث خلیفه صاحب دین محمد مدظله العالی مرید دی؛ هغه
قصه کوله چې یووخت زه دخپل مرشد د لیدلو له پاره سوات ته
تللی وم اوپه خانقاه کې بې ناست وم، د مازدیګر ختم مو کاوه چې
یو عالم د بر زیات ژړل، له ختم نه وروسته ما له خپل مرشد څخه

پوښتنه وکړه چې دا عالم ولي داسي بده ورځ شروع کړې ده او ژاړي
؟ نو مرشد مبارک راته وويل چې ورشه په خپله ترې پوښتنه وکړه،
زه ورغلم او ترې ومې پوښتل، نوهغه راته په خوب کې وويل چې
زه له يو داسې استاد سره له ډېره وخته راهيسې شاګرد وم چې هغه
به د اولياء الله کرامو بې ادبي او ګستاخي کوله او موږ هم په دغو
مجلسونو کې ورسره شريک وو، د وخت په تېرېدو سره زموږ دغه
استاد مريض شو اوپه اوږه (ولِی) يې غټه دانه راوختله، له دې
ځخه به يې سخته تبه هم وه، دوه درې ورځې ملګرو انتظار وکړ، نو
بيا استاد راته وويل چې نور تاسې ته اجازه ده چې له ماځخه ولاړ
شئ! نور ټول ملګري ولاړل او ما ورته وويل چې زه نه ځم، يوځه
وخت وروسته داسې پېښه شوه چې دغه استاد به له ماښام ځخه تر
سهاره پورې ډېر په تکليف اوپه سخته تبه کې وو، ټوله شپه يې به
رڼو سترګو تېره کړه، کله چې سهار شو نو يوځه يې سره سترګه
ورغله او ماته موقع پيداشوه اود اوبو د چينې په لورې روان شوم،
هلته مې چې له اوبو ځخه لوښی ډک کړ، نو کتل مې چې د غره له
طرفه نولس (۱۹) نفره ډله راواوښته چې سپينې جامې او سپين
پټکې يې دي، ډولونه هم ورسره دي، شپېلۍ يې په خُلو کې نيولې
وې اوزما د استاد دکور په طرف ورغلل اوپه کور يې ورننوتل
نوماته ډېره سخته غوسه راغله چې ټوله شپه ناآرامه و، اوس چې
په آرام شو نو دوی ورته له ډولونو سره راغلل. نو ماورته را منډې
کړې، زه چې ترڅو ور رسېدم دوی بېرته راوګرځېدل اوپه کومه لاره
چې راغلي وو په هماغه بېرته په ليکه روان شول، زه چې استاد ته

ورښتوتم ، له ده څخه مې پوښتنه وکړه چې خدای دې دوی هلاک کړي داڅوک وو چې دولونه او شپېلۍ ورسره وې اوتاته راغلل؟ نو استاد په ژړا شو او راته يې وويل چې: دا شيطانان وو، زماڅخه يې ايمان يو ووړ، نوماته يې په غصه سره وويل چې: زماله کور څخه ووځه ماچې ورته وکتل نو خوله يې دومره زياته وازه شوه چې دننه يې په ستوني کې د کفر الفاظ ښکاره شو ل، دا الفاظ ماپه خپلو سترګو وليدل او لږ ساعت پس زما دغه استاد مړ شو.

نو زه ډېرزيات داريږم چې ما دخپل استاد حال وليد ، ځکه ماهم داولياء الله کرامو ګستاخي کړې ده نو ځکه ژاړم.

نو بايد له دغسې واقعاتو څخه سړی پند واخلي اود اسلافو او شانخو کرامو او اکابرو سره بايد چې سړی په زړه کې هم د بې ادبی نيت ونه کړي.

وصلى الله تعالى على خيرخلقه محمد وعلى آله واصحابه اجمعين

(۹) مجلس

د ديني علماوو عقيده

نحمده ونصلی ونسلم علی رسوله الکريم وعلی آله و اصحابه اجمعين الطيبين الطاهرين

اما بعد:

په (**المهند علی المفند**) نومي کتاب چي د ديوبند د اکابرو عقائد يې بيان کړي دي اود سوال اوخواب په طرز ده ، په هغې کې لومړنۍ پوښتنه د ديوبند له اکابرو څخه د طريقت په باب کې شوېده : چي د طريقت د مشائخ کرامو يا ددوی له قبرونو څخه، يعني د ژونديو اولياء کرامو د سينو اود قبرونو د ارواحو څخه چاته څه فائده رسېدلی شي اوکه نه ؟ ددوی په بيعت کې انسان کوم کمال ترلاسه کولای شي او کنه ؟ دا بيعت ضروري ده او که يه؟

نو دوی ددې سوال په خواب کې ليکلي دي چي : داکابرينو د ديوبند دا رايه ده چي د اولياء کرامو له سينو او قبرونو څخه هغه څوک چي دوی ته عقيده لري، له دوی سره يې تعلق وي، نو هم يې ورته په ژوند کې فائده رسېږي او هم پس له مرګه ددوی له قبرونو

...خه فائده ورته رسیږي، ددوی د صحبت په اثر دغه انسان کمال ته رسیږي. له دې امله د دیوبند د اکابرو دا عقیده ده چې هغه څوک چې په ضروریاتو د دین خبر وي چې دا د تصوف له پاره هم شرط دی، نوچې څوک د دین له ضروریاتو ښه خبر وي نو بیا دغه شخص ته بیعت کول اوپه دې طریقه کې ځان داخلول انتهائي ضروري او ډېر مفید کار دی.

څوله داسې پیر ښه بیعت کول چې هغه له شرعي علومو ښه خبر اوپه شریعت هم برابر وي، له اسلافو سره یې مینه اومحبت وي، نوله دغسې یو مرشد سره بیعت کول ډېره ګټه لري اوکه چاته دا موقع نه پیدا کېده چې داسې یو پیر په مذکوره صفاتو سره پیدا کړي نو نفس په بنه عقیده چې په دغه طریقه کې داخل شي، یعنې له دې طائفې سره مینه اومحبت ولري داهم لوی سعادت دی، ځکه حضرت نبي کریمρ فرمایي: ﴿ اَلْمَرْءُ مَعَ مَنْ اَحَبَّ ﴾ ای فی الدنیا والاخرة انسان به په قیامت کې له هغه چاسره یوځای کېږي چې له چاسره یې په دنیاکې علاقه او مینه وه. خودا خبره ضروي ده چې مرید به هم ددین په علومو اود دین په ضروریاتو به خبر وي چې بیعت کوي هغه به هم له یو داسې چاڅخه کوي چې هغه په شریعت برابر وي.

د اولیاؤالله وود قبرونو ژوند د نیاوي برزخي دی

د قبرونو په هکله یې عجیبه خبر کړي ده چې دانبیاء کرامو علیهم السلام په باب کې هم د اهل السنت والجماعت اود دیوبند د بزرګانو داعقیده ده چې دوی ژوندي دي اوهمدارنګه شهداء او اولیاء الله هم ژوندي دي، خو ددوی ژوند برزخي نه دی، فقط دنیاوي ژوند یې برزخي دی. یعنې په قبرکې چې څومره خلک کېښودل شي که مسلمان وي که کافر نو دبرزخ ژوند دغو ټولو ته شته، څکه چې د روح تعلق له بدن سره پیداکېږي، چاته به اجر او ثواب وي، اوچاته به عذاب ورکول کېږي، نودغه درک خو هرڅوک کړای شي، نوپه دغه اندازه ژوند ته برزخي ژوند ویل کېږي دا دمسلمان اوکافر دواړو له پاره شته، چې سوال او جواب به ورسره کېږي، نو معلومه شوه چې ژوند لري ، څکه ده ته ثواب یعنې راحت پرې ورکول کېږي، پرې پوهېږي، یا داچې تکلیف او عذاب ورکول کېږي هم ورباندې پوهېږي.

خو دانبیاء کرامو علیهم السلام ، شهداوو او اولیاء الله دنیاوي ژوند برزخي دی، برزخي ژوند په دې معنی چې مِن وجهٍ داسې ژوند دی لکه د دنیا ژوند ، په صریحو احادیثو ثابت دي چې حضرت نبي کریم ﷺ حضرت موسی علیه السلام ولید چې په قبر کې په لمانځه لګیا دی، داچې په قبرونوکې په لمانځه لګیا وي اوعبادت کوي دا ددغې

په د ژوند حيثيت لري، وجود لري، تيتيږي، پورته کيږي، حرکات او سکنات پکې راځي. او هغه برزخي ژوند کې دا طاقت شته چې هغه سجده کوي، يا تيتيږي پورته کيږي. يواځې لکه د ځمکې سره تعلق دی چې په ګرمي او يخ يې سړی نه چې له ځمکې سره تعلق دی چې په ګرمي او يخ يې سړی پوهيږي لمر په څلورم آسمان کې دی مونږ دلته په ځمکه کې په دې پوهيږو چې يا ګرمي ده اويا هم يخ دی.

نو د امرې هم دغومره په راحت او درد پوهيږي ،مګر نور د برزخي ژوند راځګېدل يا تيتېدل نشته، لمونځ يا عبادت نشته، دا د دنياوي ژوند خاصيت دی.

خو له دې سره سره بل طرف ته ددغو مبارکانو ژوند برزخي هم دی، خوراک، څښاک او قضاء حاجت نشته، دغه ژوند ته بيا ددوی حاجت نشته. نو چې ددوی يوځل دنياوي برزخي ژوند شو ، لکه په دنياکې چې ژوندي وي ، خلکو ته يې ګټې رسيږي، ددوی په مجلس، په توجه ، په صحبت، ددوی په دعاګانو ډېر کارونه جوړيږي، همدغسې په قبر کې يې هم فائدې رسيږي، څکه ژوند يې ددنيا دژوند په حيثيت شو.

له چاڅخه چې په ژوند کې د فائدې توقع وي نو پس له مرګه هم شته !

لکه مرقات شرح مشکوة ، احياء العلوم ، فتاوی واحديه؛ دا قولې ليکي چې که له چاڅخه په ژوند کې د فائدې اوګټې انفستنې توقع وي نو پس له مرګه هم ترې توقع کېدای شي. مونږ

چې یوچاته ورخو دا امید او عقیده لرو چې دده ددعا په برکت به زمونږ دا مشکل خدای تعالیٰ ﷻ حل کړي، دده په صحبت او مجلس به خدای پاک ﷻ مونږ اصلاح کړي. داچې په ژوند کې یې دا فائده رسیږي، نو کتابونه لیکي چې پس له مرګه یې هم دغسې فائدې رسیږي. وجه یې داده چې داسې ژوند یې دی لکه دغه دنیاوي ژوند. خو ورسره برزخي ژوند ملګری شوی دی، له دې امله لکه په ژوند کې چې د حضرت رسول الله ﷺ په حضور کې کوم آداب ترسره کېدل نو پس له مرګه به هم همغسې آداب وي اوبیا همدغسې له اولیاء الله (رحمة الله علیهم) سره.

په دغه سلسله کې چې دغسې سړی حضرت نبي کریم ﷺ مبارک زیارت ته ورخي آیا د حضرت نبي کریم ﷺ زیارت نیت به کوي اوکه دجومات؟ وهابیان وایي چې مدینې منورې ته تګ یواځې او یواځې د جومات په نیت روا دی اود حضرت نبي کریم ﷺ د زیارت نیت به نه کوي! ځکه چې په هغه ﷺ کې خو ژوند نشته. هغه ﷺ له دنیاڅخه نقل شوی دی.

دوی په دغه حدیث مبارک دلیل نیسي. (لَاتَشُدُّوا الرِّحَالَ اِلاَّ اِلٰی ثَلٰثَةِ مَسَاجِدَ) یعني دریو مسجدونو ته تګ شته چې مکه معظمه (مسجد حرام) مدینه منوره (نبوي مسجد) بیت المقدس (مسجد اقصی) نود جومات په نیت به نبوي ﷺ مسجد ته ورخي. نه د زیارت په نیت.

مګر زمونږ د اهل السنت والجماعت د دیوبند د علماء کرامو دا عقیده ده چې هلته به خاص د زیارت په نیت ورځي، پاتې شو د جومات فضیلت هغه تبعاً دی، چې هلته سړي ته پیداکیږي خو قصداً به د زیارت په نیت ورځي. ځکه چې حضرت نبي کریمﷺ فرمايي : (څوک چې ماته زما د زیارت په نیت راشي يعنې د جومات په نیت رانه شي نوزما شفاعت دهغه په حق کې واجب دی.

,

وايي د جومات نیت دي هم ورسره وشي، دا خوڅه ناروا نه ده، داجومات ته چې شرافت الله تعالیﷻ ورکړی د څه له امله يې ورکړی ؟ دايي دحضرت نبي کریمﷺ د مبارک وجود له امله ورکړی، وايي هغه خاوره چې دده ﷺ له مبارک وجود سره نښتې ده تر کعبې شریفې او عرش څخه بهتره ده، نوهغه خاوره خو اوس هم په هغه جومات کې شته. نودا شرافت چې د حضرت نبي کریمﷺ دوجود مبارک څخه دده په حیات کې دغه جومات ته خدای پاکﷻ ورکړی وو نودده ﷺ له انتقال نه وروسته هم هغه وجود مبارک خو يې په هغه ځای کې موجود دی.

حضرت عبدالرحمن جامي رحمه الله چې يو لوی ولي تېر شوی دی کتاب لیکلي دي چې یو کال په دغه کال باندې چې ده حج کاوه، نو مدينې منورې ته نه ولاړ ، دوهم کال بیا مستقل دمدينې منورې په نیت ولاړ ، د حضرت نبي کریمﷺ د زیارت نیت دومره مفید ده. نوکله چې په دوی ﷺ کې هغه حیات دی نوزیارت ته هم په دغه نیت باندې تلل دي.

د زيارت په وخت کې به مخ کومې خواته کول پکار ده؟

کله چې يوڅوک روضې مبارکې ته دربېږي نو مخ به د قبلې په لوري ګرځوي اوکه مخ به يې د زيارت طرف ته وي ؟ نوپه دې ځای کې يې زموږ د احنافو فقهي علماوو يو قول داسې دی چې مخ به د کعبې شريفې په لوري وي او شاه به ده ﷺ ته ګرځوي، خو له دې سره دا هم بياوايي چې : احسن ، اصح او افضله خبره داده چې مخ به روضې مبارکې ته ګرځوي. اوس هلته په مدينوره منوره کې وهابيان سرې نه پرېږدي چې د حضرت نبي کريم ﷺ زيارت مبارک ته مخ کړي. او وايي چې دا شرک دی.

خو د احنافو دغه عالم بيا وايي چې دا بې ادبي ده چې څوک شا زيارت ته کړي، حتی دغه کتاب د امام صاحب رحمه الله واقعه رانقل کړېده چې: کله امام صاحب رحمه الله روضې مبارکې ته ولاړ نو ده ته په دې خبره کې اشتباه وه چې اوس مخ روضې مبارکې ته کړم او که کعبې شريفې ته . کوم عمل افضل دی؟ نوپه دې وخت کې مشهور فقهي عالم (شيخ احمد سجستاني) چې له امام صاحب څخه په طبقه کې مشر و هغه راغی . کله چې امام صاحب هغه وليد نو وېې ويل چې ده ته به ګورم چې دی څه کوي ؟ کله چې يې هغه وليد نوهغه خپل مخ روضې مبارکې ته ګرځولی وو، دعايې کوله ، نو امام صاحب هم دا فيصله وکړه چې دا افضل ده چې مخ به روضې مطهرې ته کوي او شا به کعبې شريفې ته ګرځوي. نو ده ﷺ

له روضې سره هم هغه ادب ضروري ده کوم ادب چې له ده ﷺ سره په حالت د حیات کې کېده.

دا خبره د موجوده وخت د وهابیانو له پاره یو بهترین تردید ده چې د امام صاحب اوهغه لوی عالم په قول ثابت اود لوی عالم مشهور شخصیت عبدالرحمن جامي رحمه الله مستقل د زیارت په نیت احرام تړل دي. نو هلته په روضه مبارکه کې بهتره خبره داده چې هلته ورته مخامخ ودرېږي. د دعا او التجاء اوعاجزی په حالت کې به دا عقیده وي چې حضرت نبي کریمﷺ ژوندی او انبیاء کرام علیهم السلام ،شهدا او اولیاء الله ژوندي دي او دقبر ژوند یې دنیاوي برزخي ده. په دې دنیاکې یې چې چاته د دعا په وسیله ګټه رسېده نو پس له مرګه هم دغسې هغه التماس او دعاګانو باندې ورته ګټه رسیږي.

وسیله

همدارنګه یې د وسیلې په باب کې هم خبرکړې ده چې که په دعاکې یوڅوک وسیله نیسي دا څرنګه ده ؟نو ویلي یې دي چې د حضرت نبي کریمﷺ، شهداوو او اولیاء الله کرامو په وسیله دعا لکه یوڅوک چې زیارت ته ځي په دې نیت چې هغه وسیله وګرځوي نوپه دې کې د اهل السنت والجماعت دا عقیده ده چې په دې طریقې سره الله تعالیٰ ﷻ د انسان دعاوې ښې قبلوي. داسې چې ستا دغه نېک بنده چې تاته ډېر ګران دی نو ای خدایه ! دده په وسیله زما دغه مشکل راته آسانه کړې، نو توسل بالذوات الفاضلة

هغه وسیله کول په دعا کې په خپل خای کې وي اوکه زیارت نه
څوک ولاړ شي ، په هرآن کې چې وي نوددغو په وسیله خدای
پاک ﷻ د انسان مشکل حل کوي.

لکه دا د شجرو سلسلې چې په څو قسمه لیکل کېږي، یو قسم
شجرې چې دلته په پاکستان کې ډېرې رواج دي . په داسې عنوان
سره وي چې: (الهي بحرمت فلان) د اولیاء کرامو نومونه یې د (به
حرمت) له تکې سره وي، له خپل مرشد نه نیولې آن تر حضرت نبي
کریم ﷺ پورې ټول اولیاء کرام واسطه ګرځوي (الهي به حرمت فلان)
یعنې خدایه د فلانکي په عزت اوشرافت زما دا مشکل ته راته حل
کړې. نودا ټوله سلسله د توسل په نیت ویلو او واسطه ګرځولو سره
بیاپه ذکر کې ډېر اثر پیداکېږي. د شجرو په سر باندې یې دا آیت
هم لیکلی وي چې: (يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱبْتَغُوٓاْ إِلَيْهِ ٱلْوَسِيلَةَ).
نودخدای ﷻ مقرب بنده اودوست ده ته وسیله ګرځوو.

حضرت نبي کریم ﷺ چې کله حضرت جبرئیل علیه السلام د الله تعالی ﷻ
طرف ته ولېږه نو خضرت جبرئیل علیه السلام وایي چې زه د حضرت نبي
کریم ρ له طرف نه الله تعالی ﷻ ته ور روان وم په دې وار زه ترټولو
وارو څخه الله تعالی ﷻ ته ډېر ورنږدې وم اوحکمت یې هم دا وو چې
دمحبوب د طرف نه ورغی طرف د محب ته چې الله تعالی ﷻ ده،
نود محبوب د قاصد هم محب عزت کوي. نوداچې دده دوست او
ولي ده څکه یې ته ورته مخته کوي.

لکه په دنیاکې هم دغه دستور ده چې کله غټ مشکل پېښ شي،د قتل معامله وي ، نو مشائخ ، علماء او سپین ږیري عزتمن خلک ورته وروليږي ، هغه سړي ورته تر خپلې بدۍ تېر شي ترهغه خپل لوی تاوان ورته تېر شي. ولې ؟ ددغو نېکو خلکو له امله. نو بنده د بنده دومره عزت کوي دده د شرافت له امله، نوداچې دخدای پاک ﷻ دوست وي خدای پاک ﷻ ته يې وسيله کړي چې ای خدایه ستا ددوست په برکت، ستا د شهيد په برکت،ستا د عالم په برکت ،ستا د کعبې په برکت، يعنې څومره چې د عزت خلک اوځايونه دي ددغو په برکت زما دغه مشکل حل کړې، نودوی دې ورته تواتې مخته کړل نوبياخدای پاک ﷻ دهغو خلکو سفارش قبلوي. حضرت نبي کريم ﷺ وايي چې که ماته څوک زما دزيارت په نيت راځي نو زما شفاعت ورته واجب ده، خامخا به يې شفاعت کوم ، نوبه چا پورې چې دې لاس ونيوه هغه بياخدای پاک ﷻ ته التجا کوي.

اولياء الله چې په کوم حالت کې توجه کوي نو دوی په حالت د التجاء کې وي، داپه خپل کمال د چا وظيفې نه پخوي. داپه خپل کمال دچا بېکاره اخلاق نه شي لرې کولای. په خپل کمال دچا د باطن تصفيه نه شي کولای. عين د توجه په حالت کې چې شرط هم داده چې کله پير مريد ته توجه کوي نوخپل اکابر به الله تعالی ﷻ ته وسيله ګرځوي اوخدای تعالی ﷻ ته به دعا کوي چې ای الله ! زما د شيخ په برکت ددغه انسان د سينې کدورات لرې کړې. نوپه هغه توجه بيا دومره کار وشي.

حضرت مجدد الف ثاني صاحب قدس الله سره فرمايي چې: (
يک توجه کار سنين ميکند) يعنې په يوه توجه سره دکلونو کلونو
کار کېږي. دا ولې ؟ ځکه چې دخدای تعالی ﷻ دوست دې هغه ته
شفيع کړ، رابطه دې ونيوه ، هغه دې ورته وسيله کړ.

د مشائخو کرامو په رابطه څومره مُهم کار کېږي ؟

ماته يوه خليفه صاحب قصه کوله چې: زه چې چاته توجه وکړم نود
توجه په حالت کې ماته د مشائخو رابطې راځي، حتی زه ترهغې
مريد ته وظيفه نه وربدلوم ترڅو يې چې په هغو مشائخو کې څوک
وربدله نه کړي. عين دتوجه په حال کې دهغو رابطه نيسم، چاته يې
مجدد صاحب قدس سره وربدله کړي، نوزه يې هم وربدله کړم،
چاته يې شاه نقشبند مبارک وربدله کړي نوزه يې هم وربدله کړم
حاصل د خبرې داده چې دوی هغه مشائخ کرام په رابطه کې نيسي.

يو وخت د زرمت قطب المشائخ صاحب رحمه الله ته يو ماشوم چا
د دم له پاره راووست، ده ورته د دم په ځای وظيفه ورکړه، نو روان
شو، چا ورته وويل چې صاحب ! دا خوبې د وظيفې اخستلو له پاره
نه وو راوړی بلکې دم ته يې راوړی و؟ نو قطب المشائخ صاحب
مبارک ورته وويل چې: ما د وظيفې په حالت کې روحاني صاحب
ته حواله کړ، دهغه رابطه مې ونيوه، نوزما له دم نه دحضرت
روحاني صاحب قدس سره دم ډېر مؤثر ده.

سړي چې فکر وکړي نو د نقشبندیې طریقې یو خصوصیت داهم دی چې ددوی په توجه باندې، ددوی په برکت له مریض څخه الله تعالی ﷻ مرض ختموي، دهغې وجه دا وي چې هلته د الله تعالی ﷻ لوري ته التجاء وشي ، مشائخ کرام ورته واسطه شي. مونږ زیارت ته ولاړ شو ، نو کله خدای پاک ﷻ ورته د هغه په وسیله شفا ورکړي کله له دم سره شفاء ورکړي، کله کار تر ډاکټر پورې معلق وي.

د نیکو خلکو په یوه توجه دبډوګې تیږه ماتیدل

یو نفر ماته قصه کوله چې : د هجرت په ابتداء کې مونږ په (بنو) کې اوسېدو، زمونږ په کور کې دیوه مریض په پښتورګې کې تیږې وې، یو خلیفه صاحب زمونږ مېلمه و، نو په کور کې وتل ئنوتل شروع شول، نو خلیفه صاحب وویل چې: څه خبر ده ؟ مونږ ورته وویل چې په کور کې مریض ده، په بډوګي (ګرده) کې یې تیږه ده، ډېر په تکلیف کې ده، خلیفه صاحب وویل چې تاسې یې دلته راولئ ، هغه سړي قسم کاوه چې مونږ ناست وو توجه شروع شوه، ددغې توجه په حالت کې د تیږې (ټک) مونږ په خپلو غوږو واورېده، نو خلیفه صاحب وویل چې تیږه ماته شوه، کله مو چې اکسیره واخسته نو په هغه کې د تیږې په ځای یواځې زخم و او بس. یواځې مو ورته د زخم دوا واخسته نو هغه تیږه ختمه شوه. نودا بالمشاهده پېښې دي.

دسراج المشائخ صاحب په توجه دیوطالب دخولې دبدبویې ورکیدل

د یوه طالب له خولې څخه به ډېر سخت بوی تلو. نو جناب سراج المشائخ احمدضیاء خلیفه صاحب ته راغی او هلته لرې په یوه ګوټ کې کېناست، هغه ورڅخه پوښتنه وکړه چې ولې دومره لرې کېناستې؟ ده ورته څه ونه ویل، بل ملګري یې ورته وویل چې صاحب! دده له خولې څخه بدبویي ډېره خې نو څکه مجلس ته نه رانږدې کېږي، نو خلیفه صاحب وروغوښت ، کله چې یې توجه ورته وکړه هغه مرض یې له بېخه ورک شو، تر ننه پورې ورک دی.

نودا دعقیدې مسائل دي، چې ددغو خلکو په حیات به سړی عقیده لرې، اودابه عقیده وي چې ددوی فائده سړي ته رسیږي. نو زمونږ او ستاسې دا عقیده ده چې حضرت نبي کریمﷺ حیات دی، دهغه له زیارت سره ادب او د اولیاء الله وو او شهداوو سره ادب انتهائي د ضروریاتو له جملې څخه ده.

لکه ددیوبند اکابر چې لیکي: چې که په دغسې صفاتو متصف پیر څوک پیدا نه کړي هم چې یواځې په عقیده په دغه طریقه کې شریک شي هم فائده یې ورته رسیږي، یواځې چې احترام ولري هغه هم کافي دی.

خو که مخالفت او انکار وي نو بیاخو د حضرت نبي کریمﷺ په زوند کي له دهﷺسره نږدي کفار اوسېدل، ایمان او باور یې نه درلود، نو یواځې د حضرت نبي کریمﷺ وجود مبارک ورته څه ګټه ورکړه؟ دیﷺ په خپله هم موجود و، معجزې یې هم موجودې وې، مګر ددوی له لوري چې انکار وو نو فائده یې ورته ونه رسېده.

رښتیا چې عقیده وه چې ددنیا په بل سر کې و هم ایمان یې ورباندي راوړ نو ابدي سعادت یې په برخه شو. ځکه دا دعقیدې فائده وه.

او کله چې عقیده نه وه لکه عبدالله بن ابی بن سلول منافق چې په هر مجلس کې به له حضرت رسول اللهﷺ سره ناست وو، خو له ده سره رسول اللهﷺ ته هېڅوک دومره مبغوض نه وو لکه دی. نو د پیغمبر صلی الله علیه وسلم وجود هم یواځې فائده نه ورکوي چې سړی په خپله عقیده ونه لري، اخلاص پیدا نه کړي، نود ولي وجود به څه فائده ورکړي.

کله چې عقیده برابره شوه، اعتقاد جوړ شو، بیا د نبي په صحبت اولیاء شول، په یوه یوه صحبت اولیاء الله شول، په ټولو تابعینو کې بهترین تابعي د ادنا صحابي مرتبې ته نه شي رسېدلای. او چې کله عقیده نه وي نو منافق په کلونو کلونو عمر ورسره تېر کړی وي خو هیڅ فائده یې ورته نه وي رسېدلې.

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه سیدنا وسندنا وشفیعنا و مولانا محمد وعلی آله واصحابه واتباعه واهل بیته اجمعین

(۱۰) مجلس

شقاوت او سعادت

(بدبختي او نېک بختي)

(فَمِنۡهُمۡ شَقِيٌّ وَسَعِيدٌ)

قدرمنو مسلمانانو ورونو!

الله تعالیٰ ﷻ په خپل کتاب مبارک کې د انسانانو حالت بیانوي چې انسانان په دوه قسمه دي: ځیني بدبخته دي او ځیني انسانان نېک بخته دي، بیا الله تعالیٰ ﷻ د بدبختو ځای هم راښيي چې ځای یې جهنم ده او په جهنم کې به د دوی له پاره سخت آوازونه، ژړاوې او فریادونه وي. او د نېک بختو حال هم ذکر کوي چې دغو له پاره جنت او د جنت انعامات او لوی لوی راحتونه دي.

په دې کې غرض داده چې مفسرینو کرامو د نېک بخته او بدبخته نښې او علامې بیان کړې دي چې: نېک بخته او بدبخته چاته ویل کېږي، دا د نېک بختي او بدبختي فیصلې خو ازلي دي، خو ددې له پاره چې په ظاهره سړی وپوهېږي چې دا سړی نېک بخته یا بدبخته دی نو دا به په څه معلوموي؟

نیک بختي او د علامې یې

نیک بخته سړي علامې مفسرینو کرامو چې ښودلي دي هغه پرولس دي:

۱ـ چې له دنیا څخه بې رغبته او رغبت یې د آخرت لور ته وي.

۲ـ همت به یې عبادت او د قرآن کریم تلاوت طرف ته وي.

۳ـ خبري به کمې کوي.

۴ـ د پنځه وخته لمانځه حفاظت به کوي.

۵ـ له حرامو او شبهاتو څخه به پرهېز کوي.

۶ـ راشه درشه او تعلق به یې له نېکانو سره وي.

۷ـ عاجزي به کوي، متکبر به نه وي.

۸ـ سخي او کریم به وي.

۹ـ د خدای په مخلوق به رحم کوي.

۱۰ـ خلکو ته به فائده رسوي.

۱۱ـ مرگ به د ېر یادوي.

بد بختي او علامې يې

د بدبختۍ علامې يې هم يوولس ښودلي دي:

۱ ـ د مال په جمع کولو کې به حريص وي.

۲ ـ ټوله توجه او فکر به يې د شهواتو په پوره کولو کې وي.

۳ ـ بد ګوی او غيبت کوونکی به وي.

۴ ـ په لمانځه کې به سستي کوي.

۵ ـ ملګرتيا او تعلق به يې له بدو خلکو سره وي.

۶ ـ بد اخلاقه به وي.

۷ ـ کبرجن او فخر کوونکی به وي.

۸ ـ خلکو ته به فائده نه رسوي.

۹ ـ په مسلمانانو به رحم نه کوي.

۱۰ ـ بخيل به وي.

۱۱ ـ مرګ به يې هېر وي. يعنې چې سړی د مرګ يادوونکی وي نو دی به خلک له اطعام الطعام نه نه منع کوي. او په مسلمانو سره او ښخو به رحم کوي.

فائده

په آخر کې بیا د فائدې په ډول ذکر کوي چې: که څوک د خدای تعالی له دوستانو سره ناسته او ولاړه لري خو سره له محبت او اخلاصه اود نااهله خلکو ، دخدای پاک له دښمنانو او منافقانو کافرانو سره دده تعلق نه وي نو وايي چې انشاء الله دغه سړی به کامل ولي جوړیږي. دده التزام له هغو نېکو خلکو سره وي ، همېشه دهغو په مجلس کې شرکت کوي ، خکه په مجلس کې ډېر لوی اثر وي، د مخکنيو علماوو اولياوو الله وو تاريخ ته چې څوک نظروکړي اکثره ډېر بې لارې خلک د نېکو مجلسو په برکت خدای پاک د اولياوو له ډلې څخه ګرخولي دي.

دنېکوخلکوپه مجلس انسان ته دولایت مقام حاصلیږي

حضرت حبيب عجمي چې دخپل وخت يو لوی سرمايه دار اولوی سودخور وو ، له هرچا سره دده د سود معاملې وې او روزانه به خپلو قرضدارانو پسې ګرځېده ،له هغونه به يې خپل پوررونه او دهغې ګټه غوښتله ، هغه ګټه به يې په خپل کور مصرفوله خپله اصلي سرمايه به يې نه مصرفوله ، حتی که هغه سړي به خلاز ورته وکړ چې ښځې په کور کې هېڅ شی نشته بيابه هم تش ازغخه نه راته،يوڅه شی به يی بياهم ورڅخه راووړ ، حتی د اور د بلولو له

خودغه حبيب عجمي چې بياکله دحضرت حسن بصري قدس سره په مجلس کې شريک شو دهغو پاکو مجلسونو اود خداي پاک د دوستانو د تعلق په برکت يې بيا له سوده اوګناهونو نه توبه واېستله ،وروسته بيادومره غټ مقام څښتن شو چې دخداي پاک ﷻ د عظيم الشانه اولياوو له جملې څخه وګرځېده. له حضرت حسن بصري رحمه الله څخه به يې سبق وايه اودهغه په مجلس کې به شريکېده.

خو يو وخت بيادا سې پېښه وشوه چې : حضرت حبيب عجمي را روان ده څه ګوري د درياب په غاړه حضرت حسن بصري رحمه الله ولاړ ده، حضرت حبيب عجمي رحمة الله عليه چې ورته راورسېده ورته يې وويل چې: ولې ولاړ يې ؟ هغه ورته وويل چې: کشتۍ ناوخته شوه ، کله چې کشتۍ راشي نوبيابه په کشتۍ کې سپرېږم اود درياب هغې بلې غاړې ته به اوړم. حضرت حبيب عجمي صاحب ورته وايي چې: د مسلمانانو له حسد نه زړه سپين کړه ، له دنيا نه زړه سوړ کړه ، دخداي پاک په قضا باندې راضي اوسه ، دخداي پاک له طرف نه چې کوم بليات او آفات درته متوجه کېږي په هغو باندې صبر کوه (راضي بالقضا) شه اوبيا په درياب کېږده او روان شه.

حضرت حبيب عجمي رحمه الله روان شو پورې ووت. کله چې حضرت حسن بصري رحمه الله دا حال وليده بې هوښه شو ، وروسته چې کله په حال شو چا ورڅخه پوښتنه وکړه چې ولې دريا ندې بې هوښې راغله ؟ ده ورته وويل چې: حبيب عجمي علم له

ماڅخه زده کړي ، خو نن یې زه ګرم کړم ، که صبا د قیامت په میدان کې د پُل صراط په خاې بیاداسې ېېښه وشي چې دی دخداې پاکﷻ په دوستي باندې پورې وخي او زه هلته پاتې شم نودا خو زماله پاره د افسوس اوهلاکت خاې ده.

کله چې حبیب عجمي سره بېرته یوځاې شو نو له هغه څخه یې پوښتنه وکړه چې : تاته دغه مقام خداې پاک ﷻ په څه شي درکړ ؟ ده ورته وویل چې: دا له دې وجې نه چې زه زړه صفا کوم اوته کاغذونه توروې یعني په کاغذونو مسائل لیکې! او زما ټول کوشش د زړه په صفا کولو باندې ده، ځکه خداې پاکﷻ دا مقام راکړی، نوده ورته وویل چې: (علمي نفع غیری) زما دعلم فائده بل چاته ورسېدله ، ماته یې څه ګټه ونه رسېده.

خو دادې هم څوک نه وایي چې دحضرت حبیب عجمي رحمه الله رتبه تر حضرت حسن بصري رحمه الله لوړه شوه، داسې نه ده، بلکې هغه یې شاګرد ده، هغه عابد و اوحسن بصري عالم و، او معلومه خبره ده چې عالم ته الله تعالی لوړه درجه ورکړې، ځکه چې رسول اللهﷺ سره له دې دومره لوړې درجې چې ترټول مخلوق غوره اوبهتر دی هغه ته هم الله تعالیﷻ فرمایي چې: ﴿وَقُل رَّبِّ زِدْنِي عِلْمًا﴾ چې که ته له ماڅخه سوال او غوښتنه کوې نودا سوال کوه چې ای خدایه ! علم مې زیات کړې، که په دنیاکې یو بل څه محبوب واې نوبیابه خداې پاکﷻ خپل محبوب ته دهغه حکم کاوه چې دغه

شی راځخه وغواړه. نو معلومه شوه چې له هرڅه نه د علم درجه لوړه ده، ځکه ورته وايي چې له ماځخه دعلم دزياتوالي غوښتنه کوه

کرامات چې پيدا کېږي دا له ډېر عبادت څخه پيدا کېږي. اوکرامت د ولايت څوارلسمه حصه ده، په کراماتو باندې د انسان مرتبه دومره نه پورته کېږي لکه څومره چې په اسرارِالهي باندې چې الهي علم ورته حاصل شي.

ددې مثال لکه په انبياوو عليهم السلام کې د حضرت سليمانعليه السلام، داد الله تعالیﷻ پيغمبر دی چې هوا، وربخې. پېريان، مرغان،دېوان دا ټول دده د امر تابع دي، دده هغه غټ تخت چې ټوله کابينه به يې هم ورسره وه، په هوا به روان و، مگر حضرت موسیعليه السلام ته چې د علم کوم اسرار معلوم اوحاصل و، حضرت سليمانعليه السلام دحضرت موسیعليه السلام تابع و، مطلب داچې دحضرت سليمان عليه السلام مرتبه له حضرت موسیعليه السلام څخه کمه وه، سره له دې چې کرامات يې څومره ښکاره دي؟ خوداچې الهي علم له حضرت موسی عليه السلام سره زيات و، دواړه پيغمبران وو خو په رتبه کې حضرت موسیعليه السلام له ده څخه زيات دی.

اصل مې غرض داده چې د نېکو خلکو په صحبت سړی نېک مقام ته رسېږي.

د نیکو خلکو په دعا یو قاتل جنت ته داخل شو

یو قاتل چې ناحقه یې څوک وژلي و، دهغه وخت حکومت دی بندي کړ، وروسته یې دی اعدام (پهانسي) کړ، په کومه ورځ چې دی په دار وځړول شو نو چا په خوب کې ولیده ، چې دغه قاتل په جنت کې دی، نو پوښتنه یې ورځخه وکړه چې ته خو قاتل او ظالم یې څرنګه په جنت کې ګرځې ؟ ده ورته وویل : زه یې چې دار ته خېژولم نو حضرت حبیب عجمي رحمه الله په دغه لاره باندې تېرېده ، نو کله یې چې په ماباندې سترګې ولګېدې نو زما له پاره یې د مغفرت دعا وغوښته چې: خدایه ! ته ورته مغفرت وکړې، دهغه د دعاوو په برکت کله چې له اعدام څخه وروسته مې روح قبض شو نو روح مې جنت ته ولاړ. اودا څکه چې د نېکو خلکو ارواح (علیین) ته ځي، چې هغه د عرش عظیم لاندې په جنت کې یوځای دی. نو ګورئ ددې بزرګانو د یوې دعا په برکت الله تعالی ﷻ انسان د ډېرو لوړو مقاماتو ته رسوي.

د حضرت نجم الدین کبری یو نظر په حیوان هم اثروکړ

حضرت نجم الدین کبری قدس الله سره یوداسې شخص دی چې: دی به کله د جذب په

حالت کې راووت نو په چا به یې چې سترګې ولګېدې هغه به د اولیاء الله وو له ډلې څخه شو.

یو وخت دی په مجلس کې د (اصحاب کهف) واقعه ذکر کوی نو د (اصحاب کهف) د سپي واقعه خبره راغله، په ناستو مریدانو کې یو چاته په زړه کې دا وروګرځېده چې په اوس وخت کې به هم داسې یوڅوک وي چې دده په ملګرتیا سپی هغه مقام ته ورسیږي؟ لکه کوم مقام چې د (اصحاب کهف) سپي ته په برخه رسېدلی دی؟ څکه په قرآن کریم کې یې یادونه راغلې چې: (وَ كَلْبُهُمْ بَاسِطٌ ذِرَاعَيْهِ بِالْوَصِيدِ) دريِ سوه نهه (۳۰۹) کاله چې اصحاب کهف په هغه ځای کې مړه پراته و، بدنونه یې خراب نه شول، هغه سپی هم په هغه کیفیت پروت و، بدن یې خراب نه شو او د قیامت په ورځ به د انسان په شکل جنت ته داخلیږي.

نو خبره مو د مرید کوله چې دهغه په زړه کې سودا تېره شوه. نو حضرت نجم الدین کبری قدس الله سره چې کله د باندې د جذب په حالت کې راووت نو یې په سپي باندې سترګې ولګېدې، دغه سپي چې هره ورځ به دغلته ګرځېده، له دې ځای څخه ورک شو، وروسته یې چا پوښتنه وکړه چې هغه سپی څه شو؟ نو چا وویل چې دا دومره وخت کېږي چې خوراک، څښاک یې پرې ایښي دي او هره ورځ په یوه دښته کې پروت، څلوېښت، پنځوس سپي نور هم ورڅخه شاوخوا حلقه وي او ټول پرمخې پراته وي، لکه د ذکر په حالت کې.

نو ددوی په یو نظر خدای پاک سپي داسې مقام ته رسوي، خو ګوري دا دخدای پاکﷻ ورکړه ده، الله تعالیﷻ د خپلو ذخیرو د نصیب ،دهغو د وېش اختیار چاته نه ورکوي، خو کله چې چاته اختیار ورکړي نوبیا خدای پاکﷻ دهغوی په واسطه د یو چا کارونه ورته جوړوي.

حضرت نبي کریمﷺ یو اصحابيؓ ته وایي (سَلْ تُعطَ) غواړه چې درکړل شي،دغسې ډېرې پېښې شوي دي چې په یوه دعا دخلکو پوره کارونه جوړ شوي دي. څکه ددغو خلکو له الله تعالیﷻ سره نږدې علاقه وي، بیاچې دوی خپل ربﷻ ته التماس وکړي ، لاسونه پورته کړي، نود خدای پاکﷻ په خزانوکې کمی نشته، بیا خداوند متعالﷻدخپل دوست سوال او غوښتنه په څکه نه غورځوي. چې په دنیاکې چا جرم کړی وي ، عزتمن خلک په تنواتې هغه جانب مقابل لورې ته ورشي، نو دهغو عزتمنو خلکو له مخې هغه سړی شرمیږي. د قتل معامله هم وربښي. غټ غټ ظلمونه شوي وي هغه هم ور وبښي.

نود الله تعالیﷻ دوستان چې خدای پاکﷻ ته جرګه شي، هغه ته واسطه شي، دا شفاعت ده. د قیامت په ورځ چې انبیاء علیهم السلام، شهیدان، علماء ، حافظان، اولیاء الله ، شفاعت کوي، داځکه چې دوی الله تعالیﷻ ته نږدې وي، نو الله تعالیﷻ ته دوی سوال وکړي چې ای خدایه ! که دی هرڅومره ګناهکار ده، خو دده په حق کې زه درته سفارش کوم، له ماسره یې ښېګړه کړېده، زما یې خدمت کړی، له ماسره یې معاونت کړی، له ماسره یې محبت

کړی، ستا له دین سره یې محبت کړی، ستا له دوستانو سره یې محبت کړی، نو الله تعالی ﷻ خپل محبوب سوال قبول کړي.

همدارنګه قرآن کريم شفاعت کوي، که هرڅومره دغه بنده ګناهونه کړي وي، دغه قرآن کریم دخدای پاکﷻ په حضور کې سفارش کوي، چې ای خداوند متعال! زه ستا کلام یم، ددې بنده له ماسره مینه او علاقه وه، که ده ګناه کړې هم وي، ته ورڅخه تېر شه. نو لکه څرنګه چې په آخرت کې شفاعت ثابت ده، ددوی په برکت خدای پاکﷻ انسان له جهنم اونورو عذابونو څخه خلاصوي، چې هغه د دنیا له عذابونو او مصیبتونو تولو څخه ډېر سخت دي، د دنیا تکلیفونه خو د آخرت په نسبت ډېر کم دي، ددغو خلکو د دعاوو په برکت له سړي څخه د دنیا مشکل هم لرې کوي.

خودا هرڅه محبت، اخلاص، متابعت او انقیاد غواړي، که یوڅوک غواړي چې د اولیاء الله له جُملې څخه وګرځي، نو شرط د ولایت داده چې دده به له اولیاء الله سره مینه،محبت، اخلاص اودهغوی د حکم مننه وي، چې هغه څه ورته وایي هغه به مني، دوهم به ذکر ډېر کوي، دا دواړه شیان چې سره یوځای شول نوبیا ددغه سړي د الله تعالیﷻ سره دمحبت لار خلاصیږي. بیاد خدای پاکﷻ له اولیاوو څخه حسابیږي. ﴿إِنْ أَوْلِيَآؤُهُۥٓ إِلَّا ٱلْمُتَّقُونَ﴾ د خدای پاکﷻ اولیاء نه دي،مګر هغه څوک دي چې پرهېزګاره وي، د پرهېزګاري دا لاره ده چې له نېکانو سره به په مجالسو کې اشتراک کوي، دهغوی نېکې خبرې به اوري، هغه په ده کې اثر وکړي، نوبیا

دي له ګناه څخه اجتناب شروع کړي. له دین سره یې محبت پیدا
شي، د دین په کارونو کې کوښښ شروع کړي، څومره یې چې
کوښښ زیاتیږي دغومره بیا خدای پاکﷻ ته ورنږدې کیږي.
څومره چې تقوی زیاتیږي دغومره دخدای پاکﷻ دهغو مقربو
بندګانو له جملې څخه حسابیږي.

اوکه یوڅوک له نااهلو خلکو سره مجلسونه کوي، بیادهغوی
مجالس پکې اثر کوي، ورخ په ورخ به [خدای مو دې وساتي]د
خدای پاکﷻ په دښمنۍ کې پسې سختیږي. خدای پاکﷻ
فرمایي: ﴿وَلَا تَرْكَنُوٓا۟ إِلَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ فَتَمَسَّكُمُ ٱلنَّارُ﴾ د ظالمانو ،
کفارو طرف ته د زړه میلان هم مه کوئ بیابه تاسې هم په جهنم کې
وسوځئ، له هغوی سره د زړه مینه مه ساتئ، زړه مه ورورئ! هغوی
خو دي جهنمیان، نو تاسې به هم له دې امله ورسره جهنمیان شئ
چې له هغوی سره مو دزړه مینه وه. په قرآن کریم کې بار بار خدای
پاکﷻ وایي چې له نااهله خلکو سره دوستي مه کوئ ! بلکې
نېک خلک په دوستۍ ونیسئ ! له مسلمانانو سره دوستي وکړئ !
ځکه چې د مسلمان په دوستۍ کې فائده داده چې د آخرت ګټې
پکې پیداکیږي اود نا اهله خلکو په ملګرتیا سره سرې آن د جهنم تر
خولې پورې هم رسیدای شي، کله به داسې هم پېښنه وي چې دجهنم
مېلمه شي.

نو چې څومره مو وس وي باید له نېکانو سره مو علاقه وي، د
نېک معنا دا چې هر عالم چې د شریعت په چوکاټ کې چلیږي، هر

مجاهد، هر حاجي، بلکې هر مسلمان چې د شریعت په چوکاټ کې دننه چلیږي هغه د الله تعالیٰ ﷻ له دوستانو څخه دی، په مرتبو کې خو به یې خود فرق وي، د درجو تفاوت به وي، خو چې یو واري مسلمان و، نفس د اسلام له وجې نه د خدای پاک دوست دی، نو دمسلمان سره د اسلام په نظر چې سړی دوستي شروع کړي، د دنیا او قدرت له پاره نه وي، نویواخې په لیدنه کتنه، په سلام اچولو سره الله تعالی له انسان څخه خوشالیږي. بیاچې مسلمان یو قدم پورته کېږي، مثلاً طالب شو، مجاهد شو، عالم شو، نو دی د الله تعالی د اولیاوو له جملې څخه شو، چې څومره خدای پاک ته ورنژدې کېږي دغومره ددغه سړي محبت اونژدېوالی له خدای پاک سره راځي.

اکثره چې اوس مشران وي، خوانان وي که کشران ورځ تر بلې ورځې بې لارې کېږي،وجه یې داده چې مجلسونه ورځ په ورځ خرابیږي، کمکی چې ووینې د کرکټ د کهلاړیانو (لوبغاړو) نومونه به یې زده وي او درته به وایې چې سبا په فلانکي ځای کې مقابله ده، د ټولې دنیا له مقابلې څخه به یې خبر وي، نو چې زمونږ د کمکیانو دغه حالت ده، چې غټ شي نو له ده څخه به څه جوړیږي؟

صدقه باید د کمکیانو په لاس ورکړل شي

په یوه حدیث شریف کې حضرت نبي کریم ﷺ فرمایي چې تاسې چې کله صدقه ورکوئ، سائل مو دروازې ته ولاړ وي، نود کمکي په

لاس بې ورکړي، څکه چې دى له وړوکتوبه په سخاوت باندې عادت شي، هلک چې کله اووه (۷) کلن شو نوبه لمانځه امر ورته کوي، سره له دې چې دی خوپه پنځلس کلنی مکلف ګرځي، خو په اووه کلنی څکه دلمانځه کولو امر ورته کوئ ترڅو دی له دینداري سره عادت شي، سره له دې چې ماشوم په شريعت کې مرفوع القلم ده بیاهم حضرت نبي کریمﷺ وايي چې په کمکیني امر ورته کوئ داچې لس کلنی ته ورسېد غیر مکلف ده، بیایې په لمانځه باندې وهي ترڅو چې هغه له وړوکتوبه په نیکي کولو عادت شي. شريعت وايي چې خپله خور او ورور دي لس کلنی ته ورسېدل نو بسترې يې سره بېلې کړه، یوځای يې سره مه پرېږدئ، څکه شیطان دوی د بدعملي لوري ته متوجه کوي، نوخپل خور او ورور سره بېل کړئ، چې د ګمراهي طرف ته يې شوق پیدا نه شي. داچې شريعت کوم قانون ږدي په هر یوه کې يې حکمت ده، داچې بار بار وايي چې دنیکو کارونو طرف ته غټ هم امر کوئ او ماشوم هم امر کوئ، نر او ښځې امر کوئ، له نیکو خلکو سره دوستي کوئ، له بدو خلکو څخه ځان ساتئ، ملګرتیا يې مه کوئ، څکه يې امر کوي چې په دې کې د دین او دنیا فائدې دي.

قرآن کریم وايي چې: ﴿وَلَا تَرْكَنُوٓا۟ إِلَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ فَتَمَسَّكُمُ ٱلنَّارُ﴾ له مشرکې ښځې سره که هرڅومره ښائسته وي نکاح مه کوئ، که هرڅومره شتمنه او مالداره وي، له هغې نه مینځه هم ښه ده خو چې مسلمانه وي، اود مسلمانې ښځې په هکله بیا فرمايي چې مسلمانه ښځه مشرک سړي ته په نکاح مه ورکوئ اګر که بادشاه

وي، ترهغه هغه مسلمان غلام ښه ده. خکه قرآن کريم په خپله وايي چې: مشرک سړی د جهنم په لوري کشکوي. د ښځې او مېړه په منځ کې خو ملګرتيا ده، صحبتونه او مجلسونه وي، د عمر ناسته ولاړه ده، خوچې له نااهله خلکو سره يې تعلق جوړ شو ګمراه کوي يې اودغه ديندار ه سړی بياد دين لوري ته سړی ورجلبوي.

نو غرض داده چې: تل به دا کوشش کوو او نور مسلمانان به هم دې لوري ته رادعوت کوو چې له نيکو خلکو سره يې تعلق جوړ شي، د نېکانو په مجلسونو کې شرکت وکړي، خکه چې همدغه د نېکو خلکو مجلسونه په مسلمانانو ښه اثر کوي، خکه الله تعالی فرمايي چې: ﴿وَذَكِّرْ فَإِنَّ ٱلذِّكْرَىٰ تَنفَعُ ٱلْمُؤْمِنِينَ ۝﴾ نصيحت کوه نصيحت مسلمانانو ته ګټه رسوي، خودا په هغه وخت کې چې ددوی له خوا الفت پيدا شي، که نه وي بعضې مسلمانان دي چې نصيحت بد پرې لګيږي، بياهم قرآن کريم وايي «﴿وَذَكِّرْ فَإِنَّ ٱلذِّكْرَىٰ﴾» نصيحت کوه خوهلته چې که فائده يې رسوله. که فائده يې نه رسوله بيا نصيحت ورته مه کوه، د دين بې عزتي مه کوه.

اوس نو فائده په دغو مجلسونو کې پيدا کېږي، دا دخلکو په تعلق کې پيدا کېږي، چې له نېکو خلکو سره د سړي مينه پيدا شوه، تعلق يې جوړ شو، بيا د قرآن خبره، احاديث اود مذهب خبره په سړي باندې ښه اثر کوي، بياد خدای پاک ﷻ طرف ته په خپل رحمت سره سړی متوجه کوي.

وَالَّذِينَ جَٰهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا ، بیاد خدای پاک ﷻ وعده ده
چې زما ددين اوزما د دوستي په طرف کې چې څوک کوشش وړي
نوزه د دین او جنت لارې ورته خلاصوم. د نیکو لارو او نیکو اعمالو
توفیق زه ورته ورکوم.

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه محمد وآله واصحابه اجمعین

(۱۱) مجلس

آیا تکلیفونه او مصائب یواځې د ګناهونو له امله وي؟

دا قانون دی چې د ګناهونو او بدو اعمالو له امله انسان په دنیا او آخرت کې له مصیبتونو او مشکلاتو سره مخامخ کېږي ددې خبرې یواځې دومره تشریح درته کوم چې څښتې ملګروته څه اشتباه پیدا کېږي.

دا که تکلیف دګناهونو له امله وي، نو انبیاء کرام علیهم السلام ته بیا ولې تکلیفونه رسیږي؟ مونږ وینو چې په دنیا کې چې څومره تکلیفونه اوزحمتونه انبیاء کرامو علیهم السلام او صحابهٔ کرامو﷥ او اولیاء الله وو زغملي دهغوی په نسبت ډېره کمه حصه مصائب او تکالیف عوامو ته متوجه وي.

په هغو کې یوه بله خبره ده. د جهنم د اور په هکله راځي چې کافر به هم په جهنم کې وي او ګناهګار مسلمان به هم وي، خود کافر له پاره جهنم د ذلت له پاره ده، او دمسلمان له پاره دغه اور د صفایې او پاکوالي له امله دی. کافر چې څومره وخت په اور کې تېر کړي له هغه کفر او تکالیفو څخه نه خلاصیږي اوهمداسې به جاري وي. مګر مسلمان که چېرې یې په دنیا کې توبه نه وه ایستلې، په یو طریقه خدای پاک ﷻ مغفرت ورته نه وو کړی، تکلیفونه پرې نه دو

..شوي، تردې پورې چې دجهنم مستحق شو، دوزخ ته ولاړ نودده ..مفايي به د جهنم په اور سره کېږي. کله چې دی د ګناهونو له خيرو ..ځخه پاک شو نو فی الحال يې الله تعالی ﷻ له جهنم ځخه راباسي ..جنت ته به يې داخلوي، نو حاصل د خبرې داده چې دغه يو اور ده ..کافر له پاره د ذلت او اهانت سبب اود فاسق مسلمان له پاره د ..طهارت ذريعه ده، دهغه اور په ذريعه لکه اوسپنه چې له زنګ ..ځخه پاکېږي دی له ګناهونو ځخه پاکېږي.

..په دنيا کې چې په نېکو انسانانو تکليفونه راځي اوبه بد عملو نه ..راځي ددې هم دغسې فرق لکه د بدعمله مسلمان او کافر دعذاب ..بې ځنګه فرق ده، چې د کافر عذاب د اهانت له پاره اود فاسق ..مسلمان عذاب د پاکوالي له پاره ده. که مسلمان فاسق او بدعمله ..و، عذاب ورباندې راته، نو اکثره يې خدای پاک ﷻ د صفايي له ..پاره ورباندې راولي چې دغه انسان د انساني خواهشاتو موافق د ..شيطان اود نفس دغوښتنې موافق په ژوند کې يې ګناوې کړې وي، ..بې دخدای پاک ﷻ ورته اراده ددې وي چې دمرګ نه بعد بيا په دغه ..انسان عذابونه رانه ولي نو په دنيا کې په دغه انسان باندې تکاليف ..راولي. ددغو تکاليفو په سبب خدای پاک ﷻ ګناهونه ورته ..معافوي.

..په روايت کې راځي چې: د حضرت رسول اکرم ﷺ امت غالباً جهنم ..ته نه داخليږي، يا په دنيا کې الله ﷻ په دوی داسې تکاليف او ..سختې راولي چې ځه تقصيرات ورځخه شوي وي، ددغو ..تقصيراتو په سبب چې کوم تکاليف پرې راشي په دنيا کې معافي

ورته کوي، یا توفیق د توبې ورکوي، که هغه نه وي نو د زنکدن په وخت کې یې چې څومره ګناوې پاتې وي په هغه یې خدای پاک ﷻ له ګناوو څخه پاکوي، ځکه چې هم مسلمان وي او زنکدن یې سخت وي، که په هغه هم نه شو صفا بیا یې د قبر په عذاب باندې هغه د ګناوو اثر ختموي، ډېر کم خلک دحضرت نبي کریم ﷺ د اُمت به پاتې کیږي چې په دغو ټولو وختونو کې دده دومره جرمونه اوګناوې وي چې د دنیا په تکالیفو ، دزنکدن اود قبر په تکالیفو دې معاف نه شي بیاچې د حشر په میدان دده په حق کې دجهنم فیصله وشي دابه د رسول الله ﷺ ډېر کم امتیان پاتې کېږي. اوکه نیک عمله مسلمان و، هغوی ته په دنیا کې تکلیفونه ورسېدل نودهغو خو دلته د صفایي خبره نشته، دهغوی بیاد درجو د رفعت خبره ده، د آخرت ذخیره یې نوره هم زیاتیږي، څومره چې په دوی تکلیفونه راغي دغومره به یې اجرونه ډېر وي، خدای پاک ﷻ چې له خپلو دوستانو څخه خوشاله وي، نو هغه خوشالي ابدي خوشالي برابروي، د جنت انعامات او ژوند نه ختمېدونکي دي، ددنیا چې هرڅومره راحت وي دابه خامخا یو ورځ ختمیږي. نو خدای پاک ﷻ د خپلودوستانو له پاره هغه اُخروي ژوند انتخاب کړی دی، چې د جنت ژوند دی، نوبیاچې په دغه نیک عمله بنده څومره تکلیفونه راتلل صبر او استقامت یې پرې کاوه بیادده دآخرت درجې پرې لوړوي.

دحضرت يوسف عليه السلام دعبرت نه ډکه قيصه

حضرت يعقوب عليه السلام پيغمبر دی، پلار يې حضرت اسحق عليه السلام پيغمبر دی نيکه يې حضرت ابراهيم عليه السلام پيغمبر دی، زوی يې حضرت يوسف عليه السلام هم پيغمبر دی، ټول خاندان د پيغمبرانو دی، نو په حضرت يعقوب عليه السلام باندې په دنيا کې څومره تکليفونه راغلل ؟

(۱) دولس زامن وو، دوه زامن يې (حضرت يوسف عليه السلام او بنيامين) يې له يوې ښځې څخه وو. او لس زامن يې له بلې بي بي څخه وو.

خپل ورونه ورته پورته شول اود حضرت يوسف عليه السلام دوژلو اراده يې وکړه، بيايې په خپل منځ کې له مشورې وروسته د وژلو په ځای کوهي ته واچاوه، چې بيا د غلام په نامه خرڅ شو، بيا بندي خانه او نور تکاليف ورباندې تېر شول چې سړی د هغو برداشت نه شي کولای. خو حضرت يعقوب عليه السلام دخدای ﷻ پيغمبر دی، واجب تعالی ﷻ په دې هم علم ورکړ چې زوی دې ژوندی دی، له تاسره به يو رخت وويني. خو حضرت يوسف عليه السلام ورک شو، د قافلې په خلکو بې خرڅ کړ، له کنعان څخه يې مصر ته يوړ، په مصر کې په هغه باندې کوم تکليفونه بندي خانې تېرې شوې ؟ آخر الامر خدای پاک ﷻ د دنيا دتکاليفو چې ده پرې صبرکړی و دهغو په عوض کې

يې په ده باندې په دنياکې داسې راحت راوست چې دی د مصر حاکم وټاکل شو، دېر غټ اعزاز خدای پاکﷻ ورپه برخه کړ.

کله چې دده ورونه له کنعان څخه دخپلې خوراکې او غلې له پاره مصر ته ورغلل ځکه چې په نورو سيمو او علاقو کې وچکالي وه اود مصر خلکو خو خوراکي مواد ذخيره کړي وو(لکه چې واقعه يې تاسې ته معلومه ده) نو کله چې يې ورونه ورغلل دهﷺ په لومړي ځل وپيژندل چې دا خو زما ورونه دي، او دوی ونه پيژانده بيايې امتحاناً له دوی څخه پوښتنه وکړه چې: تاسې دلته د څه له پاره راغلي ياست؟ دوی ورته وويل چې : د کور له پاره نفقه ورو دهﷺورته وويل چې: هسې نه چې د بل هيواد جاسوسان ياست؟ دوی وويل چې: نه جاسوسان نه يو. بيايې ترې پوښتنه وکړه چې تاسې دکومې کورنۍ ياست ؟ دوی ورته وويل چې: دحضرت يعقوبﷺ له کورنۍ څخه يو. بيايې ورڅخه پوښتنه وکړه چې نور ورونه مو شته ؟ دوی حالات ورته ټول بيان کړل چې مونږ دولس ورونه وو، يو راڅخه ورک شو، اوس يوولس پاتې يو، په هغه کشر ورور باندې مو پلار د خپل ورک زوی مينه ماتوي، ځان ته په هغه تسلي ورکوي.

دی ورته وايي چې: که بل وار راتلئ هغه کشر به هم درسره راولئ چې ستاسې صداقت معلوم شي اوکه مو رانه ووست بيا څه شی نه درکوم.

دوهم خل د ېره موده وروسته بيايې ورونه راغلل، بيايې خپل ورور (بنيامين) ته ځان وروښود، اوهغه يې د غلا په چل باندې له ځانه راوګرځاوه، قصه يې ډېره اوږده ده، دريم وار يې هغه ورونه ډېره موده پس راغلل ده په دغه وار ورونو ته ځان ورو پيژاند.

مفسرين حضرات په دې ځای کې ليکي چې: په دې کې دخدای تعالیٰﷻ څه حکمت و؟ يوسفؑ پيغمبر ده، په لومړي ځل يې ځان ور ونه پېژانده، په دوهم ځل هم دغسې، په دريم وار چې بيا ورته راغلل اوخپل زحمتونه او تکاليف يې ورته بيان کړل، بيادده هم شفقت پرې راغی اوځان يې وروښوده، خپل مبارک قميص يې ورکړ ترڅو پرې دحضرت يعقوبؑ سترګې چې دحضرت يوسفؑ د جدايي له امله ړندې شوې وې دا کميس دهغه په سترګو ووهي ترڅو جوړې شي، ځکه دا دجنت قميص و، کله چې نمروديانو حضرت ابراهيمؑ اور ته اچاوه نو جامې يې ورڅخه واېستلې په دې وخت کې حضرت جبرئيلؑ ورته له جنت څخه قميص راووړ، دغه کميس بيا حضرت ابراهيمؑ خپل زوی حضرت اسحقؑ ته ورکړی و، هغه بيا حضرت يعقوبؑ ته اوهغه بيا حضرت يوسفؑ ته په غاړه کې اچولی و. کله چې دده ورونو دیؑ کوهي ته غورځاوه نو جامې يې ورڅخه واېستلې، په کوهي کې دننه جبرئيلؑ ورته راغی، دده په غاړه کې د اوسپنې په تعويذ کې دغه کميس بند و، هغه يې ورته راواېست، دده راغوست، بيا جبرئيلؑ دلته ورته وويل چې: دغه کميس درولېږه، په دې کې د جنت اثر ده، ړانده پرې بنا کېږي، اوس نو په

دغه خندولو کې حکمت څه و؟ په دې کې دا حکمت و چې په دې کار سره دحضرت یعقوبﷺ درجې لوړې شي. دا د زندګې فراغت یې ور اوږد کړ. (۱۸) کاله یا (۴۰) یا (۸۰) کاله په منځ کې تېر شویدي، چې یوسفﷺ اویعقوبﷺ سره نه دي لیدلي. په دې به هم پوهېده چې ژوندی ده، راسره به وینې. خو ورښوده یې نه، صبر یې کاوه، نو حکمت دخدای پاک پکې څه و؟ د حضرت یعقوبﷺ ګناه نه وه، ځکه چې انبیاء کرام علیهم السلام معصوم دي، دده د درجو لوړوالی یې پکې مقصود و.

نوکله تکالیف په مسلمانانو راځي دا دوه حیثیته لري. که په مسلمانانو کې څه تقصیرات او ګناوې وي، نوکه دهغو تکالیفو له امله دی صبر وکړي خدای پاکﷻ ورته هغه ګناوې معاف کوي اوکه نېک عمله مسلمان په څه تکلیفونو کې راایسار شي بیایې خدای پاکﷻ د جنت درجې پرې لوړوي.

روغ خلک به په آخرت کې د مصیبت زده خلکو په حال غبطه کوي

په یوه حدیث شریف کې د پیغمبرﷺ مبارک ارشاد ده چې: په قیامت کې کله چې الله تعالیﷻ مصائب ځپلو انسانانوته کوم انعامات ورکوي، نوکومو خلکو چې په دنیاکې یې مصائب او تکلیفونه لیدلي نه وي، نوهغوی به دا ارمان کوي چې کاشکې په دنیاکې زمونږ غوښې په بیاتي ګانو (قیچي) پرې شوی وای خو

چې نن مومن هم ددغو انعاماتو مستحق ګرځیدلي وای نو اصل خبره داده چې څومره ستړي، مصیبتونه، مرضونه، غمونه چې په دنیاکې په یوه مسلمان باندې راځي هغه له الهي حکمت څخه خالي نه وي. الله تعالی ﷻ قادر مطلق دی، بې بندوبسته اوبې بنه او بې بده روزي ورکولای شي، داسې مخلوق ته روزي ورکوي چې نه لاس اونه هم پښې لري، نه کاروبار کولای شي، لکه : دا حشراتو ته ناسې ګوری چینجی ده په خپته روان وي، نه یې پښې اونه هم لاسونه شته، خو خدای پاک ﷻ څنګه روزي ورکوي؟ مګر یو بنه مسلمان، نېک عمله او دینداره ، دخدای تعالی ﷻ د دوستانو له جُملې څخه دی، تل په مسکنت او فقر کې ژوند تېروي، په وچه مړی خپل وخت تېروي، حالانکه د الله تعالی ﷻ په خزانو کې څه کمی هم نشته، چې کافر ته یې ورکوي نودا خو یې دوست دی، ده ته یې ولې نه ورکوي ؟ وجه او سبب او لامل یې دادی چې خدای تعالی ﷻ یې برخه آخرت ته ساتلې ده.

په صحابهٔ کرامو رضی الله عنهم کې ډېر داسې کسان وو چې تر ډېره وخته ژوندي وو، نو کوم ملګري صحابهٔ کرام رضی الله عنهم چې له دوی څخه مخکې د فقر او مسکنت په حالت کې شهیدان او وفات شوي وو، نو دوی به دهغوی په حال ارمان کاوه.

حضرت حمزه رضی الله عنه شهید شو، نو دومره جامه یې نه لرله چې ټول بدن یې پرې پټ شي، یوه شړۍ یې درلوده چې کله به یې سر ورته پټ کړ نو پښې به یې لوڅې شوې اوکه به یې پښې پرې ورته پټې کړې نو سر مبارک به یې لوڅ شو ، آخر حضرت نبي کریم ﷺ امر

وکړ چې سر یې پټ کړئ اوپه پښو یې ورته واښه واچوئ؛ تاسې وګورئ چې د خدای دخوږ او درانه پیغمبرﷺ تره او رضاعي ورور ده، خوپه دومره مسکنت کې یې ژوند تېر کړ ، داسې صحابه کرام‌ﷺ هم وو چې د ټول بدن د پټولو له پاره به یې جامه نه لرله.

حضرت ابوهریره‌ﷺ فرمایي چې: په اصحاب صُفه کې اویا (۷۰) داسې کسان وو چې پوره جامې یې نه لرلې، تردې پورې چې یو له بل سره به نښتې ناست وو، خپل عورتونه به یې په هغو پورې پټول، خو وروسته چې کله په صحابهٔ کرامو‌ﷺ وسعت اوپراخې راغله ،غنیمتونه زیات شول، فتوحات به کېدل، بیادغو وروستنیو صحابهٔ کرامو‌ﷺ به د مخکنیو ملګرو په حالت دا ارمان کاوه چې دهغو انعامات الله تعالیﷻ دوی ته دآخرت له پاره جمعه کړل، په مونږ باندې خو په دنیاکې وسعت راغئ، هسې نه چې د آخرت ثواب مو پرې کم شي.

لنډه داچې په دې باید پوه شو چې تکالیف او مصیبتونه دا د آخرت د خیر له پاره یوه ذریعه ده، کله داسې وي چې په مسکنت کې انسان د الله تعالیﷻ بندګي په ښه طریقه سره کوي، کله یې دمرض او مصائبو په حالاتو کې بندګي په صحیح طریقې سره کوي. الله تعالیﷻ چې له چاځخه یوځل راضي شوی وي نوبیادده د ایمان حفاظت کوي، داسې عمل ته یې نه پرېږدي چې اخرت یې پرې تباه شي، کله د چا دایمان او اعمالو حفاظت په مسکنت او غُربت کې وي، نو مسکین یې ساتي، کله دچا د ایمان او اعمالو حفاظت په مالداري کې وي، بیا یې مالداره ساتي. دوست یې وي

خو مړ وي، حضرت ابراهيم ﷺ پيغمبر او حضرت نبي کريم ﷺ هم پيغمبر ده، دحضرت نبي کريم ﷺ په کور کې به ډېر خله داسې پېښنه وه چې يوه مياشت هم اور نه ده بل شوی، يواځې په کهجورو او اوبو باندې به يې وخت تېراوه. دحضرت ابراهيم ﷺ د مېږو د رمو د سپېو په غاړه کې د سرو زرو اميلونه پراته وو. هغه هم پيغمبر ده ، دغه هم پيغمبر ده.

همدارنګه صحابهٔ کرام ﷺ درواخله. ديوه صحابي ﷺ دنيا او هستي نه خايبيږي. بل صحابي ﷺ بيا دقفر په حالت کې داسې وي چې پوره لباس نه لري، د لوږې نه بېهوشه وي. حضرت ابوهريره ﷺ وايي چې ډېر خله په ماباندې به بېهوښي د لوږې له امله راتله، زه به د لوږې له امله ولوېدم اوخلکو به لاس اوپښې رامښل چې ګواکې پېريانو نيولی او مېرګي يې دي.

همدارنګه اولياء الله درواخله ؛ خينو ته يې الله تعالی ﷺ بنه پرېمانه هستي او جايداد ورکړی اوخينې يې په غُربت کې شپې ورځې تېروي. دا د الله تعالی ﷺ معامله ده د چا ايمان په غربت کې ساتي اوچاته هستي اوجايداد ورکوي اوهم په هغه حالت سره يې د ايمان حفاظت کوي.

نو غرض مې داده چې دا تکاليف خو د اعمالو سزا ده، نو نېک عمله انسانانو ته بيا ولې تکليف ورکول کېږي نو په دغو تکليفونو کې دا حکمت او ګټه ده چې يا ګناوې پرې ختميږي اويايې درجې پرې پورته کېږي اودا کار بې عوضه نه ده.

نو مسلمان چې په هر عمل کې يوځه د آخرت په لوري هم متوجه وي نوپه هر حال کې ده ته پکې فائده وي، خوپه دې شرط که دی د الله تعالیﷻ لوري ته متوجه وي، اوکه خدای مه کړه انسان غافله و نوبياهيڅ شی ده ته کومه ګټه نه رسوي، نو بيايې که اولاد ډېرېږي ، دنيا يې ډيرېږي،قدرت يې ډيرېږي دا ټول دده له پاره عذاب او تکليف ده، بياپه هرڅه کې دده له پاره استدراج ده، ورځ په ورځ به په تکاليفو کې نور پسې غرقيږي، په ظاهره به ورته د دنيا ترقي اوکاميابي ښکاريږي خوپه حقيقت کې به دا کار ده ته د آخرت په لحاظ له تباهي پرته بل څه نه وي.

الله تعالیﷻ دې مونږ اوتاسو ته ددې توفيق راکړي چې په هر آن او حالت کې خپل لوی خالق او مالکﷻ ته متوجه اوسو. که تکليف راځي هم زمونږ بايد په دې يقين وي چې دا د الله تعالیﷻ له لوري ده اوهغه به يې راڅخه بېرته اخلي. بې صبري او شکايت بايد نه وي. که راحت وي هم بايد په دې مو يقين وي چې دا دالله تعالیﷻ له لوري نعمت او لورينه ده چې پر ما يې کړې او که چېرته زه بغاوت او مخالفت وکړم بېرته يې هم راڅخه اخيستی شي.

په حضرت ابوبکر الصديق ﷺ باندې دخدای پاکﷻ سلام

يووخت سيدناحضرت ابوبکرالصديقؓته حضرت خاتم الانبياء سيدالمرسلين حضرت نبي اکرمﷺ وويل چې: الله تعالیﷻ پر تا

سلام وايي او داهم وايي چې ته له ابوبکر نه پوښتنه وکړه چې مرض دې څنګه ده ؟

حضرت نبي اکرمﷺ چې د الله تعالیٰ سلام حضرت ابوبکرصدیق‌ته ورساوه، بیایې پوښتنه ورځخه وکړه چې ستا تکلیف څه ده ؟ حضرت ابوبکر صدیق ورته وایې چې: غابښ مې خوږیږي. حضرت نبي کریمﷺ ورته وایي چې : څومره وخت پرې وتلی ؟ دې ورته وایي چې: دوه کاله . نو په دوه کاله کې حضرت ابوبکرصدیق دخپل غابښ درد حضرت نبي کریمﷺ ته نه دی ښودلی ، دی په دې خبره پوهېده چې په دې صبر کې مې د آخرت ګټې دي. بیا الله تعالیٰ ورځخه خپل رضایت اعلان کړ، دده مقام او مرتبه یې خلکو ته وروپېژندله، ملائکه یې راولیږله چې زما سلام ورته وایه اود مرض پوښتنه یې هم وکړه ، نو تاسې ګورئ چې څومره لوړ مقام یې دی؟

خودا چې سړی د آخرت طرف ته متوجه وي نو بیاد مصیبت او راحت په دواړو حالاتو کې کار کیږي اوکه خدای مه کړه سړی غافله ؤ، نوبیاپه یوه حالت کې هم کامیابي او ترقي نشته او انسان به شپه‌ورځ له مصیبتونو او هغو پېښو سره لاس اوګریوان وي چې دی‌بې‌نه غواړي خو هغه به ورپېښیږي.

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمين

و صلی الله تعالی علی خیر خلقه سیدنا و سندنا وشفیعنا و مولانا محمد وعلی آله و اصحابه واتباعه و اهل بیته اجمعین

۱۲ مجلس

له نیکو خلکو سره مشابهت

په حدیث مبارک کې راځي : حضرت نبي کریمﷺ فرمایي: (من تشبه بقوم فهو منهم) څوک چې ځان مشابه کوي د کوم قوم سره به ورځ د قیامت به دهغه قوم په ډله کې راپورته کېږي.

ددغه حدیث شریف په تشریح کې محدثین کرام لیکي: هغه نر چې خپل ځان د ښځو په شکل باندې جوړوي نودقیامت په ورځ به دې د هغوی په ډله کې وي. او هغه ښځه چې ځان د نارینه وو په شکل جوړوي نو دقیامت په ورځ به دا ښځه د نارینه وو په ډله کې وي. ددې معنا دا نه ده چې د هغو مقام ته یې خدای پاکﷻ رسوي، یعنې دغه سزا ورکوي ، سرې ته چې کوم ښایست ، حُلیه او د نرتوب خاصه چې خدای پاکﷻ ورکړې ده او دی هغه پرېږدي د ښځو لباس ، دهغو خبرې او کردار ځان ته خوښوي نو واجب تعالیﷻ دا سزا ورکوي چې تا ولې خپل کوم زینت او کردار چې ماتاته درکړی دی تا هغه پرېښود ، تغیر دې په خلق کې راوست او له بل چا سره دې ځان مشابه کړ. او کومې ښځې چې د نرانو سره ځان مشابه کوي ، لوڅې ګرځي، د ستر لحاظ نه کوي، سر نه پټوي، د کور نه د باندې ګرځي ، نو دا له نارینه وو سره مشابهت

دي نو خدای پاک ﷻ به دا سزا ورکوي چې تا هغه خلقت ولې بدل کړ؟نه ما په کوم کیفیت او هیئت باندې پیدا کړې یې ؟ تا په هغې کې ولې تغیر راوست؟ او ځان دې د نرانو په لباس کې خلکو ته معرفي کاوه،، خپل ځان دې په یوه بل عنوان جوړ کړی و، نو دغه سزا درکوم. په هغه خلقت او جامه کې چې خدای پاک ﷻ درته خونبه کړې وه تا ولې تغیر راوست؟ د هغه موافق دې ولې ژوند نه تیراوه؟

حضرت نبي کریم ﷺ فرمایي: څوک چې متقي او پرهېزګاره نه وي، ښه سړی نه وي او ځان د ښو خلکو په جامه کې معرفي کوي ، له نېکانو سره مشابهت کوي ترڅو خلکو ته دوکه ورکړي ، د عالم ، پیر په لباس کې خلکو ته ځان معرفي کوي نو دغه ته خدای پاک ﷻ سزا ورکوي چې خلکو ته ځان ښه معرفي کوي او په تا کې هغه صفات نشته، نو دا کار داسې ده لکه د درواغو قمیص او پرتوګ بې چې اغوستي وي. خدای پاک ﷻ په دې کار ورته سزا ورکوي چې ولې دې ځان په ناحقه او چل ول له دوی سره مشابه کاوه ؟ . یو خو په دې عنوان خبره وشوه . او بل (مَنْ تَشَبَّهَ بِقَومٍ فَهُوَ مِنْهُم) معنا دا چې : یو څوک د نیکې طرف ته کوشش کوي ، خپله د نېکانو په ډله کې نه دی ، خو ځان دهغوی سره په خویونو او عادتونو کې برابروي ، هغه لمونځونه کوي، هغه ښه عادتونه چې د نېکو خلکو صفات دي ، په ده کې نه وي خو دی له هغوی سره کوشش کوي چې ځان کې یې دغه صفات راولي ، معنا دا چې ددوی غوندې عبادت وکړم. ددوی په شان کالي واغوندم. ددوی

اخلاق په ځان کې پیدا کړم. نو د قیامت په ورځ به خدای پاکﷻ دغه انسان د هغو نېکو خلکو په ډله کې راپورته کړي. دا د حُب دلیل دی. د چا چې له چا سره محبت وي ، هغه اخلاق او عادات په ځان کې پیدا کوي، هغه رفتار او ګُفتار په ځان کې راولي، نو چې څومره وس کوي ، که هغه په ده کې نه وي هم خو خدای پاکﷻ په ورځ د قیامت دی په هغه ډله کې راپورته کوي. له دې وجې وایي چې: د سهار له لمانځه نه مخکې چې د الله تعالیﷻ نېک بندګان راپورته کېږي اوډ تهجد لمونځونه او نفلونه کوي .په ذکر او فکر او مراقبو لګیا وي ، نو باید سړی په ځان کې تر ټولو مخکې دغه صفت پیدا کړي. د سهار له لمانځه نه وروسته تر لمر ختو پورې په ذکر او مراقبو مصروف وي . د حضرت رسول اللهﷺ دا مبارک عادت وچې : د سهار له لمانځه نه وروسته آن تر لمر ختو پورې به دی مبارک په ذکر لګیا و. بیا به یې د اِشراق لمونځ وکړ او خپل کور ته به ولاړ. نو یوځوک د اولیاوو الله وو له ډلې نه نه ده، خو له هغوی سره په نېکو اعمالو، اخلاقو ، کردار کې مشابهت کوي ، په دې معنا چې هماغسې ذکر ، فکر او عبادت کوي نو الله تعالیﷻ به دی هم د قیامت په ورځ ددغو نېکانو او صالحانو په ډله کې خامخا راپورته کوي.

او که یو څوک دم ته کیني او ورته وایي چې: ماته انګریزي وېښتان راجوړ کړه. او خیاط ته ورشي چې ماته انګریزي ډېزاین جامې تیاري کړه ، نو په داسې کیفیت وېښتان جوړول او جامې جوړول چې هغه د بې دینه خلکو لباس او صورت وي او دی هم په

هغه باندې خوشاله وي او خوند ورکوي ، خان له هغوی سره په لباس او صورت کې مشابه کوي ، کافر نه دی ، خو خان ورسره مشابه کوي او خوند ورکوي نو دقیامت په ورځ به یې الله پاک ﷻ هم دهغوی بدبختانو په ډله کې راپورته کړي.

که د دنیا په یوه سر کې نېک کار او عمل کېږي او د دنیا په بل سر کې څوک ورباندې خبر شو او په زړه کې یې دا تمنا وکړه چې کاشکې زه هلته وای اودغه نېک کار ما هم کړی وای نو الله تعالی ﷻ دغه انسان ته هم دغومره ثواب ورکوي څومره یې چې هغه بل ته ورکړی دی.

په نیت باندې دپوره عمل اجرورکوي

په یو وخت کې په بني اسرائیلو کې یو سړی په دښته کې روان و ، په دې خای کې غټې غټې غونډۍ وې. ددې سړي په زړه کې دا خبره راوګرځېده چې کاشکې دا غونډۍ تولې د غنمو وای او ما په غریبو خلکو باندې ویشلې وای. الله تعالی ﷻ د هغه وخت پیغمبر ته وحیې وکړه چې دې سړي ته زېرې ورکړه چې تاته یواځې په دې نیت باندې ددغه عمل پوره اجر درکړل شو. نو که د زړه تمنا وي خدای پاک ﷻ هغه مقام ورکوي.

او که د دنیا په هغه سر کې بد عمل کېږي اوڅوک ورسره مینه لري چې کاشکې زه هم هلته وای دغه بد کارونه ما هم کړي وای. نو دی دلته ده او ګناه هلته کېږي نو د قیامت په ورځ به دی له هغو خلکو سره یوځای کېږي.

ددغه حدیث شریف اصلي مطلب دادی چې: که ځان مشابه کوي په روا عمل کې نو بیا په دې کې ګټه ده، او په ناروا لباس کې د سړي له پاره مشابهت کول بیا تاوان دی. که په ناروا کې ځوک له چاسره ځان مشابه کوي په هغه ناروا کې راځي. یعنې ښځه د نر لباس برابروي اوياهم نر د ښځې لباس برابروي دا دواړه د ګنا کارونه دي. اخلاق او عادات د یو او بل په ځان کې پیدا کوي دا هم همدا حکم لري. له انګریزانو سره ځان برابروي دا هم ناروا ده. او که په روا کار کې له چاسره ځان مشابه کوي لکه: د علماوو لباس او عادات خوند ورکوي دغه دده له پاره ګټه ده. چې په آخرت کې خدای پاک ﷻ ده ته غټ مقام ورکوي.

د نیکانو سره پېژندګلوي په آخرت کې فائده لري

د مزاراتِ اولیاءِ هرات په نامه یو کتاب حدیث را نقل کوي: د حضرت نبي کریم ﷺ څخه روایت دی چې: د قیامت په ورځ باندې یو چا سره سوال او خواب وشي بیا دده نیکي او بدي دواړه سره برابرې شي نو خدای پاک ﷻ ورته وایي چې: یوه نیکي راپیدا کړه نو زه به دې وبښم، دی چې هرڅومره سوچ او فکر وکړي نو نیکي نه شي پیدا کولای. بیا خدای پاک ﷻ ورته ووایي چې: تا زما فلانکی دوست پېژانده ؟ دی ورته وایي چې: هو ا خدای پاکه ﷻ به ورته ووایي چې: ما یواځې په همدې پېژندګلوی ښنلی یې. اودا چې

مړی د نېکو خلکو په لباس خان برابروي او دهغوی عادات په خان کې راولي نو بیا به یې خدای پاک ﷻ ولې نه بښي؟

د شجرې د لوستلو فائده

حضرت امام النووي (رحمه الله) چې دمسلم شریف شارح دی یو راوي په حالاتوکې لیکي چې د زنکدن په وخت کې دده بچیانو ژړل ،دی تسلي ورته ورکوي چې ولې ژاړئ؟ زما امید ده چې رب تعالی ﷻ به ماته عذاب نه راکوي . ځکه دده کوټې په کونجونوکې ما تقریبا (۱۲۰۰۰) دولس زره واري قرانکریم ختم کړی دی . اوپه یو روایت کې راځي چې (۲۴۰۰۰) څلورویشت زره واري مې قران کریم ختم کړی دی . نو زه رب تعالی ﷻ ته امید لرم چې هغه به ماته عذاب نه را کوي ؛نو زما مرګ دړرا اوخفګان نه دی تاسو مه ژاړئ .

دلته امام النووي (رحمه الله) لیکي چې څوک دې دافکر نه کوي چې دراویانو دومره احوالوته څه ضرورت دی چې ددوی نولې قصې ذکر کېږي ،چې ده دومره لمونځونه کول داسې نلاوتونه یې کول ، ختمونه یې کول ،ځکه چې دداسې خلکو په نومونویادولو سره خدای پاک ﷻ په هغه ځای رحمتونه اوروي؛نو داولیاء اونیکوخلکو په واقعاتو سره داحادیثو دکتابونو څخه علوميږي چې په هغه ځای دخدای پاک ﷻ رحمتونه نازليږي .

په بخاري شريف کې دبدرينو صحابه کرامو ﷺ نومونه ذکرکېږي اوبيا شيخ عبدالحق دهلوي (رحمه الله) ور سره ليکي چې دبدرينو نومونه چې ذکرشي اوبيا دعا وکړي خداى پاک ﷻ هغه دعا قبلوي . صحابه کرام دي يواځې چې ددوى نومونه واخيستل شي اوبيا رب تعالى ﷻ ته سوال وشي نو خداى پاک ﷻ ددغه انسان دعا قبلوي ځکه چې بدرين دخداى پاک ﷻ دوستان دي ،رب تعالى ﷻ له دوى نه دخپلې رضا اظهار کړى ،چې زه له دوى نه راضي يم .

په حديث شريف کې راځي چې يوصحابي ته چاڅه وويل ، حضرت نبي کريم ﷺ ورته وايې چې ولې څه ورته وايې ؟ته نه يې خبر چې دابدري دى .اورب تعالى ﷻ دوى ته مخکېنې اووروستنې ټولې ګناهونه معاف اوبخښلې دي .

داکوم خلک چې خداى پاک ﷻ ته نږدې وي ،يواځې په نومونويادولوپه برکت سره خداى پاک ددوى دعا قبلوي .

له دېنه دشجرې دلوستلو ښه ثبوت کېږي .

دا زمونږ د طريقت شجرې چې يوڅوک يې هره ورځ وايې په دې سره هم ددې طريقې له بزرګانو سره شناخت پيدا کېږي، يواځې په ويلو سره . ځکه ته په دې پوه شوې چې په دې سلسه کې له ما څخه نيولې آن تر حضرت نبي کريم ﷺ پورې چې څومره نومونه دي دا ټول بزرګان دي او ستا هم ورته عقيده پيدا شوه. مينه دې ورسره پيدا شوه. لکه: خليفه صاحب دې ليدلى نه دى خو چې په سلسله کې دې نوم وليده نو مينه دې ورسره پيداشوه. حضرت صاحب دې ليدلى

نه دی خو په سلسله کې دې نوم ولیده نو مینه دې ورسره پیدا شوه چې دا خو زموږ دسلسلې یو لوی شخصیت دی، آن تر حضرت ابوبکر صدیقؓ او حضرت نبي کریمﷺ پورې دا سلسله ده. نو چې شناخت او پیژندګلوي پیدا کېږي نو له دې سره مینه او محبت پیدا کېږي.

څوک چې څوک نه پیژني نو محبت به له کومه پیدا شي؟ دا چې د چا له بل چا څخه کرکه پیدا کېږي او یا یې هم ورسره مینه پیدا کېږي نودا یواځې په شناخت سره پیدا کېږي. یوڅوک ده ستا ورسره هېڅ بد نشته خو داسې دې وپېژانده چې دا یو بدعمله دی نو ستا له هغه سره په زړه کې کرکه پیدا کېږي. یو سړی له تاسره هېڅ تعلق نه لري، خو که څوک یې درته صفت او بیان وکړي او دې وپېژانده چې دا ښه سړی دی نو په زړه کې دې له هغه سره مینه او محبت پیدا کېږي.

له چا سره چې دې مینه او محبت پیدا شو نو دهغه هم درسره پیدا کېږي. بیا سړی کوشش کوي چې هغه عادات او اخلاق په ځان کې راولي، بیا نو ددغه حدیث شریف مصداق ګرځي: (اَلْمَرْءُ مَعَ مَنْ اَحَبَّ) د چا چې له چاسره په دنیا کې محبت وي نو په آخرت کې به هم له هغه سره یوځای کېږي.

نول تاریخ چې وکتل شي نو دېر خلک داسې پیدا کېږي چې له هغو ښو خلکو سره یې مینه او محبت وي، سره له دې چې لیدلي

يې هم نه وي او بيا په همدې مينه او محبت باندې يې الله تعالیٰ ﷺ تول د دنيا او آخرت کارونه جوړ کړي دي.

د يو نيک شخص په واسطه شيدې اوشهد حاصلول

يو بزرګ په خپل کور کې له خپلې بي بي څخه د څه بې ادبۍ په سبب خفه شو، چې هغې ورته احترام نه درلود. دی ناراضه شو او له کور نه روان شو ، نو په دښته کې يې يو ملنګ وليده چې په عبادت مصروف ده، دی ورغی ، له سلام څخه وروسته يې ورسره څه مجلس وکړ ، وروسته دا ملنګ پورته شو او په يو طرف يې اوږه قدمونه واخيستل ، هلته يوه تيږه وه، هغې ته يې جام ونيوه ، له هغې څخه شيدې او شات ورته پيدا شول، دی حيران شو چې دا څومره د لوی کرامت څښتن دی ، چې له تيږې نه شات او شيدې ورته راووتې . ده ورته وويل چې: تعجب مکوه. حضرت موسیٰ ﷺ ته خدای پاک دا معجزه نه وه ورکړې ؟ چې هغه به تيږه په امسا ووهله او اوبه به ورڅخه روانې وې . دا خو په قرآن کريم کې ثابته ده. دغه بزرګ ورته وويل چې: هو ! بيا ملنګ ورته وويل چې: آيا حضرت محمدرسول الله ﷺ له حضرت موسیٰ ﷺ څخه لوړ مقام لري او که نه ؟ ده ورته وويل : هو ! هغه بيا ورته وويل چې: حضرت موسیٰ ﷺ ته خدای پاک ﷺ له کمر څخه اوبه ورکولې نو حضرت نبي کريم ﷺ ته که شات او شيدې وبهيږي نودا کومه د حيرانتيا خبره

ګېږه ده؟ اولیاء الله وو ته چې کوم کرامت پیدا کېږي، هغه د نبي معجزه ده دده خپل کمال نه ده، نو دهغه په متابعت ورته پیدا کېږي. وروسته بیا دغه بزرګ ورځخه پوښتنه وکړه چې تا په دغه نوري قدمونه واخیستل او په دغو قدمونو درته دا خوراک پیدا شو نو ملنګ ورته وویل چې په فلانکي ځای کې یو ولي ده چې هغه په خدای پاک ﷻ ډېر ګران دی. ماته یې خلکو ډېر صفتونه کړي دي زه په دې ځای کې ډېر وخت کېږي چې اوسېږم نو ماته چې کله کوم مشکل پیدا کېږي نو ددغه ولي په طرف چې اووه قدمونه واخلم او دی خدای پاک ﷻ ته وسیله کړم نو هر کار مې پوره کېږي. نو اوس سره له دې چې دغه ولي دغه بل بزرګ لیدلی هم نه ده خو چا یې ورته صفت کړی نو دی یې خدای پاک ﷻ ته وسیله کوي او ټول کارونه یې ورباندې روان دي.

نودغه ملنګ دغه بزرګ ته وایي چې: هغه بزرګ چې زه یې خدای پاک ﷻ ته وسیله کوم نن هغه له خپل کور ځخه مرور شوی او په سفر روان ده، نو که بېرته خپل کور ته ونه ګرځي نو دغه مقام چې الله پاک ﷻ ده ته ورکړی چې دده په وسیله ماته هرڅه راکوي نو له ده ځخه به دا مقام الله پاک ﷻ بېرته واخلي.نو دی هم له همدې ځای ځخه بېرته کور ته وګرځېده

اوس یواځې شناخت پیدا شوی او عقیده دې برابره ده نو خدای پاک ﷻ دې کار هم درجوړوي. کتاب لیکي چې: څوک کوم ولي ته په څومره اخلاص او محبت سره ورځي نو په هغومره اندازه ورته فیض حاصلیږي. کوم زیارت ته چې څوک په څومره اخلاص سره

ورځې نو هغومره فیض او برکت پکې پیدا کېږي ، نو په شناخت کې چې څومره د هغه سړي شخصیت غټ ورته ښکارېږي دغومره محبت زیاتیږي نو چې څومره محبت زیاتیږي نو دغومره فیض او برکت زیاتیږي.

داخلاص په وجه یوشخص ته د داتا صاحب له قبر لاس را ایستل

یو خلیفه صاحب قصه کوله چې: زه یو وخت مرحوم انوارالمشائخ فضل الدین خلیفه صاحب مبارک له میرانشاه نه لاهور ته د داتا صاحب زیارت ته ولېږلم ، سره له دې چې هغه ځای ما په ټول عمر کې نه و لیدلی ، بې له شناخت څخه ماز دیگر سپور شوم او سهار لاهور ته ورسیدم، هلته چې په زیارت کې کښناستم نود ستړیا له وجې په وظیفه کې ویده شوم، له دې سره سم په خوب کې داتا صاحب مبارک له قبر څخه لاس راویوست او ستړي مشي یې راسره وکړه اوراته یې وویل چې: راورسېدې ؟ ما ورته وویل چې : هو اصاحب !

نو اوس چې دی په کوم اخلاص له میرانشاه نه روان شوی او په کوم اخلاص ورغلی هغه ته خدای پاکﷻ دغه علم ورکړ .

نو غرض داچې مونږ باید له نېکو خلکو، علماوو، طالبانو، مجاهدینو بلکې له عامو مسلمانانو سره د اسلام له وجې د زړه له تله مینه او محبت ولرو، دغه مینه په دنیا او آخرت کې ګټه رسوي.

او له چاسره که دښمني او کرکه کوو نو هلته به مو هم همدا نیت وي چې الله پاک ﷻ رضا شي. چې هغه سړی به د الله پاک ﷻ له دین سره بې پروا وي، که کافر وي، فاسق وي، که خپل وي که پردی وي خو چې له دین سره بې پروایي کوي نو باید له هغه سره اړیکې ختمې کړو، که په لاس باندې یې نه شو منع کولای نو تعلقات خو باید ورسره ختم کړو، ځکه چې په دې سره خدای پاک ﷻ خفه کېږي او بیا انسان ماخوذه کېږي. ځکه الله تعالی ﷻ فرمایي: (وَلَا تَرْكَنُوٓا۟ إِلَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ فَتَمَسَّكُمُ ٱلنَّارُ) د ظالمانو کافرانو طرف ته د زره میلان هم مه کوئ او کنه بیا به تاسې په هغه اور باندې وسوځل شئ په کوم اور چې دغه کافران سوځل کېږي.

خدای پاک ﷻ فرمایي: (وَكُونُوا۟ مَعَ ٱلصَّـٰدِقِينَ) هلته وایي چې: له ظالمانو سره مینه مه کوئ! او هلته وایي چې له صادقینو سره اوسېږئ! هلته وایي چې له یهودو او نصاراوو سره محبت مه کوئ! هلته وایي چې: تاسې مسلمان له مسلمان سره محبت کوئ! د مسلمان له مسلمان سره په محبت کې ګټه ده، د کافر او فاسق او ظالم په محبت کې له مسلمان سره تاوان ده.

فائده:

د طریقې ټول مطلب داده چې: سړی به په سره معامله کې د الله تعالی ﷻ سره هم مخلص وي او له بندګانو سره به هم د اخلاص معامله کوي. لکه په حدیث شریف کې راځي چې: حضرت جبرائیل ؑ له حضرت نبي کریم ﷺ څخه پوښتنه کوي چې: (

مَاالاحسانُ احسان څه شی ده ؟ حضرت نبي کریمﷺ ورته په خواب کې وایي چې: اَنْ تَعْبُدُاللهَ کَاَنَّکَ تَرَاهُ) چې د خدای پاکﷻ عبادت به په داسې اخلاص کوې لکه ته چې الله تعالیﷻ په خپلو سترګو وینې . او بیا ورپسې وایي چې: (فَاِنْ لَمْ تَکُنْ تَرَاهُ فَاِنَّهُ یَرَاکَ) که ته الله پاکﷻ نه وینې نو دی خو دې وینې.

د الله پاکﷻ له بندګانو سره به هم داسې اخلاص کوې، څکه هغه په تا باندې حق لري او په حق به یې وفا کوې. که ظلم یې درسره وکړ نو ته به ورته عفوه کوې . که هغه درسره صلهٔ رحمي نه کوله نه به یې خامخا ورسره کوې. محسن اوسه او خامخا احسان کوه نو بیا به تاته په دواړو دارینو کې کامیابي په برخه وي.

نو د طریقت مطلب داده چې هغه خپلو ټولو اعمالو کې اخلاص پیدا کړې، هر کار چې کوې د الله پاکﷻ د رضا له پاره به یې کوې، که له چاسره دوستي او دښمني کوې نو معیار به یې د الله پاکﷻ په رضا سره وي. په حدیث شریف کې دي چې: (اِنَّ احَبَّ الاعْمَالِ اِلَی اللهِ الحُبُّ فِی اللهِ والبُغْضُ فِی اللهِ) په ټولو اعمالو کې

بهترین عمل هغه ده چې که له یو چاسره مینه کوې هم د خدای له پاره او که بُغض ورسره کوې هم د خدای له پاره. یعنې خاص په دې خاطر یې کوې چې دا د خدای پاکﷻ دوست دی اوکه له یو چا سره دښمني او عداوت کوې هم یواځې په دې اساس یې کوې چې دا دخدای پاکﷻ دښمن دی.

هر کار چې د خدای پاک ﷻ د رضا له پاره وشو نو د دنیا او آخرت ګټه بې ده، او په دې سره کامیابي هم ترلاسه کېږي. او کوم کار چې په نورو اغراضو بنا وي او د الله تعالی ﷻ رضا مطرح نه وي، مثلاً لمونځ کوي، روژه نیسي، صدقه ورکوي چې د خدای پاک ﷻ د رضا له پاره نه وي نو دا کار ریا ده، قرآن کریم وایي چې: په ریا کارۍ سره خپل اعمال مه باطلوئ! منْ او اذی په چا باندې مه باروئ! لکه هغه سړی چې ریا کوي او خپل عمل باطل کړي چې اخلاص نه وي نو ریا ده، ، صدقه کوه په کروړونو روپۍ ورکړه خو چې نیت دې خراب وي او خلکو ته ځان ورباندې ښیي نو دیوې وریښې په اندازه هم ثواب نه لري.

نیمه خُرما صدقه کړه او نیت پکې روغ ساته نو خدای پاک ﷻ به بې درته د اُحُد د غره په اندازه اجر درکوي. ، مطلب دا چې مخلص شوې نو فائده به وي او که اخلاص نه وي بیا هسې بې فائدې ځان ستړی کوي.

نو د ټول طریقت مطلب اخلاص ده، چې مخکې د احسان په حدیث کې ورته اشاره وشوه. دا د طریقت مقام ده، ددې مطلب داده چې اخلاص پیدا شي.

نو لنډه دا چې له خپل مور او پلار، خپل اهل او اولاد، خپلو وطنوالو بلکې له ټولو مسلمانانو سره به اخلاص ساتې. له هر چا سره چې دې کوم قِسم تعلق وي چې په هغه تعلق کې مخلص شې نو

بیا اصلِ معنا د تصوف په ده کې موجوديږي. بیا دغه انسان کامیابه کیږي.

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمين

وصلى الله تعالى على خير خلقه محمد وعلى آله واصحابه اجمعين

(۱۳) مجلس

دباطني مرضونو دعلاج لارې

امام غزالي رحمه الله په مكاشفة القلوب نومې كتاب كې ذكركوي چې چاته خداوندمتعال ﷻ دنيكې خاتمې اراده وكړي نو خداى پاک ﷻ يې خپل عيبونوته متوجې كړي ،دخپلو عيبونو داصلاح كوشش شروع كړي .

اوچا ته چې خداوندمتعال ﷻ دسوء (خرابې) خاتمې اراده كړي ري هغه دخپلو عيبونو څخه ړوند شي، خپل عيب نهويني ، اوچې دعيب نه ړوند شي نودعيب داصلاح كولو كوشش هم نه كوي ،لكه په آيت كريمه كې خداى پاک ﷻ فرمايي : ﴿ وَمَن كَانَ فِى هَـٰذِهِۦٓ أَعْمَىٰ فَهُوَ فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ أَعْمَىٰ ﴾ چې څوک په دنياكې ړوند وي ،خپل عيبونه ،نه ويني ،هغه په اخرت كې هم ړوند وي ،خپل عيبونه به نه ويني .

خوددغو عيبونو داصلاح له پاره حضرت امام غزالي (قدس الله سره) څلور لارې ذكر كړي دي .

دامام غزالي (قدس الله سره) لنډه پيژندنه

حضرت امام غزالي (قدس الله سره) په سنه (۴۵۵) هجري کې پيدا شوی اوپه سنه (۵۰۵) هجري کې وفات شوی ، ده په خپل عمر کې دومره تصنيفات کړي چې دده په عمر يې وويشو نوهرې شپې ته به يې يوځانته تصنيف ورسيږي .

دې په مکاشفة القلوب کې ليکي چې دعيبونو داصلاح له پاره ، چې داخرت له عذاب نه پرې خلاص شي ، څلور لارې دي

اوله لار: کامل شيخ ته ځان سپارل

اول داچې سړی دشيخ کامل نه ،دپيرکامل نه ،چې په شريعت برابر وي ، له هغه نه بيعت وکړي اوخپل ځان خپل پيرته وسپاري ،هغه قاضي اوحاکم مخکې کړي چې ده ته دڅه شي حکم کوي ،دی يې تابعداري کوي ،بيا هغه شيخ کامل دده عيبونه چې وينې دعيب داصلاح کوشش کوي.تودی به بيا په مقابل کې دلائل نه وايې ، لکه طبيب اوډاکتر ته چې څوک ورشي ،هغه دده دمرض تشخيص وکړي ،دمرض سره موافق چې کومه نسخه ورته ليکي نومريض په ډاکتر باندې اعتراض نشي کولای چې ماته دارنگه نسخه مه ليکه .

دوهمه لار: د نیکواومخلصو خلکو ملګرتیا ده

دهلاکت څخه دبچ کیدلو دوهمه لار دصادقو،نیکو،ناصحو اومخلصوخلکو سره ملګرتیا ده چې هغوی له ده سره له دوستي اوملګرتیا کې ربښتوني اوخیرخواه وي ، چې دچا عیب ویني دهغه داصلاح کوشش کوي ،وربښیي یې چې ورورہ په تاکې دغه عیب ده ، مسلمان یې ددغې ګناه په وجه تباکېږي نوهغه یې داصلاح کوشش وکړي . ځکه مسلمان دبل مسلمان له پاره آینه ده ،لکه چې په آینه کې یوڅوک په خپل مخ کې کوم تور داغ ویني نوهغه سمدستي دلرې کولو کوشش کوي اولرې کوي یې؛ نونیک ،صادق اوخیرخوا ملګری دبل له پاره دآینې مثال لري. مسلمان ته خپل عیب نه معلومېږي خودانیک ملګری یې ور ربښیي چې په تاکې دغه عیب موجود ده ددغه ازاله وکړه ،په دنیاکې هم پرې بدرنګه کېږي اوپه اخرت کې هم پرې بدرنګه کېږي.

څومره چې لوی لوی مشائخ اوغټ خلک تیرشوي هغو تولودخپلو عیبونو اصلاح په همدې طریقه کړې دی.

حضرت عمر فاروق ﷛ به ویل چې خدای پاک ﷻ دې په هغه کس رحم وکړي چې ماته زما عیبونه را .

یوځل یې حضرت سلمان فارسي ﷛ ته ویل چې نه زما په رعیت کې دېر ګرځي ،خلکو زما کوم عیبونه درته بیان کړي دي؟ حضرت سلمان فارسي ﷛ دحیا اوشرم له وجې څه نه ورته وویل

؛خوحضرت عمرفاروق ﷺ یې دهر تینګار پرې وکړ ،له تینګار نه
وروسته یې ورته وویل چې څومره زه ګرځیدلی یم ؛نوخلکو مانه
د تا په هکله دوه عیبونه بیان کړي دي:

اول داچې دتا په دستارخوان باندي دوه رنګه خواړه موجود
وي.

دوهم داچې ته دوه جوړه جامې اغوندې.

اودا کارونه ځکه دوی عیبونه بلل چې حضرت عمرفاروق
ﷺخودمسلمانانو امیر اومشر و دده نفقه له بیت المال څخه
ورکول کیدله ،نودخلکو په ګمان ،دوه رنګه خواړه زیادت
اواسراف دی. دارنګه دوه جوړه جامې هم ددوی په نزد اسراف
ښکاره کیده.

حضرت عمرفاروق ﷺ ورته وویل چې نورعیبونه نوي ددغو
دو له پاره زه کافي یم.

ددو قسمونو خوراکوڅخه داجواب دی چې یوقسم خوراک
دتیري شپې پاتې وي اوبل قسم خوراک نوی پوخ شوی وي
نوخلکو ته په یو وخت کې دوه قسمه خوراک معلومیږي.

ددو جوړو جامو اغوستلو څخه داجواب دی چې یوجوړ دشپې
له پاره اغندم اوبل جوړ دورځې اغوندم. نودشپې جامې بدلول
یومستحسن امر دی ځکه چې دشپې سړي ته ضرورت وي
احتلام اوجنابت انسان ته پیښیږي ؛نوپه شریعت کې ناروا
اوممنوع نه دی.

بووخت يې حضرت ابوحذيفه بن يمان ﷺ (چې دحضرت رسول الله ﷺ دسراوراز ملګری و) ته به يې ويل چې تاته خو حضرت رسول الله ﷺ دمنافقو علامې ښودلې دي ،په ماکې خوبه له غومنافقو کومه علامه نه وي موجود ؟ ددومره غټې شخصيت مره سره بياهم له حضرت حذيفه ﷺ نه پوښتنه کوي چې که خامخا وي چې اصلاح يې وکړم.

ځومره چې لوی اوغټ خلک تيرشوي دي ؛نودنيکو خلکو سره به ملګرتياکې دې مرتبې ته رسيدلې دي ، نويوبل ته به يې اصلاح له پاره دده عيبونه بيانول او هغه به يې داصلاح کوشش کاوه.

حضرت داود طائي د عيبونو نه په کوټه کولوله وجې ګلې پرېښود

حضرت داود طائي خپل کلې پرېښوده اوپه يوګوښه ځای کې يې ګوښه جوړه اوعبادت يې کاوه ، چا ورته وويل چې ولې دي مسلمانان پرېښودل اوله مسلمانانو څخه ګوښه شوی ؟ ده ورته وويل چې زه هغه خلک څه کوم چې زما له عيبونوڅخه سترګې پټوي ،ددا سې خلکو ملګرتيا څه فائده ؟

بيا يې دمثال په توګه وويل چې که موږ اوتاسې ددغې دنيا په ژوندکې کې يوځوک داووايې چې دتاپه جامو يالستوڼې کې مار ويالړم دی نوموږ له هرڅه نه مخکې دهغه دلرې کولو کوشش کوو چې هغه مار اولړم لرې کړواوپه دوهمه مرتبه کې دهغه سړي

نه زيات خوشحاله يو چې له ماسره دي دېره ښېګڼه وکړه چې زه دې دلړم له ضرر نه خلاص کړم.

اوس يې نودغه دلړم اومار ضرر په ظاهر بدن کې وي ،ځکه چې ظاهري بدن وچيچي نودرد يې ترنيمې ورځې ياپوره ورځې پورې وي ؛خوافسوس ! چې ځينې مسلمانان چې يوڅوک داصلاح په خاطر ،ده ته نصيحت کوي اوهغه امراض چې دهغو ضرر اوتکليف څوچنده له مار اولړم نه زيات دى ،ځکه چې دهغو اثر په زړه باندې کېږي اوضرر يې دائمې وي تردې پورې چې ترقبره اوجهنم پورې رسيږي ؛اودى يې په غرض اوحسد باندې حمل کوي ، بالمقابل داځواب وايې چې ته ماته وايې پخپله څه شى کوې؟ خوپه تاکې هم داعيب موجود دى ؟ په فلانکي کې هم داعيب موجود دى؟ داځکه وايې چې نن سبا خلک داصلاح سره مينه اوعلاقه نه لري، مخکينيوخلکو به دعيبونو پوښتنه کوله ،که به ده پوښتنه ونکړه هغوى به دخيرخواهي په غرض عيب ورته وښود ،اوده به دهغه عيب داصلاح کوشش کاوه؛نن سبا چې چاته نصيحت کېږي هغه يې په حسدباندې حمل کوي ،ياخو وايي چې ملګري داسې ملګرى دى چې مداهنت کوي ،عيب اوګناه به تاکې وينې خوچا پروسې کوي تاته يې نه وايې . اوکه يې بيان کړي په هغه بل ښه نه لګيږي چې زما سره يې عداوت ده ،په مابې ښه نه لوريږي ،ځکه ماته داخبره کوي.

نودوهمه داصلاح لاره داده چې دنيکواومخلصوخلکو سره ملګرتيا غوره کړي اودهغه په لارښوونو باندې عمل وکړي اوددوی ښودنه ذريعه دنجات وبولي.

دريمه لار: ددښمنا نو خبروته غوږ نيول دي.

په دنياکې عادت داده چې ديوچا په مابين کې دښمني وي نودهغه په عيبونوپسې متوجې وي ،عيبونه يې بيانوي، نوکله کله دهغه مداهن چاپروس ملګري نه دښمن سرې ته ګټه رسوي.

نوچې څوک دتا عيب په هرځای کې بيانوي چې فلانکې په فلانکي مجلس کې دتا عيب بيانولو نوخپل ځان ته به سوچ وکړې چې که رښتيا دغه عيب په تاکې وي نواصلاح به يې کړې، نوکله دښمن په ذريعه سره دسړي اصلاح راځي.

داصلاح څلورمه لار: دمسلما نوسره ګډ ژوندون کول دي

څلورمه طريقه دعيبونو داصلاح داده چې سړی دمسلمانانو سره يوځای ژوند کوي اودمسلمانانو اعمالو ته ګوري ،چې هرکس ګوري غلا کوي اوعام خلک له هغه نه کرکه کوي نودی به له غلاڅخه ځان ساتي. اويا يې يوڅوک وليدل چې شراب خور دی اوعام مسلمانان په هغه لعنت وايي؛نودی به له شرابوڅخه کرکه اونفرت کوي يعنې هربدعمل اوعيب چې په خلکو کې ګوري

نو دی به له هغه عیب نه دځان ساتلو کوشش کوي، ځکه دی ګوري چې که زه هم داسې وکړم نوله مانه هم خلک نفرت او کرکه کوي

حضرت عیسی علیه السلام ادب له چا زده کړ؟

دحضرت عیسی علیه السلام نه چاپوښتنه وکړه چې تاته په څه شي آدب درکړ شوی؟ دا اخلاق دې دچا نه زده کړي دي؟ دی مبارک په خواب کې ورته وایې چې دغه آدب ما له جاهلانوځنه زده کړی، هغه داسې چې ما جاهل سړی ولید چې هغه به نا لایقه کار کاوه نوما داکوشش کاوه چې زه داسې کار ونه کړم.

زیاتره عیبونه چې انسان ته رسیږي هغه باطني عیبونه وي لکه په قراکریم کې راځي :﴿ وَإِن تُبْدُواْ مَا فِيٓ أَنفُسِكُمۡ أَوۡ تُخۡفُوهُ يُحَاسِبۡكُم بِهِ ٱللَّهُۖ ﴾ ددې آیت مبارکه په تشریح کې مفسرین کرام لیکي چې خدای پاک ﷻ دحساب تعلق داعتقاداتو باطني امورو سره وکړ، هغه شیان چې دتاسې په سینوکې دي که ښکاره یې کوئ اوکه پټ یې کوئ خدای پاک ﷻ به ددغو حساب درسره کوي.

نولکه مخکې موچې وویل چې یوقسم داسې عمل اوګناه ده چې ظاهره بدن ته یې ضرر رسیږي اوبل داسې قسم ده چې زړه ته داغ ورکوي، زړه ته یې اثر رسیږي؛ خودانسان له پاره په دې کې هغه زیات ضرر اومهلک دی چې زړه ته داغ اوضرر ورسوي.

تکبر اوغرور انساني صفت دی ؛خو دا دومره مهلک مرض دی چې شیطان دخدای پاک ﷻ له دربار څخه دهمدې په سبب ورټل شو ،اولنی ګناه دده کبر ظاهرشو،کله چې ملائکو ته دویل شول حکم وشو چې آدم علیه السلام ته سجده وکړئ نوټولو ملائکو په یوار سره حضرت آدم علی نبینا وعلیه وسلم ته سرپه سجده شولي او دتکبر له وجې نه شیطان انکار وکړ اودلیل یې دا وویلې چې دی دې له خټې نه پیدا دی اوزه دې له اور نه پیدایم ،اور بهتر دی له خټې څخه ؛نوعجب اوتکبر یې وکړ،نوددغه تکبر اوغرور له وجې نه دی ملعون شو اوتر ابد پورې دخدای پاک ﷻ له رحمته ورټل شواوقیامت په ورځ به د اور په ممبر ناست اوده نه به سزا ورکول کېږي ؛نوپه انسان کې تکبر باطني مرض ده ،دانسان په ظاهرکې نه معلومېږي.

عجب اوبد بیني هم باطني مرضونه دي ،سړي ته خپل ځان لوی معلومېږي ،خپل عمل مقبول ورته معلومېږي ، خپل ځان بنایسته ورته معلومېږي ،لکه زه طالب یم . زه مجاهدیم . زه صوفي یم .زه تبلیغي یم اوزه فلانکی یم نوخپل ځان غټ ورته ښکاره شي کله چې په انسان کې عجب راغی نودغه انسان ابدي تباکوي.

حضرت عمرفاروق ﷺ ته حضرت نبي کریم ﷺ دجنت زیری هم ورکړی و، اوزیری هم درسول الله ﷺ په خوله مبارکه و، بل طرف ته دمسلمانانو خلیفه هم و، صاحب دکشف اوکرامت هم و،دومره طاقت اوتوان خدای پاک ﷻ ورکړی و چې یوځل په مدینه منوره

باندې زلزله وشوه نوده زمکه په پښه ووهله اوورته ويې ويل چې ولې ښورې؟ په تاباندې دخداى پاک ﷻ نظام قائم نه دى ؟ نوترڅوپورې چې دى دمسلمانانو خليفه وي بيا زلزله نه وشوه.

دحضرت عمر فاروق ؓ دېرزيات مناقب دي كه يې څوک بيان كړي نوپوره كتاب ورنه جوړيږي ؛خو له دې ټولو صفتونو اوكراماتو سره سره ده ته خپل ځان كمزورى ليدل كيده اوله حضرت حذيفه ؓ نه پوښتنه كوي چې په ماكې خوبه دمنافقانو علامه نه وي موجوده اوزه خو به منافق نه يم ؟ الله اكبر !

حضرت ابراهيم ؑ به دومره ژړل چې دژړا آواز به يې تر يو ميل پورې رسيده . يو ځل خداى پاک ﷻ حضرت جبرائيل عليه السلام ورته را وليږه اوورته وايې چې ورشه حضرت ابراهيم ؑ ته زما سلام ووايه اودا ورته ووايه چې دوست له دوسته دومره داريږي ؟ ته خو خليل الله يې زما دوست يې .

حضرت جبرائيل ؑ راغى اودخداى پاک ﷻ سلام يې ورته وويلې اوله سلام نه وروسته يې هغه پيغام ورته بيان كړ.

حضرت ابراهيم عليه السلام په ځواب كې ورته وايې چې زه چې دخداى پاک ﷻ عظمت اولويې ته ګورم اوبل طرف ته خپلو تقصيراتو ته وګورم نوزما نه داخبره هيره شي چې زه دخداى پاک ﷻ د دوستانو له جملې نه يم .

حضرت نبي كريم ﷺ به دومره عبادت كاوه چې پښې مباركې به يې وپړسيدې اوداسې به يې ژړل چې دسينې مباركې به يې داسې غرقى و لكه كتو چې ايشيږي اويالكه ميچن چې تاويږي

په هغوی مبارکینو کې عجب نه و، خپل خان غټ نه ورته معلومیده، خپل مقام هم ورته معلوم و، چې وایې (أَنَا سَيِّدُ وُلْدِ آدَمَ وَلَافَخْرَ) یعنې زه دآدم علیه السلام داولاد سردار یم او په دې فخر نه کوم . زه به په قیامت کې اول راپورته کیږم اوفخر نه کوم، زه به دجنت در وازه خلاصوم فخر نه کوم.

دارنګه دحرص ماده ،دجاه طلبي اودقدرت پرستي ماده ،دشهوت پرستي ماده ،یعنې شپیته (۶۰) باطني امراض طریقې محمدي ذکر کړي دي.

لکه شرک اونفاق چې انسان ابدي تباهي ته بیایي دارنګه دغه مرضونه هم انسان ته تباهي ته بیایي.

نوددغو مرضونو دعلاج له پاره امام غزالي صاحب پدغو طریقو سره وښوده چې علاج ددغوامراض باطنیو چې کیږي ظاهره بدن دانسان ددوشیانو نه جوړ ده روح اوجسد ،دغه ظاهري بدن چې هم امراض لري اوددغو مرضونو په دنیاکې علاج اواصلاح کیږي ،ددغې معالجې په دنیاکې ماهرین موجود دي.

حضرت نبي کریم ﷺ فرمایي : لِكُلِّ دَاءٍ دَوَاءٌ) دهر مرض له پاره دوا شته.

اوس نوپه دنیاکې چې دانسان سترګې وخوږیږي ،دسترګو داکټر ته ځي، معالج موجود دی اودمعدې داکټر ته نه ورځي اردچا چې دمعدې تکلیف وي ظاهرا دبدن یوتوته ده مریضه ده دغه جسماني مرض دعلاج له پاره هغه ډاکتر ته ورځي چې په معده کې مهارت لري یعنې هرڅوک چې په کوم مرض باندې لګیا

وي دهغه مرض ماهر ته ورځي اوعلاج وربانديې کوي اوکه هغه مريض دخپل مرض دماهر ډاکتر ته مراجعه نه کوله خلک يې هم ملامتوي چې مرض اوتکليف دمعدې لرې او علاج دسترګو په ډاکتر کوي. اوهغه ډاکترچې واقعي پوه وي ،دهغه مرض چې دده مسلک اوتخصص پکې ،علاج کوي.

دانسان روح همدغسې مريضه کيږي .خدای پاک ﷻ د منافقينو په باره کې وايې چې :﴿ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا ﴾ ددوی په زړونو کې مرض ده .نوزيات به کړم ددوی مرض.

روح يې مريضه اوضعيفه دی. اودغه آيت مبارک چې نازل شو نود دوی مرضونه اومنافقت ورځ په ورځ زياتيدل.

اوس نوددغه روحي مرض معالجين هم موجود دي ، معالجه يې هم موجوده ده، داسې نه دی چې دا مرض لاعلاجه ده اويا يې ماهر ډاکتران نشته ،نوخپل ماهرينو ته به ورځي اوهغه به ددغه مرض موافق دوايې درکوي ځکه امام غزالي «رحمه الله» وايې چې ددغو مرضونو دعلاج طريقه دادی چې کامل شيخ ته ورشي اوبيعت وکړي، ورشي هغه ته ځان تسليم کړه ؛نوهغه به دناد مرضونو علاج وکړي.

لکه مخکې دلطائفو په بيان کې موږ ووېلې چې دلطائفو په ځای کې متضاد صفات دي چې ددغو اذکارو په شروع کولو سره يې هغه صفات حميده منځ ته راځي.

اوس نوموړی باید دغو څلورو طریقو دعلاج ته په کلکه متوجې شو نوموړی به بیا کامیابه شو اوزموړ په قول اوفعل کې به خدای پاک ❋ بیا اثر پیدا کوي.

کومه خبرچې دزړه له تل نه وي په زړونوبه اثر کوي

دحضرت حسین احمد مدني (رحمه الله) دزوی جلسه ده اوپه هغه جلسه کې دده زوی بهترین تقریر وکړ خوپه خلکو کې یې اثر ونکړ. حضرت مدني صاحب پورته شو یواځې دوه خبرې یې وکړې چې موږ بیګاه دخپلو وړو ماشومانوله پاره پیرني تیاره کړې وه، پیشو راغله هغه یې وخوړه دابچیان دغسې وږي ویده شول؛نوټولو خلکو په ژړا شروع وکړه.

بیا چې خپل کورته راغلل زوی ته یې وویل چې زویه جلسه وشوه؟ هغه ورته وویل هوا

څرنګه وه؟

هغه وویل چې ډېره ښه وه.

مدني صاحب ورته وویل چې زما اوتا دخبرو په فرق پوه شوې؟تاخو ډېرښه آیتونه اوحدیثونه وویل .ډېرې ښې خبرې دې وکړې ؛خوپه خلکو کې دې کوم آثر ولید؟ هغه وویل چې نه.

مدني صاحب ورته وویل چې ګوره مایوه عادي خبره وکړه،کوم آیت اوحدیث نه ووخوپه خلکو کې یې تا اثر ولید؟

زوی یې وویل هوا.

ددغه وجه څه دی ؟

هغه ورته وویل چې زه نه پوهیږم.

مدني صاحب ورته وویل چې ددې وجه داد. چې زماخبره دزړه نه وه اوپه زړو یې اثر وکړ اودتا خبره په ژبه وه ځکه یې هلته اثر ونکړ.

حضرت مدني صاحب ورته وویل چې دا اثر هلته پیداکیږي چې دزړه تعلق له یوشیخ کامل سره پیداکړي اوله هغه نه بیعت وکړي نودتا زړه به صفا شي اودتا دزړه اثر به بیا په نورو خلکو کې پیداکیږي.

مونږ وینو چې ډېر وخت ډېر خلک په ډېره بلیغه طریقه وعظ اونصیحت کوي خو په مونږ آثرنه کوي اوډېر خلک په ډېره کمزورې اوساده الفاظووعظ کوي خوډېرښه اثر کوي.

نوخپله دخپلو عیبونو داصلاح له پاره تر خپلووسه پورې چې څومره امکان لري باید خپل کوشش وکړو نوله کوشش نه وروسته چې بیاهم اصلاح نه راغله نوپه اخرت کې نومعذوره یو – خدای پاک ﷻ موبیا نه نیسي :﴿ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ﴾.

نوپه خپله به سعی اوکوشش کوو چې څرنګه داتکبر لرې کړو، عجب اوجاه پرستي ،شهوت پرستې څرنګه لرې کړو ،یعنې اخلاق رذیله څرنګه لرې کړوددې مرضونو دمعالجې بالکل کوشش ونکړو بیا به دقیامت په ورځ مونږ خدای پاک نیسي :﴿ وَإِن تُبْدُوا مَا فِي أَنفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ يُحَاسِبْكُم بِهِ اللَّهُ ﴾ بیا به موخدای پاک ﷻ نه

نيسي چې تاددغه خپل مرض علاج ولې نه کوو ،ماهرين موجود دي، معالج موجود دی اودتا دهغوی سره تعلق نه ساتلو بيا مو خدای پاک ﷻ نيسي ،عذر نشو ويلای.

نور به تفويض دامورو خدای پاک ﷻ ته کوو چې دخپل ځان اصلاح وکړو،که اعمال مو قبولوي اوکه نه ، که جنت راکوي اوکه جهنم ،هغه دده درحم ،عدل ، فضل اواحسان دی چې دچاسره يې په کوم عنوان کوي هغسې به يې کوي .

وتفوض امورنا الی الله ان الله بصير بالعباد

وصلی الله تعالی علی خير خلقه سيدنا وسندنا وشفيعنا و مولانا محمدوعلی آله واصحابه واتباعه واهل بيته اجمعين.

الله الله الله

الله

(١٤) مجلس

دذکرد مجلس اهمیت

﴿ قال الله تعالی وتبارک وتعالی :
فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ ﴾
دذکرد مجلس په هکله دقرانکریم آیتونه اودحضرت نبي کریم ﷺ احادیث مبارکه چې سړی وګوري نوبیا ددغې حلقې حقیقت هلته سړي ته معلومېږي چې دغه دذکرحلقې دخدای پاک ﷻ په نزد څومره لوی مقام لري حضرت رسول الله ﷺ فرمايي : اذا مررتم بریاض الجنة فارتعوا ﴾ کله چې تاسو دجنت په باغو کې تیرېږئ نوپدغو باغچوکې ښه وڅرئ . صحابه کرامو ﷺ عرض وکړ یارسول الله ! دجنت باغچې کومې دي ؟ حضرت رسول الله ﷺ ورته وويل چې په کوم ځای کې خلک سره جمعه شوي وي اوداللہ تعالی ﷻ په ذکر مشغول وي نودهغوی داسې مثال دی لکه دجنت په میووکې چې لګیا وي اومیوې خوري څکه دخدای پاک ﷻ ذکراويادول دجنت دخول سبب ګرځي ؛نوتاسو هم په کې وڅرئ ،څه برخه په کې وکړي چې ددغه ذکرپه برکت تاسې جنت ته داخل شي .

ترډغه نه لويه خبره ده چې خداوندمتعال ﷻ وايي: فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ ‹تاسې مايادکړئ زه به تاسو يادکړم.

په دې مجلس کې چې موږ دخداي پاک ﷻ ذکر کوو ،نوواجب تعالیٰ ﷻ دټولوملائکو په مجلس کې په دغوخلکوفخرکوي.

په حديث مبارک کې راځي. حضرت معاويه ﷺ را ووت اوپه ...ومات کې دذکرپه مجلس کې کېناست نوله خلکو نه يې پوښتنه ...وکړه چې تاسې دلته ولې ناست يئ؟ دوی ورته وويل چې موږ ...دخداي پاک ﷻ ذکرکوو نو ده ورته وويل چې دتاسې دې په خداي ...نسم وي چې دبل شي له پاره نه يې ناست؟ هغوی ورته وويل چې ...زموږ دې په خداي پاک ﷻ قسم وي چې دبل غرض له پاره نه يو ناست.

حضرت معاويه ﷺ ورته وايي چې ماتاسې ته قسم له دې وجې ...ونکړچې زه په تاسې بدګمانه يم ماقسم دبلې وجې درکړ. اواول ...ځان په باب کې داحتياط خبره کوي چې زه حضرت رسول الله ﷺ ...نه څومره ورنږدې وم، دحضرت رسول الله ﷺ اوبنې ، دده خور ...حضرت رسول الله ﷺ دبيبيانو مبارکوله محارمو څخه و.

خوواېي مااحتياطاً ډېر احاديث ندي نقل کړي ترڅو چې له ...مانه تغيرېکي رانشي،لکن همدغه حضرت معاويه ﷺ ددغه ...ذکرپه مجلس کې يو روايت نقل کوي چې حضرت رسول الله ﷺ ...يو وخت را ووت ،صحابه کرامﷺ دذکر په مجلس کې ناست و ...پوښتنه يې ورنه وکړه چې تاسې دلته څه شي کينولي يئ ؟ دوی

مبارکینو ورته وویل چې مونږ د ذکر له پاره ناست یو. حضرت رسول الله ﷺ ورته وویل چې دتاسې دې په خدای قسم وې چې دبل غرض له پاره نه یئ ناست؟ صحابه کرامو ﷺ ورته وویل چې زمونږ دې په خدای قسم وي چې دبل څه شي له پاره نه یو ناست.

حضرت رسول الله ﷺ صحابه کرامو ته ﷺ وایې چې تاسوته ماقسم ددې له پاره درنکړچې زه په تاسې بدګمانه یم، چې تاسودرواغ وایئ، ددې له پاره مې قسم درکړچې حضرت جبرائیل اٰمین اوس راغی چې خداوندمتعال ﷻ ددې مجلس په کسانوباندې چې دخدای پاک ﷻ ذکر کوي، دټولو ملائکو په وړاندې فخرکوي. اوملائکوته وایې چې زما بندګانو ته وګورئ، تاسې ویل چې په زمکه کې انسانان مه پیداکوه، نن دزمکې په سر زما په کور کې ناست دي اوزما ذکر کوي.

کوم ذکر غوره اوبهتر دی د جهر اوکه په پټه؟

هغه ذکر غوره دی چې په خوله اوزړه دواړو سره کیږي. په خوله لکه وعظ اونصیحت چې مونږ کوو یاپه اکثروځایونوکې چې داماذدیګرله لمانځه وروسته ختم جواجګان اونور اورادچې کیږي.

اودزړه ذکر چې یواځې په زړه سره الله - الله ویل.

نوبهترین ذکر داده چې دواړه سره جمع شي اوکه هروخت د دواړو وس نه وي نوبیا بهتره ذکر دزړه ده.

مرقات دمشکوة شریف شرحې رانقل کړي دي چې حضرت نبي کريم ﷺ وايي : **خير الذكر الخفى** بهترين ذکر هغه ده چې پټ وي.

په يوبل حديث کې له حضرت ام المؤمنين ؓ څخه نقل شوي دي حضرت نبي کريم ﷺ فرمايي چې څوک په زړه کې يو وار (الله) داد خولې دذکرله (۷۰) وارو د (الله) ويلونه غوره دی او روايي په ورځ چې کوم انسان دخدای پاک ﷻ دربار ته ډقيامت راشي، نوهغه ملائکې چې دانسانانوعملنامه ليکي، نودهرانسان ټول اعمال حاضر کړي، خدای پاک ﷻ پوښتنه ورڅخه وکړي چې ددغه انسان سره بل څه عمل نه دی پاتې؟ دوی به ورته ووايي ای رب تعالی! ده چې څه کړي و هغه موږ ليکلي اوياد کړي و هغه موږ راوړي دي. خداوندمتعال ﷻ دغه انسان ته ووايي چې ستا يوقسم عمل داسې دی چې هغه يوازې ماته معلوم دی چې هغه د زړه ذکر دی، خدای پاک ﷻ به دحشر په ورځ دزړه ذکر چې ملائکوته هم معلوم نه وي ښکاروي. داولې څکه چې دا له ريا اوعجب هرڅه نه خالي وي؛ نوخدای پاک ته دزړه ذکر ډېر محبوب دی څکه يې له ځان سره ساتي.

اوپه حديث کې راځي چې کوم ملجس بې له ذکر دخدای پاک ﷻ نه تير شي اوپه دې مجلس کې دخدای پاک ﷻ ذکر ونه شي نودغه مجلس په دوی باندې افسوس وايي، په کوم ځای چې انسان پروت وي اوپه هغه ځای کې دخدای پاک ﷻ ذکر ونکړي نودغه ځای دقيامت په ورځ په ده افسوس وايي.

بیا به هلته ارمان کوي چې څرنګه مې په غفلت کې عمر تیر کړ.

اوپه یو روایت کې راځي چې په کوم ځای کې چې خلک ناست وي اوپه هغه کې دخدای پاک ﷻ ذکر ونکړي اوپه حضرت نبي کریم ﷺ باندې درود ونه وایې نودغه مجلس به د دوی په باب کې افسوس وي.

په یوبل روایت کې راځي چې په کوم ځای کې خلک ناست وي اوهغه دخدای پاک ﷻ ذکرونکړي اودوی سره جدا شي نوددې داسې مثال دی لکه خر چې مردار شي اودوی پرې راجمع شوې وي اوخورې يې اوبیا سره تقسیم شي.

نودهر آن ،هرساعت اوهر ملځ به زموږ نه پوښتنه کېږي داچې دسړي زړه په ذکر لګیاشو بیا دانسان لطائف په ذکر لګیاشو،دانسان پوستکی په ذکر لګیاکیږي ،ټول بدن په ذکر لګیا کېږي ، بیاکه پروت وي،ناست وي اوکه په نوروکارونو هم لګیا وي دتازره به ذکر کوي ، لکه لوی اومهربان خدای پاک ﷻ چې فرمایي:

﴿ رِجَالٌ لَّا تُلْهِيهِمْ تِجَٰرَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَن ذِكْرِ ٱللَّهِ ﴾ دا هغه خلک دي چې تجارت اوبیع يې دخدای پاک ﷻ له ذکر څخه نه غافلوي،اودا ذکرده چې ددې په سبب دسړيٰ له خدای پاک ﷻ سره عشق اومحبت پیداکیږي،مینه اوالفت پیداکیږي . بیا خدای پاک ﷻ دغه انسان عاشق ګرځوي،بیا خدای پاک ﷻ سړی غټ مقام ته

ښوري ،لکه مخکې چې دحضرت بي بي رابعې قيصه په تفصيل سره بيان شوې ده.

هغې ته خداى پاک ﷻ دهمدې ذکر په برکت سره څومره غټ مقام ورکړى و. سره له دې چې دايوه ښځه وه خودخداى پاک ﷻ په مينه کې څومره غرقه تللي وه،په دنياکې خداى پاک ﷻ داسې عزت ورکړچې دکعبې شريفې حقيقت ددې استقبال ته راخي. په اخرت کې به ددې په شفاعت سره په زرګونوخلک جنت ته داخليږي.

نودذکر په مجلسونوکې شرکيدل مستحب دي ،کوم رحمتونه چې په دې مجلسوباندې خداوندمتعال نازلوي هغه په ګوښې ځاى کې نه پيداکيږي نوڅومره چې دسړي وس کيداى شي بايد په داسې اجتماعي عبادت کې خداى پاک ﷻ زيات رحمتونه نازلوي.

ملائکې ددې له پاره ګرځي چې داسې يوه ډله پيداکړي چې په هغه کې دخداوندمتعال ذکر اوعبادت کيږي نويوبل غږ وکړي چې راشئ ستاسې چې کوم مقصود و هغه موپيداکړ،دومره ملايکې به دغه مجلس راتاو شي چې تراسمان پورې ورسيږي بيا خداوندمتعال ﷻ له دې ملائکوڅخه پوښتنه کوي چې زما بندګان په څه شي لګياو ؟ دوى به ورته ووايې چې دتا په ذکر مشغوله و. خداوندمتعال ﷻ بيا ورته ووايې چې دوى څه غوښتل ؟ هغوى به ورته ووايې چې جنت يې غوښت. خداى پاک ﷻ بيا ورته ووايې چې جنت يې ليدلى و؟ هغوى به ورته ووايې چې نه جنت خويې نه

و لیدلی. خدای تعالی ﷺ بیا ورته ووایې چې که دوی جنت لیدلی وای نوځه به یې کول؟ هغوی به ورته وایې چې تردې به یې نوره پر کوشش کاوه.

خدای پاک ﷺ بیا ورته ووایې چې دوی له څه څخه پناه غوښتله؟ هغوی به ورته ووایې چې دجهنم څخه یې پناه غوښتله. خداوندمتعال ﷺ بیا ورته ووایې چې جهنم یې لیدلی و؟ هغوی به ورته ووایې چې نه جهنم خویې نه و لیدلی. خدای پاک ﷺ به ورته ووایې چې که یې لیدلی وای نودوی به څه کول؟ هغوی به ورته ووایې چې که یې لیدلی وای نو لا به یې زیاته پناه ورنه غوښتله اوله ګناه څخه به ځانونه وساتې.

اوله تا نه یې مغفرت غوښت. خدای پاک ﷺ به ورته ووایې چې زه یې لیدلی وم؟ دوی به ورته ووایې چې نه لیدلی خویې نه وې. الله تعالی ﷺ به ورته ووایې چې که ماووینې نودوی به څه کوی؟ هغوی به ورته ووایې چې که تاووینې نوتردې به یې لا نوره پر عشق اومحبت زیات شې. بیا به خدای پاک ﷺ ورته ووایې چې تاسو ټول په دې شاهد اوګواه اوسیږئ چې ددې مجلس خلکوته چې څه غوارې هغه مې ټول ورکړل اوچې له څه نه پناه غوارې له هغوڅخه مې پناورکړه اودوی ته مې ټول ګناهونه معاف کړل.

بیا ملائکې ورته ووایې ای خدایه ! په دې خلکو کې خو یوداسې سړی هم موجود و چې دخپل حاجت له پاره راغلی و، دچاسره یې شخصې کارو؛ خدای پاک ﷺ به ورته ووایې چې دا

ړامې مجلس اوتولی دی چې څوک ددوی سره ناست وي هغه به
بېنا امیده نشي .

نوغرض دا چې موږ اوتاسې باید دداسې مجلسونو څخه
ځانله نشو اوپه اهمیت یې ځانونه پوه کړو .

کتابونه یو حدیث رانقل کوي چې یونیک مجلس دذکریاعلم
؛ دور زرو مجلسونو ،چې په هغه کې لهو اولعب ،ټوکې
ږنکارې شوې وي ،پدغه یوه مجلس سره معاف کیږي . دومره
ندای پاک ﷻ رحیم ذات دی اودومره دفخر ځای دی ، دومره غټ
نعمت دی ،ددې مجلسونه باید قدر وشي .

واخردعوانا ان الحمد لله رب العالمین

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه محمد وعلی آله واصحابه اجمعین

۱۵ مجلس

د((لطائف خمسه))ځایونه او فائدي

د هر انسان وجود الله تعالیٰ ﷻ له لسو شیانو څخه جوړ کړی،دی، چي :

۱ ـ عالم خلق : له خاوري، اور، اوبه، هوا ، او نفس .

۲ ـ عالم امر: قلب، روح، سر ، خفي او اخفی څخه عبارت دی.

اوس مونږ له عالم امر څخه بیان کوو. دا پنځه لطائف چي د عالم امر دي چي هغه قلب، روح، سر، خفي او اخفی ددي لطائفو ځایونه کوم دي؟

ظاهراً خو اوله لطیفه : د چپ (تي) نه دري ګوتي لاندي ده چي (قلبي) لطیفه یې بولي.

دوهمه لطیفه : له ښي (تي) نه لاندي دوه ګوتي ده چي ((وحي) لطیفه یې بولي.

دریمه لطیفه: د ښي (تي) نه برسېره دوه ګوتي ده چي (سري)لطیفه یې بولي.

څلورم لطیفه د چپ (تي) نه دوه ګوتې پورته لږ د سینې په طرف
... چې (خفي) لطیفه یې بولي.

پنځمه لطیفه: د سینې په منځ کې ده چې (اخفی) لطیفه یې
بولي.

... خو یې موږ یواځې ځایونه پېژنو، خو په بدن کې دننه چې زړه
... ینه (جیګر) ده، توري ده، تریخی ده، بډوګی (پښتورګی) ده،
... اوس ددې خبرې وضاحت ضروري دی چې دا وظیفې د بدن په
کومو برخو کې دي؟

قلبي لطیفه:

اول قلبي لطیفه ده، ددې ځای د بدن په یوه داسې ټوټه کې دی
چې له دې څخه د بدن ټولو برخو ته رګونه تیت شوي دي، چې هغې
ټوټې ته زړه وایي، نو ددې وظیفې مرکز په دغه ځای کې ده. اوس
دغه زړه د ملائکو د الهام ځای هم ده او د شیطان د وسوسې ځای
هم ده.

حضرت نبي کریم ﷺ فرمایي چې: په زړه کې دوه کوټې دي، یوه
کوټه ځای د شیطان د تصرف ده، یوه کوټه ځای د ملائکې دتصرف
... کله چې انسان د الله تعالی ﷻ په ذکر لګیا شي، نو په دې وخت
کې شیطان منډې رامنډې شروع کړي، ملائکې الهامات شروع
کړي، له نیکو اعمالو سره د انسان مینه په څپو شي، اوکله چې بیا

د انسان زړه غافله شي نو شیطان خپله مښوکه په زړه کې کېږدي او وسوسې ورته شروع کړي.

د زړه صفات

زړه د بنانست ، معرفت او محبت او صبر ځای ده، کله چې مرید په ذکر شروع وکړي، نو له دي ځایه د بدن ټولو برخو ته رګونه تللي دي، نو په واقعیت کې د ټول بدن له الله ﷻ سره تعلق پیدا شي، اوکه زړه غافله شي نو بیا شیطان رنګارنګ وسوسې وراچوي اودغه وسوسې ټول بدن ته سرایت وکړي، څکه خو حضرت نبي کریم ﷺ فرمايي: (الا انّ فی الجسد مُضغَۃً اذا صلحتْ صَلحَ الجسدُ کلهُ وَاذا فَسدت فسد الجسد کله الاوَ هیَ القلب .)

د انسان په بدن کې يوه ټوټه ده، که هغه اصلاح وي، نو ټول بدن اصلاح کېږي، که هغه فاسده وه نو ټول بدن فاسدیږي. او واورئ چې: هغه ټوټه زړه ده.

اوس نو چې د انسان زړه په ذکر لګیا شو نو په زړه کې يې چې کوم رذیله صفات دي لکه حسد، کبر، کینه او داسې نور بېکاره صفات نو دا ټول خدای پاک ﷻ لرې کړي اوپه ځای يې بیا د معرفت او محبت صفت پیدا کېږي، له الله ﷻ ، حضرت محمد رسول الله ﷺ او له اولیاء الله وو سره يې مینه پیدا کېږي، صبر ، تواضع او حِلم پکې پیدا شي او بیا په تکلیفونو بې صبري نه کوي، تکبر نه کوي او له چا څخه انتقام اخیستلو ته هم زړه نه ښه کوي، نو (قلبئ)

لطیفه له غوښې ټخه مراد نه ده، بلکې لطیفه قلبي خان ته یو نوراني کیفیت ده، چې په دې زړه کې پیدا کېږي. کله چې دغه کیفیت په زړه کې پیدا شو، نو په انسان کې مثبت تغیرات شروع شي، رذیله صفات ورڅخه لیرې او نېک صفات بیا پکې ځای پیدا کړي.

زړه ته په عربي ژبه کې قلب وایي، قلب په عربي کې اړولو ته وایي، نو دا زړه هم په یوه حال باندې نه وي، اوړي را اوړي، نو له دې امله هر وخت ذکر په کار ده، څکه حضرت نبي کریمﷺ به چې کله دعا کوله نو دا به یې ویل: (یا مقلب القلوب ثبت قلبي علی دینک) ای د زړونو اړونکیه ! ته زما زړه په دین ثابت او محکم کړې زړه دغه چرګ د بڼکې مثال لري چې په بیابیان کې پرته وي، باد یې کله په یوه او کله په بله خوا اړولي . نو کله شیطان تصرف شروع کړي او کله بیا د ملائکو تصرف شروع شي، په یوه او بل اړخ یې اړوي، نو څکه کله په زړه کې تکبر او کله بیا حسد او کله نور داسې رذیله اخلاق پیدا کېږي.

نو له دې امله به ته په خپل زړه پسې متوجه یې ، ترڅو هغه غلط طرف ته وانه وړي. انسان به په دې اکتفاء نه کوي چې بس وظیفه مې واخیسته ، زړه مې یوڅو ورځې ذکر وکړ ، اصلاح شو، نور څه نه ضرورت نشته. بلکې دا کار دائمي حضور غواړي، که په غته سلسله خبره وکړو، نو انبیاء علیهم السلام معصوم دي، یعنې الله تعالیﷻ ددوی حفاظت کړی ، دګناهونو او بدوکارونو شوق بالکل په دوی کې نشته او اولیاء معصوم نه دي، مګر محفوظ

دي، یعني خدای ﷻ له دوی سره ملائکې تاکلي دي، ترڅو زړه یې د نیکي طرف ته مائله وي، الهامات ورته شروع کړي، ګناهونه ورڅخه نه کېږي، که بالفرض ورڅخه وشي، خو فی الحال پښېمان شي، ځکه دخدای پاک ﷻ سره یې تعلق جوړ وي، بیا عاجزي پکې پیدا کېږي او په ګناه باندې توبه وباسي، په ګناه باندې یې دوام نه پاتې کېږي.

(روحي) لطیفه:

د انسان په بدن کې دوهمه لطیفه د (روح) ده، دا هغه لطیفه ده چې الله تعالی ﷻ په ینه (جیګر) کې پیدا کړې او اصلي مرکز یې ینه ده.

دغه جیګر چې د روح معدن ده، په دغه ځای کې رحمت او شفقت هم ده، د محبت او خوشحالي مرکز ده او له دې سره سره بلې خوا ته د صفرا او سودا مرکز هم دغه ځای ده.

اوس نو دغه روحي لطیفه چې په ینه کې ده، نو داچې په ذکر لګیا شوه بیادا صفرا او سودا چې د ګناهونو په اثر پیدا شوي دي او انسان نورو ګناهونو ته هڅوي نوددې ذکر په شروع کېدو سره دا صفرا او سودا له منځې خي او حمیده صفات یې ځای نیسي. بیایې په نورو انسانانو باندې زړه سوځي، صلهٔ رحمي اوشفقت پکې پیدا شي، بیا په دغه ذکر سره ورته خوشالي او سکون حاصل شي، له الله تعالی ﷻ سره یې تعلق پیدا شي، اطمینان یې په برخه شي. ځکه چې الله تعالی ﷻ په خپله په خپل مقدس کتاب کې فرمایي چې: ﴿

﴿أَلَا بِذِكْرِ ٱللَّهِ تَطْمَئِنُّ ٱلْقُلُوبُ﴾ سوكالي او سكون ، خوشالي او اطمينان له الله تعالىٰ ﷻ اودهغه له دين سره په محبت كولو پيدا كېږي.

(سري) لطيفه:

دريمه (سري) لطيفه ده، ددې لطيفې اصلي ځای توری ده، دا توری محل د مشاهدې هم ده، كله چې صفا شي نو انوار او تجليات هم ورته معلومېږي، د خوشحالي او فرحت ځای هم ده، همدا راز د خندا، غرور او تكبر محل هم ده.

اوس نو چې د يو انسان توری په ذكر لګيا شو نوددغه ذكر په نُور سره دغه اضافي خنداګانې ختمېږي او ورسره غرور او تكبر هم له مينځه ځي، بيا دلته د مشاهدې حالت راځي، انوار او تجليات په خپلو سترګو ويني، چې له هغې سره ژړاپيدا كېږي، تواضع پيداكېږي اوپه ګناهونو باندې ندامت او پښېمانتيا پيدا كېږي.

(خفي) لطيفه:

څلورمه (خفي) لطيفه ده، ددې لطيفې مركز په تريخي كې دی، دا تريخې محل د غم هم ده اود ډار او ژړا هم، بلې خوا ته محل د غضب، غلظت او سختۍ هم ده.

كله چې د يو انسان دغه تريخې په ذكر باندې شروع وكړي، نو غضب او هغه بداخلاقي او غلظت ورسره له مينځه ځي، بيا په اخلاقِ حميده سره ښائسته شي او هميش به دخدای ﷻ او آخرت په

لوري متوجه وي. د الله تعالیﷻ په نافرماني کولو سره به غمجن کېږي، مثلاً لمونځ ورڅخه پاتې شو، یا روژه، یا داسې نور عبادات یې پاتې شوي وي نو دی ورباندې سخت خفه وي. او د الله تعالیﷻ د عتاب څخه په وېره کې وي او د ذمیمه اخلاقو په صادرېدلو سره ورته ژړا پیدا کېږي، کله چې دغه تریخی اصلاح شي نو بیا یې د الله تعالیﷻ لوري ته رجوع پیدا شي.

(اَخفٰی) لطیفه:

پنځمه د (اخفی) لطیفه ده، ددې لطیفې مرکز الله تعالیﷻ په بلوګې کې اېښی ده، چې د سینې د برابرې نه دواړو بلوګیو ته القا د ذکر کېږي.

دا بلوګی د شهوت، جرئت، شجاعت او حرص ځای ده، کله چې د انسان بلوګی د الله تعالیﷻ په ذکر لګیا شي نو د ذکر د اثر له امله شهوت او حرص ورک شي، د مسلمان د قتلولو جرئت ورک شي، دلته د انسان په بدن کې دهغو ذمیمه صفاتو په مقابل کې نېک صفات پیدا شي، دغه شجاعت وي عفت وي، د حرص په ځای زُهد وي.

اوس نو انسان د لسو شیانو څخه مرکب ده، په لسو شیانو کې دا پنځه د عالم امر دي، چې هغه دا پنځه مرکزونه شول، ددغو مرکزونو صفات مونږ اجمالاً وپېژندل چې دواړه صفات لري، داسې صفات هم لري چې په هغې سره انسان له خدایﷻ څخه بېګانه کېږي او داسې صفات هم لري چې انسان خدایﷻ ته ورباندې

ږدي کبرږي، د لرې کېدو منشاء غفلت ده، چې دغه ځايونه له ذکر څخه غافله وي نو انسان به دخدای پاکﷻ نه لرې کبرږي اود نږدېکت منشاء هغه بيا ذکر ده، چې دغه ځايونه دخدای پاکﷻ په ذکر لګيا شي نو بيا د ملائکو له طرفه ورته الهامات کبرږي، بيا په بدن کې د معرفت نُور وي، بيا دخدای تعالیﷻ سره يې علاقه ږي، له ګناهونو څخه ځان ساتي او له نيکي کولو سره يې مينه زياتيږي.

اوس نو چې دغه مرکزونه متضاد صفات لري، نو سړی به ورته متوجه وي، که داسې وو چې دا ځايونه هروخت په ذکر لګيا وو نوبيا به دغه انسان ورځ په ورځ په دين کې ترقي کوي، کشفيات به ورته په برخه کبرږي، ځکه په دغه ځايونو کې محل د مشاهدې شته. يعنې مقصود خو انوار، تجليات اوکشفيات نه دي، خود انوارو اوتجلياتو محل بدن ګرځي، اصلي په بدن کې دغه قابليت الله تعالیﷻ اېښی دی.

قرآن کريم د متقيانو له پاره هدايت ده

اوس دغه ځايونه دکفارو هم شته او دمسلمانانو هم، قرآن کريم مسلمانانو او کفارو ټولو ته راغلی ده، خو په خپله الله تعالیﷻ د قرآن کريم د فائدې تخصيص تر متقيانو پورې کړی دی چې فرمايي: ﴿ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ ﴾ دا قرآن د متقيانو له پاره هدايت ده، نو ځکه دغه خلک فائده ورځنه اخلي. تفسير بيضاوي ليکي چې: دا

قرآن خدایﷻ تر متقیانو پورې ولې خاص کړی دی ؟ چې دا د متقیانو له پاره هدایت ده؟ حال دا چې قرآن کریم خو د ټولې دنیا د انسانانو له پاره رااستول شوی. وایې دا څکه چې: قرآن ، اسلام او شریعت د قوي غذا (طعام) مثال لري، قوي طعام او غذا هلته بدن ته قوت ورکوي چې بدن جوړ وي، که بدن ناجوړه و، نو بیا قوي غذا ورته ضرر رسوي. که یو سړی مَلاریا نیولی وي نو غوړي ورته تاوان رسوي او که ګټه ؟ د قوت او طاقت شیان به وي خو چې بدن روغ نه وي بیاهمدا د قوت او طاقت خوراکونه ورته په ضرر تمامیږي. نودا دین او قرآن چې انسان ته ګټه رسوي هغه وخت یې رسوي چې اعتقاد یې سم وي، په هغه کې تقوی او خشیت من الله وي، دخدای پاکﷻ د کلام عظمت او حیثیت یې پېژني، نو بیابه فائده ترې اخلي اوخدای پاکﷻ یې ورته د هدایت ذریعه ګرځوي.

همدغه قرآن کریم وو چې په ابتداء کې به نوي نوي آیاتونه نازلېدل نو کفار به نور هم په خپل کفر کې سخت شول او مخالفتونه به یې زیاتېدل، لکه چې الله تعالیﷻ فرمایي ﴿ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا ﴾ یعني د کفر او نِفاق مرض یې ورځ په ورځ زیاتیږي چې هغه شرک ده. اود مسلمان په حق کې بیا فرمایي چې: ﴿ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّآ إِيمَـٰنًا وَتَسْلِيمًا ۝ ﴾.

نود بدن اصلاح په دغو لطایفو باندې کېږي،دا بدن چې څومره اصلاح کېږي، قرآن کریم چې اثر کوي، دا د بدن مرکزونه چې

خومره اصلاح کیږي، ددغه قرآن کریم انوار او فیوضات بدن ته رسیږي، بیانو ورځ په ورځ یې ترقي په برخه کیږي. تردې پورې چې د الله تعالیﷻ د اولیاوو په ډله کې شامل شي، چې بیا دده په یوه یت باندې کارونه جوړیږي، اونورو خلکو ته په ټول قرآن عظیم الشان دومره فائده نه رسیږي.

په قرآن کریم کې کوم نقصان نشته، بلکې نقصان په ده کې وي، حضرت نبي کریمﷺ په خپله زمانه کې به نفسِ نفیس موجود و خو مشرکینو چې ورباندې عقیده نه درلوده هرڅومره معجزې یې چې ورښکاره کړې، زړونه یې مرض وهلي وو نو هیڅ فائده یې ورته نه کوله، منافقین به د حضرت نبي کریمﷺ په مجلس کې کیناستل، خو د هغهﷺ خوږو خبرو به په دوی کې هیڅ اثر نه کاوه.

اومونږ الحمدلله چې په څوارلسمه صدۍ کې واقع یو، اود حضرت نبي کریمﷺ مبارک احادیث اورو نو خوند ورڅخه اخلو، دا ځکه چې الحمد لله ایمان او اسلام راسره شته، سره له دې چې دوی مو لیدلي نه دي خو خوند یې شته، نو چې بدن جوړ وي که لږ ده ، که مو لیدلی نه ده بیا هم شوق شته، دا رنګه مونږ آخرت نه دی لیدلی بیامو هم ورسره شوق شته، الله تعالیﷻ مو نه دی لیدلی بیامو هم ورسره پوره پوره مینه ده، هیڅ شی مو نه دي لیدلي خو محبت یې راسره شته.

اوهغوی معجزې او نورهر څه یې په سترګو لیدل خو هیڅ ګټه یې ورته ونه رسوله ولې ؟ ځکه چې بدن روغ نه وو.

نو غرض داده چې: د طریقت فائده داده چې له بدن څخه اصلي او واقعي بدن جوړوي، بله یې دا فائده ده چې ددې اهل به شو چې د قرآن کریم څخه فائده راته ورسیږي، انساني بدن ددې لائق ګرځي چې له نبوي ﷺ احادیثو څخه خوند واخلي، د ائمة کرامو رحمهم الله له اقوالو څخه ګټه پورته کړو.

نو چې ذکر دائم شي نوحضور دائم موجود شي، بیا نو الله تعالیٰ ﷻ په هرڅه کې اثر پیدا کوي او خدای ﷻ ته یې نږدېکت په برخه شي.

اللهم یا مُقلبُ القلوب ثبتْ قلوبَنَا علی دِینِكْ

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه ونور عرشه سیدنا وسندنا وشفیعنا ومولانا محمد وعلی آله واصحابه واتباعه واهل بیته اجمعین

۱٦ مجلس

د ذکر اهمیت او دا چې انجام یې حقیقي حیات ده

(يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً فَٱثْبُتُواْ وَٱذْكُرُواْ ٱللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٤٥﴾) [سورة الانفال]

د جنګ په وخت کې چې مسلمانان او کفار سره یو بل ته مخامخ شي نو خدای پاک ﷻ مسلمانانو ته دا حُکم کوي چې: ای مسلمانانو تاسې ثابت قدم اوسئ او خدای تعالی د هر یادوئ!

تفسیر لیکي چې: دلته د ذِکر دوه معناګانې دي، یوه معنا یې دا چې دا مونږ مشهور ذکر ورته وایو، چې د ژبې اود زړه ذکر ده، دا ترې مُراد ده. رئس المفسرین حضرت عبدالله بن عباس ؓ [چې د حضرت نبي کریمﷺ د تره زوی اوډېرلو مفسرینو سردار دی اودا مرتبه یې هم د حضرت نبي کریمﷺ په خدمت کولو موند لې ده. یوه شپه د خپلې خور حضرت حفصه رضی الله عنها په کور کې چې دا حضرت نبي کریمﷺ بي بي مبارکه وه، دی ویده و، کله چې حضرت نبي کریمﷺ د شپې له خوا بیت الخلاء ته ولاړ نو حضرت عبدالله ابن عباس ؓ سمدستي پورته شو ، د اوداسه اوبه او

مسواک اود اوداسه نور ضروريات يې ورته راواخيستل، کله چې حضرت نبي کريمﷺ بېرته راوګرځېده نو پوښتنه يې وکړه چې: دا چا اينبي دي ؟ مبارکې بي بي يې ورته وويل چې: ﴿ هذا الغلام ﴾ دغه هلک اينبي دي، سره له دې چې دی ډېر کشر هم و، نو حضرت نبي کريمﷺ ورته دا دعا وکړه چې: ﴿ اللهمّ فقهه في الدين ﴾ خدايه! ته دى ته په دين کې پوهه ور په برخه کړې، دهغو مبارکو دعاګانو برکت ده چې دهٔ ته ﴿ حبرالامت ﴾ اود ټولو مفسرينو سردار ويل کېږي!

نو راځو خپل اصلِ مطلب ته چې: حضرت عبدالله بن عباسؓ د تېر شوي آيت په تفسير او تشريح کې فرمايي چې: خدای تعالیﷻ د سخت تکليف په حال کې چې د جنګ حالت ده، دکفارو په مخ کې راايسار ده، له دې ټولو سختيو سره سره الله تعالیﷻ خپلو اولياوو او دوستانو مؤمنانو ته د ذکر کولو حکم کوي چې: ﴿وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا﴾ نو حضرت ابن عباسؓ فرمايي چې: له دې نه دامعلوميږي چې خدای پاکﷻ ته انسان په ذکر کولو سره نږدې کېږي، نوځکه يې په هغه ډېر سخت ځای کې هم چې د تکليف او جنګ حالت ده خپل دوست ته د ذکر کولو حکم وکړ.

حضرت ابن عباسؓ فرمايي چې: له دې نه دا معلوميږي چې که يو سړی له شرق نه روان شي او تر مغربه پورې دا خپله هستي او مال وويشي او بل طرف ته يو سړی له غرب نه راروان شي او تر مشرق پورې کفار وژني له دې نه هم دغه د الله تعالیﷻ ذکر بهتر ده، ځکه چې اجر يې ډېر ده.

دذكر خبري دا معنا نه ده چي: دا (الحمد لله ، سبحان الله ، الله)
چي مونږ يې تل وايو دا مستحب عمل ده او حال داچي دا تر جهاد
بهتر ده، بلكې معنا يې داده چي: كه سړى جهاد كوي او خداى
پاك ﷻ يې په ياد نه وي يا سخاوت كوي او خداى پاك ﷻ يې په زړه
نه وي دا ټول خو ښه عملونه دي خو چي د خداى ﷻ د رضا له پاره نه
وي اوپه هر آن او هر قدم كې دخداى پاك ﷻ طرف ته متوجه نه وي
نو بيا هيڅ فائده او اجر نه لري.

دا كه په جهاد او سخاوت كې اجر پيدا كيږي يا په بل عبادت كې
وزن او ثواب پيدا كيږي دا هغه وخت چي د انسان مطلوب يواځې
او يواځې الله تعالى ﷻ وي اوهغه يې په ياد وي.

د ذكر خصوصيات لا متناهي دي، خو لويه خبره داده چي د ذكر
په سبب د انسانانو له خپل خالق ﷻ سره تعلق او مينه پيدا كيږي
اوپه دنيا كي هم دا قانون دى چي څوک له چاسره ډيره مينه لري نو
ډير يې يادوي، د كوم كاروبار سره چي ډيره مينه لري هغه كاروبار
كې شپه ورځ مشغول وي، لنډه داچي له هر شي سره چي د چا تعلق
وي نو هغه ډير يادوي. نو اوس كه د يو چا له خداى تعالى ﷻ سره
تعلق زيات وي نو خداى پاک ﷻ به ډير يادوي.

له پنځو لطائفو څخه وروسته (ذكر سُلطان) شروع كيږي چي
ذكر قالبي) هم ورته ويل كيږي، له دې ذكر سره له سر نه تر نوكانو
پورې ټول بدن د خداى تعالى ﷻ په ذكر مشغول وي، داسې حالت
چې انسان ته پيدا شي چي په بدن كي الله تعالى ﷻ ته ځاى وركړ ،

قلب، روح، سر ، خفي، اخفی او قالب د بدن لنډه داچې په ټول بدن
کې يې الله تعالی ﷻ ته ځای ورکړ نو بيا دده له الله تعالی ﷻ سره
واقعي عشق او محبت پيدا کېږي، بيا يې په هر عمل او قول کې
اثر پيدا کېږي، که تلاوت کوي يا بل څه کوم عمل کوي هرڅه به د
خدای تعالی ﷻ د رضا له پاره وي.

اصلاً دا مقامات چې انسانانو ته پيدا کېږي مثلاً د ﴿ سبحان الله
يا الحمد لله ﴾ په ويلو سره ورته دومره ثوابونه په برخه کېږي دا
دهغو خلکو له پاره چې له زړه نه يې ووايي او واقعاً يې له الله
تعالی ﷻ سره مينه او اخلاص وي. که داسې نه وي نو همدا قرآن
کريم چې د الله تعالی ﷻ کلام دی منافقينو به هم تلاوت کاوه.
لمونځونه به يې هم کول خوخدای پاک ﷻ ددوی حال بيا داسې راته
بيانوي چې : دا منافقين لمونځونو ته نه پورته کېږي مگر دا چې
سُست وي اوکه کومه خبره کوي هغه په ريا کاري بناء وي.

د چا چې له الله تعالی ﷻ سره واقعي مينه پيدا شي نو بيا الله
تعالی ﷻ دومره عزت او شرافت ورپه برخه کړي چې ځمکه،
اسمان، حيوانات او حشرات يې ټول پېژني، بيا هغه شيان چې په
ظاهره د انسان دښمنان وي هغه هم دده تابع شي اودده قدر او
احترام کوي.

د صحابهٔ کرامو ؓ په زمانه کې يو صحابي حضرت سَفِينه ؓ له
خپلو ملګرو څخه وروسته پاتې شو، لار ورڅخه ورکه شوه، په لار
کې زمرۍ په مخه ورغی، دی ؓ ورته وايي چې: ای زمريه ! ته هم د

خدای پاک ﷻ یو مخلوق یې او زه یې هم یو مخلوق یم، له ماځخه ملګري مخکې تللي دي ، ما خپلو ملګرو ته ورسوه، نو زمری ورنه مخکې روان شو او لګی به یې ورته وهله، کله به یې له دې نه مخکې منډې وهلې کله یوه څنګ او کله بل څنګ ته، کله به ورځخه شا ته شو، ترڅو کوم بل حیوان ورته ضرر ونه رسوي، تردې پورې چې هغه یې خپلو ملګرو ته ورساوه او زمری بېرته ترې راوګرځېده. سره له دې چې زمری د انسان دښمن ده ، خو ﴿ مَنْ كَانَ لله كَانَ اللّٰهُ لَهُ ﴾ څوک چې د الله تعالی ﷻ تابع شو بیا نو الله تعالیٰ ﷻ ددغه انسان محافظ او مددګار شي، بیا یې په ځناورو او حیواناتو هم تائید کوي، هغه یې نصرت کوي، له کومو شیانو څخه چې دغه انسان ډارېږي هماغه شیان یې بیا څوکیداري کوي.

رښتیا ویل د دنیا او اخرت د نجات سبب دی

حضرت حسن بصري رحمه الله د وخت مشهور بزرګ جلیل القدر عالم او تابعي دی، په ده پسې حجاج بن یوسف ګرځېده، یو ځل پولیس وریسې شول، تردې پورې چې دی د حضرت حبیب عجمي رحمه الله ځای ته راغی ، حسن بصري رحمه الله ورته وویل چې: په ما پسې عسکر را روان دي نو ګوره چې ما ورته ونه ښیې، حسن بصري رحمه الله کوټې ته د عبادت کولو له پاره ننوت، کله چې عسکر را ورسېدل نو له حبیب عجمي رحمه الله څخه یې وپوښتل

چې حسن بصري خو به دلته نه وي، هغه ورته وويل چې: هغه په دغه کوټه کې دی، کله چې عسکر کوټې ته ورغلل نو دی يې پکې پيدا نه کړ، بېرته راووتل او حبيب عجمي ته يې وويل چې: ته په مونږ مسخرې کوې، هغه بيا ورته وويل چې: په همدې کوټه کې دی، هغوی بيا ننوتل خو بيا يې هم څه ونه ليدل او بېرته ولاړل، حسن بصري رحمه الله چې کله له کوټې څخه راووت نو حبيب عجمي ته يې وويل چې: تا خو زه ورته وښودلم دا ولې ؟ ده ورته وويل چې: ته زما رښتياوو خلاص کړې کله چې ما رښتيا وويل نوخدای پاکﷻ دهغوی سترګې ړندې کړې او ته يې ونه ليدلې

په حديث مبارک کې راځي چې: حضرت نبي کريمﷺ د بيت الله شريف ترڅنګ ناست و، د ابولهب د ښځې په حق کې چې کله د قباحت آياتونه را نازل شول، نو دې ښځې يو غټ کاڼی را اخيستی او ويل يې چې: په دې به زه پيغمبرﷺ ولم ، راغله په حرم کې وګرځېده، سره له دې چې حضرت نبي کريمﷺ د بيت الله شريف تر څنګ ناست دی، خو ددې سترګې الله تعالیﷻ ړندې کړې او دی يې ونه ليده، بېرته ولاړه، صحابهٔ کرامو له حضرت نبي کريمﷺ څخه وپوښتل چې: ته خو دلته ناست وې او وې نه لیدې ؟ ده ورته وويل چې: خدای پاکﷻ يې په ما باندې سترګې ړندې کړې او وې نه ليدم.

نو چې څوک د الله تعالیﷻ سره علاقه لري ، مينه، محبت او اخلاص لري نو بيا يې د دښمنانو سترګې وربانديې ړندې شي

خو يو وخت همدا حسن بصري رحمه الله دحجاج عسكرو ونيوه او د حجاج دربار ته يې بوتلو. حجاج له ده مبارک سره په سخته لهجه خبرې او بحث شروع کړ، ده هم په ډېره زړورتيا د پوښتنو ځوابونه ورکول، حجاج ورته وايي: ته نه يې خبر چې ته ما د څه له پاره راغوښتی يې ؟ ما ددې له پاره راغوښتی يې چې ځان درڅخه خلاص کړم او مړ دې کړم ، ده ورته وويل چې: د حضرت نبي کريمﷺ څخه يوه دُعا منقوله ده چې که يوڅوک يې سهار ووايي نو تر ماښام پورې به له ټولو آفتونو څخه محفوظ وي او که بيګا يې ووايي نو بيا تر سهاره پورې به په امن کې وي، نو ما هغه دُعا ويلې ده، ته ما ته هيڅ ضرر نه شې رسولې.

له دې خبرې وروسته حجاج دی پرېښود اودی په خپله مخه ولاړ، يوه افسر يې ورته وويل چې: دادومره شپې او ورځې دې مونږ پسې ستړي او سرګردانه کړو ، بيا مو ونيوه او له تاسره يې دومره تېزې خبرې هم وکړې او له دې ټولو سره سره دې اوس دومره په آسانۍ سره پرېښود او هيڅ دې هم ورته ونه ويل . دا ولې ؟

حجاج د خپل فوځي افسر په ځواب کې وايي چې: وژل خو لا په خپل ځای پرېږده، يواځې چې په زړه کې به مې دا خبره راوګرځېده چې زه ورشم او ويې وهم نو له دې سوچ سره به له ده څخه زمريان او ښاماران چار چاپېره ودرېدل، زه وېرېدم چې که وريورته شم ختم به مې کړي.

حجاج بن یوسف سره له دې چې دومره ظالم هم و، کتابونه لیکي چې: تقریباً یو لک صحابهٔ کرامﷺ دده په بندیخانو کې شهیدان شوي، خو بیا یې هم حضرت حسن بصري رحمه الله ته څه ونه شول ویلای.

نو په هر قول او عمل کې هغه وخت اثر پیدا کېږي چې: د انسان معامله له خدای پاکﷻ سره صافه وي او هرڅه یې دهغه د رضا له پاره وي. اودخدایﷻ د رضا لوی اثر او نښه داده چې خدای پاکﷻ ورته د ذکر او عبادت توفیق ورکړي.

یو بزرګ لیکي چې: کله ما خدایﷻ یادوي نو زه وربانديې پوهېږم، په مجلس کې ناستو کسانو تعجب وکړ چې دا څه خبره کوي؟ ده وویل چې: زه کله د خدایﷻ په ذکر لګیا شم نو زما یقین شي چې الله تعالیﷻ هم ما یادوي، ځکه چې دیﷻ په خپله فرمایي ﴿ فَٱذۡكُرُونِيٓ أَذۡكُرۡكُمۡ وَٱشۡكُرُواْ لِي ﴾ تاسې ما یادوئ زه به تاسې یادوم، نوپه ذکر کې اصل مقصود حضور مع الله، اخلاص او محبت ده. کله چې په هر کار کې اخلاص پیدا شي نو له ریا څخه خلاص شو اوله خدای تعالیﷻ او جناب رسول اللهﷺ سره یې مینه پیدا شوه. دغه انسان بیا په دنیا او آخرت کې کامیاب ده، بیا دخدای پاکﷻ په وعدو کې دمخالفت شائبه هم نشته. نو مطلب داچې د خدایﷻ ذکر تر کوم ځای او کوم وخت پورې منحصر نه دی. ځکه چې په خپله خداوند متعالﷻ فرمایي: ﴿ فَإِذَا قَضَيۡتُمُ ٱلصَّلَوٰةَ فَٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ قیاما وقعوداً و علی جنوبکم ﴾ کله چې مو

لمونځ ادا کړ ،لمونځ یو عبادت ده، نو چې لمونځ مو ادا کړ له هغې نه وروسته بیا خدای پاک ﷻ یادوئ په ولاړه، په ناسته، په ملاسته په هر حال کې یې یادوئ ! ځکه چې الله تعالی ﷻ امر کوي چې (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ﴿٤١﴾) ای مسلمانانو تاسې الله تعالی ډېر یادوئ. له دې څخه مطلب داده چې دائمي حضور پیدا شي اوبه چا کې چې دائمي حضور پیدا شي نو هغه ته حقیقي حیات په برخه کېږي، بیا که دی ویده وي هم خو لطائف یې ټول په ذکر لګیا وي، حتی که مړ شي هم په ذکر به لګیا وي، ځکه د انبیاوو علیهم السلام او اولیاء کرامو واقعات او حالات چې سړی مطالعه کوي لکه : حضرت نبي کریم ﷺ ولیدل چې حضرت موسی ؑ په قبر کې په لمانځه لګیا دی، دا ځکه چې هغوی ته حقیقي حیات په برخه شوی، په دغسې اشخاصو باندې بیا مرګ نه راځي بلکې یواځې له یوه دار څخه بل دار د انتقال مرحله وي.

نو حضرت عباس ؓ لکه چې مخکې هم تېر شو چې فرمایي: د جنګ په سخت حالت کې هم الله تعالی ﷻ د ذکر کولو امر کوي، ځکه چې د خدای ﷻ په ذکر کولو سره زړونو ته اطمینان پیدا کېږي، بیا تکلیفونه پرې اسانه شي، هغه پخوانی سختې نه محسوسوي، ځکه چې (أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ ﴿٢٨﴾). الله تعالی ﷻ وایي چې په سخت حالت کې ته ما یادوه زه به په تا باندې سختی آساني کړم او هغه مصیبتونه او کړاوونه به درباندې آسانه ک

خو په دې لاره کې بنیادي شرط داده چې دغه یادول او ذکر کول به په مینه او اخلاص سره وي، یواځې د خولې په ویلو اونه هم داسې د زړه په ویلو چې په زړه سره ذکر کوي خو فکر او سوچ یې بل ځای وي، باید سړی دا کوشش وکړي ترڅو خپل زړه ته پوره متوجه شي، چې له دې سره بیا په زړه کې خوند پیدا کېږي، داچې زمونږ په ذکرونو کې ظاهري کوم اثر نه لیدل کېږي وجه یې داده چې یو خو سمه توجه نه کوو، مجلسونه مو بې باکه او لهو و لعب مو ډېر وي، په خوراکونو کې مو هم زیاتی او کمی وي، که داسې نه وي نو دخدای پاک ﷻ په نوم کې دومره اثر ده چې یو وار څوک په اخلاص سره (الله) وایي نو له ځمکې څخه به یې عرش ته ورسوي. نو بنیادي شرط اخلاص او دوام علی الذکر ده.

د نیکو خلکو سره کېناستل توجه ده

زمونږ د اکثرو ملګرو دا فکر وي چې بس خانقاه ته راغلو او همدلته مو ذکر وکړ نو خبره خلاصه شوه، یاداچې تنده په تنده کېښنودل شوه نو کار جوړ شو او که توجه ونه شوه نو کار نه کېږي.

ګورئ ورونو ! مونږ خدای پاک ﷻ په ذکر باندې مامور کړي یو؛ هغه هم علی الدوام، دا مجلس په حقیقت کې توله توجه توجه ده، باید خپل دین ته په هروخت کې متوجه اوسو، خدای پاک ﷻ رانه امر کړی چې: ﴿ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَكُونُوا۟ مَعَ ٱلصَّـٰدِقِينَ

۞) له نېکانو سره ملګرتیا کوئ. نو مونږ مجبوره یو چې خامخا به له عالم، طالب او بل کوم نېک شخص سره کېنو. ځکه چې امر رانه شوی، نو کله چې مونږ د خپل خالق ﷻ په امر باندې عمل وکړو نو بیا به په اعمالو کې هغه ﷻ په خپله اثر پیدا کوي.

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمین

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه سیدنا وسندنا وشفیعنا و مولانا محمد وعلی آله واصحابه واتباعه واهل بیته اجمعین

۱۷ مجلس

د نفس مراتب او د اخلاص او صدق فائدې

﴿ إِنَّ ٱلْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً أَفْسَدُوهَا وَجَعَلُوٓا أَعِزَّةَ أَهْلِهَآ أَذِلَّةً ۖ وَكَذَٰلِكَ يَفْعَلُونَ ﴾

ددې آيت شان نزول د بلقيس او حضرت سليمان ﷺ واقعه ده.

ظاهري معنا يې داده چې: بادشاهان چې کوم وطن ته داخل شي د جګړې او زور په واسطه هغه وطن او ښارونه تباه کوي، دهغه ځای عزتمن خلک ذليله کړي. دقوم مشر اوياهم د کومې مرتبې څښتن وي، خو کله چې ورباندې بل حکومت راغی او غلبه يې پرې حاصله کړه نو هغه خلک بيا پابند او ياهم له وطن څخه فرار وي، اوياچېرې په پټه وخت تېروي.

باطني معنا يې داده چې: د انسان په باطن کې د نفسِ اماره يو حکومت ده، د نفس په اصل کې سرکشي پرته ده، نودا نفس د انسان په وجود باندې حکومت کوي، اودخپل حاکميت د تقاضا له امله په هغه روح باندې چې هغه په اصل کې پاک شی ده اوله الله تعالی ﷻ سره يې تعلق ده، دغه نفس په هغه روح باندې غالبه شوی

وي، نوددې له امله بيا د انسان په سينه کې غلط او بې ځايه حکومت جوړ شي حَسد، کبر، قدرت پرستي، جاه طلبي، شهوت پرستي داتول د انسان په وجود کې شته خو کله چې يې له مشائخ کرامو سره علاقه او واسطه پيدا شي، د الله تعالیﷻ مبارک اسم يې سينې ته داخل شي، نوبيا ددغه مبارک نوم په برکت بياهغه د سينې حاکم (نفسِ اماره) ذليله شي ځکه له قرآن کريم څخه دا خبره ثابته ده، الله تعالیﷻ فرمايي: ﴿ إِنَّ ٱلنَّفْسَ لَأَمَّارَةٌۢ بِٱلسُّوٓءِ ﴾ همدا نفس دی چې انسان يې د بدۍ په لوري روان کړي، خو کله چې په ظاهر کې حکومت بدل شو اود نفسِ اماره په ځای روح غالب شو، له الله تعالیﷻ سره يې علاقه پيدا شوه، نوبيا په هغه ځای کې نفس محکوم او روح حاکم شي او بياچې کله له انسان څخه کومه ګناه صادره شي نوبيا دغه نفس دومره اصلاح شوی وي چې بيا انسان ددغې ګناه د کولو له امله ملامتوي چې ته خو د ګناه له پاره نه بلکې دنيک عمل د کولو له پاره پيدا شوی يې. اود نفس دغه حالت ته (نفسِ لوامة) وايي. بيايې چې څه نوره اصلاح په برخه شي نو بيا (نفسِ مطمئنه) وګرځي، مطلب داچې د الله تعالیﷻ په ذکر، د ښو کارونو په کولو يې بدن ته سکون او راحت په برخه کېږي، بيا په فقر، مسکنت، لنده داچې په هر مصيبت او سختۍ باندې صبر کوي، شکايت نه کوي. او کله چې د نفس مجاهده نوره هم پسې قوي اوزياته شي نو بيا (نفسِ راضيه) شي، معنا داچې د الله تعالیﷻ په قضا او فيصلو باندې راضي وي.

انسانان دوه طبقې لري، يوې ډلې ته محبوبين ويل کېږي او بلې ته يې مُحبين. د اهل تصوف او طريقت په اصطلاح په مشربونو کې فرق ده. ځوک چې محبوبين دي، دهغو له پاره ددغو مقاماتو د طې کولو له پاره حاجت نشته، دهغوی ابتداء توبه ده او انتهاء يې رضا بالقضاء ده، صبر ده، حلم ده، قناعت ده، بلکې نور مقامات هم په دې منځ کې شته، خو دا نفس داسې مقام ته ورسېږي چې که د خدای ﷻ له لورې هرڅه ورته رسيږي دی ورباندې راضي وي.

اکثره مشائخ کرام چې د زحمت په وخت کې کوم راحت محسوسوي ددغه راحت خوند بيا په عامو حالتونو کې نه وي. او کله چې نفس له الله تعالیٰ ﷻ څخه راضي شو نو بيا دغه (نفسِ مرضيه) ګرځي. خدای پاک ﷻ له ده څخه راضي وي. ځکه محبت د دواړو طرفونو څخه وي. او رضا هم له دواړو طرفونو څخه وي. ځوک چې له الله تعالیٰ ﷻ سره مينه او محبت لري الله تعالیٰ ﷻ ، رسول الله ﷺ يې هم ورسره لري، ځوک چې له اولياء کرامو سره مينه اومحبت لري هغوی يې هم ورسره لري. دا يو نسبت ده چې له دواړو طرفونو څخه موجود وي.

ځوک چې له الله تعالیٰ ﷻ څخه راضي وي هغه ﷻ هم ورځخه راضي وي، چې په دې سره نفس (نفسِ مرضيه) ګرځي، خودا هلته کېږي چې په هره خبره کې صادق وي، هر قدم چې دی اخلي هر کار چې کوي د زړه له صدقه يې کوي، نوبيابه دغه مقامات ترلاسه کوي.

محترم داد محمد خليفه صاحب بيانوي چې: په مخکې وخت کې
ډېر خلک به د صحابهٔ کرامو، اولياء کرامو د عمل او ګفتار له
وجې نه له ګمراهي څخه راګرځېدل اوپه هدايت باندې به لګيا
کېدل، نفس چې ددوی عمل او کردار ته به يې وکتل نو له خپل
عمل څخه به زرترزره تائب شول، کفار به مسلمان شول اوددوی
اقوالو او افعالو ته به يې چې وکتل فاسق مسلمانان به هم تائب
شول. خو افسوس په موجوده عصر چې داسې حال مو ده چې د عمل
له وجې نه مو عوام خلک له دين څخه منحرف شي، ډېر وخت چې
کفار د مسلمانانو قتل، ظلم او نورو ناروا او ته وګوري نو دوی ته
اشتباه پيدا شي چې دا دين حق ده که نه، په حق دين کې به ولې
دوی داسې ناروا عمل کوي؟ دهغو خلکو په قول او عمل باندې
کفار مسلمان کېدل خو دلته زمونږ د عمل له امله بيا خلک بې
لارې کېږي.

دحضرت علي﵁ او قاضي شُريح واقعه

دامير المؤمنين حضرت علي﵁ په دورهٔ خلافت کې چې دی د
تولې دنيا د مسلمانانو خليفه وو، دده د بدن زغره ورکه شوه، څه
وخت پس يې دغه خپله زغره د يوه يهودي په لاس کې وليده، ويې
پېژندله نو په دغه يهودي يې دعوه وکړه چې دا زغره زما ده، هغه
ورڅخه انکار وکړ، د حضرت علي﵁ په دورهٔ خلافت کې قاضي
حضرت شريح رحمه الله و، نو حضرت علي﵁ او يهودي دواړه د
قاضي حضور ته ورغلل او حضرت علي﵁ ورته عريضه وړاندې

کره چې زما دغه زغره يهودي راځخه وړې ده، يهودي منکر شو، حضرت شُريح حضرت عليﷺ ته مخ راوګرځاوه چې ته په دې خبره شاهدان لرې چې دا زغره ستا ده ؟ حضرت عليﷺ خپل زوی حضرت حُسينﷺ او خپل غلام حضرت قمبرﷺ د شاهدي له پاره راوستل، د حضرت عليﷺ رايه داوه چې دخپل قريب شاهدي د سړي له پاره صحيح ده، که د ګټې په ځای کې وي اوکه د تاوان، اما د عامو صحابهٔ کرامو ﷺ لکه چې د احنافو هم همداسې مسلک دی چې د ګټې په ځای کې د قريب شاهدي د قريب له پاره صحيح نه ده اوکه په ضرر دده وي لکه: د يو چا په پلار بل چا دعوه وکړه، دغه سړي په خپل پلار شاهدي ورکړه چې رښتيا په تا باندې يې حق شته ، دغه شاهدي يې منظوره ده، خو که ددغه شخص پلار په بل چا دعوه وکړي او دی يې شاهدي ورکړي نو دغه شاهدي يې نه منظوريږي.

به هر حال ؛ حضرت شُريح رحمه الله حضرت عليﷺ ته وايي چې: ای اميرالمؤمنين ؛ حضرت حُسين ستا زوی ده او ستا په ګټه يې شاهدي ورکړه، اود عامو صحابهٔ کرامو ﷺ او زما رايه داده چې: د ګټې شاهدي نه منظوريږي، بل څوک شاهد راوړاندې کړه ؛ حضرت عليﷺ ورته وويل چې بل څوک شاهد نه لرم، ده ورته وويل : نو بيا خو زغره د يهودي ده، کله چې دوی بهرته د قاضي له مجلس څخه ووتل نو دغه يهودي د حضرت عليﷺ په شا پسې روان و، اوپه زوره يې ناري وهلې چې وګورئ ؛ اميرالمؤمنين چې د ټولې دنيا د مسلمانانو مشر او خليفه دی ، دی له ماسره چې زه يو

عام سړي پر خپل قاضي ته ورغی او هغه قاضي د شریعت فیصله زما له پاره وکړه، امیرالمؤمنین غاړه ورته کېښوده، له خان سره یې دا وویل چې: که دا دین حق نه وای نو داسې چېرې هم ممکنه نه ده چې دیوېهودي سړي په مخکې د دُنیا د ټولو مسلمانانو مشر قناعت کوي، نو معلومېږي چې دا دین حق دین دی، که باچا ده او که ګدا ده، ټول په دې دین کې برابر دي، نو په هغه خای یهودي کلمهٔ طیبه وویله او مسلمان شو.

دا دحضرت علي ﷺ د عمل اثر و، یهودي له اسلام قبلولو وروسته دا وویل چې دا زغره په ریښتیا سره ستا ده او ورته یې تسلیم کړه، نودده د ښه عمل دوه ګټې شوې، خپل حق هم ورته ورسېده او ورسره هغه مقابل یهودي هم مسلمان شو.

قصه:

حضرت پیران پیر شیخ عبدالقادر جیلاني قدس سره چې د حج په شپو ورځو کې حاجیان د عرفات په غونډۍ ولاړ دي، هغه وخت دی هلک و، غوا یې روانه کړې او پیایي یې، کله چې دشتې ته ورت، دې غوا ناڅاپه مخ ورته راواړاوه او ورته یې وویل: ﴿یا عبدالقادر ! ما خُلقتَ لهذا﴾ ای عبدالقادره ! ته الله تعالی ﷻ دغواګانو د بوولو او ساتلو له پاره نه یې پیدا کړی، ته یې د خپل معرفت او بندګۍ له پاره پیدا کړی یې، دی سخت په وېره کې شو، چې غوا او بیا دهغې خبرې کول ؟ دی کوچنی هم و، نو بېرته راوګرځېد، خپلې مور ته راغی، پلار یې هم مړ دی، نو مور ته یې وویل: چې ماته

ازه وکړه چې زه د خدای ﷻ دین زده کړم، معرفت حاصل کړم،
غداد ته ولاړ شم، ترڅو د نېکانو زيارتونه وکړم او هلته علم حاصل
رم. مور ورته وويل چې: ولې څه پېښه ده ؟ ده مبارک ورته هغه د
وا واقعه ذکر کړه چې غوا داسې راته وويل، له دې سره يې مور ته
خوت او ويل يې چې هغه دی ټول خلک په عرفات ولاړ دي،
خدای ﷻ عبادت کوي اوزه غوا پيايم، کله چې دده پلار مړ و نو په
ميراث کې ورڅخه اتيا درهمه پاتې ونو مور يې جگه شوه (۴۰)
روپۍ يې دده بل ورور ته ورکړې او څلوېښت يې ده ته په لستوڼي
کې وگندلې او مور مبارکه يې خدای پاماني ته ورته راووتله، ورته
يې وويل چې: زويه ! ما نور ته له خپل خان څخه بېل کړې، تر
قيامت پورې به بيا زه او ته سره ونه وينو، ما دين ته يې وقف کړې
اود خدای ﷻ د رضا له پاره د دين علم حاصلوه، چې ترڅو دې علم
پوره نه وي حاصل کړی نو بېرته به نه راځې ! خو دا يوه خبره به مې
هر وخت په ياد ساتې چې: هروخت به رښتونی يې او رښتيا خبره
به کوې ! په طالبي او خدمت کولو کې به صادق اوسې ! هر کار به
دې رښتونی وي.

حضرت پيران پير صاحب کشر هلک ده، کله چې له کور څخه
روان شو، نو له يوې قافلې سره ملگری شو چې هغوی هم د بغداد
په لور روان وو، يو ځای ته ورسېدل چې په آسانو سپاره غله ورته
رامخې ته شول، ټوله قافله يې ودروله، غلو شروع وکړه او د قافلې
له خلکو سره چې څومره مالونه وو هغه يې ورڅخه واخيستل،
پيران پير صاحب وايي چې کله غله ماته راورسېدل ماته يې راپام نه

خو یو غل راغی او ناڅاپه یې راته وویل چې: له تاسره څه شی شته
ما ورته وویل : هو ! هغه راته وویل چې څومره ؟ ما ورته وویل
څلوېښت درهمه، هغه راته وویل چې کوم ځای دي ایښي دي ؟
ما ورته وویل چې: په دغه کمیس کې مې گنډلي دي، دا خبره د غله
ورته ونه لوېده چې دا ماشوم هلک هسې په ما باندې مسخرې
کوي، خوار او غریب هلک ده، له ده سره دومره دنیا له کومه شوه ؟
دا غل هم راڅخه تېر شو، بل غل راغی او هغه ته مې هم دغسې
خبره وکړه ، هغه هم راڅخه تېر شو، کله چې دا غله خپل هغه مشر
ته ورغلل چې ټوله قافله یې چور کړې وه او اوس یې سره په خپل
منځ کې سامانونه تقسیمول، نو هغه مشر له دې نورو څخه پوښتنه
وکړه چې له چاسره خو به مو څه پرېښي نه وي ؟ دغو دوه کسانو
ورته وویل چې: یو غریب هلک مونږ ته وویل چې: له ماسره
څلوېښت درهم شته. مشر ورته وویل چې: راویې غواړئ ! کله چې
زه ورغی نو د غلو مشر ورڅخه پوښتنه وکړه چې: له تاسره څه شی
شته ؟ ده ورته وویل : بلې ! هغه ورته وویل چېرې دي ؟ ده ورته
وویل چې: په لستوڼي کې مې گنډلي دي. کله چې یې دده لستوڼی
رابشکاره نو روپۍ یې ورڅخه را ووېستې. نو د غلو د غه مشر پیران
پیر صاحب ته وایي چې: څه وجه او باعث و چې دغه پټې روپۍ دې
مونږ ته رابښکاره کړې ! ستا دغه لستوڼي ته خو زمونږ پام نه و، دی
ورته وایي چې: زما مور له ماڅخه وعده اخیستې وه چې: په هره
خبره کې به رښتیا وایم ، زه به په خپله خبره کې رېښتونی یم ، زه له
خپلې مور سره کړې وعده نه ماتوم. د پیران پیر صاحب د صداقت

دا اثر وو چې د غلو د مشر په زړه خدای ﷻ دا اثر کېښود، په ژړا يې شروع وکړه چې مونږ خو د الله تعالی ﷻ سره وعده کړې، خو بيا هم په دې وعده کې رېښتوني نه يو، څو کاله پرله پسې دا وعده مونږ ماته کړې ده، مسلمانان خوړوو، وژنو يې او مالونه يې چور کوو، او په ايمان کې خو وعده داده چې مسلمان به مسلمان ته ضرر نه رسوي. نو دحضرت شيخ عبدالقادر جيلاني رحمه الله په واسطه د غلو مشر له خپل دغه بد عمل څخه توبه وويسته، کله چې ده توبه وويسته نو عامو غلو ورته وويل چې: ته په غلا کې زمونږ مشر وې؛ نو نن په توبه کې هم زمونږ مشر يې! که تا له خپلې ګناه څخه توبه وويسته نو مونږ ټول هم توبه وباسو. ټولو توبه وويسته، د ټولې قافلې خلکو ته يې خپل خپل مالونه وسپارل.

نو پيران پير صاحب په خپله خبره کې رېښتونی و، دده د رېښتينولۍ دومره اثر و چې خدای پاک ﷻ هغه د غلو ډله دده د يو عمل په واسطه توبې ته برابره کړه، له خپل بد عمل څخه يې راوګرځول.

نو مخکني اسلاف مبارکان که هغه صحابهٔ کرام ؓ دي او که اولياء کرام دي، که مشائخ دي او که علماء کرام وو، دوی ټول داسې وو چې د دين نمونې وې، هغوی ته به چې چا وکتل نو ددوی د عمل او قول څخه به متاثر کېدل، بيا به خود به خود ورواوښتل، خپلو ګناهونو ته به متوجه شول، چې زه څرنګه بې خايه اوبه ګناه کې لګيا يم.

ن چې له مونږ څخه خلک ورخ په ورخ نفرت کوي، له طالب، ملا، حاجي او مجاهد څخه نفرت کوي نو دهغې وجه داده چې زمونږ په خپلو ويناوو او اعمالوکې توافق نشته، په دوارو کې مو د صلاح کوشش نه دی کړی، صداقت نشته ، که داسې نه وي نو که مونږ له الله تعالیﷻ سره په وعده کې رښتوني شو، په خپلو اعمالو کې رښتوني شو، مخلصين او صادقين شو، بيا به خدای پاکﷻ خامخا دا اثر پيدا کوي چې هغه بدبخته خلک به هم تابع کېږي د هر وخت بدماشان وي، خو خليفه صاحبانو ته ورشي چې صاحبه : که ماته څه خدمت وي ، د نورو خلکو د خورولو له پاره کوشش کوي ، خلک وژني او پيسې، مال او دولت ورڅخه اخلي، خو په خانقاه او دربار کې څان بيا غلام ورانډې کړي، چې که ماته څه خدمت وي. ددې وجه داده چې دا خلک خدای پاکﷻ ته تابع او منقاد دي، نو څکه نور مخلوق دوی ته تابع دي.

نن خو وخت دغسې ده، کوم اخلاص او صداقت چې مخکې د الله خو اوس بالکل محال ده چې موجود شي، خو بيا هم که له خپل وس سره سم د الله تعالیﷻ سره په خپل قول او عمل کې مخلص شو بيا به طالب ، مُلا، حاجي، شيخ ، صوفي او مجاهد نه هم هرسړی لاس په نام ولاړ وي، ددې مطلب دا نه دی چې مونږ دا فکر وکړو چې ماته دې څوک لاس په نامه ولاړ وي، بلکې معنا يې دا ده چې خدای پاکﷻ به دهغوی په زړه اثر غورځوي ، کشر به يې مراعات کوي او مشر هم، څوک چې خدای پاکﷻ ته تابع شي، بيا نو خدای پاکﷻ ورته خپل مخلوق او ملائکې تابع کوي. په حديثو

کې ثابته ده چې: د طالب د پښو لاندې ملائکې وزرې غوړوي، هغه پاک مخلوق،انسانان، حشرات اونور حیوانات یې ټول تابع شي، لکه چې د ډېرو اولیاء کرامو په حالاتو کې داسې راغلي دي.

څوک چې دخدای پاک ﷻ تابع شي مخلوق به دده تابع شي

د یوه ولي مبارک په واقعه کې مې لیدلي چې: د ګرمي وخت و، دی ویده و او مار پاڼه په خوله کې ورته نیولې او پکې ورباندې وهي، سره له دې چې مار د انسان دښمن ده، هغه ورته تابع او پکی ورباندې وهي. څوک چې خدای پاک ﷻ اودهغه له دین سره مخلص شي، نو بیا الله تعالی ﷻ ورته هرڅه مُسخر کړي، دده په خزانو کې د هېڅ شی کمی نشته، نو بیا وګورئ! چې زمونږ ستاسې په قول او عمل کې څومره اثر پیدا کوي، خو خبره په مونږ کې ده، چې که مونږ مخلص شو ، دخدای ﷻ رضا مو مطلب شي، که یوه خبره په صداقت وي، نو په دې یوه خبره کې به دومره اثر وي چې د جنت بنګلي به په لاس ورخي.

حضرت نبي کریم ﷺ چې کله د بدر په میدان کې و، د جهاد مشوره یې عملي کوله، هلته ډېر تکلیف و، خینو خلکو څه کمزوري وښودله، د انصارو کرامو څه خلک ورته رامخ ته شول، او ویې ویل چې: مونږ د بني اسرائیلو په شان نه یو، چې هغوی خپل پیغمبر حضرت موسی ﷺ ته وویل :﴿ فَاذْهَبْ أَنتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلَا إِنَّا

منها قعیدون ﴾ چې ته او خپل رب دې سره ولاړ شئ او له کفارو سره وجنګیږئ مونږ به دلته درته ناست یو. نه! مونږ داسې نه یو، بلکې مونږ به له تانه مخکې، شاته، ښي طرف او چپ طرف ته به هم جنګیږو، په دې یوه خبره رسول اللهﷺ دومره خوشاله شو چې حضرت عمر فاروقؓ وايي چې: زما د ټول وخت عمل دې نه وای خو دا یوه خبره چې ما کړې وای.

نو په یوه خبره د خدایﷻ رضا پیدا کیږي، په یوه خبره د رسول اللهﷺ رضا پیدا کیږي، په یوه خبره د الله تعالیﷻ دیدار پیدا کیږي. دا یوه کلمهٔ طیبه چې څوک په اخلاص ووايي او اویا، اتیا کاله یې په کُفر کې تېر کړي وي، نو په دغه یوه کلمه الله تعالیﷻ دغه ټول کفر ورته بښي، ددغې یوې کلمې په ویلو سره یې خپل دوست کړي، په یوه کلمه سره خپل دیدار ورکړي. که یو کافر بواخې کلمه ووايي او له دې سره متصل وفات شي، نور لمونځ اودس، زکات، روژه، حج او نور اعمال صالحه یې نه وي کړي، نو بیابه هم الله تعالیﷻ جنت ورته ورکوي، خپل دیدار او هغه نعمتونه به ورکوي کوم چې نورو جنتیانو ته یې ورکوي، خو شرط یې دادی چې دغه کلمه یې په رښتیا سره ویلې وي، که رښتوني نه وي په زرګونو تسبیحات چې ووايي، په زرګونو رکعته نفلونه وکړي، صدقات او خیراتونه وکړي له دې ټولو سره سره انسان ته دیوې ذرې په اندازه هم خیر نه شي رسولای، ځکه چې هلته نیت خراب ده، اخلاص نشته!

وري او مهمه خبره داده چې ملګري يو بل ته متوجه وي، که
وخت د شريعت مخالفت پکې ليدل کېږي بايد چې ورته يې
ي، ملګرى هم بايد دغه نصيحت په ځان بوج ونه ګڼي، که
د شريعت په چوکاټ کې يو بل ته عيبونه په ګوته کړو نو په
اصلاح منخ ته راځي، اوکه چېرې خپل عيب راته نه
وميږي او دبل خبره هم راباندې بده لګيږي، غوږ ورته نه
و، په ځان يې بوج ګڼو نو بيا خو اصلاح کېدل محال دي، کله
مونږ له خداى ﷻ سره مخلص شو نو بيا به نصيحت هم راباندې
کوي، که مونږ يو بل چاته څه خبره کوو په هغې کې به هم اثر وي
لله تعالى ﷻ به بنه اثر ورباندې مرتب کړي.

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمين

وصلى الله تعالى على خير خلقه سيدنا وسندنا وشفيعنا و
مولانا محمد وعلى آله واصحابه واتباعه واهل بيته اجمعين

۱۸ مجلس

د اخلاص او توبې په بیان کې

د تقوی اثر په اوو خایونو کې معلومیږي، یو له هغو څخه داده چې طاعت د خدای تعالیٰ ﷻ د رضا له پاره وشي ، که یو څوک طاعت او عبادت دخدای تعالیٰ ﷻ د رضا له پاره نه کوي نودا عمل یې هم په دنیا او هم په آخرت کې عبث او بې فائدې دی.

د مالک بن دینار د بزرګۍ سبب کیدلو قصه

حضرت مالک بن دینار رحمه الله چې د خپل وخت یو ډېر لوی بزرګ او ولی الله و، دی بې اندازې دنیاداره سړی و او له مال دولت سره سره الله تعالیٰ ﷻ ورته ښائست هم ورکړی و، ډېره ښه ځواني یې وه.

دی وایي چې: زه د شام د دمشق ښار جامع جومات ته چې حضرت معاویه ؓ جوړ کړی و ولاړم، په زړه کې مې راوګرځېدل

چې کاشکې ددې جومات سرپرستي یې ماته راکړې وای، زه یې متولي او سرپرست وای، له دې نه وروسته مې په همدغه جومات کې اعتکاف شروع کړ، تر څو د خلکو په ما باندې اعتماد پیدا شي، مال دولت راسره ښه ډېر و نو خیراتونه مې هم شروع کړل، له مسکینانو سره مې مرستې او کومکونه وکړل، نفلونه مې شروع کړل، هرڅوک به چې راتلل نو زه به یې لیدلم چې په نفلونو ولاړ یم، یو کال مې همداسې په اعتکاف او عبادت کې تېر کړ، مالک بن دینار رحمه الله وايي چې: په دې دومره وخت کې به ماته خان د منافق په شان ښکارېده، خکه چې زما په دې عبادتونو او خیراتونو سره نیت داو چې ترڅو خلک راباندې اعتماد وکړي او ماته د جومات سرپرستي راکړي، خو ددې یو کال تکلیفونو سره سره خلکو زما لور ته هېڅ التفات ونه کړ.

دی وايي چې: آخر یوه شپه مې له خان سره فکر وکړ چې دا یو کال کېږي چې په اعتکاف کې ناست یې او شپه ورځ په نفلونو لګیا یې ، په صدقو او خیراتونو مصروف یې، دا ټول ددې له پاره چې د خلکو تر نظره ښه ورشم، چې فلانکی ښه سړی دی، نو آیا دا کار ډېره لویه بې عقلي نه ده ؟ چې خپل قیمتي وخت دې ددې له پاره ضایع کړ چې خلک مې ښه وګڼي.

دی وايي: له خان سره مې فیصله وکړه چې: له دې وروسته به عبادت یواځې او یواځې خدایه تاته کوم ! دی وايي دغه شپه چې ما په عبادت کې یواځې د خدای تعالیٰﷻ د رضا له پاره تېره کړه نو سهار تقریباً ددغه جومات چې څومره مشران او کلیوال وو هغوی

په خپل منځ کې کېناستل او سره يې وويل چې: په دې جومات کې څه کړکۍ، دروازې، يا کوم سيمنټي ځای خراب شوي دي، بايد ددې کارونو له پاره په خپل منځ کې سره څه چنده يوځای کړو او يو نېک سړی مو ورته ټاکلی وای چې د جومات دغه کار يې په غاړه اخيستی وای. نو دې خلکو په خپل منځ کې سره وويل چې: تر مالک بن دينار بل ښه سړی نشته، له فيصلې وروسته ماته شل کسان راغلل او کېناستل چې مونږ له دې غوښتنې سره درته راغلي يو چې که ته ددغه جومات سرپرستي په غاړه واخلې، مصرف اونور هرڅه يې ستا په اختيار کې وي.

دې وايي چې ماوويل: ای خدايه ! يو کال مې د ځان له پاره عبادت کاوه چې خلک مې ښه وګڼي خو هيچا راته التفات ونه کړ، نن چې يوه شپه خاص ستا په دربار کې ستا له پاره ودرېدم ، نو اوس زه د جومات سرپرستي نه غواړم، دغه دې شل کسان راته راغلي او ناست دي چې ته د جومات سرپرستي واخله.

نو مالک بن دينار رحمه الله قسم کوي چې: زه به ددې جومات سرپرستي هيڅکله هم وانه خلم او زه به آينده ټول کارونه د الله تعالیﷻ د رضا له پاره کوم.

دغه حضرت مالک بن دينار رحمه الله بيا د الله تعالیﷻ له مقربينو څخه حساب شو، له دې ټولې مالداري سره يې ملنګي او خدای پرستي خوښه کړه ، دنيا ، مال او دولت هرڅه يې ختم کړل، له مشائخو سره يې تعلق پيدا کړ.

دمالک بن دینار(رحمه الله) د نوم وجه او سبب

نو مالک بن دینار (رحمه الله) یوه ورځ په کشتۍ کې سپور شو، نو د دریاب په منځ کې کشتیبان ورځخه یو دینار کرایه وغوښته او له ده سره یو دینار هم نه و، دی وایي چې په دې خبره یې نه پرېښودم او په کشتۍ کې راسره د کشتیبان جنګ شو، دومره یې ووهلم چې بې هوښه شوم، چې بیا را په واک شوم، بیا یې راته وویل چې یو دینار راکړه، ما بیا ورته وویل چې راسره نشته، بیا یې ووهلم، په درېم وار مې ورته وویل چې نور مې وس نشته، له لاسونو او پښو څخه مې ونیسئ او دریاب ته مې وغورځوئ ؛ کله چې دوی ددې کار اراده وکړه نو له دریاب څخه ډېر ماهیان د کشتۍ په یوه او بل طرف باندې راپورته شول او هر ماهي په خوله کې یو یو دینار نیولی و، له یوه ماهي څخه مې دینار راواخیست او د کشتۍ مالک ته مې ورکړ، نو ځکه ده ته (مالک بن دینار) وایي. له دې نه وروسته له کشتۍ څخه راکوز شو او د اوبو په مخ باندې روان شو او بیا چا ونه لیده.

نو لنډه دا چې هرکله کار د خدای ﷻ د رضا له پاره نه وي، نو یو کال اعتکاف، لمونځونه، خیراتونه هېڅ ګټه نه رسوي او نه هم د خلکو په زړونو کې ځای پیدا کولای شي، خو کله چې یوه شپه خدای تعالی ﷻ ته په اخلاص ودرېږي بیا یې ثمره او نتیجه تاسې هم ولیدله چې خلکو ته محبوب شو، دا ولې ؟ ځکه چې خدای

تعالی ﷻ ته محبوب شو، کله چې یې له خدای تعالی ﷻ سره د اخلاص معامله شروع شوه، نو بیا الله تعالی ﷻ هغه مقام او مرتبه ورته ورکړه چې که سړی دده مبارک تاریخ ګوري بېخي یې نه شي بیانولای. دومره تکلیفونه یې تېر کړي دي چې د عُمر په آخرکې یې بیا په کلونوکلونو لمده ډوډۍ نه ده خوړلې، خورما او غوښه یې نه ده خوړلې، په ډېروتکلیفونوکې به یې شپې ورځې تېرولې.

دعمر په اخیرکې دیوبدمعاش دعاجزۍ اودتوبې یوه قصه

په بني اسرائیلو کې یوه سړي په بدمعاشي شروع وکړه، خلک ورڅخه ډېر په تنګ شول، آخر خلکو الله تعالی ﷻ ته زاري وکړې چې خدایه له دې مصیبت څخه مو خلاص کړې. الله تعالی ﷻ حضرت موسی ﷺ ته وحیې وکړه چې: په فلانکي ښار کې فلانکی سړی بدمعاش ده، هغه له دغه ښارڅخه وباسه، حضرت موسی ﷺ ورغی او بدمعاش یې له هغه ښارڅخه وشاړه، له هغه ځای نه چې ولاړ نو په بل لیرې کلي کې یې بدمعاشي شروع کړه، بیا موسی ﷺ ته حکم وشو چې له دې کلي څخه یې هم پسې واخله. له دې کلي نه یې هم پسې واخیست، له دې وروسته دغه بدمعاش داسې یوې دښتې ته ولاړ چې هلته نه فصلونه او نه هم آبادي، نه حیوانات اونه هم انسانان وو، خوشې بیدیا وه.

نو تاسې ګورئ د وخت پیغمبر او نورو خلکو پسې واخیست، د څه وخت له تېرېدو وروسته دغه بدمعاش په دې صحرا کې مریض

شو، ترديې پورې چې د ناستې پاستې او حرکت څخه ولوېده، نود نزعې او زنکدن حالت ته نږدې ده، له لاسونو او پښو څخه يې دمه ختلې ده، هېڅ يې له وسه نه دي پوره، نو په دې ځاى کې الله تعالىٰ ﷻ ته په ژړا شو چې: خدايه ! له ښار څخه دې پسې واخيستم کلي ته راغلم، له کلي څخه دې بيا پسې واخيستم اوله هغې وروسته مې دغه بيابان ځاى شو، نن دې په بيابان کې له خپلو اقاربو او خپلوانو څخه بېل کړم، نو له خپل رحمت څخه خو مې مه جدا کوه، مه مې نااميده کوه ! اوبه ژړا شو، چې که نن مې مور واى نو زما سر ته به ناسته وه، په ما به يې ژړا کړې وه، که نن مې پلار واى نو زما علاج به يې کړى واى، که په دې ځاى کې مې زامن راسره واى نو زما جنازه به يې کړې واى او خداى پاکﷻ ته به يې دا سوال کړى واى چې ته زمونږ پلار وبښې ! که نن له ماسره په دې ځاى کې زما ښځه واى نو زما په جدااوالي به يې ژړلي و. خو خدايه ! بې موره، بې پلاره ، بې زامنو او بې ښځې شوم، له ټولو نه جدا شوم. نو اى خدايه ! له خپل رحمت نه خو مې مه بېلوه !

کله چې دغه بدمعاش په اخلاص ژړا شروع کړه، خداى پاکﷻ ته يې په اخلاص رجوع وکړه نو الله تعالىٰﷻ هم د جنت حورو ته حکم وکړ . نو يوه حوره ورته دده د مور په شکل کې راغله او له ده سره کېناسته، بله حوره دده د ښځې په شکل کې راغله اوهغه هم ورسره کېناسته ، د جنت څخه غلمان هم راغلل او له ده سره دده د اولاد په شکل کې کېناستل. يوه ملائکه دده د پلار په شکل کې راغله او له

مره کبناسته، تول یې ولیدل ، نو کله چې یې خپل تول خپل
پهلوان ولیدل نو خوشاله شو او له دې سره یې روح هم قبض شو.

واجب تعالیٰ ﷻ حضرت موسیٰ ﷺ ته حکم وکړ چې: ورشه ! په
فلانکي دښته کې زما یو دوست وفات شوی، دهغه جنازه او
دفنین سرته ورسوه، مړ دی او څوک نه لري. کله چې موسیٰ ﷺ
ورغی نو څه گوري چې په دښته کې همغه سړی ده چې موسیٰ ﷺ د
خدای پاک ﷻ په حکم سره له ښار نه کلي او له کلي نه صحرا ته
شړلی و، نو موسیٰ ﷺ الله تعالیٰ ﷻ ته عرض کوي چې: ته حکیم
ذات یې او زه خو نه پوهېږم. دا خو هغه څوک ده چې ما ستا په حکم
له ښار نه کلي ته او له کلي نه صحرا ته شړلی و او اوس وایې چې دا
زما دوست ده ؟ نو د الله تعالیٰ ﷻ له طرف نه موسیٰ ﷺ ته وویل
شول چې: دغه بنده په ډېر اخلاص راته وژړل او توبه یې وویسته ، د
مسافرۍ او غُربت په حالت کې و.

نو الله تعالیٰ ﷻ بیا له مور او پلار نه اویا واري رحیم ذات دی. یو
وار چې په اخلاص دغه بدمعاش وژړل، سره له دې چې دومره
منفور و چې د وخت پیغمبر ته وحیې کېده چې دا له ښار او کلي نه
وباسه، له خپلو خپلوانو نه یې جدا کړ، خو بیا د همدغه بدمعاش
سړي په حق کې الله تعالیٰ ﷻ حضرت موسیٰ ﷺ ته امر کوي چې دا
زما دوست شو ، عاجزي یې راته وکړه نو ما یې هم عاجزي قبوله
کړه اود واجب تعالیٰ ﷻ دا عادت دی چې چېرې هم څوک د سفر په
حالت کې مړ کېږي او ډېر مایوسه شي ، خصوصاً د زنکدن په
حالت کې، نو چې یو وار واقعاً مسلمان وي او خدای پاک ﷻ ته

عاجزي شروع کړي نو دغه شخص ته دغسې غیبي ملائکې د مور ، پلار، ورونو او اقاربو په شکل کې راځي او ورسره کینې.

ټول ژوند سړی په کفر کې تېر کړي وي خو چې یو وار په اخلاص توبه ګار شي نو الله تعالی ﷻ ورته له ټول کفر څخه تېرېږي، ټول عمر یې په فِسق او ګناه کې تېر کړی وي خو چې یو وار په اخلاص توبه وباسي نو بیا هم له ټولو بدعملیو ورتیرېږي، که طاعت، لمونځ، روژه، جهاد، علم بلکې هر نېک عمل چې د خدای تعالی ﷻ د رضا له پاره نه وي هغه په هېڅ شمار ده.

دوزخ ته به اول شهید، عالم او سخي ننوځي

په حدیث مبارک کې راځي چې له ټولو نه مخکې به دري ډلې دوزخ ته ځي چې هغه شهید ، عالم او سخي دی. څکه چې شهید شوی وي خو جهادیې د الله تعالی ﷻ د رضا له پاره نه وي کړی، همداسې عالم د خدای تعالی ﷻ د خوشالولو له پاره علم نه وي حاصل کړی، او سخي هم د خدای ﷻ د رضا له پاره مال نه وي ورکړی، نو په دنیا کې خو ځان ډېر ښه ورته معلومېږي ، په ډېر ښه عمل لګیا ده، خو چې دخدای پاک ﷻ د رضا نه وو بیا به په دغو خلکو د جهنم اور بلیږي. نو په هر عمل کې به زمونږ مطلوب او مقصود د الله تعالی ﷻ رضا وي.

لږ عمل دې وي خو چې د الله تعالیٰﷻ له پاره وي، دغه لږ عمل تر
هغه ډېر عمل چې په ریاکاري او نوم باندې بناء وي او یاهم د بل
غرض له پاره وي نو دغه لږ عمل ورباندې بهتره ده. که یوه یا نیمه
خورما (کهجوره) چې څوک په اخلاص سره صدقه کړي د اُحُد د
غره په اندازه د سرو زرو د ریاکاره خیرات ورکولو نه زیات ثواب
لري، دوه رکعته نفل که په اخلاص سره وي، یا هم یو ساعت
مطالعه وکړي، دا تر ملیونونو روپیو نه بهتره ده اوکه سړی د ذکر
په حالت کې په ژړا لګیا وي، خو خپلې ژړا ته دې وګوري چې زه د
څه له پاره ژاړم، چې خلک راته ووایي چې دا فلانکی دومره ولې
ژاړي، نو که دغه ژړا دې د خدای تعالیﷻ د خوشالولو له پاره نه
وي نو په دې کې هم هېڅ ګټه نه شته. نو غرض داچې په هرڅه کې
مقصود د الله تعالی رضا ده.

واخردعوانا ان الحمد لله رب العالمین

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه سیدنا وسندنا وشفیعنا و
مولانا محمد وعلی آله واصحابه واتباعه واهل بیته اجمعین.

(۱۹) مجلس

دجنت انعامات او مقامات

قال الله تعالی: ﴿ وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّتَانِ ﴾

په عبادت کې دکوشش کولو یوه طریقه داده چې سړی دعباداتو ثوابونه متوجې شي چې خدای پاک په دغو عباداتو باندې مونږ ته کومه بدله اوعوض راکوي چې دهغو نعمتو دخدای پاک په دغوعباداتوباندې مونږ ته کومه بدله او عوض راکوي چې دهغو نعمتو دخدای پاک سوچ اوفکر دېروي ورسره نوبیا دغه انسان دهغه نعمت دحاصلولوپه خاطر باندې کوشش کوي.

خداوند متعال په دغو عباداتو باندې انسانانوته جنت ورکوي جنت څنګه مقام دی؟

حضرت نبي کریم ﷺ دجنت تشریح کوي اووایي: وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّتَانِ ﴾.

څوک چې داریږي له دېنه چې زه به په ورځ دقیامت دخدای پاک په حضور کې دربېږم اوزما سوال اوجواب به کیږي.نوهغه ته خداونه

متعال دوه جنته ورکوي بل خای کې راځي :﴿ وَمِن دُونِهِمَا جَنَّتَانِ ﴾ ددغو دووجنتونه بغير دوه نور هم شته -

نوحضرت نبي كريمﷺ دجنتو تشريح شروع كړه نوويې ويل چې دوه جنتونه داسې دي چې دهغو ځمکې پرش اودکوټو دېوالونه دټول دسپينوزرو دخښتو دي اوخاوره يې مشک اوعنبر دی شګې يې ملغلرې دي دادوه جنتونه داسې دي چې سامانونه يې هم ټول دسپينو زرودي

هغه لوښي چې اوبه او شراب پکې څښل کيږي هغه پلېټونه چې خوراكونه پكې خوړل كيږي داټول دسپينو زر ودي اودادجنت حالات چې بيانيږي په دغه کې بايد مونږ شک ونه کړوځکه چې دادخداوند متعال اوحضرت نبي كريم صلى الله عليه وسلم فرموده ده.

په جنت کې داسې مقامات شته چې يوه لويه ماڼۍ دملغلرو وي په هغې کې دننه اويا كورونه وي اوپه يوه كور كې اوياكوټې او په يوه کوټه کې اويا تختونه او په هر تخت باندې به اويا قسمونه فرشونه وي چې د هر يوه رنګ به له بل څخه جُدا وي اوپه هر فرش به ددغه جنتي له پاره بېله بېله حوره ناسته وي. دوه داسې جنتونه دي چې دهغو ټول اسباب د سپينو زرو دي، د څښاک شيان يې شراب دي چې د هغو د اقسامو بيان د قرآن كريم په آيتونو كې شوى دى. شراب به څکل کېږي، د دُنيا د شرابو غوندې کيفيت به يې نه وي، چې د سر درد ورسره پيدا كېږي، يا انسان داسې نشه

کړي چې د عقل له دائرې څخه ووځي، هلته د شيدو وياليٰ هم شته چې نه به دغه شيدې بدبويه کېږي اونه به پکې کوم تغير راځي. هلته شات هم شته داسې به صفا وي چې هېڅ ګندګي به ورسره ګډه نه وي، هلته داسې اوبه شته چې هېڅ تغير پکې نه راځي، چې هرڅومره ډېر وخت ورباندې تېر شي، ددغو اوبو نمونه په دې دنيا کې د زمزم اوبه دي، چې په کلونو کلونو خلکو ساتلې وي خو هېڅ بدبويي او خرابي پکې نه پيداکېږي. خدای تعالی ﷻ په دُنياکې هغو اوبو يوه نمونه ښودلې.

بيا دوه داسې جنتونه هم شته چې دهغو ټول اسباب بيا د سرو زرو دي، د دواړو جنتونو آبادي د سرو زرو له خښتو څخه شوې ده، لاندې ځمکه او دېوالونه يې هم د سرو زرو دي، خټه يې له مُشکو څخه جوړه ده، چې بې اندازې خوشبويي لري.

هر جنتي انسان ته به د ډوډۍ خوړلو په وخت کې اويا دسترخوانونه واچول شي اوبه هر دسترخوان به اويا قسمه خوراکونه ايښي وي، د يوه ميل په اندازه به اوړد او همداسې ډېر ميل په اندازه به يې د دسترخوان پلن والی وي، له دې سره به دغه انسان ته الله ﷻ دومره طاقت هم ورکړی وي چې دا ټول خوراکونه کولی هم شي. يوه جنتي ته الله تعالی ﷻ د دنيا د ځلوېښتو انسانانو طاقت ورکړی وي، خو هلته چې دا دومرا خوراکونه کېږي نو قضاء حاجت نشته، څومره اوبه او شراب ،شيدې او شات چې څکل کېږي نو هلته بيا بولې (متيازې) نشته

، يواځې او يواځې د ارګمي (تهبغ) په رااېستلو او په خولې کېدلو سره هرڅه هاضمه کېږي.

حضرت نبي کريمﷺ فرمايي چې بيا په جنت کې دننه رتبې هم ډېرفرق لري. داسې مرتبې شته چې د لاندې مرتبې خلک به د پورته مرتبو خلکو ته داسې ګوري لکه چې څوک له ځمکې څخه د آسمان ستوري ته ګوري.

حضرت ابى سعيد خدرى‌رض له حضرت نبي کريمﷺ څخه پوښتنه وکړه چې: دغه دومره اوچته مرتبه چې دا نور جنتيان به داسې ورته ګوري لکه څوک چې له ځمکې څخه آسمان ته ګوري نو الله تعالىﷻ به دا مرتبې چاته ورکوي ؟ نو حضرت نبي کريمﷺ ورته په ځواب کې وفرمايل چې: دا دهغو خلکو ځاى دى چې د فرضي حقوقو له ادا کولو سره سره له ګناهونو هم ځان ساتي او بل دا عمل هم کوي چې: ﴿ لِمَنْ يَفْشَى السَّلَامَ وَ يُطْعِمُ الطَّعَامَ وَ يُصَلُّوْنَ بِاللَّيْلِ وَالنَّاسُ نِيَامٌ وَ يَدُوْمُ عَلَى الصَّوْمِ ﴾ يعني الله تعالىﷻ دا جنت او مرتبه هغو خلکو ته ورکوي چې سلام عام کوي او هرچاته ډوډۍ ورکوي اود شپې له خوا په داسې حالت کې (تهجد) لمونځ کوي چې خلک ويده وي او په دوامداره توګه روژه نيسي.

نو کله چې حضرت نبي کريمﷺ دا خبره وکړه نو ابوسعيد خدرى‌رض بيا ورڅخه پوښتنه وکړه چې: يارسول اللهﷺ ! دا به د چا په وس او طاقت کې وي چې په دنيا کې سرې وينې او دى سلام ورباندې اچوي ، له ظاهري الفاظو خو دا معلوميږي چې د دنيا په ټولو

انسانانو به سلام اچوي ، ټولو خلکو ته به ډوډۍ ورکوي ، ټول عمر به روژه نيسي او ټوله شپه به لمونځ کوي . نو دا خو ډېرچا په وس کې نشته. نو حضرت رسول اللهﷺ ورته په خواب کې وويل چې آسانه طريقه يې داده چې څوک په مخه درځي نو هغه ته به سلام اچوي، داسې نه چې په خلکو پسې به ګرځي. د (اطعام الطعام) دا معنی چې که بل څوک درته پيدا نه شو چې ډوډۍ پرې وخوري نو په خپل اهل او عيال يې چې د ثواب په نيت وخوري دا هم په (اطعام الطعام) کې داخل ده.ځکه په بل ځای کې حضرت نبي کريمﷺ فرمايي چې بهترينه صدقه اول په خپل عيال ده.

اول صدقه په خپل عيال ده

حضرت نبي کريمﷺ ته يو څوک راغی او ورته يې وويل چې له ماسره يو دينار دی ، حضرت نبي کريمﷺ ورته وويل چې په خپل ځان يې مصرف کړه، هغه بيا ورته وويل چې: بل هم راسره شته. حضرت نبي کريمﷺ ورته وويل چې: په خپل اولاد يې مصرف کړه. هغه بيا وويل چې: بل هم راسره شته، ده مبارکﷺ ورته وويل چې په خپله ښځه دې مصرف کړه، هغه بيا وويل چې: بل هم راسره شته. نو حضرت نبي کريمﷺ ورته وويل چې: اوس نو تا ته ښه معلومه ده چې په خپلو خپلوانو کې دې څوک ډېر حقدار ده نو دا بيا هغه ته ورکړه. نو بهترينه صدقه په خپل عيال ده.

نو راخم اصلِ مطلب ته کوم چې مخکې حدیث شریف تېر شو چې په خپل عیال باندې که په ښه نیت مصرف وکړې بیا به هم هماغه مرتبه الله تعالیٰ ﷻ درکوي کومې مرتبې ته به چې نور جنتیان له لاندې ګوري. اود دوامدارې روژې مطلب داده چې له فرض روژې څخه وروسته په هره میاشت کې درې درې نفلي روژې ونیسې نو دا داسې ده لکه ټول کال چې دې روژه نیولې وي.

اود شپې د لمانځه څخه مطلب داچې یو څوک د ماخستن فرض لمونځ په جَمعه اداکړي او بیا فضول مجلسونه او عبثیات پرېږدي ، بې ځایه قصې او نقلونه ونه کړي او بیا د سهار لمونځ په جَمعه وکړي نو دغه سړي ته هم الله تعالیٰ ﷻ هم هغه مقام ورکوي کوم مقام چې الله تعالیٰ ﷻ د تهجدو لمونځ کوونکي ته ورکوي.

نو که مونږ او تاسې د الله تعالیٰ ﷻ رحمت ته پام وکړو نو خبره ډېره زیاته آسانه ده، چې د جنت هغه بنګلې چې نور د ټیټې مرتبې جنتیان ورته له لاندې څخه ګوري خدای پاک ﷻ یې هغو خلکو ته ورکوي څوک چې په لاره چاته په مخ ورځي او په سلام اچولو کې مخکې شي.

حضرت نبي کریم ﷺ فرمایي: ﴿البادئ بالسلام بری من الکبر ﴾یعنې څوک چې په سلام اچولو کې تر بل مخکې شي نودا سړی له تکبر څخه خالي دی.

یاداچې په خپلې کورنۍ باندې حلال رزق خوري اود ثواب نیت دې وي نودا سړی به هم هغه مقام ته رسیږي چې مخکې بیان شو.

یاداچې فرضي روژې ونیسي او بیا په هره میاشت کې درې نفلي روژې ونیسي نو الله تعالیٰ ﷻ ورته د ټول عمر د روژې نیولو ثواب ورکوي. د ماخستن او سهار لمونخونه چې په جَمعه ادا کړي نو که د شپې بالکل جګ نه شي بیابه هم الله تعالیٰ ﷻ دغه مقام ورکوي.

اوس چې سړی د جنت بنګلو او انعاماتو ته متوجه شي، هغه د جنت حورې چې اویا جوړه جامې یې اغوستې وي، له دې جامو سره سره دومره ښائست الله تعالیٰ ﷻ ورکړی چې د دوی د پنډۍ د هډوکي په منځ کې ماغزه یې معلومیږي، نودا ښائسته حورې او غلمان، ښائسته بنګلې دا د یوه ادنی جنتي مقام ده اودا مقام به عبادت سره ترلاسه کېږي، نو عبادت یې قیمت شو، قیمت خو یې څوک نه شي ادا کولای ، جنت ته چې څوک داخلیږي د الله تعالیٰ ﷻ په رحمت به داخلیږي، خودا عبادت یې د رحمت سبب ده.

کوم اولاد چې د مور او پلار خدمت کوي، نو په هغه اولاد یې تر نورو اولادونو شفقت او مینه زیاته وي، نو خداوند متعال ﷻ د هغه چاچې دده ﷻ بندګي ډېره کوي، عاجزي ورته کوي، نو په هغه بنده یې رحمت هم زیات وي او ترڅو پورې چې انسان باغي شوی نه وي خدای پاک ﷻ کله هم چاته عذاب نه ورکوي.

په مخلوق باندې دخداى پاک ﷻ رحم او مهرباني

په حديث شريف کې راغلي دي چې يووخت حضرت نبي كريم ﷺ صحابه کرام ﷺ ورسره دي چې يوې ښځې ته وروګرځېده چې هغې اور بل کړى اوکتيو يې وربانديې ايښې نوداداور لمبه چې جګه شي داخپل بچي ورڅخه لرې کړي اوكله چې تيته شي بچي يې ورشي په هغه طرف باندې داښځه ورته راجګه شوه چې ته رسول دخداى يې حضرت نبي كريم ﷺ ورته وويل هو زه يم وايي: الله تعالى ﷻ په مخلوق باندې تر مور اوپلار زيات مهربانه ده چې مور خوخپل زوى اورته نه اچوي اوس دازما بچى ده زه يې اورته نه اچوم خداى تعالى ﷻ چې پر خپل مخلوق تر مور اوپلاربلکې اوياواري زيات مهربانه ده نو هغه څرنګه دغه مخلوق اورته اچوي حضرت نبي كريم ﷺ سرتيټ واچاوه اوپه ژړا شواوويې ويل چې الله تعالى ﷻ خپل بنده ته عذاب نه ورکوي خوچې څوک طغيان اوسرکشي شروع کړي دبندګي نه ووزي بيا خداى پاک ﷻ هغه ته عذاب ورکوي لکه يو اولاد ده دخپل مور اوپلار بې عزتي يې شروع کړه دامور اوپلار چې دېر شفقت وربانديې لري خوکه څوک خپله مواوپلار ازاروي دغه مور اوپلار به دغه خپل زوى ته سزا ورکوي چې وس يې رسيږي.

نو انسان هم چې دالله تعالی په بندګي کې چليږي خدای پاک ﷻ خپل بنده ته عذاب نه ورکوي تر څو چې له بندګي نه نه وي وتلی خو چې له بندګي نه ووت طغيان اوسرکشي يې شروع کړه باغي شو بيا پس له هغه نه بياهغه ته سزا ورکوي.

چې عبادت وي داعبادت سبب درحمت ګرځي خدمت ده دخدای پاک ﷻ بندګي ده.

څومره چې بندګي زياتيږي خدای ﷻ ته اطاعت زياتيږي دغومره دخداوند متعال ﷻ رحمت زياتيږي بيادخدای پاک ﷻ په خزانوکې دهيڅ شي کمبوت نشته بياواجب تعالی دجنت قيمت نه غواړي بيا دجنت دبنګلو قيمت نه غواړي دخپل ديدارقيمت نه غواړي خکه قيمت يې نشته او نه يې څوک پوره کولای شي دايې هم سبب يوذريعه اوبهانه ده عبادت کوي که يې نه کوي په اطاعت اوطغيان باندې دخدای پاک خدائي ته څه ضرر نه رسيږي.

نو هر څه چې سړی کوي بايد فائدې ته يې نظر وشي چې لمونځ کوم په لمانځه باندې خدای پاک ﷻ ماته جنت راکوي زه روژه نيسم خدای پاک ﷻ ماته جنت پرې راکوي زه ذکر کوم ماته خدای پاک ﷻ پرې جنت راکوم زه حج کوم ماته خدای پاک ﷻ جنت پرې راکوي زه جهاد کوم خدای پاک ﷻ ماته پرې جنت راکوي او طالبي کوم خدای پاک ﷻ ماته پرې حنت راکوي.

نوهغه جنت ته چې نظروکړي دجنت انعاماتوته نظروکړي بياکه په دغو عباداتو کې څه تکليفونه وريانديږ تېرهدل داهم تول ورته اسانه شي.

وايي چې ددنيا دکتې اوتاوان خبره سړی چې په دنياکې سنجوي نوچې څومره کته ديوه شي زياته وه نودغومره خلک دهغه شي سره محنت تېروي ډېرې سترې تېروي تاسې دادمستريانو ژوند ګوري دسرڅخه ان تر نوکه پورې په ګرسو او مبلاينو ککړوي خوددنيا ګټه ويني چې ډېره ده نوداخپل ښايسته بدن يې ککړکړي وي څکه ددنيا ګټې ته ګوري داتکليفونه تېروي نوخلک په قسم قسم تکاليفو بانديې لګيادي حتی بنګيان دي ددنيادګټې لپاره تول ژوند په بنګي توب کې تېروي په تېيوکې يې تېروي په هغه مردارو ځايوکې يې تېروي څکه ګټه يې ويني چې ددنيا دګټې لپاره هغه مردار تکليفونه څوک تېروي زخيره دمرداري په لاس خالي کوي څکه ددنياګټه يې ويني.

نوچې ددغوسلورويبوګټې لپاره سړی ددنيادومره تکليفونه تېروي دجنت انعامات اودخدای پاکﷻ ديدار اودواجب تعالی رضا﴿ وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ أَكْبَرُ ﴾ لږ رضا دخدای پاک دټولې دنيا دانعماتونه بهتره ده بلکې دټولو جنتو له نعمتو نه بهتره دي.

- نو بيا به ولې سړی تکليف نه تېروي بيا به په طالبي جهاد حج لمو نځ روژه په هر عبادت کې تکليف تېروي څکه چې ثمره يې ډېره غټه ده بد له يې ډېره غټه ده په دنيا کې چې ددنيا دګټې خبرې

خلک واوري چې په جر مني کې داسې گټې دي نو مرگ ته خان ورکوي په داسې او گوتو کې دکا چاک په لار ځي چې دمرگ خطر يې وي خو ليکن خان رسوي ځکه چې دهغه ځای روبې جگه دی حتی خلک دايمان څخه ورته تېرېږي بې دينه کېږي دهغه ملک قبولي په دې نا مه باندې کوي چې زه العياذ بالله کمونست يا انگرېزي يم دهغه ځای نه را تبنتېدلی يم ځکه ددنيا گټې ته گوري نو داخرت گټه هم دغسې په دغه تکليف پيدا کېږي

تاريخ چې سړی وگوري څومره چې خدای پاک ته ورنږدې خلک دي هغو خلکو تکليفونه ډېر تېرکړي ځکه دهغو خلکو دجنت دانعاماتوبدلې جگې دي داتصور چې دچاوي چې هغه مقام به خدای پاک ورکوي بيا به ولې تکليفونه نه تېروي حضرت نبي کريمﷺ فر مايي :چې دجنت درې دروازې دي هره دروازه دهر عبادت مشقت اوتکليف لپاره ده دلمانځه ځانته دروازه ده اودروژې ځانته دريان په نامه دروازه ده دجهاد ځانته دروازه ده يعني کوم نېک عمل چې جازيات کړی وي دهغه نېک عمل په خاصه دروازه به جنت ته ننوزي.

حضرت ابوبکرصديقؓ فرمايي چې: که په هره دروازه څوک داخل شي نو کوم ضرر نشته، ځکه چې اصل مقصود حاصل دی چې هغه داخلېدل دي، حضرت ابوبکر الصديق ؓ له رسول الله ﷺ څخه پوښتنه کوي چې آيا داسې به هم څوک وي چې د جنت له هرې دروازې څخه ورته آواز کېږي چې راشه او زما له لوري ننوځه نو حضرت نبي کريمﷺ ورته وويل چې: هو ! ﴿ وَأَرْجُوا أَنْ تَكُونَ ﴾ زما

امید ده چې همدا ته به هغه شخص یې چې د جنت له ټولو دروازو څخه به تاته ناري وهل کېږي چې زما له لوري ننوځه ! د حشر په ورځ چې کله فیصله سره وشي نو هلته به بیا د جنت له هرې دروازې څخه آواز کېږي چې: مصدقینو (یعنې چاچې صدقه کړې وي) په دې لار راشئ، چاچې لمونځ کړی وي په دې لار راشئ، چاچې جهاد کړی وي په دې لار راشئ ! خو یواځې ته به یې چې تاته به له ټولو لارو څخه آوازونه کېږي.

حضرت ابوبکر صدیق ﷺ د ټولو نیکو اعمالو مجموعه وه

حضرت صدیق اکبر ﷺ ته به څکه له هر لوري آوازونه کېږي چې هغه به تکلیفونه هم ډېر تېرول، حضرت نبي کریم ﷺ یوه ورځ له صحابهٔ کرامو ﷺ پوښتنه وکړه چې: په تاسې کې داسې څوک شته چې نن یې روژه وي ؟ حضرت صدیق اکبر ﷺ ورته وایي چې: هو ! ما روژه نیولې ده. حضرت نبي کریم ﷺ بیا پوښتنه وکړه چې آیا داسې څوک هم شته چې د مریض پوښتنه یې کړې وي؟ صدیق اکبر ﷺ ورته وویل چې هو ! ما د یوه مریض پوښتنه کړې ده. حضرت نبي کریم ﷺ ورته بیا وویل چې: داسې څوک شته چې نن یې د جنازې لمونځ کړی وي ؟ حضرت صدیق اکبر ﷺ ورته وویل چې: هو ! زه یم. حضرت پیغمبر ﷺ بیا وویل چې: داسې څوک شته چې نن یې له کوم

مسکین سره مرسته کړې وي ؟ حضرت صدیق اکبر ﷺ ورته وویل
چې هو ما له مسکین سره مرسته کړې ده .

دحضرت امیرالمؤمنین لخوا دیو مریض پوښتنه او خدمت کول

حضرت ابوبکر الصدیق ﷺ به په هر عبادت کې کوشش کاوه دحضرت عمر فاروق ﷺ چې دور خلا فت راغی نو دصدیق اکبر ﷺ کورته ورغی او دکور دخلکو نه یې پوښتنه وکړه چې صدیق اکبر ﷺ څه عملونه کول دخلکو سره یې څه کول نو بي بي یې ورته وویل چې په فلانکي خای کې یوعابدده هغه ته به یې روزانه خوراک ورکاوه حضرت عمر ﷺ چې ورغی یو سړی له سرنه تر پښو خوړین ده او په هغه خای کې ناست ده نوده مبارک ښه ډوډی پسته کړه هغه ته به یې په خوله کې ورکړه چې وریې کړه هغه چیغه کړه چې آه صدیق اکبر وفات ده ده ورته وویل چې څه پوه شوې ولې وایې صدیق اکبربه چې ماته ډوډی راکوله یووار به یې په خپله خوله کې وزووله پسته به یې کړه بیابه یې په خپله زبه زماپه خوله کې راکوله خوړین مریض چې خلک خومره کرکه ورڅخه کوي خوهغه مبارک به یووار په خپله خوله کې پسته کړه بیابه یې ما شونډو شونډې ورکښېنودې څکه دهغه به برداشت نه ؤحضرت عمر ﷺ دصدیق اکبر ﷺ په ژوند کې یو سړی ولید چې په یوخای کې دی دیرعاجزاوفقیرده شل اوشوې ناست ده هر وخت به چې ورغی

کورته دده کور به جارو اوصفاؤنو بله ورځ یې پوښتنه وکړه چې دادستا خدمت څوک کوي ده ورته وویل چې یو سړی ده راشي خدمت کوي بله ورځ ده قصد وکړ چې زه به وختي ورځم سهار وختي ورغی ګوري چې بیا دهغه خدمت شوی دی بله ورځ ترهغه وختي بله ورځ یې دشپې پېره کوله چې صدیق اکبر ﷺ هلته ورروان ده امیر المؤمنین دتولې دنیا دمسلمانانو امیرده خو دیوعاجز کورته چې دهغه بندوبست نشته دهغه دخدمت لپاره ورځي څکه مقام یې جګ دی.

دخدای پاک ﷻ لخوا دحضرت ابوبکر صدیق ﷺ دمرض پوښتنه کول

یووخت کې حضرت جبرائیل ﷺ حضرت نبي کریم ﷺ ته راغی اووېې ویل چې خداوند متعال وایي چې حضرت صدیق اکبر ﷺ ته زما سلام وایه اوبیا پوښتنه ترې نه وکړه چې له مرض سره څرنګه یې دمرض دې څه حال ده حضرت نبي کریم ﷺ حضرت ابوبکر صد یق ﷺ ته وایې:چې خداوندمتعال تاته سلام رالېږلی اودتا دمرض پوښتنه کوي چې دمرض دې څه حال ده دی ورته وایي: چې ښه یم الحمدالله حضرت نبي کریم ﷺ پوښتنه ورنه کوي چې دتاڅه مرض ده ؟حضرت ابوبکرصدیق ﷺ ورته وایي: چې غابښ مې خوږېږي حضرت نبي کریم ﷺ ورته وایي څومره وخت کېږي وایي دوه کاله

کیږي په دوه کاله کې یې حضرت نبي کریمﷺ ته هم اظهار نه ؤ کړی.دادومره تکلیفونه یې ولې تېرول ؟ ﴿ مَنْ طَلَبَ العلى سحر الليالی ﴾ چې غټې رتبې غواړي هغه غټ تکلیفو نه تېروي. خدای پاک ﷻ فرمایي : ﴿ أَفَلَا يَنظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ۝ ﴾. ددغه آیت په تفسیرکې مفسرین لیکي:

درخارخوری قانع دربار بری صابر   این وصف اگر جوی در اہل مفابین

داوښ په مدحه کې ددغه ایات تشریح راغلي یعنې دازغیو په خوراک باندې قانع ده اوپه درانه بار وړلو باندې صابرده. غټ غټ بارونه وړي دغه صفت که ګوري په اولیاووکرامو کې به یې پیداکړي. خوراک به یې وچه ډوډۍ وي دتکلیف زندګی ،په عبادت کې محنت به دومره ډېر تېروي لکه اوښ چې دروندبارورې. شپه به توله په عبادت تېروي ورځ به توله په روژه تېروي دخدای پاک په خدمت کې به همېش همېش لګیاوي نوبیا ځکه خدای پاک لوړمقامات ورکوي څومره چې دچا ډېر رغبت زیاتیږي جنت ته دغومره تکلیف په عباداتو کې ډېر تېروي څومره چې له جهنم نه ډېر داریږي دغومره له ګناوونه ځان ډېر ساتي دجهنم دعذابوچې سړی تصور وکړي دجهنم سکروټې چې بادیږي لکه غټې غټې بنګلې یوه طرف اوبل طرف ته لویږي لړمان یې دومره غټ غټ دي لکه اوښان دغه عذابونه چې څوک په غور سره وګوري نوبیا دګناه طرف ته اقدام نه کوي دګناه نه ځا ن راساتي

نو دانسان دګنټرولولولپاره دغه دواړه خبري ضروري دي که خدای نخاسته ګناه مې وکړه بیابه مې داسزا وي چې دجهنم عذابونه به وي اوهم به دجنت تصور کوي که نیکي مې وکړه بیا ددغه بدله جنت خدای ﷻ ورکوي نوبیا خدای پاک دغه انسان لوړ مقام ته رسوي.

وآخردعوانا ان الحمد لله رب العلمين

وصلى الله تعالى على خير خلقه سيند وسندنا وشفيعنا ومولانا محمد وعلى آله واصحابه واتباعه واهل بيته اجمعين

(۲۰) مجلس

له ډېرو تقریرو څخه مطلب، عمل کول دي

دلته ډېر بیانونه،ډېر تقریرونه اووعظ اونصیحت شوی یا اوریدل شوی له دې ټولونه اصلي مطلب دادی چې سړی په دا هر وعظ اونصیحت کې موږ دافیصله له ځان سره کړی وای چې دې وعظ کې مې په دې یوه خبره عمل کوم ؛نوپه راتلونکې کې هم دې انسان ته خدای پاک ﷻ دنیک عمل توفیق وربه برخه کوي.
حضرت ابوبکر صدیق ﷺ فرمایي چې دحضرت نبي کریم ﷺ په حضوراوپه هغه مبارک مجلس کې ماته درې شیان ډېر محبوب دي : اول دحضرت نبي کریم ﷺ مخ مبارک ته کتل . دوهم په حضرت رسول الله ﷺ باندې خپل مال مصرفول . دریم داچې خپله لور مې دهغه په نکاح کې ورکول.
اوس نو موږ دحضرت ابوبکر صدیق ﷺ دغې یوې خبرې ته متوجې شو چې دده دټولو خبرو خلص دادی چې ځان ، مال او اولاد درې واړه په حضرت نبي کریم ﷺ باندې قربانول دي.
دا درې سره په حضرت نبي کریم ﷺ باندې قربانول د کامل ایمان نښه دی . حضرت نبي کریم ﷺ فرمایي چې ترهغه پورې

يوڅوک کامل مؤمن نه شي کيدای چي ترڅو پوري ده ته زه ترخپل ځان، ترخپل مال اوترخپل اولاد څخه ګران شوی نه یم.

ددې وجي نه حضرت صديق اکبر ﷺ په ټول امت کي بهترين شخصيت دی ،اوددہ د محبت واقعات دومره دي که يې څوک په تفصيل سره بيان کړي نولوی کتاب به ورنه جوړ شي.

که سړی فکر وکړي داوقعي عشق و چي دهغه عشق په برکت باندي خدای پاک ﷻ دومره لوی مقام ورکړی و چي دعرش اواسمان ملايکوته حکم کوي چي ماته په ټوله دنياکي له هرشي نه دابوبکر ﷺ لباس خوند راکوي نوتاسوهم دحضرت صديق اکبر غوندي لباس اوجامي جوړي کړئ.

خو دامت په حال باندي افسوس دی چي دعوه يې امتيتوب کووچي مونږ دحضرت رسول الله ﷺ امتيان يو خوله دي تولوسره سره بياهم دهغه سنت په خپل ځان نه عملي کوو،خدای نخواسته داسي نه چي په منافقت کي واقع شو اوخدای پاک ﷻ وايي چي له ماسره ترهغه پوري دچا محبت نشي راتلای ترڅو چي دخپل رسول په لارو برابر نه شي ، دهغه سنت دوی ته له هرشي محبوب نه شي.

موږ اوتاسي ته يواځي دوعظ اوريدل څه فائده راکوي ترڅوچي په دغه وعظ مو عمل نوي کړی ،موږ يواځي په دي باندي څهٔ کوو چي دخليفه صاحب ښه مجلس و،ژړاوي وي، دعاګانې وي موږ ته ژړاوي اودعاګانې څه فائده کوي چي عمل پري ونه کړو، موږداحال څه کوو چي دقيامت په ورځ حضرت نبي کريم ﷺ رانه خفه وي اوشفاعت مونه کوي،اوخدانخواسته خدای

پاک ﷺ ته شکایت وکړي چې: ﴿ يَٰرَبِّ إِنَّ قَوْمِى ٱتَّخَذُوا۟ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانَ مَهْجُورًا ﴾ ای خدایه ! زما دغه قوم خو قرانکریم ته شاګرځوله، تلاوت یې نه کولو، معنی یې نه زده کولو، عمل نه پرې کول اوله قرانکریم سره یې محبت نه لرلو، چې داسې شکایتونه راباندې شروع شي هغه ځای بیا دافسوس دی.

له دې ټولومجلسونوڅخه مطلب دادی چې هره ورځ دیوعالم له خولې څخه یوه خبر اورو نوباید له ځان سره داټینګ عزم وکړو چې په دې به عمل کوم، اوځانونه واقعا دحضرت نبي کریم ﷺ امتیان وګرځوواودا مو یقین وي چې زه دحضرت نبي کریم ﷺ امتي یم اودقیامت په ورځ به دده سره مخامخ کېږم ،اودا فکر را سره وي که خدانخواسته که دقیامت په ورځ دی د موږ له امتیت څخه بېزاره وي نو زه به بیا څه کوم؟ زما دفنا ځای به بیا کوم وي؟ دا به له موږ سره په عمل کولو کې زیاته مرسته وکړي اوډېر اثر به هلته پیداکېږي چې داهر یوعمل ته مو پام وي اوعملورباندې شروع کړو.

یعنې د اودس په صحیح طریقه سره زده کول شروع کړو، دجمعې لمونځ شروع کړو،خپل لباس اوکالي دحضرت نبي کریم ﷺ په طریقه باندې شروع کړو،مسواک ،پټکی اوداسې نور څومره مو چې له وسه کېږي روزانه یو- یوسنت عملي کوو،کله مو چې کوشش شروع کړ بیا به په دغو وعظو اونصحیتونو کې نور اثر هم پیداکېږي.

حضرت نبي کريم ﷺ فرمايي : ﴿ من عمل بما علم ورثه الله علم مالم يعلم ﴾ څوک چې په هغه علم باندې عمل وکړي نوخدای پاک ﷻ به دېتو اسرارو علم ده ته نصيب کړي.

په مدرسوکې د کشف خبرې نه زده کېږي ، اولياء کرامو ته چې څومره اسرار معلومېږي ،هغه په کتابونوکې نه زده کېږي .دا براخې اوبواخې دعمل نتيجه دی چې په دين باندې عمل وشو بيا خدای پاک ﷻ دده شرح صدر په نصيب کوي دده سينه صفا کېږي ، بيا الله تعالی ﷻ لدني علم ورنصيب کوي، بيا الله تعالی ﷻ اسرار ورښيي. بيا له دې انسانانو داسې کسان جوړېږي چې دقيامت په ورځ چې خلک په ځانو پورې حيران وي ،دی به دهغو خلکوچې دده خوښېږي ، شفاعت کوي . الله تعالی ﷻ ته به وايي چې دغو خلکو له ماسره کومک کړی ،له ماسره يې محبت کړی و ،دما يې خدمت کړی و ،داجنت ته داخل کړه ؛نوخدای پاک ﷻ به ددوی شفاعت قبول کړي اوټول به جنت ته بوزي .

دا ټول چې پيدا کېږي ،په عمل پيدا کېږي . داسې نه چې يو ار به سړی مولوي کېږي بيا به عمل کوي،نه ! دايوه مسئله موچې داورېده په هغه موعمل وکړ دغه ته عمل ويل کېږي . په دې عالم شوچې ږېره پرېښودل سنت دی .پرېښودل يې دومره ثواب لري اوخرېيول يې ګناه لري نوبايد عمل پرې وشي .

دلمانځه په يوه مسئله چې پوه شو دغه علم دی ،په دې عمل کول پکار دی ځکه چې موږ ته يې علم راپه نصيب کړ، خدای پاک ﷻ په دې علم باندې عمل رانه غواړي .

یو ه خلیفه صاحب قیصه کوله چې مابه هروخت په یوچا زبېره
پریښودله اونصیحت به مې ورته کاوه. په هغه شپه به ماحضرت
نبي کریم ﷺ په خوب ولید ،چې د بېرزیات به خوشحاله و. رسول الله
ﷺ دامت په عمل باندې خوشحالیږي ، هغه په جایداد اودنیا نه
خوشحالیږي . ترهرڅه نه په دې خوشحالېږي چې دده په سنتو
عمل وشي ،ددین تابع شي ،په نورو شیانو نه خوشحالېږي بلکې
په نورو شیانو باندې شیطان خوشحالېږي.

نو له تقریراووعظونو څخه دامطلب دی چې موږ یې دعمل
ذریعه وګرځوواودعمل کوشش پرې شروع کړواوکه تقریرونه
اونصیحتونه هره ورځ اورو اوعمل نه پرې کووهیڅ فایده یې نه
شته بلکې فائده اوخوند هلته وي چې په یوسنت باندې عمل وشي

په بله جُمعه کې به له دې جُمعې نه د بېرزیات خوند وي ،ځکه
هلته دالله تعالی ﷻ پټ راز اوعشق شروع کېږي ،دالله تعالی ﷻ
اورسول الله ﷺ عشق اومحبت شروع کېږي ،څومره چې سړی ددین
طرف ته نږدې کېږي عشق اومحبت پیداکېږي ،هلته بیا سړی
دمجلس ،وعظ اونصیحت په خوند پوهېږي ،هلته بیا دذکر
اوتلاوت په خوند پوهېږي.

وآخر دعوانا ان الحمدلله رب العلمین

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه سیدنا وسندنا وشفیعنا ومولانا
محمد وعلی آله واصحابه واتباعه واهل بیته اجمعین

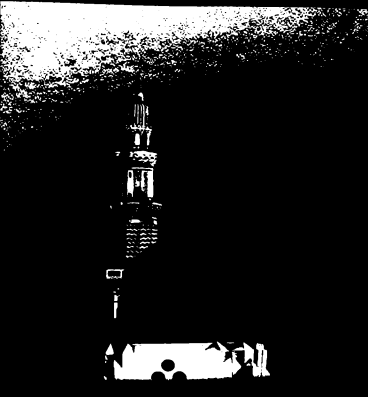

ناشر

خانقاہ عالیہ مجددیہ معصومیہ

ڈیرہ اسماعیل خان